

Muuramen kunnan toimintakertomus ja tilinpäätös vuodelta 2014

Kh 30.3.2015
Valtuusto 25.5.2015

SISÄLLYSLUETTELO

1	OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA.....	1
1.1	Kunnanjohtajan katsaus	1
1.2	Kunnan hallinto	3
1.2.1	Muuramen kunnan hallinto-organisaatio.....	3
1.3	Suunnitelmaerusteet vuodelle 2014.....	5
1.3.1	Yleisperustelut.....	5
1.3.2	Talousarvion laadinnan lähtökohdat ja toteuttaminen	7
1.3.3	Kuntastrategia ja kehittämistavoitteet	8
1.4	Yleinen taloudellinen kehitys ja kuntatalous	9
1.4.1	Toimintaympäristön kehitys	10
1.4.1.1	Väestörakenteen kehitys	11
1.4.1.2	Alueellinen kehitys: Asuntojen rakentamistarve, suunnittelukauden kehittämishankkeet, elinkeinotoiminnan kehitys	12
1.4.1.3	Työvoima, työllisyys	13
1.4.1.4	Henkilöstö	14
1.5	Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä	15
1.6	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	16
1.6.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	16
1.6.2	Toiminnan rahoitus	18
1.7	Rahoituslaskelma ja sen muutokset	20
1.8	Kokonaistulot ja -menot	23
1.9	Kuntakonsernin toiminta ja talous.....	24
1.9.1	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisällytävistä yhteisöistä.....	24
1.9.2	Muuramen kunnan konsernirakenne	25
1.9.3	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	26
1.10	Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä.....	31
2	KUNTAKONSERNILLE ASETETTujen TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN.....	32
3	KÄYTTÖTALOUDEn TOTEUTUMINEN.....	35
3.1	Keskusvaalilautakunta	35
3.2	Tarkastuslautakunta.....	37
3.2.1	Tilintarkastus	37
3.3	Kunnanhallitus	38
3.3.1	Yleishallinto.....	38
3.3.2	Sisäiset palvelut	43
3.3.3	Elinkeinoelämä	44
3.3.4	Joukkoliikenne.....	50
3.3.5	Muu toiminta.....	52
3.4	Lapsi- ja perhepalveluiden lautakunta	55
3.4.1	Lapsi- ja perhepalveluiden lautakunta.....	55
3.4.2	Hallinto.....	56
3.4.3	Varhaiskasvatuspalvelut	58
3.4.4	Lasten ja perheiden palvelut.....	61
3.4.5	Lasten ja perheiden tuen palvelut: oppilashuolto, perhetyö, etsivä nuorisotyö	64
3.4.6	Perusopetus	68
3.4.7	Toisen asteen koulutus	74
3.4.8	Taiteen perusopetus.....	77
3.4.9	Nuorisotyö	83
3.5	Asukaspalveluiden lautakunta	86
3.5.1	Asukaspalveluiden lautakunta.....	86
3.5.2	Asukaspalveluiden lautakunnan hallinto	87
3.5.3	Vanhus- ja vammaispalvelut	88
3.5.4	Aikuissosiaalityö	98
3.5.5	Terveystuon palvelut	107
3.5.6	Erikoissairaanhoido.....	108
3.5.7	Aikuisopetus (Kansalaisopisto).....	109
3.5.8	Kirjastopalvelut	110
3.5.9	Kulttuuripalvelut	114
3.5.10	Liikuntapalvelut	117
3.6	Teknisten palveluiden lautakunta	120
3.6.1	Yhdyskuntasuunnittelu	121
3.6.2	Rakennusvalvonta.....	127
3.6.3	Ympäristönsuojelu	129
3.6.4	Liikuntapaikat.....	131
3.6.5	Saunakylä.....	132
3.6.6	Liikenneväylät ja yleiset alueet	133

3.6.7	Palo- ja pelastustoimi	136
3.6.8	Kiinteistötoimi	137
3.6.9	Sisäiset palvelut	143
3.6.10	Vesihuolto	146
3.6.11	Jätehuolto	149
3.6.12	Maa- ja metsätilat	151
4	TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN	154
5	INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN	156
5.1	Aineettomat hyödykkeet	156
5.1.1	Atk-ohjelmat	156
5.1.1.1	Kunnanhallitus	156
5.2	Aineelliset hyödykkeet	157
5.2.1	Maa- ja vesialueet	157
5.2.1.1	Kunnanhallitus	157
5.2.1.1.1	Maa-alueet	157
5.2.2	Rakennukset	158
5.2.2.1	Teknisten palveluiden lautakunta	158
5.2.2.1.1	Virastotalo	158
5.2.2.1.2	Fransillan muutostyö	159
5.2.2.1.3	Monitoimitalon korjaaminen	160
5.2.2.1.4	Monitoimitalon/Mäkelänmäen koulun laajennus	161
5.2.2.1.5	Rajalan päiväkodin muutostyö	162
5.2.2.1.6	Leikarin muutostyö	163
5.2.2.1.7	Uimahallin peruskorjaus	164
5.2.2.1.8	Nisulanmäen koulun muutostyöt	165
5.2.2.1.9	Kinkomaan koulun peruskorjaus ja laajennus	166
5.2.2.1.10	Terveyskeskus	167
5.2.3	Kiinteät rakenteet ja laitteet	168
5.2.3.1	Teknisten palveluiden lautakunta	168
5.2.3.1.1	Liikenneväylät	168
5.2.3.1.2	Tievalaistus	172
5.2.3.1.3	Puistot	173
5.2.3.1.4	Urheilu- ja ulkoilualueet	174
5.2.3.1.5	Vesihuolto	175
5.2.4	Koneet ja kalusto	178
5.2.4.1	Kunnanhallitus	178
5.2.4.1.1	ATK-laitteet	178
5.2.4.2	Lapsi- ja perhepalveluiden lautakunta	179
5.2.4.2.1	ATK-laitteet	179
5.2.4.2.2	Varhaiskasvatuksen kalustohankinnat	180
5.2.4.2.3	Perusopetuksen kalustohankinnat	181
5.2.4.3	Teknisten palveluiden lautakunta	182
5.2.4.3.1	Tekninen irtaimisto	182
6	RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	183
7	YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIEEN MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTTAMISESTA	184
8	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	187
8.1	Tuloslaskelma	187
8.2	Rahoituslaskelma	188
8.3	Tase	189
8.4	Konsernilaskelmat	191
9	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	195
9.1	Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	195
9.2	Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	195
9.3	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	197
9.4	Tasetta koskevat liitetiedot	200
9.5	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	208
10	ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET	209
10.1	Laskennallisesti eriytetyn vesihuoltolaitoksen tilinpäätöslaskelmat	209
11	TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET	212
12	LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA	213
13	SELVITYS KIRJANPIDON SÄILYTYKSESTÄ	214

1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Vuosi 2014

Vuosi 2014 oli monin tavoin haastava ja työntäyteinen. Kunnassa tehtiin Jyväskylän kaupunkiseudulle määrättyä erityistä kuntajakoselvitystä, selvitettiin erilaisten lainsäädäntöhankkeiden kuten kuntien valtionosuusuudistuksen ja vuoden aikana ainakin parilla eri mallilla suunnitellun sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön vaikutuksia. Paineet kunnan toiminnalle tulivat lähinnä ulkopuolelta ja jo nyt voidaan todeta, että valtion tekemät ratkaisut asettavat monia haasteita tulevien vuosien palvelututannon järjestämiselle.

Talous

Talouden osalta tilinpäätös vuodelta 2014 näyttää poistojen jälkeen noin 1,6 miljoonan euron ylijäämää. Kun muistetaan, että vuoteen lähdettiin noin 500 000 euron alijäämästä, voidaan todeta vuoden menneen varsin mukavasti. Etenkin sekä asukas- että lapsi- ja perhepalveluiden lautakuntien osalta menokehitys pysyi varsin hillittynä. Isoina hallintokuntina niissä saavutetut säästöt ovat merkittäviä. Lisäksi lauhat talvet säästivät kustannuksia teknisessä toimessa. Suurimmat ylitykset (n. 675 000 euroa) tapahtuivat erikoissairaanhoidon puolella, mitä voidaan pitää pettymyksenä. Kunta teki vuotta 2014 koskien sopimusohjausneuvotteluiden jälkeen sairaanhoitopiirin kanssa sopimuksen, jossa se hyväksyi sellaisenaan sairaanhoitopiirin tarjouksen. Sen ylittyminen peräti 8 prosentilla oli yllätys, jonka syitä on syytä analysoida tarkasti.

Vaikka talousarviovuoden tulosta voidaan pitää hyvänä, on ilo ennenaikainen ja pettävä olotila. Vuoden 2014 aikana tehdyt valtionosuuskriteerien muutokset vievät pois tulopohjaa juuri Muuramen kaltaisilta kasvukunnilta. Lisäksi julkisuudesta piilossa pysyneet sosiaalihuoltolain mukaisten velvoitteiden lisäykset kuntien tehtäviin vievät varsin karulla tavalla taloudelta pohjaa pois lähivuosina. Samanaikaisesti kunnan verotulojen kasvu on erittäin hidasta ja työllisyys etenkin omassa maakunnassamme on katastrofaalisen heikolla tasolla. Työttömyys oli Muuramessakin vuoden lopussa noin 13 % ja kyseisellä luvulla olimme silti kirkkaasti maakunnan ykkösenä. Jatkossa Muuramessa onkin tehtävä rajusti töitä, jotta työllisyys, työpaikat ja sitä kautta verotulot lähtevät taas kasvuun.

Väestö, peruspalvelut, elinvoimaisuus ja työllisyys

Kunnan väkiluku kasvoi vuoden aikana alustavien tietojen mukaan 123 hengellä, mikä nosti asukasluvun 9695 henkilöön. Tämä vastasikin niitä tavoitteita, joita kasvulle oli muutaman pienen kasvun vuoden jälkeen asetettu. Väestö kasvaa vahvasti etenkin Kinkomaan alueella, jonne lähtikin vuoden aikana rakentumaan uusi koulurakennus. Myös päivähoiton palveluissa on tapahtunut lisäystä juuri Kinkomaan alueen osalta.

Palvelurakenteen osalta vuotta leimasi etenkin sosiaali- ja terveystalouden osalta epävarmuus tulevasta, kun SOTE-uudistus oli valmisteilla ainakin kahdella eri mallilla. Lisäksi lainsäädäntöhankkeista toisen asteen koulutuksen uudistus leimasi valmistelua, mutta nämä hankkeet kaatuivat vuoden 2015 alkupuoliskolla niin juridisiin kuin poliittisiin ongelmiin. Näiden hankkeiden valmisteluun uhrattiin runsaasti aikaa, mutta sosiaalihuoltolain mukaisiin uudistuksiin kunnille ei varattu juurikaan sopeutumis- tai valmistelu-aikaa, kun laki saatettiin voimaan joulukuussa 2014.

Elinkeinopolitiikassa seudullinen yhteistyö nousi vuoden aikana uuteen tarkasteluun, jonka lopputulokset näemme vuoden 2015 aikana. Kunnassa ei kuitenkaan ole missään vaiheessa oltu riippuvaisia seudullisesta elinkeinopolitiikasta, joka on ollut yksi väline kunnan omassa elinkeinopolitiikan hoidossa. Omasta vahvasta elinkeinopolitiikasta kertoo parhaiten se, että Muurame sijoittui valtakunnallisessa elinkeinopoliittisessa mittauksessa toiseksi.

Elinvoimaa voidaan kuvata myös sitä kautta, miten Muuramea kehitetään. Vuoden 2014 aikana keskus- taan valmistui suunnitelmat keskusta-alueen kehittämisen vaihtoehtoiksi tuleville vuosikymmenille. Samaan aikaan kaavoituksessa oli vireillä keskusta-alueeseen liittyviä kaavoja, jotka toteutuessaan muuttavat koko kunnan yleisilmettä ja tuovat mukanaan niin työtä kuin palveluita kuntalaisille.

Henkilöstö ja luottamushenkilöt

Kunnan henkilöstömäärä on pudonnut viime vuosina, mutta se ei ole näkynyt tehdyn työn ja tuotettujen palveluiden laadussa. Iso kiitos siitä kuuluu työntekijöille ja työyhteisölle, jotka tuottavat käytännön tasolla kunnan palvelut. Samalla kiitos kohdistuu myös esimiehille, jotka ovat haastavissa oloissa vie-neet organisaatioitaan eteenpäin.

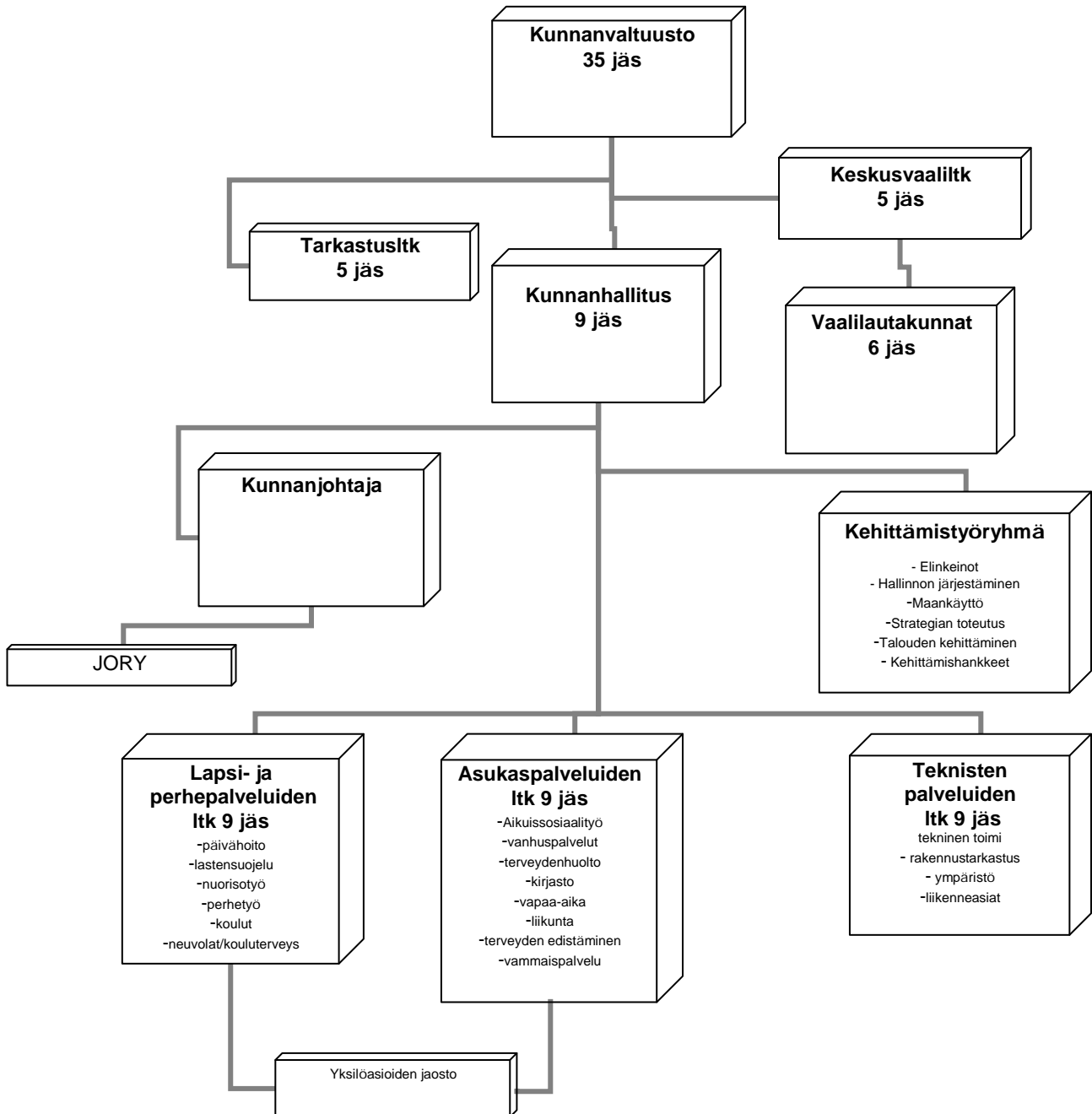
Myös luottamushenkilöiden rooli on ollut tärkeä ja merkittävä haastavina aikoina. Kunnan eteenpäin vieminen on ollut helppoa, kun on voinut luottaa siihen, että toiminnalle on yhtenäisen, Muuramen etua ajavan, luottamushenkilöjoukon tuki. Riitelemällä ja eripuraa luomalla emme olisi tilanteessa, jossa nyt olemme. Se on arvo, jonka tärkeyttä muuramelaisessa päätöksenteossa on hyvä aika ajoin korostaa. Kiitos siitä.

Ari Ranta-aho
kunnanjohtaja

1.2 Kunnan hallinto

1.2.1 Muuramen kunnan hallinto-organisaatio

Toimielinorganisaatio

KUNNAN VIRASTO-JA HALLINTO-ORGANISAATIO

Muuramen kunnan hallinto on jaettu palvelukeskuksiin, jotka noudattelevat kunnan lautakuntajakoa. Palvelukeskukset ovat asukaspalveluiden palvelukeskus, lapsi- ja perhepalveluiden palvelukeskus sekä teknisten palveluiden palvelukeskus. Lisäksi kunnan yleis- ja taloushallinnosta vastaa talous- ja hallintopalvelukeskus.

Asukaspalveluiden palvelukeskus vastaa kunnan aikuissosiaalitoimen, vanhuspalveluiden, vammaispalveluiden, aikuisväestön sivistyspalveluista sekä kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja muiden vapaa-ajan palveluiden tuottamisesta kuntalaisille.

Lapsi- ja perhepalveluiden lautakunta tuottaa palveluita lapsiperheiden tarpeisiin vastaten mm. lasten päivähoiton, lapsiperheiden sosiaalityön, koulutoimen, iltapäivätoiminnan ja nuorisotoimen tehtävien järjestämisestä.

Teknisten palveluiden keskus vastaa kunnan teknisen toimen tehtävistä sekä vastaa kunnan kaavoituksesta, mittauksesta, infrastruktuurin rakentamisesta ja ylläpidosta, rakennusvalvonnasta sekä ympäristönsuojelusta. Lisäksi kaikki kunnan kiinteistöt ja niiden ylläpitotehtävät sekä kunnan keittiötoiminta kuuluvat teknisten palveluiden keskuksen toimialaan.

Talous- ja hallintopalvelukeskus vastaa osaltaan kunnan yleishallinnon toimivuudesta ja tuottaa lisäksi keskitetysti kunnan talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut.

Johtoryhmä

Johtoryhmä toimii kunnanjohtajan johdolla ja siihen kuuluvat palvelukeskusten johtajat ja talous- ja henkilöstöjohtaja sekä henkilöstön edustaja. Johtoryhmä kokoontuu pääsääntöisesti 2 krt/kk.

Johtoryhmä vuonna 2014:

Kunnanjohtaja Ari Ranta-aho
Hallintojohtaja Sami Niemi
Palvelujohtaja Jarkko Määttänen
Tekninen johtaja Julia Virtanen
Talous- ja henkilöstöjohtaja Jukka Kaistinen 8/2014 alkaen
Tiedottaja Tiina Riuttanen
Henkilöstön edustaja Martti Halonen

Pöytäkirjat

Valtuuston ja muiden toimielinten pöytäkirjat vuodelta 2014 ovat nähtävissä Internet-osoitteessa www.muurame.fi. **Pöytäkirjoista on löydettävissä kokonaisuudessaan kunnan eri toimielimiin vaalikauden alussa valitut luottamushenkilöt.**

1.3 Suunnitelmaperusteet vuodelle 2014

1.3.1 Yleisperustelut

Muuramen kunnan talousarviota vuodelle 2014 tehtiin varsin haastavassa tilanteessa. Julkisen talouden haasteet olivat edelleen suuria ja niiden vaikutukset myös yksittäisten kuntien talouteen olivat merkittäviä. Samalla oli valmistelussa ennennäkemättömän mittava lainsäädännön uudistuskokonaisuus, jossa valmisteltiin samanaikaisesti kuntalakia, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislakia sekä kuntien valtionosuusuudistusta. Kun tähän kaikkeen epävarmuuteen ja muutokseen lisätään silloin menossa ollut erityinen kuntajakoselvitys, johon Muurame velvoitettiin osallistumaan, jouduttiin talousarviota tekemään varsin poikkeavissa olosuhteissa.

Kun vuotta 2014 elettiin, niin selvisi, että kaaos vain paheni vuoden aikana. Oikeastaan ainoa selkeä asia oli, että erityinen kuntajakoselvitys käytännössä kuivui kasaan jo heti alkuvuodesta ja sen valmistelusta tuli toimenpide, jolla annettu toimeksianto vietiin loppuun ilman merkittäviä toiminnallisia muutoksia. Valtionosuusuudistus toteutui juuri sellaisena kuin pelättiin eli siitä pyrittiin saamaan kuntauudistuksen työkalu, jolla etenkin kehyskuntien taloudellista asemaa pyrittiin heikentämään. Toisaalta on kuitenkin hyvä huomata, että Muuramen kunnan valtionosuusriippuvuus on ollut jo lähtötilanteessa melko pientä, mutta silti tiukassa talousarvioraamissa satojen tuhansien leikkaukset valtionosuuksiin olivat omiaan heikentämään kunnan taloudellista liikkumavaraa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon rakenneuudistus sai jo suoranaisia farssin piirteitä, kun mallia koetettiin vuoden 2014 aikana runnoa mitä erilaisimmin tavoin jonkinlaiseen lopputulokseen. Kuvaavaa on, että vuoden aikana oli kaksi erilaista mallia, joita markkinoitiin ainoina oikeina tapoina pelastaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut, mutta ennen joulukuuta kuntiin ei tullut minkäänlaisia taloudellisia vaikutuksia nähtäväksi tai lausuttavaksi. Joulukuussa saatiin vihdoinkin luvut, joiden mukaan sittemmin kaatuneen uudistuksen vaikutukset Muuramen kunnalle olisivat olleet noin 4 miljoonaa euroa ilman päätösvaltaa tai vaikutusmahdollisuutta. Samalla kuitenkin erilaiset vastuut olisivat säilyneet kunnalla.

Kunnan väestönkehitys on ollut lähivuosina hidasta ja yhtenä keskeisenä tavoitteena oli vuonna 2014 väestönkasvu. Tässä tavoitteessa onnistuttiinkin ja väestö kasvoi vuoden aikana 123 henkilöllä. Kuntastrategiaan vuonna 2008 kirjatusta suunniteluvusta on jääty kuitenkin selkeästi jälkeen eikä strategiakaudelle tavoiteltu asukasluku tule toteutumaan. Hidastuva väestönkasvu on myös osaltaan vaikuttanut asuntomarkkinoiden toimintaan. Etenkin vuokra-asuntopuolella asuntojen vuokrausasteet ovat pudonneet eikä uusien kerrostalohuoneistojen kauppa ole käynyt kasvuvuosien tahtiin. Omakotitalotonttien osalta kauppa on käynyt edelleen kohtuullisesti ja vanhojen talojen myyntiajat ovat olleet edelleen kohtuullisen lyhyitä, joskin ne pidentyivät tarkasteluvuoden aikana. Vuokra-asuntojen osalta myös vanheneva asuntokanta sekä ongelmien keskittyminen tiettyihin taloyhtiöihin, on vaikuttanut asuntojen täyttöasteeseen ja vaikuttaa näin ollen myös paineeseen nostaa vuokria.

Työllisyystilanne on ollut viime vuosina Keski-Suomen alueella hälyttävän korkea ja myös Muuramen osalta työllisyysluvut ovat heikentyneet selkeästi edelleen vuoden 2014 aikana. Talousarvion 2014 valmisteluvaiheessa työttömyysaste on ollut Muuramessa n. 10 % luokkaa, joka on jonkin verran korkeampi kuin aiempina vuosina, mutta vuoden lopussa työttömyys oli noussut jo 13 prosenttiin. Elinkeinotoiminnan osalta Muuramen kunnan keskeiset haasteet ovat teollisuustontteihin soveltuvien alueiden hankinta ja kaavoittaminen sekä aktiivinen tonttimarkkinointi. Myös olemassa olevien tonttien rakentamiskelpoisuuteen on kiinnitetty lisääntyvässä määrin huomiota.

Kuntien yhteistoiminnan osalta viime vuosien kehitys Jyväskylän kaupunkiseudulla on ollut varsin nopeatempoista. Paras-hankkeen alussa vuonna 2005 vallalla oli verkostokaupunkiajattelu, jossa Jyväskylän kaupunkiseudun kunnat pohtivat yhteisesti seudun kehittämistä omista vahvuuksistaan lähtien. Viime vuosien aikana etenkin Jyväskylän kaupunki on muuttanut omaa toimintaansa niin, että kuntien yhteistoiminnan sijaan on pyritty kuntaliitoksiin, joista ensisijainen on Muuramen kunnan ja Jyväskylän kaupungin kuntaliitos. Tähän liittyen valtiovarainministeriö asetti seudulle erityisen kuntajakoselvityksen, jossa selvitettiin yhdeksän kunnan osalta kuntajaotuksen muuttamista. Lisäksi valtiovallan puolelta tehdään jatkuvia avauksia tavoista, joilla maakunnan keskuskaupunkien ympärillä sijaitsevat kunnat saadaan osaksi maakuntien keskuskaupunkeja. Pitkälti tästä johtuen kuntien keskinäinen ja järkevä yhteistyö on kuihtunut ja palveluiden järjestämisen ja turvaamisen sijasta seudulla on keskusteltu kuntarakenteesta ja siihen liittyvästä problematiikasta.

Kuntarakenneselvityksen loppu tulemana ei tule tapahtumaan kuntaliitoksia, joka näkyi etenkin loppuvuotta leimaavana kehitystrendinä. Keskustelu kuntarakenteesta on vähentynyt merkittävästi, mutta kuntien välisessä käytännön toiminnassa on edelleen säröjä, jotka haittaavat normaalin yhteistyön rakentumista edelleen. Usean vuoden ajan kestäneen kuntaliitoskeskustelun vaikutukset näkyvät edelleen kuntayhteistyössä ja yksittäisten hankkeiden eteenpäin viemisessä.

Kunnan henkilöstössä ja etenkin ylimmässä johdossa on tapahtunut merkittäviä muutoksia, kun lyhyen ajan sisällä perusturvajohtaja, sivistystoimenjohtaja, tekninen johtaja ja kehitysjohtaja ovat joko lähteneet eläkkeelle tai vaihtaneet työpaikkaa parin vuoden sisällä. Johtavien viranhaltijoiden tehtävissä on tehty tehtävämuutoksia, joiden avulla toimialajohtajien määrää on vähennetty ja tehtäväkokonaisuuksia muutettu. Lisäksi johtoryhmään palkattiin elokuun 2014 alusta lukien talous- ja henkilöstöjohtaja, joka on tuonut uudenlaista osaamista kunnan johtoryhmään. Myös muun henkilöstön osalta on nähtävissä vaihtuvuutta, joka on osin tapahtunut eläkkeelle siirtymisten myötä ja osin työpaikan vaihdosten seurauksena. Lisäksi tietyissä kunnan palveluissa on edelleen tehty tiivistyksiä, jotka ovat vaikuttaneet kunnan henkilöstömäärään ja palkkauskustannuksiin alentavasti.

1.3.2 Talousarvion laadinnan lähtökohdat ja toteuttaminen

Talousarvion laadinnan lähtökohdaksi oli talouden saattaminen tasapainoon lisääntyvien menojen ja vähenevien valtionosuuksien asettamassa ristipaineessa. Menokehykseksi sovittiin kunnanhallituksen talousarviovalmistelussa 0-2 % nousu, joka sisälsi palkankorotusvaraa 1,5 %. Verotulojen kasvuksi arvioitiin 5 % ja valtionosuuksien arvioitiin pysyvän edellisen vuoden tasolla.

Talousarvion laadinnassa kunnan omissa toiminnoissa päästiin pääsääntöisesti tavoitteen mukaiseen lopputulokseen, poikkeuksena oli lähinnä kehitysvammapalveluiden voimakas kasvu uuden palvelutalon myötä. Myös kunnan ulkopuoliset, pitkälti lakisääteiset palvelut aiheuttavat lisäpainetta talousarviotavoitteiden toteuttamiseen.

Kuntiin aikaansaatu maltillinen tuloratkaisu syksyllä 2013 helpotti osaltaan talousarvion laadintaa asetettujen tavoitteiden mukaiseksi. Valtionosuusleikkauksiksi tarkentui 455 000 euroa ja verotulojen tasausta Muuramen kunnalle kertyi talousarvion mukaan maksettavaksi 0,9 milj. euroa. Talousarviovalmistelussa käytetty arvio verotuloista oli noin 36,6 milj. euroa, jossa oli kasvua edelliseen vuoteen 4,2 %.

Talousarvio toteutui yleisellä tasolla hyvin ja menopuolelle saatiin jopa 3,6 % säästö verrattuna talousarvioon. Oman toiminnan tehokkuuden ohella täytyy kuitenkin todeta, että 2014 oli myös poikkeuksellisen lämmin vuosi, mikä alensi kunnan eri palvelualoilla kustannuksia merkittävästi.

Valtionosuuden kaavailut 455 000 euron leikkaukset toteutuivat vain osittain, koska kunta sai pienryhmäopetuksen tukeen lisäosuutta, jolloin leikkaus toteutui vain 270 000 euron suuruisena.

Verotulot toteutuivat alkuperäisen talousarvion mukaisesti. Muutetun talousarvion mukaan ne eivät toteutuneet, koska investointeja oli tarkoitus kattaa nousevilla verotuloilla. Tilinpäätös ei toteutunut muutetun talousarvion mukaisesti vaan verotulot jäivät muutetun talousarvion tasosta 1,2 M€. Investoinnit tulisi rahoittaa suunnitellusti lainarahoituksella, jolloin talousarvio toteutuu hallitummin ja rahoitus kohdistuu välittömästi oikein, eikä perustu vain tulevaisuuden odotuksiin. Huolestuttava suuntaus oli, että verolajeittain tarkasteltuna tulovero jäi edellisvuoden tasolle ja kasvua verotuloissa tuli yhteisöveron osalta 16 % sekä kiinteistöveron osalta 10 % vuoteen 2013 verrattuna. Tuloveron osuus on kunnan verotuloista noin 90 %. Verotulojen tasaus toteutui talousarvion mukaisesti, 0,9 M€.

Tuloksen osalta tehdään poikkeuksellinen tulos, koska talousarviossa arvioidun liki puolen miljoonan euron alijäämäisen tuloksen sijaan tehdäänkin 1,6 M€ ylijäämäinen tulos.

1.3.3 Kuntastrategia ja kehittämistavoitteet

Valtuusto hyväksyy valtuustokaudeksi tai muulle sovitulle ajanjaksolle kuntastrategian ja palvelusuunnitelman, jotka ovat talousarvion ja –suunnitelman laadinnan keskeisiä perusteita. Kuntastrategia näyttää tulevan kehityksen päälinjat. Strategiassa esitetään kunnan visio, arvot, strategiset päämäärät ja näkökulmat, kriittiset menestystekijät ja toimintaympäristön haasteet.

Muuramen kunnan toimintaa ohjaa valtuuston hyväksymät arvot, jotka ovat olleet vuodesta 2008 lähtien luotettavuus, avoimuus, luovuus ja rohkeus. Näiden pohjalta kunnan toimintaa ohjaa visio *Mahdollisuuksien Muurame*, joka toisaalta kuvaa kunnan luomia mahdollisuuksia, mutta ennen kaikkea kuntalaisten mahdollisuutta elää monipuolista ja tavoitteellista elämää muuramelaisina. Arvojen ja vision pohjalle on rakennettu strategiset päämäärät, joita kohti kuntaa viedään ja joiden kautta toteutetaan visiotavoitteita.

Kunnan yleisstrategioiden lisäksi kuntaan on laadittu osastrategioita, joista keskeisin on kunnan elinkeino- ja mainestrategia sekä palvelustrategia, joka on vielä jossain määrin keskenäinen.

Palveluiden osalta kunta joko tuottaa tai järjestää kuntalaisille suunnatut lakisääteiset tai vapaaehtoiset palvelut. Palvelut voidaan tuottaa itse tai yhteistyössä muiden kuntien tai yrittäjien kanssa.

Vuoden 2014 talousarvio sisälsi tiivistyksiä etenkin koulutoimen palveluiden osalta, mutta toisaalta talousarvioon ja toimintaan tehtiin selkeitä laajennuksia etenkin kehitysvammaisten palveluiden osalta. Talousarvion laadintaan vaikutti vahvasti se, miten kunnan ulkopuolelta hoidettavat, kunnan järjestämis- tai maksuvelvoitteeseen kuuluvat palvelut tuotetaan.

Elinkeinoelämän edellytyksistä on huolehdittu vaalien kunnan vahvaa elinkeinopoliittista historiaa ja toimintatapaa. Siitä osoituksena kunta sijoittui vuonna 2014 julkistetussa mittauksessa valtakunnan toiseksi yrittäjyystävällisimmäksi kunnaksi ja on ainoa, joka on ollut jokaisessa mittauksessa valtakunnallisesti kymmenen parhaan joukossa. Kunta toimii edellytysten luoja ja tukena yritysten/yrittäjien hoitaessa oman osuutensa liiketoiminnan kehittäjänä. Jykes Oy:n osalta aloitettiin toiminnan uudelleen arviointi ja elinkeinoelämän kehittämisen tiimoilta on ollut vireillä muutamia merkittäviä avauksia muun muassa kaupallisten toimintojen jatkokehittämistä varten.

Kunnan sisäistä toimintaa on parannettu etenkin henkilöstöhallinnon voimavaroja lisäämällä ja tekniikan hyväksikäyttöä hyödyntäen. Resurssointia ja osaamista on parannettu tehtävien uudelleenjärjestelyjen, rekrytointien ja henkilöstökoulutuksen avulla. Tekniikan osalta keskeisimmät kehityskohteet olivat kulunvalvonnan ja sähköisen työajanseurannan käyttöönotossa.

Vuoden 2014 keskeiset kehittämishankkeet liittyivät keskusta-alueen kehittämissuunnitelman eteenpäin viemiseen. Lisäksi kunnan uuden strategiakauden suunnittelu aloitettiin vuoden aikana siten, että se on hyväksyttävissä vuoden 2015 aikana. Kunnassa seurattiin myös varsin aktiivisesti kunta-alan lainsäädännön kehitystä. Talousarviotavoitteissa todettiin, että kunnassa ollaan tarvittaessa valmiita reagoimaan lainsäädännössä tapahtuviin muutoksiin ja muutostarpeisiin. Tämä konkretisoitui etenkin loppuvuoden aikana, jolloin kunta lähti perustamaan omaa sote-yhtiötä ratkaisuna sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön vaikutusten minimointiin. Lisäksi vuoden 2014 aikana saatettiin loppuun erityinen kuntajakoselvitys, jonka osalta päätösehdotus yhdestä seitsemän kunnan alueelle ulottuvasta uudesta kunnasta saatiin syksyllä 2014. Näiltä osin asia on kuntien päätöksenteossa maaliskuussa 2015.

Kunnan eri osa-alueiden toiminnallisten tavoitteiden ja palvelusuunnitelmien toteutumisesta on esitetty kunkin palvelualueen osana.

1.4 Yleinen taloudellinen kehitys ja kuntatalous

Maailman talouden kehittyminen on viime aikoina ollut kaksijakoista. Yhdysvalloissa ja Iso-Britanniassa on selviä kasvunäkymiä, vuonna 2015 molempien maiden kasvun ennustetaan olevan noin kolmen prosenttia. Yhdysvalloissa on jo koronnostoonkin paineita, talous on kehittynyt jo pitkään positiiviseen suuntaan ja työttömyys laskenut viiteen prosenttiin.

Euroalueen tilanteen ennustetaan jatkuvan vaisuna. Vuonna 2014 kasvua kertyy prosentin verran ja vuosi 2015 näyttää vain hiukan paremmalta. Saksan kasvunäkymät ovat heikentyneet ja seuraavien kahden vuoden aikana kasvu jää puoleentoista prosenttiin. Naapurimaassa Ruotsissa kasvu jatkuu euroaluetta nopeampana, toisaalta taas Venäjän kehitys on täysin arvailujen varassa ja suunta on ollut merkittävän huono.

Tilastokeskuksen julkaisemien alustavien kansantalouden lukujen mukaan Suomen talous kasvoi BKT:n osalta 0,1 % vuonna 2014. Vaimean kasvun taustalla on viennin tuoma kasvu, yksityinen kulutus ei lisääntynyt lainkaan ja yksityiset investoinnit laskevat.

Valtionvarainministeriön kansantalousosasto ennustaa vuoden 2015 kasvuksi 0,9 %, kun kasvu muuttuu laajapohjaisemmaksi. Yksityinen kulutus lisääntyy 0,3 %, huolimatta siitä, että kotitalouksien reaalitytulot eivät juuri kasva. Kotitalouksien säästämisaste laskee hieman ja velkaantumisaste taittuu. Viennin kasvu jää edelleen maailmankaupan kasvua heikommaksi ja siten markkinaosuuksien menettäminen jatkuu. Tuonnin kasvua hidastaa kotimaisen kysynnän vaimeus. Yksityiset investoinnit hieman virkoavat lähinnä kone- ja laiteinvestointien sekä t & k-investointien vetämänä.

Työmarkkinoiden tilanne pysyy heikkona vuonna 2015 ja työttömyysasteen ennustetaan nousevan edelleen (8,8 %) ja pitkäaikaistyöttömien osuus on nousussa sekä rakenteellinen työttömyys kasvaa.

Suomen valtion ja kuntien luottoluokitus on toiseksi korkeimmalla tasolla (AA+), luottamus asioiden hoitamiseen menestyksekkäästi on vahvaa. Lainarahoituksen korot ovat pysyneet historiallisen alhaisella tasolla. Vaikka lainojen marginaaleissa on tapahtunut liikehdintää, ei merkittäviä muutoksia korkotasoon ole lyhyellä aikavälillä edelleenkaan odotettavissa.

Kuntien tilinpäätösarvioiden mukaan kuntatalous on nyt kehittymässä selvästi positiivisempaan suuntaan. Tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien ja kuntayhtymien vuosikate nousi 2 %:a ja oli 2,74 miljardia euroa vuonna 2014. Vuosikate ei riittänyt poistoihin 133 kunnan osalta, kun aikaisempina vuosina näin oli yli 200 kunnassa. Vain 14 kunnan vuosikate oli negatiivinen, edellisen vuoden vastaava määrä oli 28. Tuloksellisesti kuntien ja kuntayhtymien yhteensä laskettu tulos oli 1,84 miljardia. Tulos ei ole suoraan vertailukelpoinen aikaisempiin vuosiin, koska kunnallisten liikelaitosten yhtiöittäminen kasvatti kuntien satunnaisia tuloja.

Kuntien toimintamenot ovat kasvaneet 2014 vain puoli prosenttia (2,6 % v. 2013), mikä kertoo hyvästä menokurista ja kunnat ovat selvästi omalta osaltaan merkittävästi tasapainottaneet paljon puhuttua kestävyysvajetta.

Valtionosuudet laskivat 1,3 % prosenttia, joten valtio osallistuu entistä vähemmän kunnille lakisääteisesti osoitettujen palvelujen kustannuksiin. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen tehtiin valtiontalouden kehyspäätösten mukaan 362 miljoonan euron lisäleikkaus vuoden 2013 tasoon verrattuna.

Huolestuttavin suuntaus on verotulojen heikko kasvu. Kunnallisverotulot ovat kasvaneet vain 1,3 %, vaikka 156 kuntaa nosti tuloveroprosenttiaan vuodelle 2014. Hidas kasvu johtuu edellisen vuoden jako-osuuksien oikaisuista ja tilitysuudistuksesta sekä heikosta talouskasvusta ja maltillisesta palkkaratkaisusta. Kiinteistö- ja yhteisöverotulot kasvoivat molemmat yli 10 %.

1.4.1 Toimintaympäristön kehitys

Kuntien toimintaympäristössä talouden kehitys on keskeinen tekijä. Siihen liittyy paitsi yleinen taloudellinen kehitys maailman talouden ja kansantalouden osalta, myös erittäin oleellisenä osana alueellinen talouskehitys. Muuramen kannalta on valitettavaa, että lähiympäristön kuntien ja yritysten talouskehitys on ollut heikkoa ja vaikuttaa koko seudun kehitykseen hidastavasti. Toki samat haasteet koskevat myös Muuramen kuntaa, mutta ainakin tällä erää huomattavasti pienempinä. Seudun ja maakunnan verrokkialueet löytyvät tällä hetkellä taantuvista maakunnista, vaikka maakunnan maantieteellinen sijainti ei ole ratkaisevasti heikompi verrattuna naapurimaakuntiin.

Toinen merkittävä toimintaympäristössä tapahtunut muutos on kunta-alan lainsäädännön kokonaisremontti, jossa valmisteltiin nopealla aikataululla ennennäkemättömän suurta ja monimutkaista lainsäädäntöuudistusta. Uudistusta, jolla olisi ollut kaiken lisäksi merkittävät vaikutukset kansalaisille tuotettaviin palveluihin niin sisällön kuin rahoituksen osalta. Muuramen näkökulmasta tarkasteltuna lainsäädännön uudistuksessa ei otettu riittävästi huomioon sitä, että kunnat ovat asukasrakenteeltaan ja maantieteeltään erilaisia. Valtakunnassa tapahtuva väestön vanhenemiskehitys ja talouden taantuminen ei ole samanlaista kaikkialla maassa eivätkä näin ollen myöskään suunnitellut muutokset olisi tukeneet kaikkien kuntien palvelurakenteen kehittämistä. Muuramen tapaisten nuoren väestön kuntien osalta etenkin sosiaali- ja terveystoimen irrottaminen kunnan perustoiminnasta voisi koitua kohtalokkaaksi ja kalliiksi kokeiluksi.

Muuramen kunnan kannalta keskeinen toimintaympäristön muutostekijä on ollut alueella tapahtunut kuntien välisen yhteistyön laimeneminen ja siinä tapahtunut vaihtoehdottomuuden lisääntyminen. Kuntayhteistyöstä on tullut pelote kuntarakenteen muutoksessa ja se on estänyt osaltaan järkevän ja perustellun yhteistyön kehittelyn. Lisäksi Jyväskylän kaupungin suhtautuminen kuntien väliseen yhteistyöhön on selkeästi muuttunut ja vaihtoehdoksi on tarjottu enenevässä määrin kuntaliitosta. Lisäksi kuntien välisessä yhteistyössä luottamus on heikentynyt ja on osaltaan vaikeuttanut kuntien välistä järkevää ja tehokasta yhteistoimintaa.

Talousarvion laatimishetkellä esitettiin toiveena, että valtiovarainministeriön asettama erityinen kuntajakoselvitys selkiyttää kuntien kantoja kuntarakenteesta ja sen pohjalta päästään takaisin kymmenen vuoden takaiseen yhteistoimintaan, jossa keskiössä oli kuntarakenteen sijasta palvelut, joita varten kunnilla on lopulta olemassa olemassaolonsa oikeutus. On toivottavaa, että kuntajakoselvityksessä kerätyn aineiston pohjalta voidaan kehittää seudun kuntien toimintaa luotettavaan tietopohjaan perustuen.

Toimintaympäristössä yritysten ongelmat näyttävät aiempaa laajemmin ja niiden vaikutus kuntien verotuloihin ja palvelutarpeen volyyymiin on jo merkittävä. Myös Muuramen kunnan osalta on havaittu, että verotulokertymässä on ollut hidastumista ja työllisyysasteen aleneminen on tuonut omat haasteensa myös palveluiden tuottamiselle. Lisäksi lisääntyvät lainsäädännön veloitteet ovat osaltaan kaventaneet entisestään kunnan liikkumavaraa ja lisännyt vastuita.

1.4.1.1 Väestörakenteen kehitys

Kunnan väestönkasvu on ollut viime vuosina hidasta ja väestön ikärakenteessa on tapahtunut aiempaa nopeampaa vanhentumista. Väestön keski-ikä Muuramessa on tällä hetkellä noin 38 vuotta. Väestönkasvun hidastuminen on myös osaltaan muuttanut palvelurakenteen tarpeita. Päivähoidon ja perusopetuksen osalta ei ole tapahtunut juurikaan kasvua, mikä on keventänyt painetta palveluiden tuottamiseen ja uusien investointien toteuttamiseen. Samaan aikaan lainsäädännön muutos on entisestään nopeuttanut palveluiden osalta tapahtuvaa muutostarvetta.

Vuoden 2014 aikana väestö kuitenkin lisääntyi aiempia vuosia rivakammin ja oli 123 henkilöä. Alueellisesti etenkin Kinkomaan alueen väestö kasvaa nopeasti ja siellä aloitettiin vuoden 2014 aikana koulun peruskorjaus ja laajennus. Myös yksityisten päivähoitopalveluiden osalta on tapahtunut lisäystä alueen palveluissa.

Väestö	
Väkiluku 31.12.2014 *ennakko	9 695
Väkiluvun muutos, % 2013 - 2014	1,3
0–14-vuotiaiden osuus väestöstä, % 31.12.2013	22,0
15–64-vuotiaiden osuus väestöstä, % 31.12.2013	63,6
65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä, % 31.12.2013	14,4
Ruotsinkielisten osuus väestöstä, % 31.12.2013	0,1
Ulkomaisten kansalaisten osuus väestöstä, % 31.12.2013	0,7
Kuntien välinen muuttovoitto/-tappio, henkilöä 2013	-59
Syntyneiden enemmitys, henkilöä 2013	54
Perheiden lukumäärä 31.12.2013	2 744
Valtionveronalaiset tulot, euroa/tulonsaaja 2013	30 614

Kuntalaisten ikääntymisen myötä myös vanhuspalveluiden sekä erilaisten tuetun asumisen muotojen osalta palvelutarve on lisääntynyt ja se näyttää edelleen lisääntyvän. On kuitenkin huomioitava, että muihin kuntiin verrattuna ikärakenteen muutos ei ole ollut mitenkään erityisen dramaattinen. Kuntajakoselvityksestä nousee esiin tieto, että Muuramen kunnan osalta ikärakenteen vanheneminen on seudun nopeinta, mutta on huomattava, että silti tarkaste-lujakson lopussakin Muuramen väestörakenne on seudun nuorin.

1.4.1.2 Alueellinen kehitys: Asuntojen rakentamistarve, suunnittelukauden kehittämishankkeet, elinkeinotoiminnan kehitys

Muuramen kasvu on viime vuosina keskittynyt kahdelle alueelle eli keskustaan (mukaan lukien Tervämäen ja Seunavuoren alueet) sekä Kinkomaalle. Asuntotuotanto on ollut lähinnä pientalorakentamista, jota on täydentänyt muutama keskusta-alueelle rakennettu kerros- ja rivitalo. Tonttitarjonta on ollut maltillista ja esimerkiksi Tervämäen osalta tonttikauppa on ollut kohtuullisen hiljaista. Sama trendi on jatkunut vuoden 2014 aikana eikä silloin ole valmistunut tai lähtenyt liikkeelle uusia kerrostalokohteita.

Vuokra-asuntoja ei ole rakennettu kunnan toimesta vuoden 2004 jälkeen ja viime vuosien strategiana on ollut luopua velvoitteista vapautuneista vuokra-asunnoista. Näiden tilalle ei kuitenkaan ole ollut tarvetta rakentaa alhaisesta täyttöasteesta johtuen uusia kohteista. Vuokra-asuntojen osalta paineet ovatkin ennen kaikkea niiden kunnossapidon ja houkuttelevuuden lisäämisen osalla.

Asuntotuotannossa on lisätty merkittävästi erityisryhmille suunnattuja asumispaikkoja niin vanhusten kuin kehitysvammaisille suunnattujen palveluasuntojen muodossa. Asuntorakentamista ja asuntokannan perusparantamista tuetaan nykyisin korkotukilainoilla ja investointiavustuksilla. Toiminnassa on pyritty siihen, että arava/korkotukituotanto säilyy riittävällä tasolla. Vuosittainen tuotanto täsmennetään asuntomarkkinatilanteen mukaan. Asuntolainoituksen painopistettä on suunnattu kysyntä-tarjonta -tilanne huomioon ottaen. Kunta on tehnyt vuosittaisen asuntomarkkinaselvityksen asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuselle ja ympäristöministeriölle.

Suunnittelukauden keskeisiksi kehittämishankkeiksi kunnassa on määritelty keskustan kehittämiseen liittyvät toimenpiteet. Keskustan kehittäminen on tullut erityisen ajankohtaiseksi sen jälkeen, kun ns. vanhan liikekeskuksen lisäksi kuntaan tuli 9-tien varteen uusi kauppakeskus. Osa keskusta-alueelle olleista liikkeistä siirtyi uuden kauppakeskuksen tiloihin, eikä ns. vanhaan kiinteistöön ole löytynyt uusia yrittäjiä. Lisäksi keskusta-alueen käyttöä ja sinne sijoittuneita palveluita tulee selvittää laajana kokonaisuutena ja tarvittaessa tehdä kaava- tai käyttötarkoituksen muutoksia alueen rakenteeseen. Myös jokialueen ottaminen osaksi keskusta-aluetta tulee pohdittavaksi. Samalla on kehitetty myös ns. uuden kauppakeskuksen aluetta aloittamalla sinne kaavoitus ja suunnitelmien teko maa-alueen kaupallisesta käytöstä kiinnostuneiden tahojen kanssa.

Toisena tärkeänä kehittämishankkeena on ollut koko kunnan rakenteen suunnittelu ja alueva-raukset sekä niiden suhde palveluiden sijoittamiseen kunnan alueella. Suunnittelussa on kiinnitetty aiempaa enemmän kiinnittää huomiota siihen, miten esimerkiksi päiväkotitai koulupalvelut mahdollistavat lisäväestön muuton alueelle. Kunnan tarjoamien tonttien tulee jatkossa nojata alueisiin, joilla saadaan mahdollistettua optimaalinen palveluiden järjestäminen kunnan asukkaille kustannustehokkaasti ja kohtuullisten välimatkojen päässä.

Hallinnon toiminnassa painopiste on ollut henkilöstöhallinnon kehittämisessä ja yhtenäistämisessä. Henkilöstöhallintoon on jo lisätty resursseja ja henkilökunnan koulutusta jatkettu siten, että kunnan henkilöstöhallinnon käytänteet saadaan yhtenäisiksi ja sopimustenmukaisiksi nykyistä paremmin. Lisäksi virastotalolla otettiin sähköinen työajanseuranta, joka vastaa työsuojeluviranomaisten kehotuksiin tarkentaa työaikojen seuraamista.

Hallinnon osalta aloitettiin myös kuntastrategian uudistaminen. Nykyisen voimassaolevan strategian aikajänne on vuosille 2008–2015, joten sen päivittäminen ja uudelleenkirjoittaminen tuli ajankohtaiseksi jo vuonna 2014. Kuntastrategian uudistamista ja tulevaisuuden visiointia joudutaan tekemään varsin haastavissa olosuhteissa, kun julkinen talous on alamaissa, lainsäädäntöhankkeiden aikatauluista ja vaikutuksista ei ole varmuutta ja koko maan kuntarakenne on käymistilassa. Lisäksi näyttää siltä, että vuonna 2008 uhiksi koetut asiat ovat nykyisen kuntastrategian aikana konkretisoitumassa ja mahdollisuudet jääneet paljolti hyödyntämättä tai toteutumatta.

1.4.1.3 Työvoima, työllisyys

Viimeisimpien tilastojen valossa (vuosi 2012) kunnan työvoima on ollut 4693 henkilöä, joista työssä olevia on 4229 ja työttömiä 464 (11,0 %). Työssä olevien osuus koko väestöstä on 44,2 %. Vuoden 2014 työttömyystilastojen mukaan muuramelaisista 13,0 % oli työttöminä vuoden loppuessa.

Työssä toimivan väestön lukumäärät ja prosenttiset osuudet toimialoittain 31.12.2000, 2010, 2011 ja 2012

Toimiala	2000	%	2010	%	2011	%	2012	%
Maa- ja metsätalous	83	2,3	69	1,7	59	1,4	54	1,3
Teollisuus	904	25,4	831	19,9	824	19,5	811	19,2
Rakennustoiminta	278	7,8	315	7,6	325	7,7	311	7,4
Kauppa	434	12,2	416	10,0	436	10,3	445	10,5
Liikenne	178	5,0	153	3,7	152	3,6	160	3,8
Palvelut	1617	45,4	2332	56,0	2374	56,0	2397	56,7
Elinkeino tuntematon	64	1,8	51	1,1	66	1,6	51	1,2
Yhteensä	3558	100,0	4167	100,0	4236	100,0	4229	100,0

Merkittävimmät muutokset elinkeinorakenteessa ovat maa- ja metsätalouden piirissä toimivien osuuden lasku sekä teollisuudessa ja palveluelinkeinoissa toimivien määrän kasvu. Myös hoiva-alan työpaikkojen määrä on kasvanut Muuramen kunnan alueella etenkin Vitapolis-alueen kasvun myötä.

Muuramen kunnan tavoitteissa on jatkuva uusien työpaikkojen syntyminen kunnan alueelle ja niihin liittyen kunnassa on pidettävä jatkuvasti riittävää varantoa työpaikka-alueista. Tällä hetkellä keskeiset painopistealueet ovat Muuramen teollisuuskylän, Punasillan alueen sekä Vitapolis-alueen kehittämisessä. Toisaalta samanaikaisesti on Jykes Oy:n avulla lähdetty kehittämään konseptia jo toiminnassa olevien yritysten kasvun tukemiselle. Oman haasteensa työpaikkojen osalta aiheuttaa globaali talouskehitys, josta johtuen myös muuramelaisissa yrityksissä on ollut irtisanomisia, toiminnan supistuksia ja lomautuksia. Toisaalta on huomattava, että samanaikaisesti osa yrityksistä myös kasvaa ja synnyttää uusia työpaikkoja.

Kunnan työpaikkarakenteen muutokset 2010-luvulla merkitsevät lähinnä seuraavaa:

Tasaantumista on maa- ja metsätalouden aloilla, nousua teollisuuden, kaupan, liikenteen ja palvelujen työpaikkojen määrissä. Kuluva suunnittelukauden aikana ennustetaan teollisuuden ja palvelujen alojen kehittyvän selvästi eniten, joskin yleinen talouskehitys estää nopean kasvun. Palvelut saavat uutta kasvuvoimaa matkailusta. Työpaikkasuunnite on tavoitteellinen. Vuonna 2012 omavaraisten työpaikkojen osuus oli 63,1 %. Tavoitteena on, että suunnittelukauden keskimääräinen työpaikkojen lisäys olisi vuosittain noin 100–150.

Jotta työttömyys pystytään pitämään alhaisena ja väestösuunnitteessa esitetty väestönkasvu tapahtuisi, liittyvät nämä molemmat tekijät työpaikkojen määrän vastaavaan lisäykseen. Tämä taas edellyttää jatkuvia ponnistuksia elinkeinoelämän edistämiseksi ja edelleen monipuolistamiseksi, koska aina huomattava osa uusista luoduista työpaikoista jää korvaamaan joilla-kin aloilla väistämätöntä työpaikkojen vähenemistä.

1.4.1.4 Henkilöstö

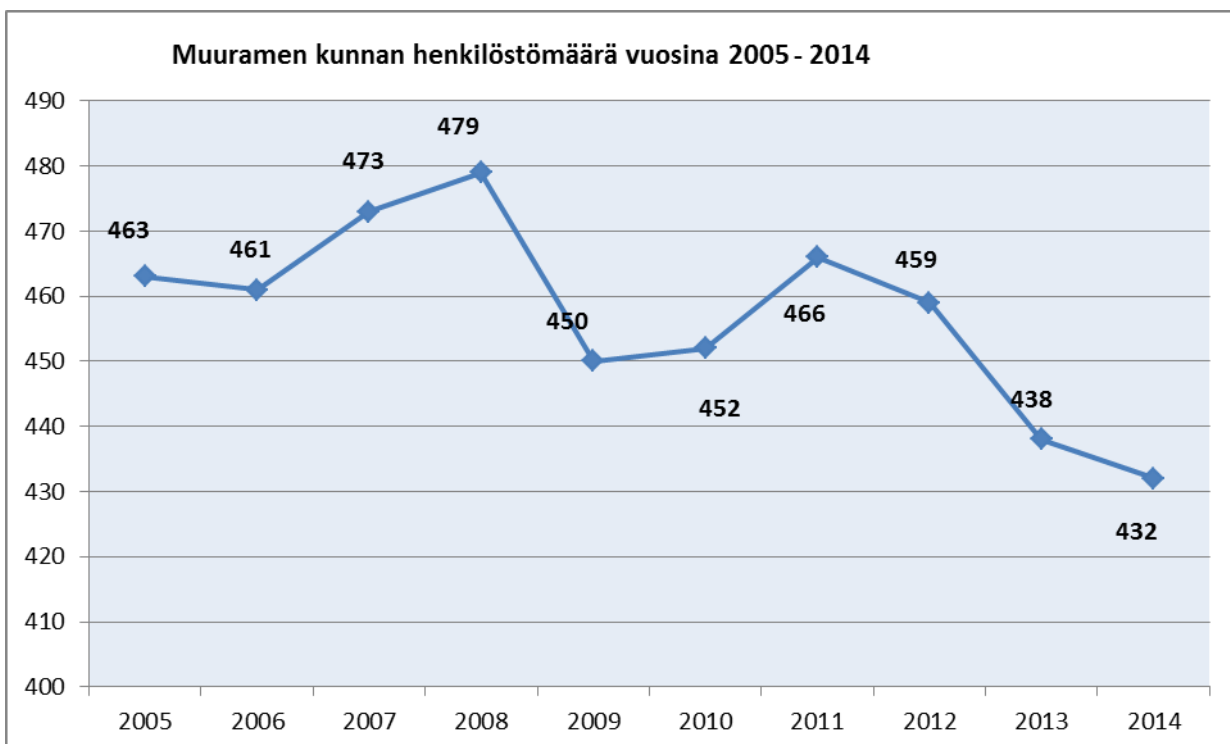
Henkilöstön osalta toimintavuoden 2014 toteuma on esitetty henkilöstökertomuksessa, joten tässä toimintakertomuksessa on vain henkilöstön määrää koskevat tiedot. Henkilöstökertomuksessa on lisäksi tietoja henkilön ikä- ja sukupuolijakaumasta, henkilöstökustannuksista, koulutuksista, johtamisesta ja erilaisista työhyvinvointiin liittyvistä asioista.

Henkilöstön määrä

Henkilöstön määrällä tarkoitetaan palvelussuhteessa kuntaan olleiden henkilöiden lukumäärää. Vuoden 2014 lopussa oli kunnan vakinaisesti työskentelevän henkilöstön määrä 360. Vakituisten henkilökunnan määrä laski 6 henkilöllä ja koko kunnan henkilöstömäärä laski 6 henkilöllä. Vuoden lopussa oli vakituisesta henkilöstöstä 47 osa-aikaisessa työsuhteessa.

Suurin osa henkilöstöstä on kunnallisen virka- ja työehtosopimuksen piirissä. Opetusalan henkilöstöllä, teknisellä henkilöstöllä ja tuntipalkkaisilla työntekijöillä on omat virka- ja työehtosopimukset sekä palkkausjärjestelmät.

Toimintayksikkö	Vakituiset	Määräaikaiset	Työllistetyt	Yhteensä	Yhteensä ilman työllistettyjä
Sivistystoimi	164	28	1	193	192
Sosiaalitoimi	108	20	12	140	128
Yleishallinto	15	2	0	17	17
Tekninen toimi	73	6	3	82	79
YHTEENSÄ	360	56	16	432	416

1.5 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kunnanhallitus on hyväksynyt 21.8.2006 sisäisen valvonnan ohjeet. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan tarkastussäännön mukaan kaikkia niitä toimenpiteitä ja menetelmiä, joilla pyritään toiminnan tuloksellisuuden ylläpitämiseen, edistämiseen ja parantamiseen, toiminnan jatkuvuuden turvaamiseen, kirjanpidon ja muiden informaatiojärjestelmien luotettavuuden varmistamiseen, erehdysten, virheiden ja väärinkäytösten ennaltaehkäisyyn ja toteamiseen sekä varojen huolellisen hoidon turvaamiseen. Sisäinen valvonta on riskien hallintaa. Se on osa operatiivista johtamista.

Vuonna 2014 ei tullut esiin samanlaisia talouden epäselvyyksiä kuin vuoden 2013 osalta koulutoimessa. Edellisenä vuonna esiin tullee seikkoihin on määrätietoisesti kiinnitetty huomiota niin koulutuksessa kuin ohjauksessa ja toimintatapoja on uudistettu niin, että tiedonkulku ja suunnittelun läpinäkyvyys ovat parantuneet. Myös laskentapohjien osalta on pyritty aiempaa suurempaan tarkkuuteen, että taloudessa arvioidut tulot toteutuvat ja palvelurakenne tehdään realistiselle käyttäjäjoukolle.

Sisäinen valvonta käsittää myös siitä huolehtimisen, että kunnan toiminnan tarkoitus ja asetetut tulostavoitteet on saatettu organisaation kaikille tasoille ja että asetettujen tavoitteiden toteutumista seurataan. Lisäksi sisäisen valvonnan keinoin varmistetaan, että yhteistoiminta on riittävää organisaation kaikilla tasoilla.

Suurimpana riskinä kunnassa voidaan edelleen pitää henkilöriskejä tehtävien hoidossa, koska osa avaintehtävistä on vastuutettu hyvin harvojen henkilöiden osaamisen varalle. Viime vuosien aikana vastuu on entisestään keskittynyt tietyille avainhenkilöille, kun johtoryhmän kokoonpano on pienentynyt merkittävästi. Vuoden 2014 aikana saatiin kuitenkin uusilla rekrytoineilla ja organisaatiouudistuksen loppuunsaattamisella parannettua johtamistilannetta.

Muilta osin riskienhallinnan voidaan katsoa olevan kunnossa. Aiempiin tilinpäätöksiin verrattuna vastuualajohtajien vastuita ja edellytyksiä seurata talouden ja toiminnan kehittymistä on parannettu ja siihen liittyen on edelleen järjestetty merkittävässä määrin koulutusta. Uusi talous- ja henkilöstöjohtaja on syksyn 2014 aikana tuonut merkittävän lisän myös talouden ennakkointiin ja sitä kautta riskien etukäteiseen tunnistamiseen.

Toimintaa on hoidettu pääsääntöisesti voimassa olevia lakeja noudattaen. Vuoden 2014 aikana ei tullut tuomioistuinten käsittelyssä olevista valituksista päätöksiä.

Osastoilla sisäistä valvontaa on hoidettu edellisvuosien tapaan. Vuoden aikana ei ole tullut esille puutteita tai väärinkäytöksiä ja talousarvio on toteutunut menojen osalta monin paikoin talousarviossa asetettuja tavoitteita paremmin.

Sisäinen valvonta on hajautettu osastojen sisällä eri henkilöille. Valvonnalla on pyritty parantamaan osastojen toimintaa ja tuloksellisuutta. Toimistoissa on jaettu eri henkilöiden tehtäväksi henkilöstöasioiden hoito, laskutukset, talousarvion seuranta, tulevien laskujen käsittely, palkkausasiat ja vakuutusasiat. Tulevien laskujen käsittelyssä on laskun vastaanotto, laskun numeerinen tarkastus ja laskun hyväksyminen. Laskuja seurataan tarkasti ja samalla myös huolehditaan laskujen oikea-aikaisesta maksatukseen menosta. Vakuutusasiat on myös keskitetty kunnan tasolla muutaman henkilön hoidettavaksi asioiden oikean hoidon varmistamiseksi. Vuoden aikana ei ole tullut suurempia vakuutusten kautta hoidettavia vahinkoja tai tapaturmia. Osastoilla ei käsitellä merkittävässä määrin käteistä rahaa.

1.6 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.6.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

		V.2014	V.2013
		1000 e	1000 e
TULOSLASKELMA			
**	TOIMINTATUOTOT	7.651	7.874
**	VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	357	325
**	TOIMINTAKULUT	49.245-	49.017-
	TOIMINTAKATE	41.237-	40.818-
*	Verotulot	36.641	36.320
*	Valtionosuudet	9.275	9.833
	Rahoitustuotot ja -kulut		
*	Korkotuotot	5	7
*	Muut rahoitustuotot	156	135
*	Korkokulut	98-	139-
*	Muut rahoituskulut	1-	4-
	VUOSIKATE	4.741	5.333
*	Poistot ja arvonalentumiset	3.102-	3.183-
	TILIKAUDEN TULOS	1.639	2.150
	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	1.639	2.150

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut,%	15,7 %	16,2 %
Vuosikate/Poistot,%	152,8 %	167,7 %
Vuosikate, euroa/asukas	489 €/as	557 €/as
Asukasmäärä	9695	9579

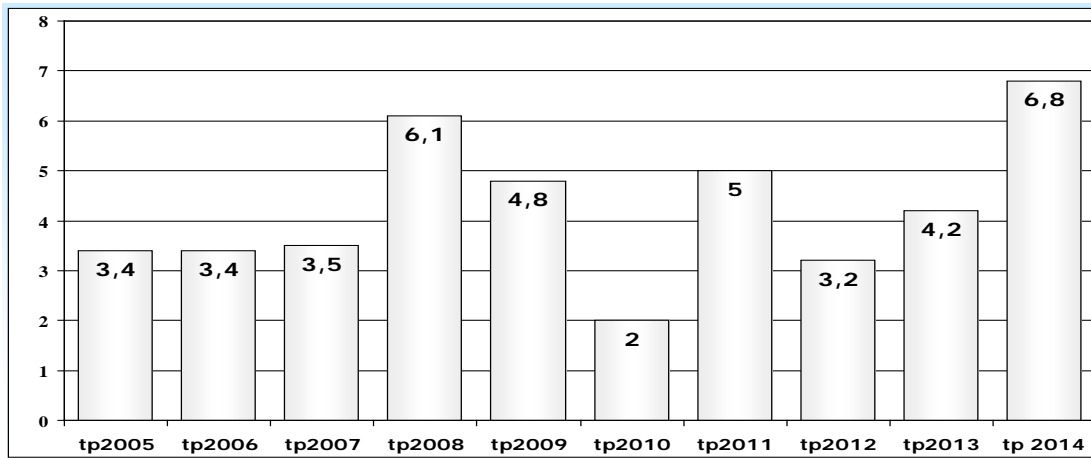
Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 x Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

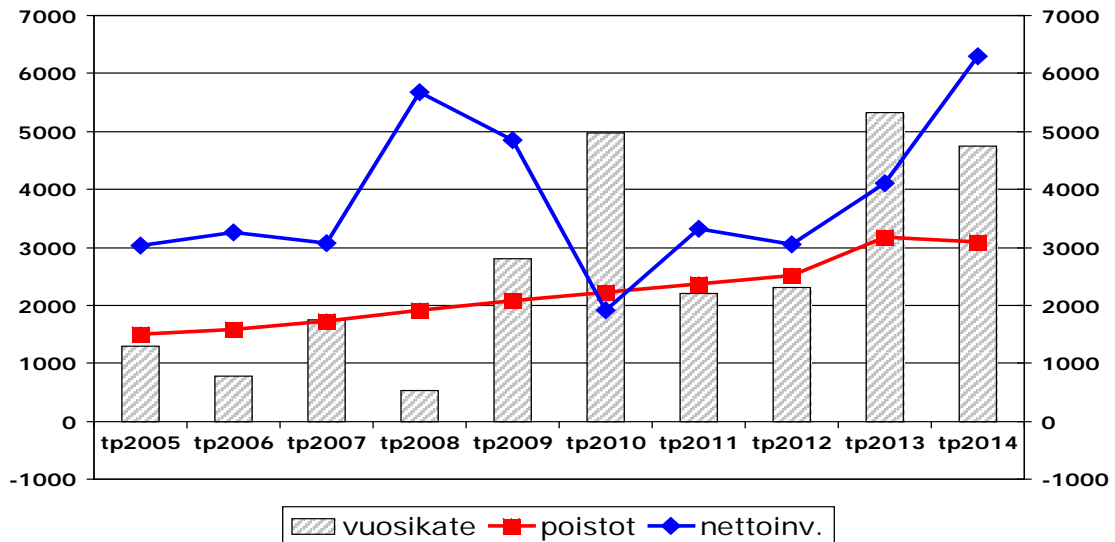
Vuosikate prosenttia poistoista

= 100 x Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset

INVESTOINNIT VUOSINA 2005 – 2014 (milj. euroa)

MUURAMEN KUNNAN VUOSIKATE, POISTOT JA NETTOINVESTOINNIT v.2005 -2014 (1000 €)

1.6.2 Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	V.2014 /1000 e	V.2013 /1000 e
RAHOITUSLASKELMA		
Toiminnan rahavirta		
** Vuosikate	4.741	5.333
** Tulorahoituksen korjauserät	964-	668-
Investointien rahavirta		
* Investointimenot	6.823-	4.191-
* Rah.osuudet invest. menoihin	416	0
* Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1.065	751
*** Toiminnan ja invest. rahavirta	1.565-	1.226
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
* Antolainojen lisäykset	0	0
* Antolainojen vähennykset	36	36
Lainakannan muutokset		
* Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5.000	0
* Pitkäaikaisten lainojen vähenn	2.327-	2.620-
* Lyhytaikaisten lainojen muutos	500	2.600
* Muut maksuvalmiuden muutokset	70	934-
*** Rahoituksen rahavirta	3.279	918-
***** RAHAVAROJEN MUUTOS	1.714	308
* RAHAVAROJEN MUUTOS	1.714-	308-

Rahoituksen tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, (1000€)	1081	830
Investointien tulorahoitus, %	69,5 %	127,3 %
Lainanhoitokate, %	1,27 %	1,4 %
Kassan riittävyys, pv	13,1 pv	2,5 pv

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä on viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei kirjanpitolautakunnan yleisohjeen mukaan saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %
= 100 x Vuosikate/ Investointien omahankintameno

Pääomamenojen tulorahoitus, %
= 100 x Vuosikate/ (Investointien omahankintameno + Antolainojen nettolisäys + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Pitkäaikaiset lainat on huomioitu laskelmassa todellisen lyhennysohjelman mukaisesti. Kunnan lainakannan lyhytaikaiset lainat ovat kertalyhenteisiä. Lyhytaikaisten lainojen lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa otetaan laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla em lyhytaikainen lainakanta 31.12. kahdeksalla.

Kassan riittävyys

= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

1.7 Rahoituslaskelma ja sen muutokset

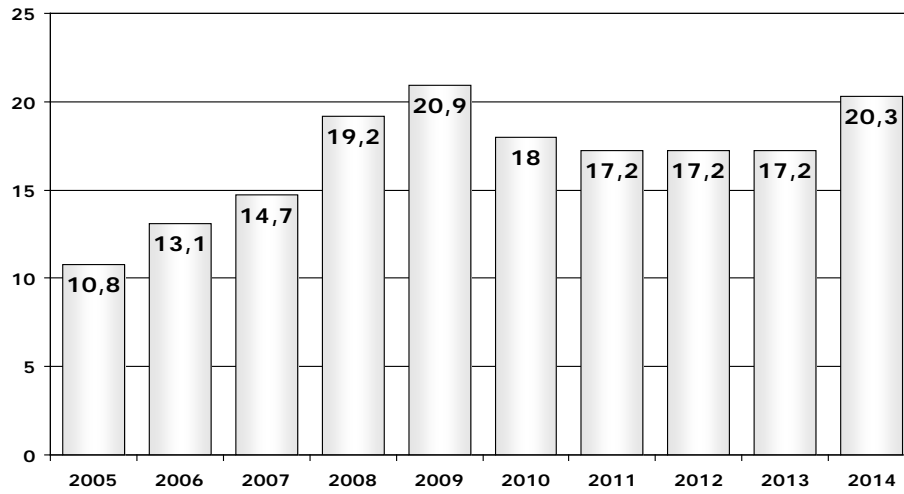
TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

	V.2014 1000 e	V.2013 1000 e

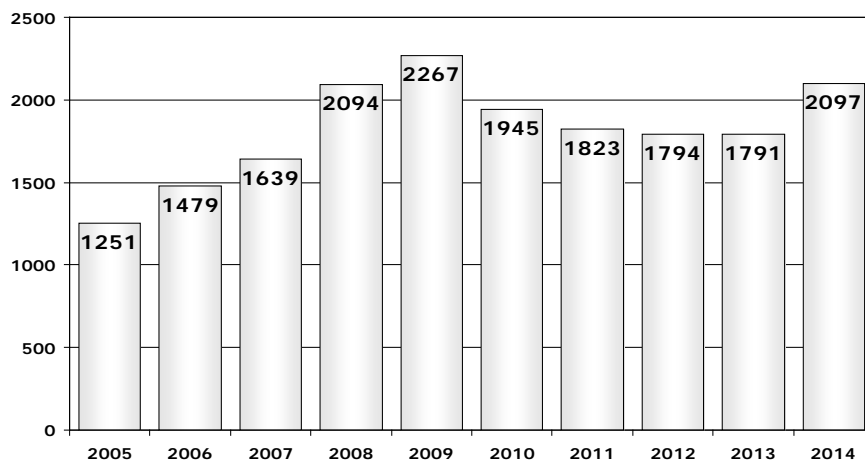
T A S E		
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
* Aineettomat oikeudet	52	56
** Aineettomat hyödykkeet yht.	52	56
Aineelliset hyödykkeet		
* Maa- ja vesialueet	8.067	7.414
* Rakennukset	27.367	25.537
* Kiinteät rakenteet ja laitt	9.007	8.757
* Koneet ja kalusto	392	337
* Ennakkomaksut ja kesk.er.h.	2.233	1.813
** Aineelliset hyödykkeet yht.	47.066	43.859
Sijoitukset		
* Osakkeet ja osuudet	3.834	3.834
* Muut lainasaamiset	244	281
* Muut saamiset	74	74
** Sijoitukset yht.	4.153	4.189
**** PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	51.271	48.104
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
* Lahj.rahastojen erityiskatt.	1	23
* Muut toimeksiantojen varat	0	12
**** TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1	34
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
* Myyntisaamiset	1.095	892
* Lainasaamiset	175	14
* Muut saamiset	703	306
* Siirtosaamiset	1.346	1.228
** Lyhytaikaiset saamiset yht.	3.318	2.440
*** Saamiset yht.	3.318	2.440
Rahoitusarvopaperit		
* Osakkeet ja osuudet	15	15
** Rahoitusarvopaperit yht.	15	15
Rahat ja pankkisaamiset		
** Rahat ja pankkisaamiset yht.	2.074	360
**** VAIHTUVAT VASTAAVAT YHT.	5.408	2.815
***** VASTAAVAA YHTEENSÄ	56.680	50.953

	V.2014 1000 e	V.2013 1000 e
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
* Peruspääoma	18.365-	18.365-
* Arvonkorotusrahasto	25-	25-
* Muut omat rahastot	1.012-	1.012-
* Ed.tilikausien yli-/alijäämä	6.861-	4.711-
* Tilikauden yli-/alijäämä	1.639-	2.150-
*** Oma pääoma yhteensä	27.902-	26.263-
POISTOERO JA VAPPAEHT.VARAUK.		
PAKOLLISET VARAUKSET		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
* Lahjoitusrahastojen pääomat	1-	23-
* Muut toimeksiantojen pääomat	101-	93-
*** Toimeksiantojen pääomat yht.	102-	115-
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
* Lainat vakuutus- ja rah.lait	8.921-	6.190-
* Lainat julkisyhteisöiltä	280-	439-
* Liittymismaksut ja muut vela	1.454-	1.352-
** Pitkäaik.vieras pääoma yht.	10.656-	7.981-
Lyhytaikainen		
* Lainat rahoitus- ja vak.lait	10.969-	10.370-
* Lainat julkisyhteisöiltä	159-	157-
* Saadut ennakot	25-	18-
* Ostovelat	3.097-	2.203-
* Liittymismaksut ja muut vela	788-	691-
* Siirtovelat	2.982-	3.155-
** Lyhytaikainen vieras pääoma	18.020-	16.594-
*** Vieras pääoma yhteensä	28.676-	24.575-
***** VASTATTAVAA	56.680-	50.953-
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	49,2	51,6
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	53,5	45,5
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000€	8500	6861
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	877	716
Lainakanta 31.12., M€	20,3	17,2
Lainakanta 31.12., €/asukas	2097	1791
Lainasaamiset, M€	0,3	0,3
Asukasmäärä,	9695	9579
Omavaraisuusaste, % = 100 x (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)		
Suhteellinen velkaantuneisuus, % = 100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot		
Lainakanta 31.12. =Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)		
Lainasaamiset 31.12. =Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset		
Lainasaamiset 31.12. =Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset		

LAINAMÄÄRÄ (milj. euroa)
2005 -2014

LAINAMÄÄRÄ €/ASUKAS
2005 - 2014

1.8 Kokonaistulot ja -menot

TULOT

Varsinainen toiminta	Milj. euroa	%
Toimintatuotot	7,7	12,3
Verotuotot	36,6	58,3
Valtionosuudet	9,3	14,8
Korkotuotot	-	
Muut rahoitustuotot	0,2	0,3
Satunnaiset tuotot	-	
Tulorahoituksen korjauserät	1	1,6
- Pysyvien vastaavien myyntivoitot	1	1,6
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointeihin	0,4	0,6
Pysyvien vastaavien myyntituotot	1,1	1,8
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	-	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5	8,0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0,5	0,8
Oman pääoman lisäykset	-	
KOKONAISTULOT YHTEENSÄ	62,8	100,0

MENOT

Varsinaisen toiminta		
Toimintakulut	49,2	84,8
- Valmistus omaan käyttöön	-0,4	-0,7
Korkokulut	0,1	0,2
Muut rahoituskulut	-	
Satunnaiset kulut		
Tulorahoituksen korjauserät	-	
+/- Pakollisten varausten muutos		
- Pysyvien vastaavien myyntitappiot		
Investoinnit		
Investointimenot	6,8	11,7
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	2,3	4,0
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	-	
Oman pääoman vähennykset	-	
KOKONAISMENOT YHTEENSÄ	58	100,0

1.9 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.9.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

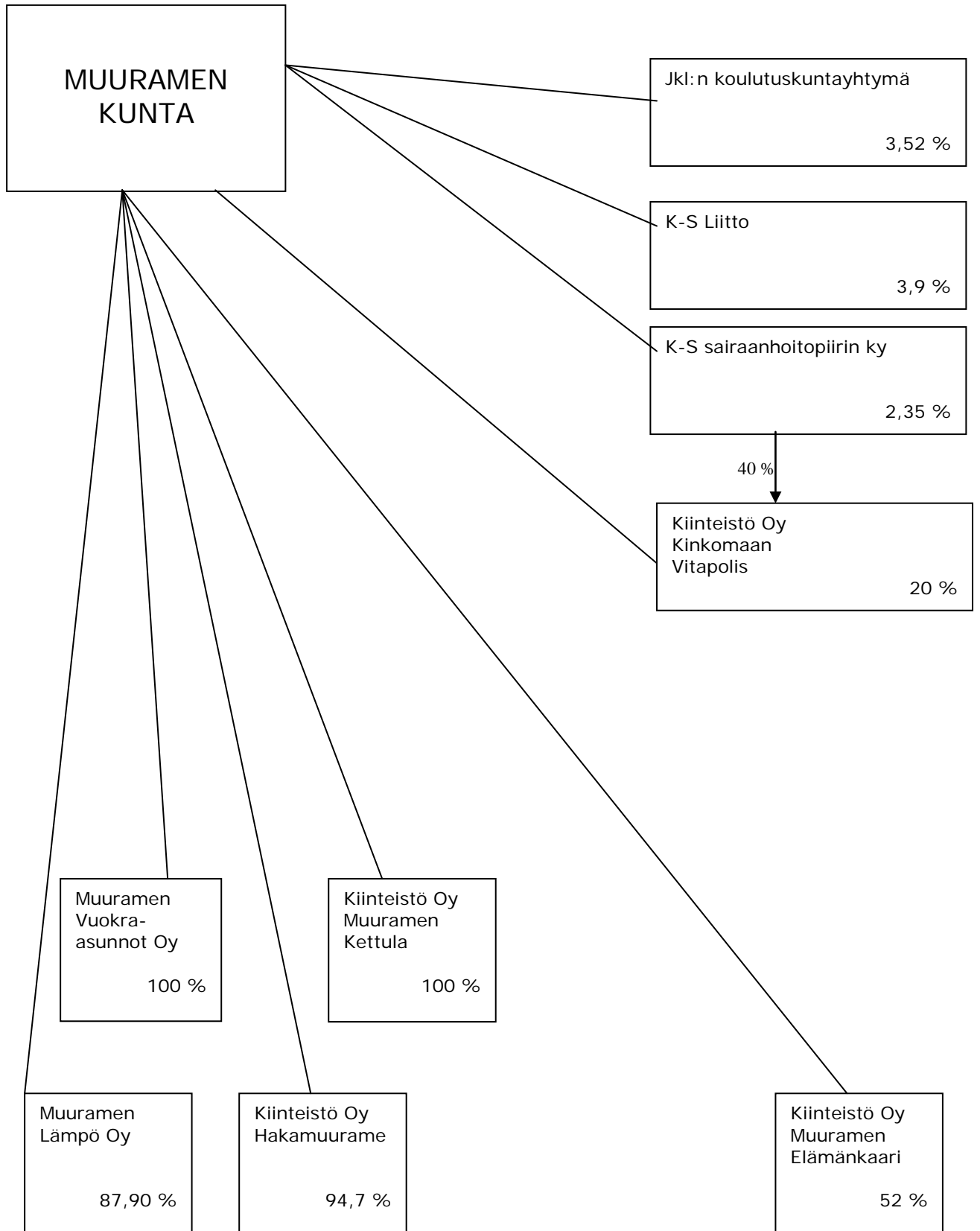
	YHDISTELY KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	4	
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	1	
Kuntayhtymät	3	
Osakkuusyhteisöt	1	
Yhteensä	9	

Tytäryhteisöt: yhdistely nimellis- eli pariarvomenetelmän mukaan, vähemmistöosuudet erotettu

Kuntayhtymät: yhdistely suhteellisen peruspääomaosuuden mukaan

Osakkuusyhteisöt: yhdistely pääomaosuusmenetelmällä

1.9.2 Muuramen kunnan konsernirakenne

1.9.3 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

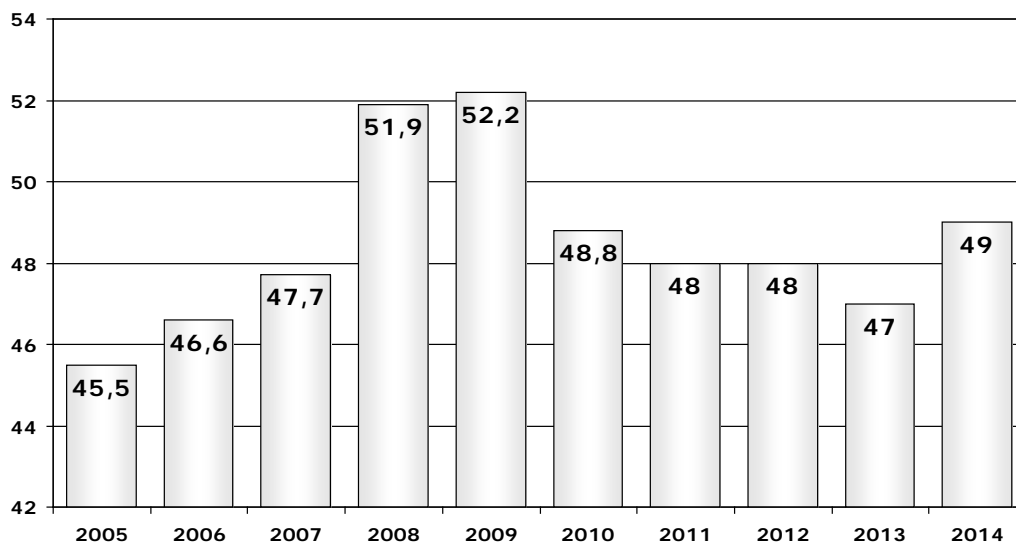
KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT			
		2014	2013
		1000 €	1 000 €
Toimintatuotot		21 432	21 675
Toimintakulut	-	63 466	- 62 999
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta		34	29
		-	
TOIMINTAKATE	-	42 000	- 41 295
		-	
Verotulot		36 641	36 320
Valtionosuudet		12 639	13 350
Rahoitustuotot ja -kulut		-	
Korkotuotot		11	10
Muut rahoitustuotot		157	136
Korkokulut	-	670	- 936
Muut rahoituskulut	-	20	- 19
		-	
VUOSIKATE		6 757	7 566
		-	
Poistot ja arvonalentumiset		-	
Suunnitelman mukaiset poisto	-	5 435	- 5 236
Arvonalentumiset		-	
Satunnaiset erät		43	-
		-	
TILIKAUDEN TULOS		1 365	2 330
Tilinpäätössiirrot	-	233	- 345
Vähemmistöosuudet		1	1
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)		1 133	1 986
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT			
Toimintatuotot/Toimintakulut, %		33,8	34,4
Vuosikate/Poistot, %		124,3	144,5
Vuosikate, euroa/asukas		697	790
Asukasmäärä		9695	9579
Konsernituloslaskelman tunnusluvut lasketaan samoin kuin vastaavat kunnan tuloslaskelman luvut.			

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT		
	2014	2013
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	6 757	7 566
Satunnaiset erät	43	-
Tulorahoituksen korjauserät	- 956	- 874
	-	-
Investointien rahavirta	-	-
Investointimenot	- 8 202	- 6 425
Rahoitusosuudet investointeihin	418	1
	-	-
Pysyvien vastaavien	-	-
hyödykkeiden luovutustulot	1 133	847
Toiminnan ja invest. rahavirta	- 807	1 115
	-	-
Rahoituksen rahavirta	-	-
Antolainauksen muutokset	-	-
Antolainasaamisten lisäykset	-	-
Antolainasaamisten vähennykset	2	-
	-	-
Lainakannan muutokset	-	-
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 276	585
Pitkäaikaisten lainojen vähenn	- 4 047	- 4 085
Lyhytaikaisten lainojen muutos	671	2 639
Oman pääoman muutokset	-	-
	-	-
Muut maksuvalmiuden muutokset	-	7
Toimeksiant.var.ja po:n muutok	21	- 3
Saamisten muutos	- 1 247	100
Korottomien velkojen muutos	1 465	- 1 254
Vaihto-omaisuuden muutos	6	- 7
Rahoituksen rahavirta	2 148	- 2 017
	-	-
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 340	- 902
	-	-
Rahavarojen muutos	-	-
Rahavarat 31.12	3 172	1 830
Rahavatat 1.1.	1 830	2 710
	1 341	- 879
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran		
kertymä 5 vuodelta, (1000 €)	2 625	2 592
Investointien tulorahoitus, %	86,8	117,8
Lainanhoitokate	1,6	1,7
Kassan riittävyys	15	9
Vuonna 2014 ero rahavarojen muutoksessa johtuu K-S liiton peruspääoman prosenttiosuuden muutoksesta.		
Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut lasketaan samoin kuin vastaavat kunnan rahoituslaskelman luvut.		

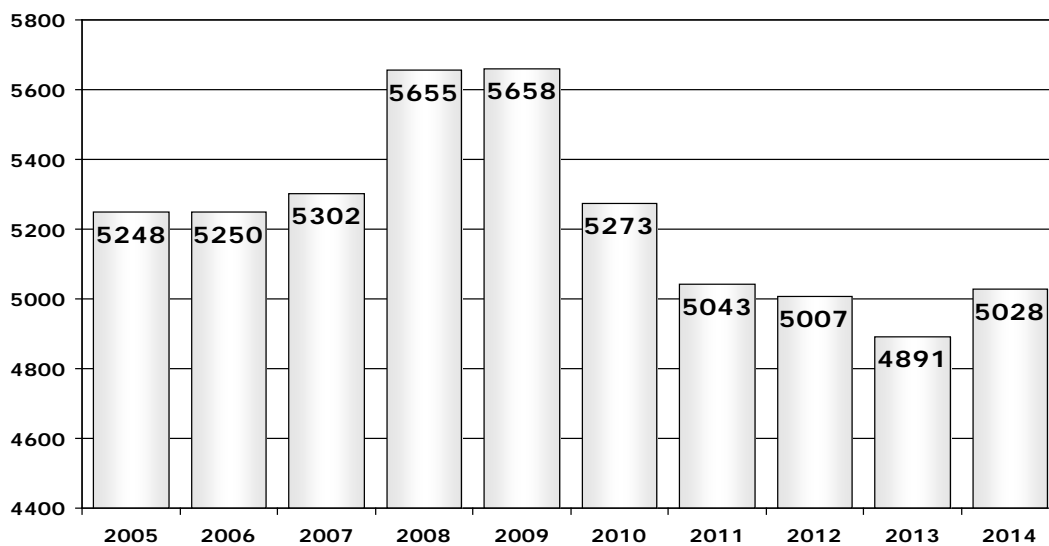
KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT		
V A S T A A V A A	2014	2013
	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	378	340
Muut pitkävaikuttiset menot	82	117
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinat		
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	460	457
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	9 837	9 064
Rakennukset	48 699	47 493
Kiinteät rakenteet ja laitteet	11 039	10 826
Koneet ja kalusto	2 390	2 635
Muut aineelliset hyödykkeet	25	19
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 482	2 260
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	74 471	72 298
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	2 285	2 211
Muut lainasaamiset	99	101
Sijoitukset yhteensä	2 383	2 312
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	77 315	75 067
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	215	534
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	166	171
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	5 926	4 423
Rahoitusarvopaperit	38	45
Rahat ja pankkisaamiset	3 134	1 785
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	9 263	6 424
V A S T A A V A A	86 793	82 025

V A S T A T T A V A A	2014	2013
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	- 18 365	- 18 365
Arvonkorotusrahasto	- 30	- 30
Muut omat rahastot	- 2 421	- 2 247
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	- 945	1 020
Tilikauden yli-/alijäämä	- 1 133	- 1 986
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	- 22 893	- 21 607
VÄHEMMISTÖOSUUDET	- 2	- 3
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	- 773	- 535
Vapaaehtoiset varaukset	- 350	- 521
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET YHTEENSÄ	- 1 122	- 1 056
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	- 343	- 251
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	- 343	- 251
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	- 336	- 633
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	- 34 659	- 31 192
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	- 2 520	- 2 385
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	- 14 090	- 15 658
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	- 10 827	- 9 240
Vieraspääoma yhteensä	- 62 096	- 58 475
V A S T A T T A V A A	- 86 793	- 82 025
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste	27,7	27,6
Suhteellinen velkaantuneisuus %	87,8	81,9
Kertynyt <u>ylijäämä</u> (alijäämä), 1000 €	2 077	966
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	214	101
Konsernin lainat, €/asukas	5 028	4 891
Konsernin lainakanta 31.12., milj. €	49	47
Konsernin lainasaamiset 31.12., milj. €	0,1	0,1
Kunnan asukasmäärä	9 695	9 579
Omavaraisuus, %		
= 100 x (Oma pääoma+ Vähemmistöosuudet+Konsernireservi+Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)/ (Koko pääoma- Saadut ennakot)		
Konsernin taseen tunnusluvut lasketaan samoin kuin vastaavat kunnan taseen tunnusluvut.		

KONSERNIN LAINAMÄÄRÄ 2005 – 2014 (milj.€)

KONSERNIN LAINAMÄÄRÄ €/ASUKAS

1.10 Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä

Kunnanhallituksen on kuntalain 69 §:n mukaan tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Tilikauden tulos on tuloslaskelman mukaan 1 638 852,49 euroa ylijäämäinen.

Kunnanhallitus esittää, että 1 638 852,49 euron ylijäämä lisätään edellisten tilikausien ylijäämään kuluvan vuoden kirjanpidossa. Edellisten tilikausien ylijäämä on taseessa 6 861 059,21 euroa.

2 KUNTAKONSERNILLE ASETETTUJEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

KIINTESTÖ OY MUURAMEN KETTULA

Kunnan omistusosuus 100 %

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2014

Yhtiön tehtävänä on hallita ja ylläpitää sille vuokrattuja tontteja ja niille rakennettuja rakennuksia. Yhtiön omistamia asuntoja vuokrataan muuramelaisille syrjäytymisuhan alaisille tai syrjäytyneille, entisille tai nykyisille päihteiden käyttäjille ja muille henkilöille, joiden on vaikea saada muuta asuntoa.

Yhtiö tarvitsee lähes vuosittain avustusta kunnalta, koska toiminta on tappiollista. Vuoden 2014 aikana kunnalta saatu avustus oli 13.000 €. Taloudellisena tavoitteena on, että tarvittavan avustuksen määrä pienenee vuosi vuodelta. Tällä hetkellä tyhjiä huoneistoja on kolme, käyttöaste on noussut.

	TA2014	TP2014	poikkeama
Toimintuotot	67.395,00	52.700,69	14.694,31
Toimintakulut	33.208,00	36.037,02	-2.829,02
Toimintakate	34.187,00	16.663,67	17.523,33
Rahoitusmenot	34.187,00	12.836,48	21.350,52
Poistot	0,00	16.825,99	-16.825,99
Tilikauden tulos	0,00	-12.998,80	-12.998,80

KIINTESTÖ OY MUURAMEN ELÄMÄNKAARI

Kunnan omistusosuus 52 %

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2014

Yhtiön tehtävänä on hallita ja ylläpitää sille vuokrattua tonttia ja sille rakennettua kiinteistöä. Yhtiön osakkaina ovat Muuramen kunta (52 %), Muuramen yksityinen päiväkotiyhtiö Oy (24 %) ja Jyväskylän yksityissairaala Oy (24 %). Kaksi jälkimäistä osakasta ovat samalla yhtiön vuokralaisia ja harjoittavat oman toimialansa ja tavoitteidensa mukaista toimintaa. Hoitokodin muutettua Vitapolikseen, tilat ovat tyhjillään. Tiloille etsitään uusia vuokralaisia.

Taloudellisena tavoitteena on, että yhtiön tulot kattavat menot. Tähän tavoitteeseen päästiin ja suunnitelman mukaiset poistot on kirjattu. Tulos on voitollinen (1.640,59 €).

	TA2014	TP2014	poikkeama
Toimintuotot	153989,88	151214,97	2774,91
Toimintakulut	73158,00	80735,29	-7577,29
Toimintakate	80831,88	70479,68	10352,20
Rahoitusmenot	18685,52	6486,30	12199,02
Poistot	62352,78	62352,79	-0,01
Tilikauden tulos	-206,22	1640,59	1434,37

TALOUSARVIOPERUSTEIDEN 2014 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN**Tavoitteet**

1. Pyritään kiirehtimään koulun alueen kaavoitusta ostotilanteen periaatteen mukaisesti
Toteuma: Kunnanvaltuusto hyväksyi 15.11.2010 alueelle uuden kaavan. Kaavasta on tullut lainvoimainen 14.1.2011.
2. Vanhojen omakotialueiden kaukolämpöön liittyminen:
Toteuma: Liittymisperiaatteista on tehty päätökset siten, että liittymismaksu on määritelty kiinteäksi.
Runkoputkistan rakentamisen yhteydessä huomioitavat liittymät
Toteuma: Tilivuonna on rakennettu noin 0,2 kilometriä runkoputkea.
Runkoputkistoon liittyjät
Toteuma: Tilivuonna on 4 liittyjää (Muuramentie 39, Verkkotie 5, Manttaalintie 10 ja Punasillantie 33).
3. Pyritään yhteistyöhön kaavoituksen kanssa uusien kaava-alueiden saatamiseksi kaukolämmön piiriin
Toteuma: Soveltuvia kaavoitusalueita ei tilivuonna ollut.
4. Talopalvelun ja siivouksen osalta taataan asiakkaille laadukas hoito
Toteuma: Palvelua on jatkettu entiseen malliin ja lisäksi on kehitetty huoltopuolelle vastuullinen 3 alueen aluejako huoltomiehille.
Uusia huoltokohteita
Toteuma: Tilivuonna ei tullut uusia kohteita.
5. Yhtiön jatkuvuuden takaamiseksi vuosituloksen tulee olla voitollinen
Toteuma: Tilivuoden 2014 tulos on tappiollinen 13.291,95 €.

Jani Lehtonen, toimitusjohtaja

	TA2014	TP2014	poikkeama
Toimintuotot	2198200,00	1973770,80	224429,20
Toimintakulut	1918116,00	1729451,82	188664,18
Toimintakate	280084,00	244318,98	35765,02
Rahoitusmenot ^{+vaxt}	55687,00	54396,93	1290,07
Poistot	195000,00	203214,00	-8214,00
Tilikauden tulos	29397,00	-13291,95	42688,95

3 KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

3.1 Keskusvaalilautakunta

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Keskusvaalilautakunnan tehtävänä on huolehtia yhdessä kunnanhallituksen kanssa valtiollisten ja kunnallisten vaalien ja äänestysten lainmukaisesta läpiviennistä Muuramen kunnan alueella. Lisäksi keskusvaalilautakunta aktivoi kuntalaisia käyttämään äänioikeuttaan ja vaikutus-mahdollisuuksiaan vaaleissa ja edistää näin ollen kuntalaisten osallisuutta. Lisäksi keskusvaali-lautakunta vastaa ennakkoäänestyksen ja koti- sekä laitosäänestyksen järjestämisestä Muuramen kunnan alueella.

Palvelusuunnitelman toteuttaminen

Vuoden 2014 aikana järjestettiin europarlamentin vaalit. Suomessa vaalipäivä oli sunnuntai 25. toukokuuta ja vaalien ennakkoäänestys kotimaassa on 14.–20. toukokuuta. Aiemmista vuosista poiketen vaalit järjestettiin kesäkuun sijaan jo toukokuussa. Ennakkoäänestys järjestettiin aiempien vaalien tapaan kunnan omana toimintana. Isolahden äänestysalueen osalta tapahtui kuitenkin muutos siten, että varsinaisen vaalipäivän äänestys tapahtuu keskustan alueella, mutta yhtenä päivänä ennakkoäänestys järjestetään Isolahden alueella.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Vaalien järjestäminen liittyy strategisista päämääristä erityisesti osallisuuden edistämiseen.			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikutavuustavoitteet	Vaikutavuustavoitteet	Vaalien äänestysprosentti	40,4 %
Toteutetaan toimenpiteitä, joilla pyritään lisäämään äänestysaktiivisuutta verrattuna edellisiin europarlamentin vaaleihin	Tiedotetaan tehokkaasti vaaleista, äänestyspaikoista ja äänestysajoista		Tiedotettiin vaaleista Muuramelaisessa ja kunnan internet-sivuilla.
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet	Kustannukset suhteessa valtiolta tulevaan avustukseen	Vaalit pystyttiin järjestämään valtion avustussummalla.
Toteutetaan vaalit valtion maksamalla avustuksella			

Talousarvion toteutuminen

Kunnan tulee järjestää kunnallisvaalit oman hallintonsa osalta ja toimeenpanna valtiolliset vaalit kunnan alueella. Vuoden 2014 aikana järjestetään europarlamentin vaalit, jotka pidetään aiemmasta poiketen kesäkuun sijasta jo toukokuussa. Lisäksi on mahdollista, että vuoden 2015 eduskuntavaalien osalta ensimmäiset keskusvaalilautakunnan vaalit aiheuttavat toimenpiteitä jo vuoden 2014 loppupuolella.

Valtio maksaa valtiollisten vaalien järjestämisestä kunnille avustusta, joka on ollut noin 1,70 euroa/äänioikeutettu kuntalainen. Muuramessa on pystytty vaalit järjestämään lähes kokonaisuudessaan saadulla avustuksella

Europarlamentin vaaleihin liittyen Isolahden äänestysalue (005) on yhdistetty Kirkonkylän eteläiseen äänestysalueeseen (002). Tavoitteena on saavuttaa kustannussäästöä yhden äänestysalueen poistamisella sekä varmistaa se, että Isolahden äänestysalue ei ajaudu ns. pieneksi äänestysalueeksi, joka vaikeuttaa ääntenlaskentaa. Äänestyspaikan yhdistäminen korvataan sillä, että Isolahden alueella järjestetään yhtenä arkipäivänä mahdollisuus suorittaa ennakkoäänestys lähipalveluna Isolahden koululla.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
10	KESKUSVAALILAUTAKUNTA				
10	Vaalit				
***	Toimintatulot	12.000	0	14.052,00	2.052,00-
***	Toimintamenot	13.010-	0	13.060,85-	50,85
****	Toimintakate (Netto)	1.010-	0	991,15	2.001,15-

3.2 Tarkastuslautakunta

3.2.1 Tilintarkastus

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja vastaavat kunnan hallinnon ja talouden ulkoisesta valvonnasta. Keskeinen tehtävä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet.

Tarkastuslautakunta valmistelea valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Tarkastuslautakunta sekä tilintarkastaja arvioivat myös tytäryhteisöille asetettujen tavoitteiden toteutumista kuntalain edellyttämällä tavalla.

Palvelusuunnitelma

Tarkastuslautakunta toimii valtuuston alaisena lautakuntana hallinnon ja talouden tarkastusta koskevissa asioissa. Lautakunta tutustuu toiminnassaan eri toimialojen toimintaan ja tekee niihin liittyviä kehittämissesityksiä. Lautakunta tuottaa myös edellistä tilikautta koskevan arviointikertomuksen osana kunnan tilinpäätösprosessia.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
Arviointikertomus	Toimialoihin tutustuminen kokouksissa	Kokousten lukumäärä	Arviointikertomuksen laatiminen siten, että valtuusto pystyy käsittelemään tilinpäätöksen tarvittaessa jo toukokuussa.
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		

Tunnusluvut

	TP 13	TA 14	TP 14
Tarkastuspäivien lukumäärä	10	12	11,6

Kohde	Nimi	Talousarvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
11	TARKASTUSLAUTAKUNTA				
11	Tarkastuslautakunta				
***	Toimintamenot	19.320-	0	19.001,01-	318,99-
****	Toimintakate (Netto)	19.320-	0	19.001,01-	318,99-

3.3 Kunnanhallitus

3.3.1 Yleishallinto

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Hallintopalvelukeskus vastaa kunnassa talous-, atk- ja hallintopalveluiden tuottamisesta kunnan ulkoisille ja sisäisille asiakkaille.

Hallintopalvelukeskuksen tehtävänä on tuottaa kirjanpidon, laskentatoimen, palkanlaskennan ja henkilöstöhallinnon palvelut sekä vastata kunnan yleishallinnosta, kunnanhallituksen ja valtuuston asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta sekä muista keskushallinnon tehtävistä. Lisäksi talous- ja hallintopalvelukeskus vastaa Muuramelainen-lehden julkaisemisesta.

Palvelusuunnitelma

Talous- ja hallintopalvelukeskus vastaa asiakaspalvelun sujuvuudesta ja hallinnollisten palveluiden toimivuudesta. Keskushallinnon tavoitteena on luoda puitteet toimivalle ja tehokkaalle luottamushenkilötyöskentelylle ja varmistaa eri hallintokuntien välisen yhteistyön toimivuus asioiden valmistelussa. Erityisesti keskushallinto tukee toiminnallaan kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen päätöksentekoa ja päätösten toimeenpanoa. Keskushallinto vastaa myös tiedotustoiminnan järjestämisestä kuntalaisille muun muassa tiedotuslehti Muuramelaista julkaisemalla.

Kunnan laskentatoimesta huolehditaan siten, että kirjanpito on oikein ja ajan tasalla. Maksuliikenteestä ja rahoituksen riittävydestä huolehditaan siten, että maksatus ja perintä ovat tehokkaita ja ajan tasalla sekä rahavarojen hoito tehokasta ja tuottavaa. Rahoituksen osalta otetaan käyttöön erilaisia instrumenttejä, joilla rahoitustarpeen ennakointia kyetään parantamaan nykyisestä.

Palkanlaskenta ja siihen liittyvät työnantajatililykset ja -ilmoitukset hoidetaan oikein ja oikea-aikaisesti. Kunnan henkilöstöhallinnon osalta määritellään pitkäjänteisesti vastuut, joiden mukaisesti kunnan henkilöstöhallinnon toimintaa kehitetään.

ATK-ohjelmien ja laitteita hyödynnetään riittävällä koulutuksella korkean käytettävyyssasteen saavuttamiseksi. Lisäksi tehtävänä on ATK-tuen tarjoaminen käyttäjille sisältäen työasemien, laitteiden, ohjelmistojen ja tietoturvan ylläpidon. Tavoitteena on järjestelmien kehittäminen siten, että päämääränä ovat helppokäyttöisyys, korkea käyttötehokkuus ja sekä nykyistä pienemmät kustannukset.

Seudullisten tietojärjestelmien ja tietoliikenneyhteyksien ylläpito ja kehittäminen on osa Muuramen kunnan ATK-toimintaa.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Vaalien järjestäminen liittyy strategisista päämääristä erityisesti osallisuuden edistämiseen			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikutavuustavoitteet Päätöksenteon oikeellisuus	Vaikutavuustavoitteet Päätökset ovat oikeita ja laillisia Sähköisten järjestelmien kehittäminen hallinnon eri sektoreilla Sähköinen kulunvalvonta	Mahdollisten päätöksistä tehtyjen valitusten käsitteily tuomioistuimissa. Sähköisten hallintapalveluiden (työajanseuranta, tukipalvelut, laskutus) toteuttaminen	Yleishallinnon osalta ei asioita tuomioistuinkäsittelyssä Sähköinen kulunvalvonnan ja työajanseurannan käyttö aloitettu ja kunnanhallitus siirtynyt sähköiseen kokousmenettelyyn. Taloushallinnon sähköisen toimintaympäristön edelleen kehittämistä on jatkettu.
Tuottavuustavoitteet Tulo- ja menorahoituksen kehitys	Tuottavuustavoitteet Hallituksen talousarvioraamin toteuttaminen	Menojen ja tulojen kehitys suhteessa talousarvioon avustukseen	Talousraportointia on tehostettu.

Tunnusluvut

	TP 13	TA 14	TP 14
Henkilöstömäärä	16	16	16

Talousarvion toteutuminen

Talous- ja hallintopalvelukeskus tuottaa talous-, henkilöstö- ja yleishallinnon palveluita kaikille kunnan toimialoille.

Vuoden 2014 aikana talous- ja hallintopalvelukeskuksessa on panostettu etenkin talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden kehittämiseen. Teknisesti otettiin käyttöön muun muassa kulunvalvonta, johon yhdistetään työajanseuranta. Järjestelmän kustannus on ollut noin 15 000 euroa. Henkilöstön osalta vapaaksi jääneet paikat täytetään siten, että rekrytoinneissa painotetaan talous- ja henkilöstöhallinnon osaamista. Keskeisenä rekrytointina on toteutettu talous- ja henkilöstöjohtajan rekrytointi.

Tiedottamisen osalta Muuramelainen-lehti on jatkanut toimintaansa entisellä tavalla toteutettuna, joskin ilmestymispäiviin on tehty pieniä ilmoittajia palvelevia aikataulumuutoksia.

Kuntasuunnittelu

Toiminta-ajatus

Kuntasuunnittelun tehtävänä on kunnan kokonaisvaltainen toiminnan ja talouden suunnittelu ja seuranta, tulevaisuuden visiointi, suunnannäyttäminen ja toimintastrategiain luominen asukkaiden hyvinvoinnin edistämistä ja Muuramen alueen kehittämistä varten.

Palvelusuunnitelma

Kuntasuunnittelun pohjalta luottamuselimet ja toimialat saavat käyttöönsä tietoa, joiden perusteella kunnan kasvun ja palveluiden tuottamiselle saadaan kestävä ja luotettava perusteet. Kuntasuunnittelussa ennakointi on keskeisessä asemassa arvioitaessa kasvuvauhtia ja kasvusuuntia kunnan alueella.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Muurame on turvallinen ja viihtyisä kunta asua ja elää.			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Kunnanhallitukseen nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
Asuinympäristön viihtyisyys	Kuntalaiskyselyn järjestäminen	Arvot suhteessa edelliseen kyselyyn	Kuntalaiskysely toteutetaan vuoden 2015 aikana osana strategiaprosessia.
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		
Väestönkehitys	Kehittämistyöryhmän linjaukset väestönkasvun määrään ja sijoittumiseen liittyen	Väestömäärän ja rakenteen muutos	Väestömäärä lisääntyi 123 hengellä.

Talousarvion toteutuminen

Kuntasuunnittelun osalta tapahtui vuoden 2014 aikana toiminnallisia muutoksia, kun kehitysjohtajan työpaikan vaihdon myötä tehtävät on jouduttu järjestelemään uusiksi. Kunnan kasvun ja kehityksen kannalta ennusteisiin ja niiden tarkkuuteen on kiinnitetty aiempaa tarkempaa huomiota ja kehityksen vaikutukset talouteen ja palveluiden järjestämiseen on otettu yhdeksi painopistealueeksi. Kuntasuunnittelussa on kiinnitetty aiempaa enemmän huomiota suunnittelun pitkäjänteisyyteen. Lisäksi on painotettu kunnan kehittämisen yhteyttä olemassa oleviin ja suunniteltuihin palvelurakenteisiin optimaalisen palvelutarjonnan turvaamiseksi.

Muu yleishallinto

Toiminta-ajatus

Muun yleishallinnon sisältämiä menoja ovat suhdetoiminnan, erilaisten jäsenmaksujen, vaakuutuksien ja käyttövarausmaksujen menot. Osuudet Keski-Suomen liitolle ja Suomen kuntaliitolle sisältyvät näihin määrärahoihin.

Palvelusuunnitelma

Jäsenmaksut:

Kopioisto

Teosto ry

Gramex ry

Päijänteen virkistysalueyhdistys ry

Muuramen Yrittäjät ry

Suomen lasten ja nuorten kuvataidekoulujen liitto ry

Käyttövarausmäärärahat:

Kunnanvaltuuston käyttövarat

Kunnanhallituksen käyttövarat

Kunnanjohtajan käyttövarat

Teknisen johtajan käyttövarat

Varaus avustuksiin Muuramen Innola ry:lle, Jyväsräihä ry:lle ja Koy Muuramen Kettulalle.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Vaalien järjestäminen liittyy strategisista päämääristä erityisesti osallisuuden edistämiseen			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Kunnanhallitukseen nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikutavuustavoitteet	Vaikutavuustavoitteet		
Monipuoliset vapaa-ajanviettomahdollisuudet	Turvataan yhdistysten toimintaedellytyksiä avustusten muodossa	Yhdistysten toiminnassa mukana olevien määrä	Kunta on mahdollistanut osaltaan aktiivisen yhdistys- ja seuratoiminnan jakamalla avustuksia toimintaan.
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		

Talousarvion toteutuminen

Muun yleishallinnon sisältämät avustukset ovat pysyneet aiemmalla tasolla. Muuramen Lentopallon sponsorituki on lopetettu seuran pääsarjatoiminnan lakattua kauden 2012–2013 jälkeen. Vuoden 2014 aikana on noussut esiin kehityskohteenä avustuksiin liittyvän vastikkeellisuuden tarkastelu, jolla voidaan hallita työllisyyden hoidon ja syrjäytymisen estämisen aiheuttamia kustannuksia kunnalle.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
12	KUNNANHALLITUS				
12	Yleishallinto				
***	Toimintatulot	289.400	0	301.246,84	11.846,84-
***	Toimintamenot	2.390.270-	0	2.387.479,72-	2.790,28-
****	Toimintakate (Netto)	2.100.870-	0	2.086.232,88-	14.637,12-
***	Suunnitelmapoistot	82.510-	0	76.725,94-	5.784,06-
***	Laskennalliset tulot	813.560	0	793.938,92	19.621,08
***	Laskennalliset menot	71.020-	0	66.146,66-	4.873,34-

3.3.2 Sisäiset palvelut

Toiminta-ajatus

Sisäisten palveluiden avulla kunnan eri toimialat pystyvät tuottamaan palvelunsa kuntalaisille tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti. Kustannukset vyörytetään palveluihin yhteisesti sovitulla periaatteilla.

Palvelusuunnitelma

Määrärahaan sisältyy kopioinnin, puhelinkeskuksen, postituksen ja toimistotarvikkeiden kustannukset.

Talousarvion toteutuminen

Kustannusten vyörytysten periaatteet on uudistettu vuoden 2014 talousarvioon ja toimintaan. Sisäisten palveluiden osalta on siirrytty yhä laajemmin Kuntahankinnat Oy:n asiakkaaksi paikallisen hankintarenkaan sijasta.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
12	KUNNANHALLITUS				
14	Sisäiset palvelut				
***	Toimintatulot	500	0	354,43	145,57
***	Toimintamenot	98.100-	0	104.919,88-	6.819,88
****	Toimintakate (Netto)	97.600-	0	104.565,45-	6.965,45
***	Laskennalliset tulot	97.600	0	104.565,45	6.965,45-

3.3.3 Elinkeinoelämä

Seutu- ja alueyhteistyö

Toiminta-ajatus

Muuramen kunta osallistuu aktiivisesti ja pitkäjänteisesti Jyväskylän seudulla toteuttaviin yhteisiin hankkeisiin sekä lakisääteisiin selvityksiin, joilla kuntien palveluita on pyritty ja edelleen pyritään yhteen sovittamaan eri sektoreiden nyky-lainsäädännön tavoitteita vastaaviksi. Lisäksi kunta on mukana seudullisissa yhtiöissä, jotka tuottavat palveluita alueen kunnille ja niiden kuntalaisille.

Palvelusuunnitelma

Muuramen kunta osallistuu aktiivisesti ja yhteistyöhaluisesti Jyväskylän seudun ja Keski-Suomen maakunnan kehittämiseen erilaisten kehittämishankkeiden kautta. Kunta harkitsee tapauskohtaisesti etenemistapansa lainsäädännöllisten velvoitteiden täyttämiseksi.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Muuramen kuntaorganisaatio on innovatiivinen, kyvykäs ja taloudellisesti tuloksellinen ja se hyödyntää seutuyhteistyön mahdollisuuksia			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Kunnanhallitukseen nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet Aktiivinen rooli seutuyhteistyössä		Muurame on ollut mukana kuntarakenneselvityksessä sekä eri sektorien yhteistyörakenteiden tarkasteluissa.
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		

Talousarvion toteutuminen

Jyväskylän kaupunkiseudulla tapahtuvassa kuntien yhteistyössä on ollut nähtävissä selkeä muutos, joka on seurausta Jyväskylän kaupungin tekemästä linjan muutoksesta naapurikuntaan ja etenkin Muuramea kohtaan. Keskustelu on siirtynyt kuntalaisia koskevien palveluiden järjestämisestä kuntarakenteen uudistamiseen. Samanaikaisesti tapahtunut kunta- ja julkis-talouden kriisiytyminen on myös omalta osaltaan ollut vaikuttamassa yhteistyön toteuttamis-edellytyksiin. Myös valtionhallinnon toimesta tapahtunut hallintorakenteiden uudistamisprosessi on vienyt edellytyksiä keskittyä kunnille ja kuntalaisille oleellisten palveluiden ylikunnalliseen suunnitteluun.

Toisaalta valtionhallinnon toimet ovat osaltaan olleet vahvistamassa ja luomassa uusia yhteistyömuotoja seudun kuntien välille. Kunnille on tullut luontevia keskustelufoorumeita ja kuntien välinen yhteistyö on monin paikoin tiivistynyt. Valitettavasti kaupunkiseudulla on tapahtunut samanaikaisesti etenkin keskeisten kaupunkiseudun kuntien välillä etäännyttä ja epäluottamusta, josta on haittaa koko kaupunkiseudun kehitykselle. Oman osansa tähän etäännyttämiseen on tuonut valtioneuvoston ajama kuntarakenneuudistus, joka ei ole vastoin tarkoitustaan onnistunut sitouttamaan kuntia hallitusohjelman tavoitteiden toteuttamiseen.

Vuoden 2014 aikana keskeisin kunta- ja alueyhteistyön osalta on ollut erityisen kuntajakoselvityksen työstäminen, josta päättäminen on siirtynyt vuodelle 2015. Lisäksi niin sosiaali- ja terveydenhuollon, elinkeinopolitiikan ja toisen asteen koulutuksen suhteen on ollut merkittävässä määrin suunnittelua, joiden konkretisoituminen on epävarmaa vielä toimintakertomusta kirjoitettaessa.

Vuoden 2014 aikana tapahtui henkilöstömuutoksia, joilla voi olla vaikutuksia esimerkiksi Jyväskylän kaupungin suhtautumiseen seutuyhteistyön osalta. Kaupunkiseudun kuntien kannalta olisi toivottavaa, että keskustelua voitaisiin siirtää kuntarakenteen ja nykyisten yhteistointamallien jatkon sijasta palveluiden alueelliseen ja toiminnalliseen kokonaistarkasteluun. Tähän liittyen Muuramen kunta on tehnyt mm. aloitteen Jyväskylän kaupungille Kinkomaan ja Säynätsalon sekä Muurartsalon koulupaikkojen kokonaistarkastelusta, mikä ei kuitenkaan ole edennyt kaupungin puolella. Tästä johtuen Muuramen kunta on joutunut tekemään Kinkomaan koulujärjestelyiden osalta itsenäiset ratkaisut vuoden 2014 aikana.

Elinkeinoelämän kehittäminen

Toiminta-ajatus

Muuramen kunta on mukana osakkaana seudullisessa elinkeinoyhtiö Jykes Oy:ssä. Osakkuus ei kuitenkaan tarkoita sitä, ettei kunta olisi omassa elinkeinotoiminnassaan itsenäinen toimija. Muurame hyödyntää Jykesin osaamista ja asiantuntemusta erityisesti edunvalvonnassaan ja markkinoinnissaan Jykes Oy:n. Kunta pyrkii myös toiminnallaan luomaan asumisen ja muiden ratkaisuiden kautta seudullisen elinkeinoelämän kehittämiseksi edellytyksiä ja turvaamaan omalla aktiivisella elinkeinopolitiikalla edellytykset tuottaa kuntalaisten tarvitsemat palvelut.

Kunnan omalla, aktiivisella elinkeinotyöllä, joka tukeutuu elinkeinostrategiaan, luodaan kilpailukykyinen toimintaympäristö yrityksille. Tätä vahvistetaan aktiivisella yhteistyöllä eri tahojen kanssa. Koulutuksen ja osaamisen merkitys strategisena menestystekijänä on tärkeä osa elinkeinoelämän kehittämisessä.

Palvelusuunnitelma

Kunnan elinkeinoelämän kehittämisessä hyödynnetään sekä kunnan omaa henkilöstöä että Jykes Oy:n organisaatiota muuramelaisen ja sitä kautta koko seudun elinkeinoelämän edelleen kehittämiseksi. Kunta tekee yhteistyötä yrittäjien, yritysten ja yrittäjäjärjestön sekä muiden yhteistyötahojen kanssa. Kunnassa on käytössä yritysvaikutusten arviointi, jolla arvioidaan kunnan erilaisten toimintojen vaikutuksia yrityksiin, yrittäjyyteen ja työpaikkoihin.

Kunnan elinkeinopolitiikassa tuetaan eri tavoin aloittavia tai kuntaan sijoittuvia yrityksiä, mutta samanaikaisesti huolehditaan jo olemassa olevien yritysten kasvu- ja kehitysedellytysten turvaamisesta. Kunnan strategiana on huolehtia niin palvelualan kuin tuotannollisten yritysten toimintaedellytysten turvaamisesta. Kunta on myös aktiivinen toimija ja yhteistyökumppani yritysten elinkaaren ja toiminnan eri vaiheissa.

Muuramen kunta toteuttaa elinkeino- ja mainestrategiaa, jonka seuranta ja toteuttaminen ovat keskeisessä roolissa siinä asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Muurame on yritysystävällinen ja -aktiivinen, hyvämaineinen ja menestyvä kunta.			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Kunnanhallitukseen nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
Yritystonttien ja tilojen riittävyys	Aktiivinen rooli seutuyhteistyössä	Vapaana olevien yritystonttien määrä Kunnan sijoittumisen yrittäjyystudiumuksissa	Maanhankinnalla ja kaavoituksella varmistetaan riittävä yritystonttien määrä. Imagiotutkimuksessa Muuramen kunta oli maakunnan paras ja valtakunnallisesti toinen. Asiat valmistellaan ja käsitellään mahdollisimman nopeasti. Yritysvierailuita ja yrittäjätapahtumia on pidetty edelleen, elinkeino- ja maine-strategian seuranta on ollut jatkuvaa.
Kunnan nopea päätöksenteko	Yritysten toimintaedellytyksiin liittyvät asiat käsitellään viivytyksittä		
Aktiivinen elinkeinopoliitiikka	Kunta on aktiivinen ja ennakkoiva toimija yritysasioissa		
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		

Tunnusluvut

	TP 13	TA 14	TP 14
Työpaikkaomavaraisuus		64	Viimeisin tieto 63 %
Kunnan yrityskäyttöön luovuttamien tonttien määrä		5	3

Talousarvion toteutuminen

Kuntatalouden haasteissa aktiivisella elinkeinopoliitikalla ja sen onnistumisella on merkittävä asema kuntatalouden liikkumavaran parantamisessa. Aktiivisen ja onnistuneen elinkeinopoliitiikan tuloksena kuntaan luodaan työpaikkoja, verotuloja ja hyvinvointia, jonka välilliset vaikutukset kuntatalouteen ovat merkittäviä.

Vuoden 2014 aikana kunnan elinkeinoelämäyhteistyön osalta on tehty uudelleenjärjestelyitä, jotka liittyvät kehitysjohtajalta vapaaksi jääneen viran tehtävien uudelleenjärjestelyyn. Tavoitteena on ollut, että kunnanjohtajan työpanosta pystytään hyödyntämään nykyistä tehokkaammin yritysten toimintaedellytysten luomisessa. Tämä onkin toteutunut.

Samanaikaisesti arvioidaan seudullisen elinkeinoyhteistyön tavoitteita sekä niiden mittaamista ja seuranta. Kunnan tavoitteena on, että seudullisesta yhteistyöstä on saatavissa nykyistä paremmin tietoa toiminnan tuloksista ja konkreettisista kehittämistoimista kunnan oman elinkeinotoiminnan tueksi. Vuoden aikana aloitettiin koko Jykes-organisaation uudelleenarviointi.

Suunnittelukaudella tulee varmistaa riittävä tonttivaranto yritystoiminnalle. Tämä edellyttää riittävää maareserviä, valmiiksi kaavoitettuja yritysalueita sekä valmiutta saattaa kaavatontit kunnallisteknisesti rakennettavaan kuntoon. Vaikka luovutettujen tonttien määrässä jäätiin alle tavoitetason, on kysyntä tonteista kuitenkin huomattavasti virinnyt aikaisempiin vuosiin verrattuna ja osa vuoden 2014 aikana käydyistä neuvotteluista on konkretisoitunut vuoden 2015 puolella.

Matkailun edistäminen

Toiminta-ajatus

Matkailun edistäminen on hoidettu seudullisena toimintana, jota on jossain määrin vahvistettu myös kunnan omalla toiminnalla. Kunnassa toimii lukuisia matkailuyrittäjiä, joiden kanssa yhteistyössä kehitetään matkailua. Lisäksi kunta pyrkii osaltaan osallistumaan resurssiensa puitteissa erilaisten tapahtumien järjestämiseen kunnan alueella.

Palvelusuunnitelma

Matkailuelinkeino on ollut kohtuullisen pienellä painotuksella Muuramen elinkeinopolitiikassa, mutta sen merkitys on korostumassa ja toimialan mukanaan tuomia laajenemismahdollisuuksia seurataan jatkuvasti. Kunta on ollut taustaroolissa mukana Riihivuoren alueen kehittämisessä, jossa on myös jatkossa painopiste matkailuelinkeinojen kehittämisessä kunnan alueella.

Kunta on matkailuelinkeinojen osalta mukana maan- ja alueidenkäytön suunnittelussa, aloitavien ja toimivien yritysten toimintaedellytysten varmistamisessa ja edelleen kehittämisessä. Lisäksi kunta osallistuu yritysten ja seudullisten toimijoiden kanssa toteuttavaan markkinointiyhteistyöhön.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Kunnanhallitukseen nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet Matkailuelinkeinon kasvattaminen osana kunnan elinkeinopolitiikkaa	Matkailijamäärän kasvu kunnassa	Kunta on tukenut matkailuun liittyvien yritysten toimintaa yleisten elinkeinoelämää koskevien pelisääntöjen mukaisesti.
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		

Talousarvion toteutuminen

Matkailun edistämiseen ei ole varattu lisämäärärahoja edellisiin vuosiin verrattuna. Talousarviokohdan menot ovat kunnan omaa matkailun edistämiseen varattua rahoitusta, minkä lisäksi Jykes Oy hoitaa sopimuksensa puitteissa Muuramen matkailupalveluita. Jykes Oy on siirtänyt tulevalle vuodelle osan tehtävistä Jyväskylän kaupungille, mutta palveluista tehtyjä leikkauksia ei ole huomioitu Muuramen kunnan maksuosuudessa. Näin ollen matkailupalveluiden tuottaminen jatkuu normaalisti Jykes Oy:n toiminnassa tulevanakin vuonna.

Maatalouden hallinto ja lomitus

Toiminta-ajatus

Maaseutuhallinnossa vastataan lainsäädännöllä kunnalle määrättyjen tehtävien hoitamisesta Muuramen kunnassa sekä edistetään maaseudun elinvoimaisuutta maatalous- aluepoliittisten tukien avulla. Vuoden 2013 alusta lukien toiminta on hoidettu Laukaan isännöimän yhteistoiminta-alueen taholta.

Palvelusuunnitelma

Viljelijöiden päätukihaku on huhtikuussa. Päätukihakemusten lisäksi kunnassa päätetään tilatukioikeuksien omistuksen- ja hallinnansiirroista, hoidetaan kartta-aineistoa, käsitellään erilaisia muutoshakemuksia, vahvistetaan sitoumuksia sekä päivitetään eläintenpitäjä- ja pito- paikkarekisteriä.

Tukiehdot muuttuvat jatkuvasti. Muutosten sisäistäminen ja käytäntöön soveltaminen ovat haasteellisia niin viljelijän kuin viranomaisenkin kannalta.

Vuonna 2013 maaseutuhallinnon vastuu on siirtynyt Laukaan kunnalle. Yhteistyöalue muodostuu seuraavista kaupungista/kunnista: Jyväskylä, Muurame, Laukaa, Hankasalmi, Toivakka, Uurainen, Joutsa ja Luhanka.

Talousarvion toteutuminen

Maatalouden hallinnon palvelut tuotetaan yhteistoiminta-alueella Laukaan kunnan puolesta ja maatalouden lomituspalvelut Keuruun kaupungin toimesta.

Muuramen kunta tukee maksullista lomitusta edelleen neljä euroa/tunti.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
12	KUNNANHALLITUS				
16	Elinkeinoelämä				
***	Toimintatulot	0	0	183,07	183,07-
***	Toimintamenot	316.140-	0	308.959,00-	7.181,00-
****	Toimintakate (Netto)	316.140-	0	308.775,93-	7.364,07-

3.3.4 Joukkoliikenne

Toiminta-ajatus

Joukkoliikenteen tehtävänä on järjestää kuntalaisille edulliset, tarkoituksenmukaiset kulkuyhteydet työ-, asiointi- ja vapaa-ajan liikenteessä. Muuramen kunta kuuluu 1.1.2012 toimintansa aloittaneeseen Jyväskylän seudulliseen joukkoliikenneorganisaatioon ja osallistuu sen toimintaan. Kyseinen organisaatio toimii joukkoliikenteen järjestämismvastuussa seudulla.

Palvelusuunnitelma

Joukkoliikenteen palvelutarjonnan tavoitteena on käyttäjäkunnan laajentaminen sekä järkevän joukkoliikenneverkon toteuttaminen. Asiakaskunnan laajenemisen ja toimivien reitistöjen kautta tavoitellaan mahdollisimman tehokkaasti ja tasapuolisesti rahoitettua joukkoliikennettä seudulla.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Joukkoliikenteen hyvä palvelutaso Muuramessa			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Kunnanhallitukseen nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
Kattavan ja taloudellisesti tehokkaan joukkoliikenteen toteuttaminen Muuramessa	Joukkoliikenteen yhteensovittaminen muun palvelutuotannon kanssa	Vuorojen ja käyttäjien määrän kehitys	Kunta on pyrkinyt vaikuttamaan joukkoliikenneorganisaatiossa muuramelaisten joukkoliikenteen kehittämiseksi.
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		

Talousarvion toteutuminen

Alkuvuoden ajan kunnat maksavat aiempien vuosien tapaan oman osuutensa henkilökuljetusyksikön kustannuksista, yhteisistä projekteista ja toimielimen kustannuksista. Heinäkuun alusta lähtien toimintamalli muuttuu ja kilpailutettu liikenne maksetaan kuntien matkustajamäärien mukaisesti. Tämä tarkoittaa kustannusten kasvua koska asiakastulot eivät kata kokonaan liikenteestä aiheutuvaa kustannusta. Talousarvio on laskettu asukasmäärien perusteella, koska käyttöön perustuvaa laskentaa ei pystytä vielä tekemään.

Talousarvioon nähden tulot jäivät alle budjetoidun, mutta menojen osalta talousarvio piti varsin hyvin suhteessa ennakoituihin menoihin. Vuoden 2014 osalta uusi toimintamalli aiheutti haasteita talouden ennakointiin, joka jatkui vielä vuoden 2015 talousarvion valmistelun yhteydessä. Nyt saatujen toteumien pohjalta joukkoliikenteen kustannuksia voidaan arvioida vankemmalta pohjalta tosiasiallisesti toteutuneiden lukujen valossa.

Isolahden suunnan liikenne on osa kilpailutettua liikennettä, joten siitä ei tule enää jatkossa erillistä laskua.

Muuramen kunta kuuluu Jyväskylän seudulliseen joukkoliikenneorganisaatioon ja sen toimintaan. Kyseinen organisaatio on aloittanut toimintansa 1.1.2012. Joukkoliikenteen kehitysasiat hoidetaan Muuramessa kyseisen organisaation kautta. Muuramalla on edustus niin virkamiehistä koostuvasta kaupunkiseudun joukkoliikennetyöryhmässä kuin luottamushenkilöistä koostuvasta joukkoliikennejaostossa. Lisäksi vuoden 2014 aikana on käyty erillisiä keskusteluja joukkoliikenteen järjestämisestä sekä matkalippuetuuksien käytänteistä.

Joukkoliikenteen kehitystyön pohjalta kehitetään joukkoliikennettä edelleen jatkossa. Muuramen osalta on keskeistä, että joukkoliikenne kehittyy siten, että se on hyödynnettävissä järkevästi osana kunnan palvelutuotannon kokonaisuutta esimerkiksi koulukyytien suhteen. Tällöin etenkin liikenteen taloudellisuus tulee keskeiseen tarkasteluun suhteessa tilausliikenteeseen. Toimiva joukkoliikenne on myös keskeisessä roolissa tarkisteltaessa kunnan vetovoimaa niin asumisen kuin elinkeinoelämän näkökulmasta tarkasteltuna. Tällöin on kyse sekä joukkoliikenteen määrästä, hinnasta että sen saavutettavuudesta suhteessa kehittyviin asuinalueisiin.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
12	KUNNANHALLITUS				
18	Joukkoliikenne				
***	Toimintatulot	77.000	0	28.418,00	48.582,00
***	Toimintamenot	277.000-	0	278.506,80-	1.506,80
****	Toimintakate (Netto)	200.000-	0	250.088,80-	50.088,80

3.3.5 Muu toiminta

Asuntotoimi

Toiminta-ajatus

Asuntotoimen tehtävänä on antaa neuvontaa ja ohjausta, toimia valvovana viranomaisena ja hoitaa arava- ja korkotukilainsäädännöstä kunnalle kuuluvia tehtäviä, hyväksyä asumisoikeuden ja osaomistusasuntojen haltijat asumisoikeus- ja osaomistusasuntoihin sekä huolehtia korjaus- ja energia-avustusten myöntämisestä.

Palvelusuunnitelma

Asuntotoimi tukee ja edistää kuntalaisten asumistason kehittämisspyrkimyksiä tarjoamalla heille asuntojen avustus- ja lainoituspalveluja sekä asumiseen liittyvää yleistietoutta ja valvontaa.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Asuntotoimen tarkoituksena on: asuntotuotannon edistäminen, asumistarpeen tyydyttäminen, asumisturvasta vastaaminen			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
Asuinympäristön viihtyisyys	Asuntotarjonta on monipuolista ja nojaa asuntomarkkina-tilanteeseen.	Riittävä valtion tukema asuntotuotanto hyväksytty lainoituksen piiriin	On harjoitettu tiivistä lainoitus- ja muuta asuntopoliittista yhteistyötä Asumisen rahoitus- ja kehittämisskeskuksen sekä muiden toimijoiden kanssa asuntotuotannon rahoituksen ja toteutumisen turvaamiseksi.
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		
Asumistason kehittäminen	Asuntojen korjaustoiminnan edistäminen	Korjaus- ja energia-avustuksien myöntäminen valtiolta saatavan määrärahan puitteissa	Avustuksista on tiedotettu kohderyhmille ja eri yhteistyökumppaneille.
Asumistarpeen tyydyttäminen	Lainsäädännön puitteissa pyritään tarjoamaan asuntoja niille tarvitseville ja työhön tuleville.	Kunnan valvonta ja MVA Oy:n ylläpitämät asukasvalinta- ym. tilastot	Asukasvalinnassa on noudatettu valtion tukemien vuokra-asuntojen asukasvalintaa koskevia säännöksiä ja valtioneuvoston vahvistamia asukkaiden valintaperusteita, joita noudatetaan ARA-asunnoissa (arava- ja korkotuki).

Tunnusluvut

	TP 13	TA 14	TP 14
Asuntohakemuksia kpl	195	250	160
Asunnon saaneita talouksia kpl	132	200	126
Valvonta Kunnan määräämisvallassa olevien as oy:n (MVA Oy) asuntojen lukumäärä (muut)	527 140	527 140	527 121
Palveluasunnot	43	43	43
Asumisoikeus- ja osamistusasunnot	124	124	124
Myönnettyjä korjaus- ja energia-avustuksia €	0	20000	6800

Talousarvion toteutuminen

Asuntorakentamista ja asuntokannan perusparantamista tuetaan nykyisin korkotukilainoilla ja investointiavustuksilla. Pyritään siihen, että arava/korkotukituotanto säilyy riittävällä tasolla. Vuosittainen tuotanto täsmennetään asuntomarkkinatilanteen mukaan. Asuntolainoituksen painopistettä suunnataan kysyntä-tarjonta -tilanne huomioon ottaen. Kunnan tulee vuosittain tehdä asumisen rahoitus- ja kehittämisskeskukselle ja ympäristöministeriölle asuntomarkkinaselvitys.

Asuntojen perusparantamiseen myönnetään korjaus- ja energia-avustuksia valtiolta saatavan määrärahavaltuuden puitteissa.

Avustuksia uusiutuvan energian käyttöönottoon lämmitysjärjestelmää muutettaessa ei myönnetä vuonna 2013. Vuonna 2013–2014 ovat haettavissa asuntojen perusparannusten käynnistysavustukset valtion asuntorahaston varoista. Avustusta voivat saada asunto-osakeyhtiöt, vuokralatoyhtiöt ja asumisoikeustalot.

Asuntojen ja rakennusten välivuokraus

Toimintastrategia

Yksinäisten asunottomien henkilöiden asuntojen hankinta yhteistyössä Y-Säätiön kanssa.

Toiminnalliset tavoitteet

Mahdollisimman kohtuuhintaisten asuntojen aikaansaaminen järjestämällä niiden rahoitus siten, että vuokrat muodostuvat käyttäjäkunnan maksukykyä vastaaviksi.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Vuonna 2014 ei tehty asuntokauppoja. Asunnot on hankittu velattomina ja kohtuuhintaisina vanhasta tai uudesta asuntokannasta.

Vuokrataso on 10,71 €/m². Asuinpinta-ala 35,50 m²/henkilö. Asunnot on tarkoitettu pysyviksi, asukasvaihto on vähäistä. Välivuokraus Muuramen Vuokra-asunnot Oy:llä.

Tunnusluvut

Välivuokratut asunnot	TA 14	TP 14
Asuntoja	45	45
Asukkaita	49	49

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
12	KUNNANHALLITUS				
19	Muu toiminta				
***	Toimintamenot	27.410-	0	27.378,94-	31,06-
****	Toimintakate (Netto)	27.410-	0	27.378,94-	31,06-
***	Laskennalliset menot	2.070-	0	1.591,00-	479,00-

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
12	KUNNANHALLITUS				
***	Toimintatulot	366.900	0	330.202,34	36.697,66
***	Toimintamenot	3.108.920-	0	3.107.244,34-	1.675,66-
****	Toimintakate (Netto)	2.742.020-	0	2.777.042,00-	35.022,00
***	Suunnitelmapoistot	82.510-	0	76.725,94-	5.784,06-
***	Laskennalliset tulot	911.160	0	898.504,37	12.655,63
***	Laskennalliset menot	73.090-	0	67.737,66-	5.352,34-

3.4 Lapsi- ja perhepalveluiden lautakunta

Budjettirahoitteinen

LAPSI- JA PERHEPALVELUALUE

Lapsi- ja perhepalvelualue sisältää seuraavat ydinprosessit:

- varhaiskasvatus
- perusopetus
- toisen asteen koulutus
- taiteen perusopetus
- lasten ja perheiden hyvinvointipalvelut
- nuorisotyö

Lapsi ja perhepalvelualueen toiminnassa keskeisiä tavoitteita ovat:

- lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen ja omaehtoisen toiminnan tukeminen
- lasten ja nuorten kasvuolosuhteiden parantaminen
- perheiden kasvatustyön tukeminen sekä lasten ja nuorten osallisuuden kehittäminen
- perheiden toimintakyvyn ja toimeentulon edellytysten parantaminen
- perheiden sosiaalisen turvallisuuden ylläpitäminen
- taloudellisten, tehokkaiden rakenteiden ja toimintatapojen edistäminen

3.4.1 Lapsi- ja perhepalveluiden lautakunta

Toiminta-ajatus

Lapsi- ja perhepalveluiden lautakunnan tehtävänä on tuottaa lapsille ja nuorille sekä heidän perheilleen palveluja, joilla turvataan lasten ja nuorten hyvinvointi, tuetaan kasvua sekä edistetään lasten ja nuorten omaehtoista toimintaa.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
20	LAPSI-JA PERHEPALVELUIDEN LTK				
20	Lapsi- ja perhepalveluiden ltk				
***	Toimintamenot	19.740-	0	15.236,88-	4.503,12-
****	Toimintakate (Netto)	19.740-	0	15.236,88-	4.503,12-

3.4.2 Hallinto

Toiminta-ajatus

Palvelualueen hallinto huolehtii hallinnon, suunnittelun ja talouden koordinoimisesta ja ohjaamisesta ydinprosessialueella. Hallinto osallistuu kunnan kokonaisvaltaiseen kehittämiseen yhteistyössä muiden palvelualueiden kanssa.

Lapsi- ja perhepalvelualueen hallinto suunnittelee ja ohjaa palvelualueen kokonaisuuden toimintaa ja kehittämistä. Hallinto koordinoi ydinprosessien välistä yhteistyötä ja kehittämistä sekä lautakunnan ja operatiivisen toiminnan yhteistyötä.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet Vastuualueiden yhteistyön kehittäminen		Johtotiimityöskentely toteutui säännöllisesti noin kerran kuukaudessa. Vastuualueiden asioiden yhteinen käsittely ja yhteiset linjat.
Tuottavuustavoitteet Taloudelliset ja tehokkaat rakenteet sekä toimintamallit	Tuottavuustavoitteet Tehtävien hoitaminen tehokkaasti ja taloudellisesti ydinprosessien yhteistyötä lisäämällä Sähköisten palveluiden kehittäminen	Sähköisten palveluiden käyttäjäprosentti/ kokonaisasiakasmäärä	Vastuualueiden ja palvelualueiden yhteistyötä ja yhteistä asioiden käsittelyä toteutettiin johtotiimissä ja rehtorikokouksissa. Rehtorikokouksiin osallistuivat koulun johtajien lisäksi perusopetuksen suunnittelija ja kuvataidekoulun johtaja. Esiopetukseen ja kouluun ilmoittautuminen toteutettiin sähköisesti.

Tunnusluvut

	TP 13	TA 14	TP 14
Henkilöstö	2,8	2,8	2,8

Talousarvion toteutuminen

Suunnitelmakaudella kunnan väkiluku kasvaa ja samalla hallinnon tarjoamien palvelujen määrän tarve lisääntyy.

Hallinnon palvelutaso säilytettiin. Vuoden 2014 talousarvion taloudelliset tavoitteet saavutettiin.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
20	LAPSI-JA PERHEPALVELUIDEN LTK				
21	Hallinto (lapsi- ja perhep.ltk)				
***	Toimintatulot	2.400	0	2.399,68	0,32
***	Toimintamenot	168.480-	0	161.276,98-	7.203,02-
****	Toimintakate (Netto)	166.080-	0	158.877,30-	7.202,70-
***	Laskennalliset menot	30.920-	0	25.895,00-	5.025,00-

3.4.3 Varhaiskasvatuspalvelut

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatuksen tehtävä on tukea perheiden kasvatustyötä sekä lasten myönteistä kasvua ja kehitystä perheiden ja yhteiskunnan muuttuvien tarpeiden mukaisesti.

Palvelusuunnitelma

Päivähoidon tavoitteena on päivähoitolain mukaisen subjektiivisen oikeuden toteutuminen. Päivähoitoa järjestetään päiväkodeissa, ryhmäperhepäiväkodeissa ja perhepäivähoidossa. Perusopetuslain mukaista esiopetusta järjestetään koko ikäluokalle päiväkodeissa tai kouluilla. Päivähoidon vaihtoehtona kehitetään avoimia varhaiskasvatuksen kerhopalveluja.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet

Päivähoitoa, esiopetusta ja avoimia varhaiskasvatuspalveluja järjestetään kysyntää vastaavasti. Omistajapolitiikkaan kiinnitetään huomiota ja varhaiskasvatuspalveluja järjestetään oman tuotannon ohella yhteistyökumppaneiden avulla. Kotihoidontuella/kotona oleville lapsille ja perheille kehitetään päivähoidon vaihtoehtoksi avoimia varhaiskasvatuspalveluja. Varhaiskasvatuspalvelut tukevat ennaltaehkäisevää lastensuojelu- ja perhetyötä.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin ja tasapainoisen kasvun ja kehityksen turvaaminen.	Vaikuttavuustavoitteet Varhaiskasvatuspalveluja järjestetään kysyntää vastaavasti. Päivähoidossa kiireelliset tapaukset 2 vko, ei kiireelliset 4 kk. Vuoro- ja iltahoidon järjestämistavasta päättämisen ostopalvelusopimuksen päättyessä.	Lasten lukumäärä päivähoitossa, esiopetuksessa ja avoimissa palveluissa Varhaiskasvatuksen laatukysely vanhemmille ja henkilökunnalle joka 2. vuosi	Toteutui. Lapsia oli palvelujen piirissä ennakoidusti. Avoin kerhotoiminta aloitettiin syksyllä 2014 Leikarin päiväkodissa. Ilt- ja vuoropäivähoidon palveluseteli käyttöön 1.8.2014 alkaen. Laatukysely toteutettiin.
Tuottavuustavoitteet Kunnan talous on tasapainossa.	Tuottavuustavoitteet Investointiohjelmassa huomioidaan vaihtoehtoiset tavat päiväkotien rakentamisessa ja peruskorjaamisessa. Vuoropäiväkodille järjestetään korvaavat tilat yhteistyössä toimijan kanssa. Päivähoitopaikkojen ja yksiköiden käyttöä tehostetaan ja määräaikaisen henkilökunnan määrää vähennetään. Kunnallisten päivähoitopalvelujen osuus säilyy yli 50 %.	Käyttötalousmenojen kasvu ei ylitä elinkustannusindeksiä. Yksikköjen täyttöaste Henkilökunnan määrä	Toteutui. Muuratkodin päiväkodin väistötiloista ja kolmesta ryhmäperhepäivähoidon tilasta luovutettiin, kun ryhmät siirtyivät laajennettuun Rajalan päiväkotiin. Leikarin päiväkotiin tuli lisäksi 3 kerhoryhmää. Henkilökunnan määrä väheni yksikkömuutosten myötä. Vuoropäiväkotit Aurinkolahden uuden päiväkotikiinteistön rakentaminen alkoi. Kunnallisia palveluita 62 %, yksityisiä 38 %

Varhaiskasvatuspalvelut 31.12.	TP 13	TA 14	TP 14
Päivähoidossa lapsia, yhteensä	577	570	561
- oma palvelutuotanto ja ostopalvelu muilta kunnilta (pl. myydyt)	349	350	333
- yksityinen päivähoito (palveluseteli ja ostopalvelu)	228	220	228
Esiopetuksessa lapsia (pelkkä esiopetus)	20	30	30
- esiopetuksessa päivä- hoidossa	134	120	128
- esiopetuksessa oppilaita, yhteensä	154	150	158
Kerhopalveluissa, yht.	-	30	32
- kunnalliset kerhot		20	32
- yksityiset kerhot		10	-
Lapsia palvelujen piirissä, yhteensä	606	630	623
Päivähoidon täyttöaste (omat palvelut)	98	100	98
Kotihoidon tuella lapsia, ka. / kk	180	200	195
1-6 v lasten määrä, yht. (päivähoitoikäiset)	827	880	*

*tilastotieto väestöstä 31.12.2014 vahvistuu huhtikuussa 2015

Päivähoitopaikan hinta, € / kk (laskennallinen paikka, brutto)	TP 13	TA 14	TP 14
Itse tuotetut palvelut			
- Perhepäivähoito	902	900	828
- Ryhmäperhepäivähoito	975	1050	967
- Päiväkoti, yli ja alle 3 v	743/1300	840/1200	723/1265
- Esiopetus	486		470
- Kerho, 2-5v (1.9.14 alk.)			279**
Yksityiset palvelut			
Palveluseteli, kattohinta * (yli/alle 3 v):			
Perhepäivähoito	721/793	730/800	731/804
Ryhmäperhepäivähoito	721/793	730/800	731/804
Päiväkoti	721/1154	730/1170	731/1170
- iltahoito (1.8.14 alk.)			822/1316
- vuorohoito (1.8.14 alk.)			1243/1989
- Kerho, 3-5v (yksi kerta)			-
Ostopalveluna:			
vuorohoito/iltahoito (31.7.14 saakka)	902/1579	902 (yli 3v)	902/1579
esiopetus	433	440	439

*kattohinta = laskennallinen kunnallinen hoitomaksu + yksityiselle maksettava palveluseteli

**2014 laskelma ei sisällä vuokra- ja tarvikemenoja (Leikarin päiväkodin menoissa)

Talousarvion toteutuminen

Vuoden 2014 raamin (0-budjetti) mukaisen talousarviosuunnittelun lähtökohtana on, että palveluita käyttävien lasten kokonaismäärä pysyy ennallaan. Tilastojen valossa alle kouluikäisten lasten määrä näyttäisi vakiintuvan nykyiselle tasolle. Uhkana talousarvioraamissa pysymiselle on päätöksenteon halvaantuminen, jolloin päivähoidon keskeneräiset tilakysymykset aiheuttavat lisäkustannuksia, joita ei ole huomioitu talousarviossa. Riskinä on, ettei suunniteltua palveluvalikon monipuolistamista ja samanaikaista tehostamista pystytä toteuttamaan suunnitellussa aikataulussa. Myös yksityisen päivähoiton palvelusetelin indeksikorotukset aiheuttavat painetta määrärahojen riittämiselle.

Toimintatilojen uudelleenorganisoinnin lisäksi 0-budjetissa pysyminen edellyttää varhaiserityiskasvatuksen resurssien vähentämistä ja uusjakoa sekä integroidun erityis päivähoiton siirtämistä pienryhmätoiminnan avulla osaksi normaalia päiväkotitoimintaa. Erityislastentarhanopettaja-resurssit säilyvät yli valtakunnallisten suositusten.

Vaihtoehtoinen +2 % talousarvioraami lisäisi laatua helpottaen henkilökunnan riittävyyttä sijais- ja avustajatarpeissa.

Vuoden 2014 talousarvio toteutui odotettua paremmin, erittäin kustannustehokkaasti. Kokonaiskustannukset alittavat vuoden 2013 tilinpäätöksen (tp 2014 kate n. 96 %).

Lasten määrä palveluissa vastasi ennakoitua. Tila- ja palvelurakennemuutokset toteutettiin suunnitellusti lukuun ottamatta yksityisen avoimen varhaiskasvatuksen palveluseteliä. Varhaiskasvatuksen hallintoa vähennettiin 1,25 henkilötyövuotta ja varhaiskasvatuksen kokonaishenkilöstön määrä väheni yhdeksällä uudelleenorganisoinnin myötä vuoden 2013 vastaavaan ajankohtaan verrattuna (94 > 85). Yksityisen päivähoiton palvelusetelin indeksikorotukset pystyttiin kattamaan koko palvelutuotannon tehostumisella. Sijais- ja avustajatarpeisiin pystyttiin vastaamaan budjetin puitteissa.

Sähköinen koko varhaiskasvatuksen laatuksely toteutettiin alkuvuodesta. Yksikkökohtaiset tulokset tiedotettiin vanhemmille ja henkilökunnalle, ja otettiin huomioon toiminnan kehittämisessä.

Kohde	Nimi	Talousarvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
20	LAPSI-JA PERHEPALVELUIDEN LTK				
22	Varhaiskasvatuspalvelut				
***	Toimintatulot	795.900	0	754.274,70	41.625,30
***	Toimintamenot	7.020.790-	0	6.672.321,96-	348.468,04-
****	Toimintakate (Netto)	6.224.890-	0	5.918.047,26-	306.842,74-
***	Suunnitelmapoistot	33.590-	0	32.411,99-	1.178,01-
***	Laskennalliset menot	152.750-	0	136.846,00-	15.904,00-

Kohde	Nimi	Talousarvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
20	LAPSI-JA PERHEPALVELUIDEN LTK				
31	Esiopetus/opetustoimi				
***	Toimintamenot	18.630-	0	21.423,22-	2.793,22
****	Toimintakate (Netto)	18.630-	0	21.423,22-	2.793,22

Esiopetus on kirjattu sekä varhaiskasvatuspalveluihin että erikseen esiopetus/opetuspalvelut.

3.4.4 Lasten ja perheiden palvelut

Toiminta-ajatus

Sosiaalityön tehtävänä on osaltaan edistää perheiden toimintakykyä, toimeentulon edellytyksiä, sosiaalista kasvua sekä ylläpitää sosiaalista turvallisuutta ja parantaa elämisen laatua. Uuden lautakuntarakenteen puitteissa kehitetään lasten, nuorten ja perheiden palvelujen kokonaisuutta siten, että palveluja pystytään tarjoamaan oikea-aikaisesti, joustavasti ja samansuuntaisesti eri toimijoiden yhteistyöllä.

Lastensuojelu ja ennalta ehkäisevä työ

Palvelusuunnitelma

Lapsi- ja perhepalveluiden lautakunnan alaiset eri tehtäväalueet tuottavat lapsille ja nuorille sekä heidän perheilleen palveluja, joilla turvataan lasten ja nuorten hyvinvointi sekä tuetaan lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä sekä omaehtoista toimintaa.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Lasten ja perheiden palveluissa toimitaan lastensuojelulain periaatteiden mukaisesti ennalta ehkäisevästi ja varhaista puuttumista painottaen.			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Hyvät ja toimivat peruspalvelut</p> <p>Perheiden hyvä elämä ja lasten tasapainoinen kasvu</p>	<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointisuunnitelma ohjaa kunnan hyvinvointityötä.</p> <p>Asiakaskysely tehdään säännöllisesti joka 2. vuosi.</p>	<p>Arviointikertomus valtuustolle</p> <p>Asiakaskyselyn ka. yli 8.4 kouluarvosanoin</p>	<p>Hyvinvointisuunnitelma 2015-2018 hyväksytty valtuustossa 22.12.14 § 84.</p> <p>Asiakaspalautekysely tehty marraskuussa 2014, tulokset lautakuntiin 3/2015.</p> <p>Lapsiperhetyön ka. 8,47</p>
<p>Tuottavuustavoitteet</p> <p>Perheiden hyvä elämä ja lasten tasapainoinen kasvu</p>	<p>Tuottavuustavoitteet</p> <p>Organisaatorakenteen uudistuksella tuetaan ennalta ehkäisevän lapsiperhetyön tekemistä</p> <p>Ennalta ehkäisevä ja oikea-aikainen puuttuminen yksilöiden syrjäytymiskierteisiin</p> <p>Lasten sijaishuollossa lisätään perhehoidon osuutta, 40 % lapsista on perhehoidossa</p> <p>Lastensuojelutyötä tehdään laadukkaasti lastensuojelulain ja laatusuosituksen mukaisesti</p> <p>Lapsiperheiden toimeentulotukiasioiden käsittelyyn varataan etuussihteerin työaika</p> <p>Kehitetään lapsiperheiden palvelusetelitoimintaa</p>	<p>25 % lapsiperhetyön määrärahoista kohdistuu ennalta ehkäisevään työhön</p> <p>Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0-17 v, % vastaavasta väestöstä</p> <p>Lastensuojelun avohuollon tukitoimien piirissä 0-17 v lapsia, % vastaavasta väestöstä</p> <p>Sijoitetut lapset, % laitoshoido, % perhehoito</p> <p>Lastensuojeluilmoitukset käsitellään 7 arkipäivässä ja lastensuojelutarpeen selvitykset tehdään 3 kk aikana</p> <p>Lasten määrä/työntekijä</p> <p>Toimeentulotuki-hakemukset/kk ja /v</p> <p>Palvelusetelitä saaneiden lapsiperheiden määrä</p>	<p>2. koulukuraattori aloitti työn 23.7.14.</p> <p>Avohuollon tukitoimien määrärahat 47 %, sijaishuollon määrärahat 53 % lastensuojelun kokonaismäärärahoista.</p> <p>Avohuollon tukitoimia on käytetty monipuolisesti, 1 uusi huostaanotto.</p> <p>Sijoitetut 0,8 % vastaavasta väestöstä.</p> <p>Tukitoimien piirissä 8 % vastaavasta väestöstä.</p> <p>Sijoituspaikka perhehoito 29 % lapsista.</p> <p>Sijoituspaikka laitos 71 % lapsista.</p> <p>Käsittelyajan mittaus otettu käyttöön asiakastietojärjestelmässä. Kyselyt 2 krt/v(THL)</p> <p>Ls-ilmoitusten ja selvitysten käsittelyajoissa on ollut viivettä.</p> <p>n. 50 – 60 lasta työntekijää kohti.</p> <p>Lastensuojelutyön laatutekijöiden seurantajärjestelmää rakennetaan.</p> <p>Etuussihteerit tehnyt lapsiperheiden perustoimeentulotukipäätökset</p> <p>Toimeentulotukihakemuksia 1641 / v. Harkinnanvaraisen tuen hakemuksia n. 150 / v.</p> <p>Palvelusetelimäärärahat kaksinkertaistettiin (10.000 €) ja laadittiin kriteerit seteleiden myöntämiseksi.</p>

Tunnusluvut

	TP 13	TA 14	TP 14
Sijoitetut lapset yhteensä	16	18	21
joista			
– huostaanotettuja lapsia 31.12.	6	8	4
– joista uusia huostaanottoja	0	3	1
Sijoitetut lapset			
– perhehoito	6	7	6
– laitoshoido	10	11	15
Lastensuojeluilmoitukset	237	200	173
Avohuollon tukitoimet, lapsia	204	240	201
Palveluseteleitä saaneet lapsiperheet	14	40	16

Talousarvion toteutuminen

Toinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma valmisteltiin työryhmässä vuosille 2015 – 2018 ja se vahvistettiin kunnanvaltuustossa 22.12.14.

Lapsiperheiden perustoimeentulotukipäätökset siirrettiin etuussihteerille keväällä 2014 lapsiperheiden sosiaalityöntekijöiden laajenevan dokumentointivelvollisuuden turvaamiseksi. Lastensuojelutyön avohuoltopainotteisuus toteutui. Avohuollon tukitoimien piirissä oli 201 lasta ja sijaishuollossa 21 lasta (10 %). Sijoitettuna oli yhteensä 21 lasta, joista 31.12.14 oli huostassa 4 lasta. Vuoden aikana tehtiin 1 uusi huostaanotto ja 11 kiireellistä sijoitusta 9 lapselle. Huostassa olevista lapsista 75 % on sijoitettu perhehoitoon, kaikista sijoituksista perhehoidossa oli 29 %. Poikkeuksellisesti sijoituksia jouduttiin tekemään seitsemälle alle 7-vuotiaalle lapselle.

Lastensuojeluilmoituksia tehtiin 173 (104 lapsesta) ja niistä käynnistyi lastensuojelutarpeen selvityksiä 82 lapsen osalta. Avohuollon tukitoimien piirissä oli 201 lasta. Noin 20 lapselle ostettiin yksityisiltä palveluntuottajilta perhetyötä ja tukihenkilötoimintaa, osittain kunnan oman perhetyön resurssivajeen vuoksi.

Lapsiperheiden kodinhoidollinen apu toteutui 28 perheelle. Palveluseteleitä myönnettiin 16 perheeseen, joissa elämäntilanne oli kuormittava ja vanhempien jaksamiseen tarvittiin tukea. Perhetyön piirissä oli 34 perhettä.

Lastensuojelun laatusuositus tulee voimaan asteittain. Lastensuojelutyön laatutekijöiden seurantajärjestelmän rakentaminen kunnassa aloitettiin.

Lasten ja perheiden palvelujen määrärahat toteutuivat arvion mukaisesti. Avohuollon tukitoimien ja avohuollon sijoitusten määrärahat toteutuivat 71 %:sti. Sijaishuollon määrärahojen osuus on jatkuvasti vähentynyt huostaanottojen määrän laskiessa. Vuoden 2014 lopun tilanteessa avohuollon ja sijaishuollon määrärahojen osuus kokonaismenoista oli suunnilleen samansuuruinen.

Lapsiperheiden toimeentulotuki toteutui harkinnanvaraisen tuen osalta 36 %:sti ja perustoimeentulotuen osalta 69 %:sti.

3.4.5 Lasten ja perheiden tuen palvelut: oppilashuolto, perhetyö, etsivä nuorisotyö

Toiminta-ajatus

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia tuetaan tuottamalla perhetyötä, psykologi- ja kuraattoripalveluita sekä etsivää nuorisotyötä siten, että asiakkaat saavuttavat palvelut helpposti, työ on ammatillisesti korkealaatuista, työmuodoiltaan monipuolista ja monitoimijaisesti toteutettua sekä työtä kehitetään aktiivisesti asiakkaiden muuttuvien tarpeiden mukaan. Oppilas- ja opiskelijahuollossa vastataan koulupsykologi- ja koulukuraattorityönä psykososiaalisten palveluiden tuottamisesta ja kehittämistä perusopetuksessa oleville lapsille ja nuorille sekä lukiota käyville nuorille. Psykologityö kohdistuu lisäksi alle kouluikäisten lasten ja perheiden hyvinvoinnin laaja-alaiseen tukemiseen yhdessä neuvolatoiminnan ja varhaiskasvatuksen kanssa. Perhetyöstä noin 1/3 kohdistuu ennaltaehkäisevään työhön ja 2/3 lastensuojelutyöhön. Etsivällä nuorisotyöllä tunnistetaan ja tuetaan sellaisia alle 30-vuotiaita nuoria ja aikuisia, jotka tarvitsevat vahvistusta elämäntaidoissaan, psykososiaalisessa hyvinvoinnissaan sekä ohjausta koulutukseen ja työelämään hakeutumisessaan. Lisäksi etsivällä nuorisotyöllä toteutetaan nuorisotakuuta.

Palvelusuunnitelma

Lapsi- ja perhepalveluiden lautakunnan alaiset eri tehtäväalueet tuottavat lapsille ja nuorille sekä heidän perheilleen palveluja, joilla turvataan lasten ja nuorten hyvinvointi sekä tuetaan lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä sekä omaehtoista toimintaa.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Lasten ja perheiden tuen palveluissa tuotetaan asiakkaille laadukkaita, monipuolisia ja helposti saavutettavia peruspalveluita siten, että lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi ja osallisuus yhteiskuntaan lisääntyy ja eriarvoisuus vähenee sekä erikoistason palveluiden käyttö tehostuu sekä asiakkaiden tarpeiden että taloudellisen tuloksen näkökulmasta.			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Hyvät toimivat peruspalvelut</p> <p>Perheiden hyvä elämä ja lasten tasapainoinen kasvu</p>	<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Lasten ja nuorten fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen kasvun, kehityksen ja hyvinvoinnin turvaaminen sekä vanhemmuuden tukeminen tuottamalla peruspalveluita.</p> <p>Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteet</p>	<p>Arviointikertomus valtuustolle</p> <p>Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin indikaattorien seuraaminen suhteessa vertailukuntien ja koko maan tilanteeseen</p>	<p>Esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen oppilashuollon opetussuunnitelmat on uudistettu.</p> <p>Lasten ja perheiden hyvinvointisuunnitelma 2015 -2018 on laadittu opiskeluhuollon kehittämisen tavoitteet ja painopistealueet.</p>
<p>Tuottavuustavoitteet</p> <p>Lasten, nuorten ja lapsiperheiden psykososiaalinen hyvinvointi lisääntyy</p>	<p>Tuottavuustavoitteet</p> <p>Organisaatorakenteen uudistuksella tehostetaan lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointipalveluita, jotka tukevat lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä sekä omaehtoista toimintaa.</p>	<p>Lapsiperhetyön, psykologi-, kuraattori- ja etsivän nuorisotyön määrällinen toteuma ja laadullinen kohdistuminen:</p> <p>Ennaltaehkäisevän työn määrä ja laatu</p> <p>Asiakastyön määrä ja kysynnän kohdistuminen eri ongelma-alueille</p> <p>Erityisessä ongelmien kasautumisriskissä olevien lasten, nuorten ja perheiden määrä</p> <p>Yhteistyön määrä ja laatu eri toimijoiden kanssa</p> <p>Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi-indikaattoreiden seuraaminen</p>	<p>Lasten ja nuorten psykososiaalista hyvinvointia sekä lapsiperheiden vanhemmuutta tukemaan on palkattu toinen koulukuraattori, 23.7.2014 alkaen.</p> <p>Palveluista on tiedotettu aktiivisesti mm. koulutiedotteet, wilma-viestit sekä kunnan nettisivut.</p> <p>Ennaltaehkäiseviä ja lasten ja nuorten osallisuutta lisääviä työmuotoja on toteutettu; Friends-luokka työskentelyt, vanhemmuuden tuki ryhmä sekä vanhempainillat.</p> <p>Oppilas- ja opiskelijahuoltotyössä työpari- ja konsultaatiotyöskentely on vakiintunut työmuoto.</p> <p>Työntekijöiden koulutus ja työnohjaus on toteutunut.</p> <p>Etsivän nuorisotyön ja nuorisotakuun toteuttamiseksi erityisesti paikallista työryhmä/työparityöskentelyä on kehitetty.</p>

Tunnusluvut

	TP 13	TA 14	TP 14
Psykologityö			
– asiakkaiden määrä	280	300	213
– asiakaskäyntien määrä	1301	1500	1172
– yhteistyö- ja ryhmätilaisuuksien määrä	260	250	89
Kuraattorityö			
– asiakkaiden määrä	263	350	350
– asiakaskäyntien määrä	983	1100	386
– yhteistyö- ja ryhmätilaisuuksien määrä	191	170	282
Perhetyö ja kodinhoito asiakkaat yhteensä	61	100	62
Perhetyö			
– asiakkaat lastensuojelu	36		29
– asiakkaat ennaltaehkäisevä työ			5
– asiakaskäyntien määrä	412		407
Kodinhoodollinen työ			
– asiakkaat lastensuojelu	8		8
– asiakkaat ennaltaehkäisevä työ	17		20
– asiakaskäyntien määrä	322		273
Etsivä nuorisotyö			
– asiakkaiden määrä	69	70	71
– asiakaskontaktien määrä			357
– yhteistyö- ja ryhmätilaisuudet			217
Perheneuvola			
– asiakassuoritteiden määrä	852	980	671

Talousarvion toteutuminen

Lasten ja perheiden tuen palvelut näkyvyyteen ja asiakkaan kannalta selkeään, lähellä olevaan, matalan kynnyksen saavutettavuuteen on kiinnitetty erityistä huomiota. Asiakkaan tarpeiden mahdollisimman varhainen tunnistaminen, monialaisen ammattiosaamisen hyödyntäminen ja tuen oikea-aikainen tarjoaminen ovat keskeinen toiminnallinen ja työn laadullinen tavoite.

Oppilas- ja opiskelijahuollon viime vuotta kuvaavat tiivis toiminnan suunnittelu ja uusien toimintatapojen käytäntöön jalkauttaminen; oppilashuollon opetussuunnitelmien uudistaminen sekä oppilashuollon strategiatavoitteiden määrittäminen Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan 2015 - 2018. Oppilashuoltolain (1287/2013, voimaan 1.8.2014 alkaen) mukaiset oppilashuollon toiminnalliset muutokset on otettu Muuramessa käyttöön syyslukukauden alusta. Yhteisöllisen oppilashuollon toimintatapaa on kehitetty erityisesti lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmatyön yhteydessä.

Toinen koulukuraattori aloitti työt 23.7.2014. Tämä mahdollisti koulukuraattorityön laajentamisen perusopetuksen lisäksi esiopetukseen sekä lukiokoulutuksen opiskelijoille. Oppilashuollon palveluissa oppilaalle ja opiskelijalle on järjestetty mahdollisuus keskustella opiskeluhuollon kuraattorin tai psykologin kanssa viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä pyynnön jälkeen. Yksilöllisen oppilashuollon palvelun käsittelyajan mittaus asiakastietojärjestelmässä on otettu käyttöön syksyn aikana.

Monialaisen ammattiosaamisen hyödyntäminen (tarpeenmukainen työpari- ja verkostotyö) sekä konsultaatiopalvelut ovat vakiintuneet oppilashuollon käytännöksi. Lasten, nuorten ja vanhempien ryhmätoimintojen osalta vanhempainryhmät eivät ole toteutuneet suunnitellussa laajuudessa, osittain työntekijävaihdosten vuoksi.

Oppilas- ja opiskelijahuollon asiakasmäärät on saavutettu osittain. Kuraattorityön asiakaskäynnit eivät ole toteutuneet suunnitellussa laajuudessa, johtuen laskentatavan muuttamisesta ryhmätilaisuuksien osalta. Oppilashuollon kuraattorityön asiakaskäyntien määrä on taapamisperusteinen ja psykologityössä aikaperusteinen. Oppilas- ja opiskelijahuollon tulot toteutuivat suunnitellusti ja menot alittuivat noin 30 000€, kokonaiskustannusprosentti oli 86.2.

Perhetyössä ei saavutettu suunniteltua asiakasmäärää. Pitkäaikaisten sairauslomien aiheuttamaa työntekijävajausta paikattiin ostamalla yksityiseltä palveluntarjoajalta perheohjausta viiden kuukauden ajaksi. Ostopalveluna vastattiin lastensuojelun perhetyön tarpeisiin. Ostopalveluna tehty asiakastyö ei ole kirjautunut asiakassuoritteisiin. Kodinhoidollinen työ on tuotettu suunnitellusti 2/3 ennaltaehkäisevästi. Perhetyön talouden osalta ostopalveluihin ei osattu varautua budjetoinnin yhteydessä, joten lastensuojelun perhetyön talous ylittyi n 11 000€, vastaavasti kodinhoidollisen perhetyön budjetti alittui noin 9 000€. Perhetyön kokonaiskustannusprosentti oli 101.

Etsivä nuorisotyö asiakasmäärä on vakiintunut noin 70 eri nuoreen. Talouden osalta etsivän nuorisotyön budjetti ylittyi noin 5 000€, koska vuokratkustannukset puuttuivat vuoden 2014 talousarviosta.

Perheneuvolaan on muuramelaiset perheet ovat hakeutuneet ennakoitua vähemmän. Oppilashuollon ennaltaehkäisevää perheille suunnattua työskentelyä on tehostettu ja oppimisvaikeuksiin liittyvää palveluohjausta on tiivistetty. Perheneuvolan talouden kokonaiskustannusprosentti oli 71,8.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
20	LAPSI-JA PERHEPALVELUIDEN LTK				
23	Lasten ja perheiden palvelut x)				
***	Toimintatulot	60.090	0	40.426,57	19.663,43
***	Toimintamenot	1.678.940-	0	1.397.807,05-	281.132,95-
****	Toimintakate (Netto)	1.618.850-	0	1.357.380,48-	261.469,52-
***	Laskennalliset menot	17.490-	0	21.210,00-	3.720,00

x) Nuorisotyö (tehtävä 39) sisältää "Etsivä nuorisotyö" toiminnon, joka organisaatiouudistuksen myötä siirtyi kohtaan 23 Lasten ja perheiden palvelut. Etsivä nuorisotyön toteutuneet toimintatulot 30000 € ja toimintamenot 46975,51 € sekä laskennalliset menot 1931 € puuttuvat tehtävän 23 "Lasten ja perheiden palvelut" luvuista.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
20	LAPSI-JA PERHEPALVELUIDEN LTK				
26	LP/Muu sosiaalityö				
***	Toimintatulot	85.000	0	40.448,37	44.551,63
***	Toimintamenot	216.500-	0	125.273,61-	91.226,39-
****	Toimintakate (Netto)	131.500-	0	84.825,24-	46.674,76-

3.4.6 Perusopetus

Tehtäväkohtaiset tavoitteet

Perusopetusta kehitetään monipuolisia yleissivistäviä opintomahdollisuuksia tarjoavana oppivelvollisuuskouluna, johon jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus. Perusopetuksen tehtävänä on edistää oppilaittensa persoonallisuuden kehittymistä, tukea jatko-opintojen ja ammatinvalinnan kannalta tarpeellisten valmiuksien saavuttamista sekä luoda edellytykset suotuisalle sosiaaliselle kasvulle ja yhteistyössä toimimiselle.

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminta tarjoaa lapselle kodin ja koulun kasvatustyötä tukien monipuoliset mahdollisuudet osallistua ohjattuun, virkistävään ja turvalliseen toimintaan sekä mahdollistaa levon ja rentoutumisen rauhallisessa ympäristössä ammattitaitoisen ja tehtävään soveltuvan ohjaajan valvonnassa. Tavoitteena on myös tukea alkuopetuksen oppilaiden kasvua ja kehitystä sekä mahdollistaa tutustuminen hyviin vapaa-ajanviettopoihin.

Palvelusuunnitelma

Perusopetuksen yhteistyötä muiden ydinprosessien kanssa kehitetään ja lisätään palveluiden kustannusvaikuttavuuden parantamiseksi. Tavoitteena on lasten tasapainoisen kasvun turvaaminen. Oppilaiden osallisuutta tuetaan ja syrjäytymistä ehkäistään tarjoamalla iltapäivätoimintaa ja kehittämällä kerhotoimintaa yhteistyössä vapaa-aikapalvelujen kanssa. Oppilaille tarjotaan fyysisesti ja henkisesti turvallinen ympäristö. Avoimuutta ja luotettavuutta parannetaan tiedottamista ja viestintää kehittämällä.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja omaehtoisen toiminnan tukeminen. Perheiden kasvatustyön tukeminen ja kasvuolosuh- teiden kehittäminen. Kustannustehokkaat ja –vaikuttavat toimintaprosessit.			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Lasten ja nuorten tasapainoinen kasvu ja terveyden edistäminen</p> <p>Perheiden ja lasten kasvun tukeminen</p> <p>Oppilaiden jatko-opintojen ja ammatinvalinnan kannalta tarpeellisten tavoitteiden saavuttaminen</p> <p>Motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö</p>	<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Syrjäytymisen ehkäiseminen Aktivoiminen harrastustoimintaan ja välituntiliikuntaan Omaehtoisen koulumatkaliikunnan lisäämisen</p> <p>Kasvatuskeskustelujen ja vuorovaikutuksen kehittämisen huoltajien kanssa</p> <p>Monipuolinen ja laadukas opetustoiminta Yrittäjyyskasvatuksen kehittäminen</p> <p>Viestinnän ja vuorovaikutuksen kehittäminen</p> <p>Yhteisöllisyyden lisääminen</p> <p>Henkilöstön osallistaminen toiminnan suunnittelussa Esimiestoiminnan kehittämisen</p>	<p>Kouluterveyskyselyn avainindikaattorit</p> <p>Kuljetusoppilaiden määrä</p> <p>Saattoliikenteen määrä</p> <p>Koulukerhojen määrä</p> <p>Asiakaspalautteen indikaattorit</p> <p>Opetustunnit oppilasta kohti Koulupudokkaiden määrä Oppilaiden osaamisen arviointi</p> <p>Henkilöstön työhyvinvointikyselyn mittarit</p> <p>Sairauspoissaolojen määrä</p> <p>Palvelutoiminnan muutoksiin johtaneet henkilöstöaloitteet</p>	<p>Oppilaskuntien osallistaminen koulualueiden suunnittelussa ja OPS-prosessissa.</p> <p>Oppilaiden ja huoltajien palaute kerätty ops 2016 suunnitteluaineistoksi.</p> <p>Kuljetettavien oppilaiden määrä on alentunut.</p> <p>Liikkuva koulu- (Muurame)-hanke aloitettiin 8.8. Vertaiskoulutukset toteutettu ja toiminta koululla on saatu käyntiin.</p> <p>Kerhotoiminnan avustuksen turvin kerhotoimintaa monipuolistettu.</p> <p>Kulttuurialttayhteistyö jatkunut.</p> <p>Wilman käyttöä tehostettu.</p> <p>Ryhmäkokotavoite lähes saavutettu. Muuramessa on 1 ryhmä, jossa yli 25-oppilasta.</p> <p>Opetuksen tuntimäärä oppilasta kohden pysynyt edellisten vuosien tasolla.</p> <p>ITC-hankintojen avulla monipuolistettu opetusta.</p> <p>Henkilöstökoulutukset työyhteisötaidoista 1.4. ja 9.4. Henkilöstö osallistui huhtikuussa talousarviosuunnitteluun. Henkilöstön esityksiä on otettu vuoden 2015 talousarviotavoitteiksi.</p> <p>Opetushenkilöstön koulutus- ja virkistyspäivä 6.9.</p> <p>Esimieskoulutuksia jatkettu.</p> <p>Koulun johtajien kehityskeskustelut käyty.</p> <p>Suunnitelmallisuuden ja ydinprosessien yhteistyön lisääminen toteutui rehtorikokouksissa</p> <p>Sähköinen esiopetukseen ja kouluun ilmoittautuminen toteutui</p> <p>Koulukuljetuskustannukset laskivat vuosiin 2012 ja 2013 verrattuna</p>
<p>Tuottavuustavoitteet</p> <p>Kustannustehokas- ja vaikuttava palvelutoiminta talouden tasapainossa pitämiseksi</p>	<p>Tuottavuustavoitteet</p> <p>Tehtävien hoitaminen tehokkaasti ja taloudellisesti ydinprosessien yhteistyötä lisäämällä</p> <p>Sähköisten palveluiden kehittäminen</p>	<p>Sähköisten palveluiden käyttäjäprosentti/ kokonaisasiakasmäärä</p>	<p>Suunnitelmallisuuden ja ydinprosessien yhteistyön lisääminen toteutui rehtorikokouksissa</p> <p>Sähköinen esiopetukseen ja kouluun ilmoittautuminen toteutui</p> <p>Koulukuljetuskustannukset laskivat vuosiin 2012 ja 2013 verrattuna</p>

Tunnusluvut

	TP 13	TA 14	TP 14
Oppilasmäärä			
luokat 1-6	859	923	911
luokat 7-9	436	422	392
Yhteensä	1 295	1345	1303
Opetustunnit/oppilas			
luokat 1-6	1,44	1,36	1,36
luokat 7-9	1,94	1,97	1,97
erityisopetus			
Kokonaiskustannukset euroa/oppilas	8 811	8 890	8484
Muurame/laskennallinen valtionosuus (eu- ro/oppilas)	622		

Talousarvion toteutuminen

Talousarvion toiminnalliset tavoitteet saavutettiin hyvin. Perusopetuksessa olevien lasten määrä ei merkittävästi muuttunut lukuvuonna 2014–2015. Oppilasmäärän kasvoi jossain määrin Kinkomaan alueella. Mäkelänmäen koulun laajennuksen valmistuminen kesällä 2014 mahdollisti alkuopetuksen siirtämisen Rajalasta Koulunmäelle. Tämä vähentää koulukuljetusten järjestämisen tarvetta erityisesti Riihiniemen alueen ensimmäisen ja toisen luokan oppilaille. Mäkelänmäen koulun piha-alueen alaosan kehittäminen harrastustoimintaa tukevaksi toteutui kesällä 2014. Kinkomaan koulun toiminta jatkuu väliaikaisissa koulutiloissa.

Talousarvion taloudelliset tavoitteet toteutuivat. Toimintakate pysyi vuoden 2013 tasolla ja oli 350 000 euroa talousarviota parempi. Toimintamenot alittivat talousarviotavoitteen noin 370 000 euroa. Kunnan maksama rahoitus erotus oppilasta kohti suhteessa laskennalliseen valtionosuuteen on vuoteen 2012 verrattuna laskemassa.

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminta

Toiminta-ajatus

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminta tarjoaa lapselle kodin ja koulun kasvatustyötä tukien monipuoliset mahdollisuudet osallistua ohjattuun, virkistävään ja turvalliseen toimintaan sekä mahdollistaa levon ja rentoutumisen rauhallisessa ympäristössä ammattitaitoisen ja tehtävään soveltuvan henkilöstön valvonnassa ennen ja jälkeen koulupäivän. Tavoitteena on myös tukea pienen koululaisen kasvua ja kehitystä sekä mahdollistaa hyvien vapaa-ajanviettopöjien etsiminen ja löytäminen. Lisäksi toiminta tukee vanhempien työssäkäyntiä.

Mikäli kunta järjestää perusopetuslain mukaista toimintaa, se vastaa, että sen hankkima tai järjestämä aamu- ja iltapäivätoiminta järjestetään valtakunnallisten perusteiden mukaisesti. Tällöin toimintaan voi hakea valtionosuutta.

Palvelusuunnitelma

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään kunnan päättämässä laajuudessa ensimmäisen ja toisen vuosiluokkien oppilaille sekä oppilaille, joilla on perusopetuslain mukainen päätös erityisestä tuesta. Toiminnan tavoitteena on tukea lapsen kasvua ja kehitystä yhteistyössä kodin, koulun ja muun monialaisen verkoston kanssa.

Toimintaa pyritään järjestämään pääsääntöisesti koulujen tiloissa. Toiminta on perheille maksullista. Kehitysvammalain mukainen kehitysvammaisten lasten iltapäivähoito järjestetään muun aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteydessä. Aamutoimintaa ei lähtökohtaisesti järjestetä Muuramessa, mutta sen tarve kartoitetaan vuosittain tarvittaessa.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet

Perusopetuksen iltapäivätoiminnan tarkoituksena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia sekä luoda pohja lapsen hyvälle kasvuille yhdessä kodin ja koulun kanssa. Tavoitteena on perheiden ja lasten tasapainoisen kasvun tukeminen osana monialaista palveluverkostoa, syrjäytymisen ehkäiseminen ja osallisuuden edistäminen.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet Tarkennettu vuoden 2015 talousarviossa	Vaikuttavuustavoitteet	Huoltajien palaute toiminnasta	Opetushallituksen suorittamassa seurannassa Muuramen kunnassa järjestettävä iltapäivätoiminta sai huoltajilta arvosanan 8,50 (vrt. koko Suomi 8,46)
Tuottavuustavoitteet Tarkennettu vuoden 2015 talousarviossa	Tuottavuustavoitteet	Osallistujien määrä	Osallistujien määrä pysyi vuoden 2013 tasolla (keskimäärin 147 oppilasta)

Tunnusluvut

	TP 13	TA 14	TP 14*
Osallistujien määrä (keskimäärin/kk)	147	160	147
- kokoaikaiset	86	100	96
- osa-aikaiset	51	60	51

* sis. YPR

	TP 13	TA 14	TP 14
Nettokustannukset (euroa/osallistuja)	1787	1660	1664

Talousarvion toteutuminen

Perusopetuksen iltapäivätoimintaa järjestettiin vuonna 2014 Leikarin, Kinkomaan ja Niittyahon kouluilla. Lisäksi iltapäivätoimintaa järjestettiin kevätlukukauden loppuun saakka Rajalan päiväkotikoulussa ja syyslukukauden alusta Mäkelänmäen koulukeskuksessa. Kehitysvammalain mukainen kehitysvammaisten lasten iltapäivähoito järjestettiin muun aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteydessä Mäkelänmäen koululla. Isolahden kouluun ei perustettu iltapäivätoiminnan ryhmää toimintaan ilmoittautuneiden vähäisen määrän vuoksi.

Kesätoimintaa järjestettiin kokopäivätoimintana kesäkuun neljän ensimmäisen viikon ajan. Lisäksi kehitysvammaisille oppilaille järjestettiin kesäleiri Kukkaniemessä. Aamupäivätoimintaa ei järjestetty vuonna 2014.

Iltapäivätoimintaan osallistuvien oppilaiden määrä (147) pysyi vuoden 2013 tasolla ja jäi hieman talousarviotavoitetta pienemmäksi (160). Osallistujien määrän alueellinen vaihtelu näkyi niin, että osallistujamäärä kasvoi Leikarin ja Kinkomaan koulujen alueella. Leikarissa toimi syyslukukaudella 2014 kaksi iltapäivätoiminnan ryhmää.

Iltapäivätoiminnan toimintatulot olivat 109.970 euroa ja ne olivat talousarviotavoitteen mukaiset. Iltapäivätoiminnan toimintamenot olivat 339.880 euroa ja ne olivat noin 38.870 euroa talousarviotavoitetta pienemmät. Toimintakatteen toteutumisprosentti oli 85,5 %.

Sijaiskulujen osalta talousarvio ylittyi mm. pitkien sairauslomatapausten vuoksi, mutta kokonaisuudessaan henkilöstömenot eivät ylittäneet talousarviotavoitetta. Henkilöstömenojen toteutumisprosentti oli 88,6 %.

Opetushallituksen suorittaman valtakunnallisen perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan seurannan perusteella Muuramen kunnassa järjestettävä iltapäivätoiminta sai huoltajilta arvosanan 8,50 (vrt. koko Suomi 8,46).

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
20	LAPSI-JA PERHEPALVELUIDEN LTK				
31	Esiopetus/opetustoimi				
***	Toimintamenot	18.630-	0	21.423,22-	2.793,22
****	Toimintakate (Netto)	18.630-	0	21.423,22-	2.793,22
1	KÄYTTÖTALOUS				
20	LAPSI-JA PERHEPALVELUIDEN LTK				
32	Perusopetus				
***	Toimintatulot	329.000	220	324.946,38	4.273,62
***	Toimintamenot	11.450.250-	220-	11.082.848,50-	367.621,50-
****	Toimintakate (Netto)	11.121.250-	0	10.757.902,12-	363.347,88-
***	Suunnitelmapoistot	55.910-	0	42.631,15-	13.278,85-
***	Laskennalliset menot	244.810-	0	261.458,00-	16.648,00

3.4.7 Toisen asteen koulutus

Toiminta-ajatus

Muuramen lukio on oppimiskeskus, joka antaa nuorelle hyvän yleissivistyksen sekä tukee oman persoonallisuuden ja elämänhallinnan taitojen kehittymistä. Lisäksi se innostaa jatko-opintoihin ja luo niiden edellyttämät opiskeluvalmiudet.

Lukio-opetuksessa korostetaan aktiivisen nuoren ja kansalaisen kehittymistä. Tätä tuetaan parhaiten ottamalla opiskelijoita laajasti mukaan lukion toimintaan aina suunnittelusta (opettajainkokoukset, kehitysalitteet, vanhempainkerho) toteutukseen (oppilaskunta, tutortoiminta, lukion juhlien järjestämisvastuu). Tätä ajattelumallia kutsutaan opiskelija-lähtöisyydeksi (asiakaskeskeisyys), jonka tarkoituksena on kehittää opiskelijajohtajuutta ja sitoutuneisuutta oppilaitokseen. Konseptia tuetaan runsaalla positiivisella viestinnällä sidosryhmiin ja yhteisön jäseniin.

Palvelusuunnitelma

Lukio-opetuksen yhteistyötä muiden ydinprosessien kanssa kehitetään ja lisätään palveluiden kustannusvaikuttavuuden parantamiseksi. Tavoitteena on nuorten tasapainoisen kasvun turvaaminen. Opiskelijoiden osallisuutta tuetaan ja syrjäytymistä ehkäistään tiiviillä yhteistyöllä (opiskelijahuoltoryhmä) sosiaalitoimen, kouluterveydenhoidon ja koulupsykologin avulla. Opiskelijoille tarjotaan fyysisesti ja henkisesti turvallinen ympäristö. Avoimuutta ja luotettavuutta parannetaan tiedottamista ja viestintää kehittämällä.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja omaehtoisen toiminnan tukeminen. Perheiden kasvatus työn tukeminen ja kasvuolosuhteiden kehittäminen. Kustannustehokkaat ja – vaikuttavat toimintaprosessit			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
Yrittäjähenkisyys ja yrittäjyyskasvatus	Yrittäjyysopintojen järjestäminen ja kummiyrittötoiminta	Yrittäjyysopiskelijat Kummiyrittävien määrät.	Yrittäjyyskurssit pidetty ja kummiyrittävien toteutettu
Kehittyminen jatkuvan oppimisprosessin kautta	Kestävän kehityksen sertifikaatin uusi kehittämisavoite vuodelle 2017	Monikulttuurisuus (lokaalista – globaaliin)	Keskisuomalaisuuden monet muodot teemapäivä. Keskisuomipäivä ja lukion 20-vuotispäivä pidetty
Fyysinen ja henkisesti turvallinen ympäristö	Lukion turvallisuusajattelu	Onnettomuustilastot kuten läheltä piti ja tapaturma-ilmoitukset	Turvallisuuskansio ja -kortti päivitetty. Uusi turvaketju (henkilöt) julkistettu.
Nollatoleranssi koulukiusaamiseen/syrjäytymisen estäminen	Kiusaamisen ja syrjäytymisen ehkäisy	Kiusaamiskysely	Viihtymiskysely/hyvinvointi-kysely opiskelijoille kevät 2015
Perheiden hyvä elämä ja lasten tasapainoinen kasvu	Henkilöstön ja opiskelijoiden hyvinvointi	Koulupudokkaiden määrä	Kouluterveyskysely
Osallisuuden edistäminen	Aktiivinen ja osallistuva kansalainen	Opiskelijoiden tekemät kehitysaloitteet	Opiskelijat opettajainkokouksissa, vanhempainkerhossa, tiimeissä, yrittäjyysryhmissä, kekkettäjät, tutorit, opk. Opiskelijoiden toiminta sosiaalisessa mediassa näkyvää.
Nopea tiedonkulku	Avoin, moderni ja positiivinen viestiminen lukion asioista	Opiskelijapalautte Wilmassa ja Facebookissa	Runas Wilman, Facebookin, Twitterin ja Instagramin käyttö viestinnässä
Oppiva organisaatio	Henkilöstön ja opiskelijoiden osaamisen ja työhyvinvoinnin turvaaminen	Henkilöstön ja opiskelijoiden osaamisvajeen kartoittaminen	Opintojaksokysely opiskelijoille 4. jaksossa Koulutukseen kannustaminen
Johtaminen	Henkilöstön työmäärän ja toiminnallisten tavoitteiden tasapaino	Työtyytyväisyyskyselyt	Tiimi- ja henkilökohtaiset kehityskeskustelut
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		
Koulujen opetusvälineiden käyttökelpoisuuden varmistaminen	Kenno tiimiluokan, mobiiliteknologian ja iPadien hyödyntäminen.	Tiimien palaverit kennoissa 2 kpl/jakso, iPadit opetuksessa/jakso	Tiimit hyödyntävät Kennoa ja uutta teknologiaa
Sähköisten viestintävälineiden hyödyntäminen	Sosiaalisen median ja Wilman hyödyntäminen yhteydenpidossa	Monipuolinen yhteydenpito opiskelijoihin ja vanhempiin Lukion päivitetty TVT-strategia ja siihen liittyvät kyselyt opettajille	Aktiivinen lukion Facebookin, some työkalujen ja Wilman käytön kehittäminen ja tehostaminen
Taloudelliset ja tehokkaat rakenteet ja toimintamallit	Uusien TVT-taitojen opettelu ja kokeilut		iPadeja ja mobiilipetusteknologiaa käytetään kurseilla, uusia ohjelmistoja (appsit) hyödynnetään. Opettajille hankittiin uudet iPad Airit joulukuussa 2015

Tunnusluvut

	TP 13	TA 14	TP 14
Opiskelijamäärä	183	190	207
Tuntikehys	278	285	290

Talousarvion toteutuminen

Lukio-opetuksessa olevien nuorten määrä kasvoi lukuvuonna 2014–2015. Lukion aloitti 79 uutta opiskelijaa, joka on lukion historian paras lukumäärä. Uusien ykkösten sisäänottomäärä on 70, joten ykkösiä on yli maksimimäärän. Opiskelijamäärä saattaa nousta vielä lähivuosina muutamilla opiskelijoilla, koska Jyväskylän koulutuskuntayhtymän lukiot ovat muutostilassa. Vuosien 2013, 2014 ja 2015 luvuissa opiskelijoiden kokonaismäärä on siis ollut hienoisessa nousussa. Myös Koulutuskuntayhtymän suurlukiohankkeet saattavat kääntää opiskelijavirtaa meille.

Lähtitulevaisuudessa lukiot kokevat suurimman muutoksen 150 vuoteen, kun yo-koe tehdään sähköisesti syksystä 2016 lähtien. Tämä vaatii seuraavien 3 vuoden kuluessa hyvää suunnittelua, testausta ja resurssien kohdentamista tietotekniisiin valmiuksiin kuten infrastruktuurin rakentamiseen, konekantaan sekä yo-tilan sähköistämiseen. Tätä valmistavaa työtä aloitimme jo kuluvana tilikautena.

Opiskelijamäärä on siis kasvanut ja sitä kautta myös lukion vuosittainen tuntikehys. Lukion kokonaiskustannukset eivät ole kuitenkaan juurikaan kasvaneet ja olemme pysyneet annetussa raamissa. Toiminta on siis tehostunut ja samalla rahalla olemme pystyneet kouluttamaan suuremman määrän opiskelijoita.

Henkilöstömenot pysyivät siis budjetoidussa raamissa ja vähenivät edellisen vuoden vastaavista kustannuksista. Palvelujen ostot jäivät myös alle raamin (n. 9 000 €). Aineita ja tarvikkeita kului suunniteltua enemmän (8 000 €). Toimintamenot ja –kate pysyivät kuitenkin annetussa raamissa alittaen sen 7 000 €.

Kohde	Nimi	Talousarvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
20	LAPSI-JA PERHEPALVELUIDEN LTK				
33	Toisen asteen koulutus				
***	Toimintatulot	7.200	0	6.196,46	1.003,54
***	Toimintamenot	1.350.520-	0	1.342.365,42-	8.154,58-
****	Toimintakate (Netto)	1.343.320-	0	1.336.168,96-	7.151,04-
***	Suunnitelmapoistot	11.170-	0	11.480,41-	310,41
***	Laskennalliset menot	55.280-	0	59.784,00-	4.504,00

3.4.8 Taiteen perusopetus

Toiminta-ajatus

Taiteen perusopetuslain mukaisen musiikin, tanssin ja kuvataiteen perusopetuksen järjestäminen ensisijaisesti lapsille ja nuorille.

Jyväskylän ammattiopiston musiikin ja tanssin perusopetus antaa taiteen perusopetuksen laajan opetussuunnitelman mukaista opetusta, Muuramen kuvataidekoulu yleisen oppimäärän mukaista kuvataiteen opetusta.

Palvelusuunnitelma

Tanssin ja musiikin perusopetus ja musiikin varhaiskasvatus musiikkileikkikoulua lukuun ottamatta ostetaan Jyväskylän koulutuskuntayhtymältä (Jyväskylän ammattiopisto, Hyvinvointi ja kulttuuri/taiteen perusopetus). Musiikkileikkikoulu ja kuvataiteen perusopetus toteutetaan omassa musiikkileikkikoulussa ja kuvataidekoulussa.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
Perheiden hyvä elämä ja lasten tasapainoinen kasvu	Luoda edellytyksiä taiteen ja kulttuurin tekemiselle ja kokemiselle	Opiskelijamäärät	Musiikkikasvatuksessa pientä kasvua
Syrjäytymisen estäminen	Pitkäjänteisen ja tavoitteellisen harrastamisen mahdollistaminen	Näyttelyt, konsertit, tapahtumat	Musiikin ja tanssin perusopetuksessa toteutettiin Kokeile ja innostu -tapahtumat (3 kpl)
Osallisuuden edistäminen	Kokemusten ja elämyksien tarjoaminen niin yksilönä kuin yhteisön jäsenenä		
Sosiaalisten verkostojen rakentaminen, ylläpitäminen ja vahvistaminen	Luoda perustaa emotionaalille, esteettiselle ja eettiselle kasvulle		
Asuinympäristön viihtyvyys	Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin edistäminen ja ennaltaehkäisevä työ		
Kulttuuripalvelujen saataavuus			
Monipuoliset vapaa-ajanviettomahdollisuudet			
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		

Kuvataidekoulu

Toiminta-ajatus

Muuramen kuvataidekoulu tarjoaa taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaista kuvataiteen opetusta. Opetus perustuu opetussuunnitelmaan ja on tarkoitettu ensisijaisesti 7–17-vuotiaille lapsille ja nuorille. Koulu järjestää myös varhais- ja aikuisopetusta.

Kuvataiteen perusopetus etenee tavoitteellisesti tasolta toiselle ja antaa oppilaalle valmiuksia ilmaista itseään, ymmärtää visuaalista kulttuuria ja hakeutua alan ammatilliseen ja korkeasteen koulutukseen.

Kuvataiteen opinnot koostuvat kymmenestä opintokokonaisuudesta, jotka on mahdollista suorittaa yhdeksässä vuodessa. Koulun opetussuunnitelma on hyväksytty lapsi- ja perhepalveluiden lautakunnassa 18.6.2013.

Palvelusuunnitelma

Kuvataidekoulu kehitetään Muuramen aluetta paremmin kattavaksi ja monipuolista yhteistyötä tekeväksi kouluksi, joka tukee toiminnallaan lasten ja nuorten virikkeellistä ja tasapainoista kasvua.

Palvelun alueellisen saatavuuden parantaminen:

Kuvataidekoulu pyrkii vakiinnuttamaan Kinkomaan koululla järjestettävän opetuksen. Opetus on alkanut kokeiluluonteisena syksyllä 2012. Lukuvuoden aikana saadut kokemukset ovat olleet positiivisia ja lähes kaikki koulun aloittaneet ovat ilmoittaneet halunsa jatkaa kuvataidekoulussa. Kinkomaalla kuvataidekoulun aloittaneet siirtyvät yläkoulun aloittaessaan Nisulanmäen koululla kokoontuviin ryhmiin.

Kuvataidekoulu osallistuu palvelun alueellisesta kattavuudesta käytävään keskusteluun ja suunnitteluun (Korpilahden alue – Muurame – Jyväskylä).

Palvelun tehokkuuden ja taloudellisuuden huomioiminen:

Keväällä 2013 uudistetussa opetussuunnitelmassa opintojen rakennetta on selkeytetty ja laajuutta tarkennettu, jotta opetus tehostuisi ja oppilaiden mahdollisuudet koko oppimäärän suorittamiseen paranisivat.

Koulun oppilaspaikkojen määrä vakiinnutetaan vuosina 2014–2016 sataan (100).

Koulussa on aloitettu aikuisopetus lukuvuonna 2011–12. Osa oppilaista on keskeyttänyt opintonsa, joten ryhmää täydennetään tammikuussa 2014 erillisellä oppilashaulilla. Uudet aikuisopiskelijat saavat mahdollisuuden suorittaa 1,5 vuotta kestävä opintojakson. Uusi aikuisryhmä on mahdollista aloittaa syksyllä 2016.

Kuvataidekoulu osallistuu sähköisten palveluiden kehittämiseen. Tavoitteena on sähköisen ilmoittautumiskäytännön luominen.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
<p>Lasten ja nuorten tasa-painoinen kasvu ja omaehtoisen toiminnan tukeminen</p> <p>Osallisuuden edistäminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen</p> <p>Perheiden hyvä elämä Monipuoliset harrastusmahdollisuudet, kulttuuripalvelujen saatavuus ja asuinympäristön viihtyisyys</p> <p>Motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö</p>	<p>Lasten ja nuorten aktivoiminen kuvataideopintojen pariin</p> <p>Yhteisöllisyyden ja vuorovaikutuksen korostaminen ja kehittäminen</p> <p>Edellytyksien luominen tavoitteelliselle kuvataideharrastukselle</p> <p>Visuaalisten alojen jatko-opintoihin hakeutumisen edesauttaminen</p> <p>Kuvataidekoulun toiminta Muuramen viihtyvyys- ja hyvinvointitekijänä</p> <p>Viestinnän ja vuorovaikutuksen kehittäminen</p> <p>Yhteisöllisyyden lisääminen ja opettajien osallistaminen toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa.</p> <p>Esimiestoiminnan kehittäminen</p>	<p>Hakija- ja oppilasmäärä</p> <p>Sosiaalisin perustein (syrjäytymisvaara) koulun aloittaneiden määrä</p> <p>Yhteistyö Muuramen peruskoulujen kanssa</p> <p>Asiakaspalautteen indikaattorit</p> <p>Opettajien koulutus</p> <p>Henkilöstön osallistuminen TA -suunnitteluun</p> <p>Työhyvinvointikyselyn mittarit</p>	<p>Toteutui arvioidusti</p> <p>Tiedottamista lisättiin ja se kohdennettiin tiettyihin ikäryhmiin.</p> <p>Koulun näkyvyys parani yritys yhteistyön ja kirjastossa pidetyn näyttelyn ansiosta.</p> <p>Yksinäisiä, ilman harrastusta olevia lapsia ja nuoria kutsuttiin tutustumiskäynneille kuvataidekouluun</p> <p>Opetuksen aloittaminen Mäkelänmäen koulun uudessa kuvataideluokassa (valmentava opetus /syksy -14)</p> <p>Huoltajille tehtiin kysely syksyllä 2014.</p> <p>Johtava opettaja täydensi opintojaan ja osallistui esimieskoulutukseen.</p> <p>Opettajat jakoivat taloudellista vastuuta hankintojen osalta ja osallistuvat ta-keskusteluun.</p> <p>Kehityskeskustelujen määrä pysyi ennallaan</p>
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		
<p>Kustannustehokas ja vaikuttava palvelutoiminta talouden tasapainossa pitämiseksi</p>	<p>Tehtävien hoitaminen tehokkaasti ja taloudellisesti ydinprosessien yhteistyötä lisäämällä</p> <p>Sähköisten palveluiden kehittäminen</p>	<p>Tehokkuutta ja taloudellisuutta korostavien toimintamallien määrä</p> <p>Käyttäjämäärä</p> <p>Sähköinen kuvataidekouluun ilmoittautuminen</p>	<p>Suunnitelmallisuutta lisättiin ja materiaalihankinnoissa pyrittiin erityiseen tarkkuuteen</p> <p>Ei raportoitu</p> <p>Sähköinen ilmoittautumiskäytäntö ei osoittautunut toimintakelpoiseksi</p>

Tunnusluvut

	TP 13	TA 14	TP14
Oppilasmäärä	102	100	105
Tuntikehys	26	25	25
Päätoimisten opettajien lukumäärä (johtava opettaja)	1	1	1
Tuntiopettajien lukumäärä	2	2	2

Talousarvion toteutuminen

Vuoden 2014 raamin (0-budjetti) mukaisen talousarviosuunnittelun lähtökotana oli kuvataidekoulun oppilasmäärän vakiinnuttaminen sataan, opetuksen rakenteen tiivistäminen ja opetustuntimäärän väheneminen (OPS, kesäkuu 2013).

Kuvataidekoulu asetti kustannustehokkaan palvelutoiminnan järjestämisen tavoitteekseen vuonna 2014 ja onnistui siinä erittäin hyvin.

Toiminnalliset tavoitteet toteutuivat sähköistä ilmoittautumiskäytäntöä lukuun ottamatta.

Musiikkileikkikoulu

Toiminta-ajatus

Musiikkileikkikoulussa lapset tutustuvat musiikin maailmaan elämyksellisen ja kokonaisvaltaisen kokemisen kautta. Tunneilla lauletaan, leikitään, soitetaan ja liikutaan musiikin mukaan sekä kuunnellaan musiikkia. Samalla tuetaan lapsen luovaa ilmaisua sekä sosiaalista ja emotionaalista kehitystä. Musiikkileikkikoulussa luodaan pohjaa myös musiikin harrastamisen jatkamiselle.

Palvelusuunnitelma

Musiikkileikkikoulutoimintaa tarjotaan alle kouluikäisille lapsille viidessä ikäkehityksen mukaisessa ryhmässä. Perheryhmissä (vauva-, taapero- ja sisarusryhmä) lasten ja vanhempien vuorovaikutuksella on tärkeä rooli.

Tunnusluvut

	TP 13	TA 14	TP 14
Oppilasmäärä	35	40	42
Tuntikehys/vh	5	5	5
Nettokustannukset euroa/oppilas	86	70	62
Nettokustannukset euroa/asukas	0,3	0,3	0,3

Talousarvioin toteutuminen

Musiikkileikkikoululaisten määrä on kääntynyt kasvuun ja syyslukukaudella joihinkin ryhmiin oli jonoa.

Musiikin ja tanssin perusopetus

Toiminta-ajatus

Musiikin perusopinnoissa tarjolla on klassisen ja pop/jazz-musiikin opintoja.

Tanssin opinnot antavat oppilaalle monipuoliset perustaidot sekä yleiskuvan tanssista taide-muotona ja ilmaisun välineenä.

Varhaisiän musiikkikasvatuksessa lapset voivat osallistua kaksivuotiseen musa- tai rokkikouluun. Musiikin perusopetuksen oppilaat valitaan pääsykokeen perusteella, muihin ilmoittautumalla.

Palvelusuunnitelma

Musiikin perustason instrumenttiopinnot koostuvat kolmesta osaamisen tasosta ja musiikin perusteet 1.–6. -kursseista. Yhteismusisointi sisältyy opintoihin eri muodoissaan. Oppilaalla on käytettävissään enintään kymmenen vuotta opintojen suorittamiseen.

Tanssin opetus rakentuu kolmesta taitotasosta. Kiinteä yhteistyö musiikinopetuksen kanssa rikastuttaa erilaisten esitysten ja näytösten toteuttamista monipuolisessa oppimisympäristössä.

Opetus järjestetään pääsääntöisesti Jyväskylän ammattiopiston tiloissa, mutta musiikkiope- tuksen nuorimmille oppilaille järjestetään opetusta tietyissä instrumenteissa myös Muurames- sa.

Tunnusluvut

	TP 13	TA 14	TP 14
Oppilasmäärä	60	70	60
Varhaisiän musiikkikasvatus	6	*	4
Musiikin perusopetus	42	*	46
Tanssin perusopetus	12	*	9
Euroa/asukas	4,5	4,5	4,5

- *Oppilaspaikkojen jakaumaa ei voi ennustaa

Talousarvion toteutuminen

Musiikin perusopetuksen osalta oppilasmäärä on lievässä kasvussa. Luku pitää sisällään myös musiikkiopistotasolla opiskelevat.

JAO/taiteen perusopetus toteutti keväällä kolmen päivän Kokeile ja innostu -kiertueen 1.–2. luokkalaisille sekä koko Kinkomaan koululle. Tapahtuman aikana lapset pääsivät tutustumaan erilaisiin soittimiin konserteissa ja itse kokeilemalla.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
20	LAPSI-JA PERHEPALVELUIDEN LTK				
35	Taiteen perusopetus				
***	Toimintatulot	26.800	0	28.071,27	1.271,27-
***	Toimintamenot	125.160-	0	120.643,01-	4.516,99-
****	Toimintakate (Netto)	98.360-	0	92.571,74-	5.788,26-
***	Laskennalliset menot	6.400-	0	6.452,00-	52,00

3.4.9 Nuorisotyö

Toiminta-ajatus

Kunnallisen nuorisotyön tarkoituksena on edistää ja tukea nuoren tasapainoista kasvua sekä tarjota virikkeitä ja vaihtoehtoja päihdeettömään vapaa-aikaan. Nuorisotyö tukee vanhempien ja koulujen kasvatustyötä moniammatillisen yhteistyön kautta painopistealueina lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen. Tavoitteena on aktiivinen ja vastuullinen nuori, jonka kautta turvataan kunnan tulevaisuus ja jatkuvuus. Nuorisotyötä toteutetaan Nuorisolain mukaisesti pääkohderyhmänä 13–17-vuotiaat nuoret.

Palvelusuunnitelma

Nuorisotyön perustana on kasvatuksellisuuden huomiointi kaikessa toiminnassa. Nuorisotoimi järjestää avointa tilatoimintaa 13–17-vuotiaille nuorille, monipuolista pienryhmätoimintaa nuorten erityistarpeet huomioiden sekä laajalle kohderyhmälle suunnattuja tapahtumia, leiriä ja retkiä.

Lisätään nuorten harrastamahdollisuuksia ja edistetään nuorisokulttuurin toteutumista sekä tuetaan nuorten omaehtoisia harrastamahdollisuuksia yhteistyössä nuorten ja järjestöjen kanssa. Lisäksi tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat vanhemmat ja erilaiset toimijatahot.

Lisätään nuorten osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia sekä työllistetään nuoria kesätyöhön.

Edistetään ennaltaehkäisevää päihdetyötä. Toteutetaan ja kehitetään nuorisotiedotusta.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet Sosiaalisten verkostojen rakentaminen, ylläpitäminen ja vahvistaminen Osallisuuden edistäminen Syrjäytymisen estäminen	Vaikuttavuustavoitteet Edistää ja tukea nuoren tasapainoista kasvua sekä tarjota virikkeitä ja vaihtoehtoja omaehtoiseen toimintaan ja osallisuuteen Tuottaa nuorille palveluja, joilla turvataan kunnan tulevaisuus ja jatkuvuus painopistealueina lasten ja nuorten hyvinvointi, omaehtoisen toiminnan edistäminen ja kasvuolosuhteiden parantaminen Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin edistämien	Osanottajat järjestetyssä toiminnassa, toiminnan määrä Pienryhmien tarve ja siihen osallistuvien nuorten määrä Kunnallisaloitteiden määrä, nuorten äänestysaktiivisuus, nuorisojärjestöjen toiminta Tyytyväisyyskysely nuorisotalolla, kävijämäärät toiminnassa	Järjestettiin monipuolista, nuoria aktivoivaa ja kiinnostavaa toimintaa Nuorten osallisuuden edistäminen. Nuorisovaltuusto, nuorisofoorumit Nuorisojärjestöjen taloudellinen tukeminen Aktiivinen tiedotustoiminta Laaja yhteistyö eri toimijoiden kanssa
Tuottavuustavoitteet Monipuoliset vapaa-ajanviettomahdollisuudet Asuinympäristön viihtyvyys	Tuottavuustavoitteet Vapaa-ajanvietto-olosuhteiden rakentaminen ja ylläpito		Nuorisotilan, bändikämpän ja skeittiparkin toiminta, viihtyvyys ja kehittäminen

Tunnusluvut

	TP 13	TA 14	TP 14
Nuorisotilatoiminta, aukiolopäivät vuodessa		100	116
Nuorisotilojen kävijämäärä/vuosi		4 400	4333
Erityistukea/yksilöohjausta saavat nuoret, lkm		135 + 250	268 + 223
Leireille, retkille ja tapahtumiin osallistuneet, lkm + pienryhmät		3 500	4456
Kesätöihin hankeneiden nuorten määrä/työllistetyt		80/80	83/70
Nuorisotiedotuksella tavoitetut asiakkaat, lkm		3 300	3450
Avustusta saaneiden järjestöjen nuorten jäsenmäärä, alle 29-v.		130	185
Vakinainen henkilökunta		2,75	2,5

Talousarvion toteutuminen

Toimintaympäristön muutos

Nuorisotilan kävijäprofiili on laajentunut, mistä johtuen uusien toimintamuotojen kehittäminen on koettu tärkeäksi ja tarpeelliseksi. Syksyllä 2014 nuorisotilalla aloitettiin uusi 5.–6.-luokkalaisille suunnattu ”Mininuokkari” toiminta. Mininuokkarin ajatuksena on järjestää varhaisnuorille lisää iltapäiväohjelmaa ja mahdollisuus tutustua paremmin nuorisopalveluiden toimintaan. Kerran viikossa kokoontuvalla mininuokkarilla on käynyt 25–70 varhaisnuorta kerrallaan. Toiminta on osoittautunut tarpeelliseksi työmuodoksi. Syksyllä toteutetun tilatoiminta-kyselyn vastauksia hyödynnetään tilatoiminnan edelleen kehittämässä.

Vuonna 2013 aloitettu yhteistyö joustavan perusopetuksen (Jopo) kanssa alkaa vakiintumaan perustoiminnaksi. Kouluissa tehtävää nuorisotyötä jatketaan muutoinkin, koska nuorisohjaajien ja koulun välinen vuoropuhelu koetaan tarpeelliseksi nuorten kokonaisvaltaisen tukemisen näkökulmasta. Lisäksi yhteistyötä on tehty sosiaalipalveluiden, vanhempien ja nuorisjärjestöjen kanssa.

Nuorten kuulemista, osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuutta tuetaan nuorisovaltuuston ja tilatoimikunnan avulla. Nuorisovaltuuston toimintaan on talousarvioon varattu 3 600 €:n määräraha. Nuorisovaltuustotoiminnasta on ostopalvelusopimus Innola ry:n kanssa. Nuorisovaltuuston suuren jäsenten vaihtuvuuden vuoksi toiminta haki muotoaan ja määrärahaa jäi käyttämättä 2800 €. Nuorisovaltuusto kokoontui 15 kertaa ja järjesti mm. kaksi nuorisoforumia.

Kesällä 2014 nuorisopalvelut toimi yhtenä järjestäjätahona Rock Saapuu Muurameen -tapahtumassa. Toista kertaa pidemmän tauon jälkeen järjestetty tapahtuma on pyritty taas vakiinnuttamaan muuramelaiseen musiikkikulttuuriin. Tapahtuma keräsi n. 2000 kävijää osoittaen paikkansa kaikenikäiset kuntalaiset yhdistävänä ilmaisena kesätapahtumana.

Loppuvuodesta 2014 nuorisopalveluilla aloitti makedonialainen vapaaehtoistyöntekijä Manja Nikolovska. Hän työskentelee nuoriso-ohjaajien apuna nuorisotilatoiminnassa, pienryhmissä, koulu yhteistyössä ja muussa perustoiminnassa. Toiminnalla pyritään lisäämään nuorten suvaitsevaisuutta ja kulttuurien kohtaamista sekä kasvattamaan kansainväliseen toimintaan. Hanke kestää kesään 2015 saakka, yhteensä 9 kuukautta. Hanke toteutetaan EU:n ERASMUS+ rahoituksen turvin. Hankekumppanina on makedonialainen nuorisojärjestö, joka vastaanotti muuramelaisen nuoren 9 kuukaudeksi.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
20	LAPSI-JA PERHEPALVELUIDEN LTK				
39	Nuorisotyö x)				
***	Toimintatulot	41.650	0	65.326,26	23.676,26-
***	Toimintamenot	237.560-	0	217.763,41-	19.796,59-
****	Toimintakate (Netto)	195.910-	0	152.437,15-	43.472,85-
***	Laskennalliset menot	9.500-	0	14.130,36-	4.630,36

X) Nuorisotyö (tehtävä 39) sisältää "Etsivä nuorisotyö" toiminnon, joka organisaatiouudistuksen myötä siirtyy kohtaan 23 Lasten ja perheiden palvelut. Etsivä nuorisotyön osuus tehtävän 39 toteutuneista toimintatuloista on 30000 € ja toimintamenoista 46975,51 € sekä laskennallisista menoista 1931 €.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
20	LAPSI-JA PERHEPALVELUIDEN LTK				
***	Toimintatulot	1.348.040	220	1.262.089,69	86.170,31
***	Toimintamenot	22.286.570-	220-	21.156.960,04-	1.129.829,96-
****	Toimintakate (Netto)	20.938.530-	0	19.894.870,35-	1.043.659,65-
***	Suunnitelmapoistot	100.670-	0	86.523,55-	14.146,45-
***	Laskennalliset menot	517.150-	0	525.775,36-	8.625,36

3.5 Asukaspalveluiden lautakunta

Budejttirahoitteinen

Asukaspalveluiden lautakunnan palvelualue sisältää seuraavat vastuualueet:

- asukaspalveluiden hallinto
- vanhus- ja vammaispalvelut
- aikuissosiaalityö
- vapaa-aikapalvelut
- terveydenhuollon palvelut

3.5.1 Asukaspalveluiden lautakunta

Toiminta-ajatus

Asukaspalveluiden lautakunnan alaiset tehtäväalueet tuottavat palveluita kunnan asukkaiden hyvinvoinnin, terveyden ja perustoimeentulon turvaamiseksi tukien kuntalaisten omia voimavaroja. Kuntalaisten hyvinvointia, aktiivisuutta ja osallisuutta tuetaan lisäksi tarjoamalla monipuolisia vapaa-aikapalveluja.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
30	ASUKASPALVELUIDEN LTK				
40	Asukaspalveluiden lautakunta				
***	Toimintamenot	22.410-	0	19.035,28-	3.374,72-
****	Toimintakate (Netto)	22.410-	0	19.035,28-	3.374,72-

3.5.2 Asukaspalveluiden lautakunnan hallinto

Toiminta-ajatus

Palvelualueen hallinto huolehtii hallinnon, suunnittelun ja talouden koordinoimisesta ja ohjaamisesta ydinprosessialueella. Hallinto osallistuu kunnan kokonaisvaltaiseen kehittämiseen yhteistyössä muiden palvelualueiden kanssa.

Asukaspalveluiden lautakunnan hallinto suunnittelee ja ohjaa palvelualueen kokonaisuuden toimintaa ja kehittämistä. Hallinto koordinoi ydinprosessien välistä yhteistyötä ja kehittämistä sekä lautakunnan ja operatiivisen toiminnan yhteistyötä. Lisäksi hallinto vastaa terveydenhuollon palveluista.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet Vastuualueiden yhteistyön kehittäminen		Johtotiimityöskentely kerran kuukaudessa. Palvelualueiden yhteistyö lisääntyi.
Tuottavuustavoitteet Taloudelliset ja tehokkaat rakenteet sekä toimintamallit	Tuottavuustavoitteet Tehtävien hoitaminen tehokkaasti ja taloudellisesti ydinprosessien yhteistyötä lisäämällä Sähköisten palveluiden kehittäminen	Sähköisten palveluiden käyttäjäprosentti/kokonaisasiakasmäärä	Palvelualueiden prosessien rajapintojen tarkastelu henkilöstökoulutuspäivässä Henkilöstökrytointi toteutetaan Kuntarekryllä.

Talousarvion toteutuminen

Suunnitelmakaudella kunnan väkiluku kasvaa ja samalla hallinnon tarjoaminen palvelujen määrän tarve lisääntyy. Hallinnon palvelutaso säilytettiin.

Talousarvion taloudelliset tavoitteet saavutettiin.

Tunnusluvut

Hallinto	TP 13	TA 14	TP 14
Henkilöstö		1,1	1,1

Kohde	Nimi	Talousarvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
30	ASUKASPALVELUIDEN LTK				
41	Hallinto (asukaspalv.ltk)				
***	Toimintamenot	90.560-	0	82.135,13-	8.424,87-
****	Toimintakate (Netto)	90.560-	0	82.135,13-	8.424,87-
***	Laskennalliset menot	24.260-	0	23.818,00-	442,00-

3.5.3 Vanhus- ja vammaispalvelut

Kotihoito

Toiminta-ajatus

Kotihoito järjestää kotihoito- ja tukipalveluita niille kotona asuville asiakkaille, joiden toimintakyky ja itsestä huolehtiminen on alentunut ikääntymisen, sairauden, vamman tai muun syyn vuoksi. Kotihoidon tavoitteena on tukea ikäihmisiä, pitkäaikaissairaita sekä vammaisia henkilöitä selviytymään kotona mahdollisimman pitkään järjestämällä kotona selviytymistä tukevia palveluita.

Palvelusuunnitelma

Kotihoidon palveluita ovat kotisairaala- ja kotihoito. Tukipalveluita ovat ateria-, turvapuhelin-, pyykkihuolto-, kylvetys- ja päiväkeskuspalvelut. Kotihoito järjestää ikäihmisten neuvonta- ja palveluohjausta sekä ennaltaehkäisevänä palveluna hyvinvointia tukevia kotikäyntejä.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Ikäihmisten kotona selviytyminen avopalveluiden turvin niin kauan kuin mahdollista ja turvallista			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
<p>Hoitotyön kehittäminen ja laadun takaaminen</p> <p>Edistää omalta osaltaan ikäihmisten hyvinvointia ja kotona selviytymistä</p>	<p>Laadukkaat ja riittävät kotihoito- sekä tukipalvelut</p> <p>Ennaltaehkäisevät- ja hyvinvointia tukevat ohjauspalvelut</p>	<p>Asiakastyytyväisyyskysely >4,2</p> <p>Hyvinvointia tukevat kotikäynnit ja palveluohjausasiakkaiden määrä</p>	<p>Asiakastyytyväisyys kysely tehty joulukuussa 2014. Keskiarvo 4,6</p> <p>Hyvinvointia edistäviä kotikäyntejä suoritettu kaikkien 80 vuotta täyttäneiden henkilöiden luona, jotka eivät olleet säännöllisesti sosiaali- tai terveyspalveluiden piirissä. Kotikäyntejä oli yhteensä 26.</p>
Henkilöstö vakanssit	Hyvät ja toimivat kotihoitopalvelut	Henkilömäärä 11	Henkilöstömäärä 11. Aloitettu alustavia valmisteluja yhden työntekijän siirtymiseksi ikäihmisten palveluohjaajaksi/vastuuntuntijaksi.

Tunnusluvut

Kotihoito	TP 13	TA 14	TP 14
Suoritetavoitteet			
- kotihoidon käynnit	18 542	22 500	21 606
Toiminnan laajuustiedot			
- ruokakuntia	341	340	295
- siitä yli 65 vuotta täyttäneitä	282	280	233
- tukipalveluasiakkaat	101	130	108

Talousarvion toteutuminen

Kotihoidon asiakkaat on jaettu alueittain tiimien kesken siten, että välimatkoihin ja paikasta toiseen siirtymiseen kuluu vähemmän aikaa, näin asiakasaikaa saadaan lisättyä. Kehittämistä tullaan panostamaan entisestään, jotta valtakunnallisiin tavoitteisiin eli < 900 h/vuosi asiakastyötä täyttyisi. Vuonna 2014 kotihoidon asiakasmäärä väheni 46 asiakkaalla (13 %) edellisestä vuodesta, mutta vastaavasti käyntimäärät asiakkaiden luona lisääntyivät. Asiakasmäärän vähenemisen syynä on osaltaan pienryhmäkoti Suvannon ja Kylänkartanon asukkaiden tilastoiminen omana yksikkönään. Käyntimäärien lisääntyminen johtuu asiakkaiden nopeasta kotiutumisesta sairaalasta, joka lisää kotiutukseen alkuun runsaammin kotihoidon käyntejä.

Henkilöstön koulutusta on lisätty osaamiskartoituksen ja taloudellisten resurssien mukaisesti. Henkilöstö on käynyt omien toiveittensa ja tarpeittensa mukaisesti eri koulutuksissa, mm. haavanhoito-, avannehoito-, diabetes- sekä vaippakoulutuksissa. Yhteistoimintaa on kehitetty myös palvelutalo Koskikodin työntekijöiden kanssa luomalla yhteisiä käytäntöjä esim. intervallikäytänteistä ja tukipalveluiden käytöstä.

Hyvinvointiteknologisina apuvälineinä on hankittu kotihoitoon kolme lääkekelloa, tarkoituksena ottaa käyttöön niille kotihoidon asiakkaille, jotka eivät tarvitse muuta palvelua kun lääkkeenoton muistutusta.

Tukipalveluista kylvetyspalveluiden ja vaatehuollon osalta sekä tuottojen että kulujen toteumat hieman alittuivat. Turvapuuhelinpalveluissa tulot olivat talousarvion mukaisia, mutta menot ylittyivät. Ylityksen syynä on Kylänkartanon Vivago-turvapuuhelinjärjestelmä, joka aiheuttaa hälytyksen yöllä esim. asiakkaan alilämmön johdosta. Päiväkeskustoiminnan lisäys joka arkipäivälle johti toimintakatteen nousuun. Kokonaisuutena kotihoidon ja sen tukipalveluiden määrärahojen toteuma oli 91,2 %.

Kohde	Nimi	Talousarvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
30	ASUKASPALVELUIDEN LTK				
45	Kotihoito				
***	Toimintatulot	120.200	0	187.367,76	67.167,76-
***	Toimintamenot	691.390-	0	708.569,96-	17.179,96
****	Toimintakate (Netto)	571.190-	0	521.202,20-	49.987,80-
***	Laskennalliset menot	35.180-	0	42.133,00-	6.953,00

Vanhuspalvelut

Toiminta-ajatus

Vanhus- ja vammaispalveluiden tarkoituksena tukea ja auttaa iäkkäiden ja vammaisten henkilöiden hyvän elämänlaadun ja toimivan arjen turvaaminen.

Palvelusuunnitelma

Vanhusten palveluiden tarkoituksena on tukea kaikkien ikääntyneiden hyvää elämänlaatua, itsemääräämisoikeutta ja itsenäistä suoriutumista riippumatta heidän toimintakyvystään yhteistyössä omaisten, läheisten ja eri toimijoiden kanssa. Kunnan painopiste on kotihoidossa ja kun kotihoito ei ole enää mahdollista, tulee ajankohtaiseksi muut palvelumuodot yhteisesti sovittujen kriteereiden perusteella.

Tavoitteet

Vanhuspalveluiden tavoitteena on mahdollistaa ikäihmisen kotona selviytymisen mahdollisuus niin kauan kuin se on ihmisarvoa kunnioittaen tarkoituksenmukaista.

Kuntastrategia "Hyvää elämää omassa kodissa – ikääntyneenäkin"			
Pitkä aikaväli	Tavoitteet (lyhyen aikavälin tavoitteet)	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vanhuspalveluiden pääpaino avohoidossa	Kotihoidon käyntejä lisätään tarvittaessa ympärivuorokautiseksi	Työntekijän asiakastyöaika <900h/vuosi	Ei vielä toteutunut.
Selkeät sisäiset toimintaprosessit	Toimintaprosessit tarkastetaan kriittisesti ja pyritään poistamaan päällekkäiset työvaiheet sekä tunnistetaan organisaation sisäiset rajapinnat	Prosessien kehittämiseen varattu aika h/työntekijä	Kotihoidon kehittämistyö jatkuu edelleen
Iäkkään henkilön kotona asumisen tukeminen	Oikea palvelu oikeaan aikaan	Palvelutarpeen arviointi	Kotihoidon toimivuutta on lisätty esim. työn uudelleen organisoimisella jakamalla kotihoito kahteen eri alueeseen.
Asiakastyytyväisyys	Asiakkaalla on tietoa ja osaavat hakeutua oikeiden palveluiden piiriin ja hakea oikeita palveluita	Asiakastyytyväisyys >4	Kotihoidon ja palvelutalo Koskikodin yhteisiä prosesseja esim. tukipalveluasiakkaiden osalta on kehitetty kehittämispäivän yhteydessä.
Hyvinvoiva henkilöstö	Riittävän henkilöstömäärän turvaaminen	Sairauspoissaolojen vähäisyys	Asiakkaiden palvelutarpeen arviointia suoritettu kotikäyntien yhteydessä.
		Asiakasmäärä suhteessa työaikaan	Ennaltaehkäisevät palvelut järjestetty ensisijaisesti.
			Toimintakykyä mitattu Rava-toimintakykymittarilla.
			Vapaaehtoistyötä lisätty esim. ulkoilutuksien merkeissä palvelutalo Koskikodilla.
			Asuntojen esteettömyyttä ja turvallisuutta parannetaan asunnon muutostöillä ja apuvälineillä
			Asiakas-/läheiskysely suoritettu kaikissa palveluasumisen yksiköissä keväällä 2014. Kyselyn tulokset käytiin yksikkökohtaisesti lävitse.
			Vanhus- ja vammaispalvelussa säännölliset henkilöstöpalaverit joka toinen vko, kehityskeskustelut 1 x vuosi.
			Työnohjauksen tarvetta ei ilmaantunut.

Tunnusluvut

Vanhusten palvelut	TP 13	TA 14	TP 14
Palveluasumispaikkoja	70	72	62
Omaishoidon tuella hoidettavia	39	40	31
siitä yli 65 v.	24	35	18
yli 75 v.	12	25	11

Talousarvion toteutuminen

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemista ja iäkkäiden sosiaali- ja terveystalousta (vanhuspalvelulaki) on tullut voimaan 1.7.2013. Laki tuli portaittain voimaan vuoden 2014 aikana. Vanhuspalvelulain tarkoituksena on tukea ikääntyneen väestön hyvinvointia sekä parantaa ikäihmisten mahdollisuutta osallistua elinoloihinsa vaikuttavien päätösten valmisteluun ja palveluiden kehittämiseen. Muuramen vanhuspalvelut on ollut mukana Oma tupa, oma lupa – hankkeessa, joka toteutui 1.7.2013–31.10.2014. Hankkeen tarkoituksena oli viedä käyttöön 1.7.2013 voimaan tullutta vanhuspalvelulakia. Hankkeen aikana työstettiin mm. kotihoidon omavalvontasuunnitelma.

Ikääntyneiden asumisen lähtökohdaksi on, että kotona asutaan mahdollisimman pitkään kotiin annettavien palveluiden turvin. Palveluasuminen ei ole vaihtoehto kotihoidolle, vaan hoidon jatkuma, kun kotona asuminen kotiin annettavien palveluiden turvin ei ole mahdollista. Palveluasumisen sijoittuminen käynnistyy ammattilaisten tekemien henkilökohtaisten ja yksilöllisten palvelutarpeen arviointien kautta. Aikaisemmin käytössä ollut kirjallinen hakemus poistui käytöstä vuoden 2014 alussa.

Vanhusten palveluasumista järjestettiin omana toimintana viisipaikkaisessa pienryhmäkoti Suvannossa 30.12.2014 asti. Ryhmäkodissa ilmenneiden sisätilaongelmien vuoksi ryhmän vapautuvia asukaspaikkoja ei täytetty syksystä lähtien, jonka johdosta ryhmä toimi vajaalla loppuvuoden. Ryhmän kolme asukasta siirtyvät 31.12.2014 alkaen kunnan ostopalvelupaikoille eri yksikköihin.

Eri palveluntuottajilta ostettiin säännölliseen asumiseen 62 asumispaikkaa, joista ympärivuorokautista palveluasumista oli 33 paikkaa eli 53,2 %. Näitten lisäksi ostettiin eripituisia intervallijaksoja kotihoidon asiakkaille kotona selviytymisen tueksi sekä omaishoitajien vapaapäivien ajaksi. Vanhusten palvelukotien toimintakatteen toteutumisprosentti 93 %. Omaishoidon tuen määräraha pysyivät edellisen vuoden tasoisena. Omaishoidon tuella hoidettavia vuonna 2014 oli yhteensä 31, joista yli 65-vuotiaita oli 58,1 %. Kielteisiä päätöksiä tehtiin 15 henkilölle, jotka eivät täyttäneet omaishoidon tuen myöntämisperusteita. Sosiaalihuoltolain mukaista kuljetuspalvelua myönnettiin asiointimatkoihin Muuramen keskustaan 6 henkilölle, kielteisiä päätöksiä tehtiin viidelle henkilölle. Monipalveluauton käyttömahdollisuustietoisuutta tehostettiin. Toimintakatteen toteutumisprosentti 76,4 %.

Terveyskeskuksen takana kulkevaan maastoon kunnostettiin esteetön luontopolku. Luontopolun tarkoituksena on mahdollistaa ikäihmisille sekä muille liikuntarajoitteisille henkilöille luonnon läheinen esteetön kulkureitti.

Kunta osallistuu omalla panoksellaan sotaveteraanien ja heidän puolisoitensa vuosittaiseen kuntoutukseen. Kuntoutus toteutetaan laituskuntoutusjaksoina ja erilaisilla avokuntoutuspalveluilla. Veteraanit tarvitsevat etenkin paikallisia oman asuinympäristön lähellä olevia kuntoutuspalveluja.

Sotaveteraanien avo- ja laituskuntoutukseen sekä hammashuoltoon varattujen määrärahojen (5 000 €) toteuma oli 74,8 %.

Kylänkartano ja pienryhmäkoti Suvanto

Nykytilan kuvaus

Muuramen Kylänkartanossa toimii kunnan sosiaalitoimen ylläpitämä asumisyksikkö, johon kuuluvat pienryhmäkoti Suvanto ja Kylänkartanon tukiasunnot. Pienryhmäkoti Suvannossa on viisi (5) palveluasuntoa ja Kylänkartanossa on 13 tukiasuntohuoneistoa. Asumisyksikössä asuu vanhuksia, mielenterveyskuntoutujia ja kehitysvammaisia asukkaita. Kotihoito vastaa pienryhmäkoti Suvannon vanhusasiakkaiden hoidosta. Kehitystyön alla on koko talon organisoiminen mielenterveyskuntoutujien ja kehitysvammaisten asukkaiden osalta.

Palvelusuunnitelma

Kylänkartanon kaikki asukkaat saavat hoito- ja ohjauspalveluja, joita ovat kotisairaanhoido-, lääkehoito-, perushoito-, ateria-, pyykki- ja siivouspalvelut. Kylänkartano tarjoaa tuetun ja turvallisen asumismuodon asukkaille, jotka eivät selviydy kotona, mutta eivät tarvitse vielä laitoshoidoa. Kaikille asiakkaille laaditaan hoito- ja palvelusuunnitelma. Asukkaille järjestetään myös virike-, ulkoilu- ja virkistystoimintaa. Palvelut tuotetaan kotihoidon palveluna.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Hoitotyön kehittämisen ja laadun takaaminen	Laadukkaat ja riittävät kotihoito- sekä tukipalvelut	Asiakastyytyväisyyskysely >4,2	Asiakastyytyväisyyskysely suoritettu yhteisesti kotihoidon kanssa joulukuussa.
Turvallinen asumisyhteisö ja ympäristö	Toimiva hälytysjärjestelmä ja suunnitelmat	Turvahälytysten määrän seuranta	Keskiarvo 4,6. Vivago-turvapuhelinjärjestelmä hankittu.
Tarkoituksenmukainen asumismuoto	Asukasvalintaryhmään osallistuminen	Toimintakyky mittarit (Rava, MMSE, Cerad)	Laitteen avulla saatu tietoa asiakkaiden voinnista myös yöaikana. Henkilöstönedustaja osallistui asukasvalintapäätöksen tekemiseen.
Henkilöstövakanssit	Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Henkilöstömäärä 5	Henkilöstöä 4

Tunnusluvut

Kylänkartano/Suvanto	TP 13	TA 14	TP 14
Toiminnan laajuustiedot			
asiakasryhmät:			
- vanhukset		5	3
- mielenterveyskuntoutujat		12	9
- muut		1	4
- käyttöpäivät		6 570	5 440

Talousarvion toteutuminen

Kylänkartanon toimintaa on selkiytetty ja toiminta muutettu yhdeksi toiminnalliseksi asumisyksiköksi. Kylänkartanolle on laadittu oma talousarvio, toimintasuunnitelma ja yhtenäinen toiminta-ajatus, yhteisölliset toimintatavoitteet sekä yhteiset asukasvalintaperusteet.

Asumisyksikön toiminnasta vastaa kotihoidon työntekijöistä koostuva moniammatillinen tiimi. Henkilöstön koulutusta järjestetty osaamiskartoituksen ja taloudellisten resurssien mukaisesti. Koulutusta järjestetty mm. haavanhoito-, kuulo-, sekä avannehoito koulutusta.

Asumisyksikön asukkaiden ja hoitohenkilökunnan turvallisuuden parantamiseksi on hankittu toimiva turvahälytysjärjestelmä Vivago koko taloon. Yksi asuinhuoneisto on muutettu toimistotilaksi, jossa asiakasasioita voidaan hoitaa luottamuksellisesti ja jossa on lääkkeenjako-tila sekä asiakaspaperien säilytys.

Kylänkartanon edustaja osallistui asukassijoittelu ja -valintaryhmän (HOPO) toimintaan uuden asiakkaan valintayhteydessä. Asukkaiden toimintakykyä ja palveluntarvetta seurataan asukkaiden tarkoituksenmukaisen asumistarpeen mukaisesti. Arvioinnissa ja seurannassa otetaan käyttöön valtakunnallisesti hyväksytyt ja paikallisesti sovitut mittarit (RAVA, MMSE, GDS).

Käyttöpäivien määrä arvioidusta alittuminen 17 % johtuu pääasiassa pienryhmäkoti Suvannon asukasmäärän vajaa täytöllä sekä Kylänkartanon tuetun asuntojen asukkaiden runsailla poissaoloilla.

Pienryhmäkoti Suvannossa ilmentyneiden sisätilaongelmien johdosta ryhmäkodin kolme asukasta siirrettiin muihin ostopalvelu asumisyksiköihin 30.12.2014 alkaen. Tämän vuoksi myös henkilökuntamäärää on vähennetty ja töitä organisoitu siten, että työntekijät osallistuvat myös toisen tiimin asiakastyöhön.

Kylänkartanon toimintakate on ylittynyt 19,9 %. Vuoden vaihteessa tapahtuneet asukasmuutosten myötä siivouskulut olivat mittavia, koska asukkaiden huonekalut ym. tekstiilit tuli puhdistaa perusteellisesti.

Vammaispalvelut

Toiminta-ajatus

Vammaispalvelulain mukaisilla palveluilla pyritään edistämään asiakkaan ja hänen läheistensä elämänlaatua turvaamalla asiakkaan tarvitsema hoito ja huolenpito sekä tukemaan asiakkaan kuntoutumista, omatoimista selviytymistä ja itsenäisyyttä. Palveluja kehitetään seutukunnallisen yhteistyön vahvistamisella ja seuraamalla valtakunnallista vammaispoliittista ohjeistusta.

Palvelusuunnitelma

Vammaispalvelulain mukaisten palveluhakemusten käsitteleminen, kehitysvammaisten erityishuoltolain mukaisten palvelujen varmistaminen, palvelusuunnitelmatyö, yhteistyö eri toimijoiden kanssa, verkostoituminen alueellisesti tasavertaisen palvelun takaamiseksi yli kuntarajojen.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Turvallisuus, esteettömyys, tasavertaisuus, perheiden hyvä elämä ja lasten tasapainoinen kasvu, syrjäytymisen estäminen, osallisuuden edistäminen, nopea päätöksenteko, sisäiset toimintaprosessit selkeät			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Palveluihin tyytyväiset asiakkaat Nopea päätöksenteko Lapsiperheiden hyvinvoinnin tukeminen	Asiakkaiden tiedotus ja ennaltaehkäisevä palveluohjaus toimii Asiakkaat osaavat hakea oikeaa palvelua Asiakkaan hakemus käsitellään huomioiden yksilöllinen kokonaistilanne Määrärahoja varataan tarvetta vastaiseksi Erityislasten perheiden erilaiset tukimuodot resursoitu	Asiakastyytyväisyys >4 Oikaisuvaatimusten määrä <5 % päätöksistä Hylkäävien päätösten määrä <30 % Hakemusten käsittelyaika <3 kk Tilapäishoidon käyttöpäivämäärä Kustannus/vrk/asiakas	Asiakastyytyväisyyskysely siirretty, kehitetään asiakkaan osallistamista opinnäytetyön avulla. Soveltamisohjeet 1.9.2014 alkaen käytössä, nettisivuilla Asiakkaat tavattu henkilökohtaisesti. Päätökset 3 kk:n määräajan sisällä. Erityislasten perheille ELVA-tukea lisätty ja tilapäiseen perhehoitoon 4 uutta sopimusta, päivät 3 pv/kk. Arvokas elämä hanke päättynyt, sen myötä saatu riittävät perhehoitopaikat. Palvelusetelin käyttöä ei ole koettu ajankohtaiseksi.
Strategiaan nähden riittävät taloudelliset resurssit	Resursoinnissa huomioidaan ennaltaehkäisevän päätöksenteon pitkäaikaisvaikutukset kunnan taloudelle	Kokonaiskustannusten hallinta / asiakas Määrärahojen riittävyys TA/TP 100 %	Henkilökohtaisen budjetoinnin koulutukseen osallistuttu. Käytännön toteutuksen suunnittelu jatketaan. Soveltamisohjeisiin laadittu selkeät perusperiaatteet, jotka näkyvillä www-sivuilla. Määrärahat kate 100,9 %

Tunnusluvut

	TP 13	TA 14	TP 14
Kehitysvammaisten palvelut			
Asiakkaat	45	40	40
- joista palveluasumisessa	10	14	11
Vaikeavammaisten palvelut			
Asiakkaat	130	130	130
- joista palveluasuminen	7	6	9

Talousarvion toteutuminen

Vuonna 2014 vammaispalveluiden tavoitteena on ollut jatkaa edelleen palveluohjaustyön vahvistamista ja asiakkaiden henkilökohtaisen palvelun periaatetta. Muita tavoitteita on asiakkaiden oikeaoppinen ja –aikainen tiedottaminen, nopea ja yksilöllisesti asiakkaan huomioiva hakemusten käsittely, tasavertainen kohtelu ja yhteisöllisyyden lisääminen. Uuden soveltamisohjeen (1.9.2014 alkaen) myötä palveluiden hakemiseen ja saamiseen on selkeämpi ohjeistus joka toimii ohjenuorana asian käsittelyssä. Prosessit on kuvattu ja toimivat työn selkeyttämisessä.

Kehitysvammaisten asumispalvelut ASPA-koti Nuutinrannassa on toiminut nyt reilun vuoden ajan. Tilapäispaikan käyttö on tehostunut koko ajan ja vuodelle 2015 ennustetaan jopa ruuhkaa. Nuoret aikuiset ovat löytäneet palvelun ja käyttöaste on kasvanut loppu vuodesta. Vammaisten työllistämistä tukevan toiminnan kasvu johtuu muutamasta uudesta asiakkaasta joihin ei osattu varautua. Nuorten kehitysvammaisten aikuisten kohdalla vammaispalveluissa oli uusi tilanne, kun vuonna 2014 kolme asiakasta joutuivat lähes yhtäaikaisesti haastavien tilanteiden vuoksi pitkäkehoille kuntoutusjaksoille Vaalijalan kuntoutuskeskukseen. Haastavat tilanteet olivat psykiatrisia ja näihin ei Keski-Suomen alueella pystytäkään vastaamaan tällä hetkellä lainkaan. Kuntoutusjaksoista tuli yllättävä noin 60 000 euron lisälasku, johon ei talousarviossa oltu varauduttu. Vuodelle 2015 on tiedossa yksi vähintään 2 kk:n kuntoutusjakso asiakkaan odottaessa sopivaa paikkaa, kyseessä on alaikäinen henkilö.

Henkilökohtaisen avun kohdalla kustannusten nousua on lisännyt asiakkaat, jotka ovat kotiutuneet terveyskeskuksesta runsain kotihoidon palveluihin. Käynnit ovat saattaneet kuormittaa kotihoitoa esimerkiksi 7 kertaa päivän aikana. Näissä tapauksissa on käytetty yksilöllistä harkintaa ja jos vaikeavammaisuuden kriteerit ovat täyttyneet, on asiakkaalle myönnetty henkilökohtaista apua kattamaan päivän pitkäkestoisimmat tapahtumat. Tällä menettelyllä on kevennetty kotihoidon painetta, mutta samanaikaisesti saatu aikaan henkilökohtaisen avun määrärahojen ylittyminen. Henkilökohtaisen avun toimintakatteen toteuma oli 126,7 %.

Kuljetuspalveluissa on myöntämisperusteita tarkennettu ja monipalveluliikenteen Monarin käyttöä tehostettu hakijoille. Jos asiakkaalla on mahdollista käyttää julkisia liikennevälineitä avustajan kanssa, hänelle on ensisijaisesti myönnetty henkilökohtaisen avun tunteja, ei taksikorttia. Kuljetuspalvelun toimintakate oli 79,4 %.

Kokonaisuutena vammaispalveluiden toimintakate pysyi kaikkine palveluineen talousarvion mukaisena eli 100,9 %.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
30	ASUKASPALVELUIDEN LTK				
46	Vanhusten ja vammaisten palv.				
***	Toimintatulot	1.057.360	0	1.007.113,58	50.246,42
***	Toimintamenot	4.847.290-	0	4.699.701,00-	147.589,00-
****	Toimintakate (Netto)	3.789.930-	0	3.692.587,42-	97.342,58-
***	Laskennalliset menot	15.590-	0	15.667,00-	77,00

Mielenterveyskuntoutujien palvelut

Toiminta-ajatus

Mielenterveyspalveluilla pyritään edistämään asiakkaan ja hänen läheistensä elämänlaatua turvaamalla asiakkaan tarvitsema hoito ja huolenpito sekä tukemaan asiakkaan kuntoutumista, omatoimista selviytymistä ja itsenäisyyttä.

Palvelusuunnitelma

Kunta järjestää mielenterveyskuntoutujille ostopalveluna tuettua asumista, palveluasumista ja työtoimintaa. Asiakkaiden hoitopalveluista vastaavat Jyten väestövastuulääkärit ja Keski-Suomen sairaanhoitopiirin psykiatrian poliklinikka.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Mielenterveyspalvelut järjestetään avohuoltopainotteisesti ja ostopalveluina lähiseudun palveluntuottajilta.			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet Syrjäytymisen estäminen	Vaikuttavuustavoitteet Mielenterveyskuntoutujien työtoiminta ja asumispalvelut järjestetään tarvetta vastaavasti	Tuettu asuminen/ asiakkaat	8
Hyvät ja toimivat peruspalvelut		Palveluasuminen/asiakkaat Työtoiminta/asiakkaat	5 8
Tuottavuustavoitteet Syrjäytymisen estäminen	Tuottavuustavoitteet Mielenterveyspalvelut ostetaan kunnan omilta tai yksityisiltä palveluntuottajilta	Tuettu asuminen/asiakkaat Palveluasuminen/asiakkaat Työtoiminta/asiakkaat	

Tunnusluvut

Mielenterveyskuntoutujien palvelut	TP 13	TA 14	TP 14
Mielenterveyspalvelut, asiakkaat, joista	21	25	21
– tuettu asuminen	8	11	8
– palveluasuminen	7	6	5
– työtoiminta	9	11	8

Talousarvion toteutuminen

Mielenterveyspalvelut toteutuivat kokonaisuutena arvioidun mukaisesti. Palveluasumisesta siirtyi kaksi asiakasta muihin palveluihin ja yksi uusi asiakas tarvitsi palveluasumispaikan. Tuettu asuminen toteutui Kylänkartanossa kotihoidon henkilökunnan avulla, josta sisäisen laskutuksen kautta osa maksetaan mielenterveyspalveluista. Psykiatrian poliklinikka sai toimilat Muuramesta, mutta lääkäripalveluja on ollut rajoitetummin käytössä. Työtoiminnan asiakasmäärä on vähentynyt jonkin verran.

Mielenterveyspalveluissa tehtiin tiivistä yhteistyötä aikuispsykiatrian poliklinikan ja sairaanhoitopiirin palveluasumiskoordinaattoreiden kanssa.

Mielenterveyspalveluiden asumispalveluiden määrärahat toteutuivat 96 %:sti, asumispalveluiden asiakasmaksutulot olivat 23 570 €. Mielenterveyskuntoutujien työtoiminnan määrärahat toteutuivat 44 %:sti.

3.5.4 Aikuissosiaalityö Päihdehuollon palvelut

Palvelusuunnitelma

Päihdepalveluiden tarkoituksena on ehkäistä ja vähentää päihde- ja muita riippuvuusongelmia sekä niihin liittyvää syrjäytymistä tarjoamalla tarkoituksenmukaisia ja laadukkaita päihdehuollon avo- ja laitospalveluja.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Päihdehuollossa toimitaan ennalta ehkäisevästi ja avohuoltopainotteisesti.			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet Syrjäytymisen estäminen Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Vaikuttavuustavoitteet Päihdepalvelut ostetaan tarvetta vastaavasti lähi-seudun palveluntuottajilta	Päihdehuollon asiakasmäärä	
Tuottavuustavoitteet Syrjäytymisen estäminen Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Tuottavuustavoitteet Päihdehuoltopalvelut tuotetaan avohuoltopainotteisesti, 75 % asiakkaista on avohuollossa Ennalta ehkäisevä ja oikea-aikainen puuttuminen yksilöiden syrjäytymiskierteisiin, päihdehoitajan päivystysvastaanotto Päihdehuollon toimintaprosessien laatiminen	Asiakasmäärä – avohuolto – katkaisuhuolto – kuntoutuslaitoshoito Päihdehoitajan asiakasmäärä Päihdehuoltoprosessit 2-3 eri asiakastilanteisiin	Päihdehuollon avohuoltopainotteisuus toteutui. 39 asiakasta 11 asiakasta (puuttuu Jyten tiedot) 3 asiakasta Tietoja ei ole saatu Tiivis yhteistyö aikuisosiaalityön ja päihdehoitajan kanssa toteutui. Päihdepalveluiden prosessit laadittu.

Tunnusluvut

	TP 13	TA 14	TP 14
Päihdehuolto, asiakkaat			
– poliklinikka	19	-	39
– laitoskuntoutus	4	4	3
– katkaisuhuolto	23	25	11

Talousarvion toteutuminen

Muuramessa päihdehuollon palvelut järjestettiin avohuoltopainotteisesti. Erikoissairaanhoidon tuottaman päihdesairaanhoidajan vastaanotto oli terveyskeskuksessa kahtena päivänä viikossa. Päihdehoitajan asiakas- tai käyntimäärätietoja ei ole saatu erikoissairaanhoidosta. Poliklinikkapalveluja, vieroitushoitoa ja kuntoutuskursseja ostettiin Sovatek-säätiöltä Jyväskylästä. Poliklinikka-asiakkaiden määrä kasvoi kaksinkertaiseksi. Kuntouttavaa laitoshoidoa järjestettiin 3 henkilölle. Katkaisuhoidon osalta asiakastietoja Muuramen terveyskeskuksen vuodeosastolla järjestetystä katkaisusta ei ole saatu. Päihdehuollon asumispalveluissa oli 2 asiakasta. Huumeongelmaisten korvaushoitoja ostettiin kahdelle asiakkaalle.

Päihdetyön asiakasprosessit laadittiin yhteistyössä kunnan ja terveyspalveluiden kesken. Prosessikuvauksia hyödynnetään käytännön asiakastyössä työvälineinä.

Päihdepalveluiden määrärahat toteutuivat kokonaisuutena + 132 %:sti, ylitys + 26 000 €. Polikliinisten palvelujen käyttäjämäärä Sovatekillä kasvoi 19 henkilöstä 39 henkilöön. Kaksi huumeongelmaista korvaushoitoasiakasta lisäsi polikliinisten palvelujen määrärahan käyttöä. Laitoskuntoutuksessa olleilla kolmella henkilöllä oli pitkiä kuntoutusjaksoja.

Aikuisväestön toimeentulotuki

Toiminta-ajatus

Toimeentulotukea myönnetään toimeentulotukilain mukaisesti vaikeuksissa oleville yksin asuville ja perheille heidän itsenäisen selviytymisensä tukemiseksi.

Palvelusuunnitelma

Toimeentulotukea myönnetään toimeentulotukilain ja kunnan soveltamisohjeiden mukaisesti aikuistalouksille ja hakemukset käsitellään lain säättämissä aikarajoissa.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Toimeentulotukiasiat hoidetaan lain säättämissä aikarajoissa ja asiakkuuden keston vaikutetaan yksilölliset tarpeet huomioivalla työtöteellä.			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet Syrjäytymisen estäminen Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Vaikuttavuustavoitteet Toimeentulotukilain soveltamisohjeet kunnassa päivitetään Toimeentulotukihakemukset käsitellään lain säättämissä määräajoissa	Toimeentulotukiohjeen päivitys 3 v. välein Toimeentulotukihakemus 7 pv	Kunnan toimeentulotukiohje hyväksyttiin käyttöön 1.4.14 alkaen. Toimeentulotukihakemusten käsittelyajan mittaus otettiin käyttöön asiakastietojärjestelmässä, kyseilyt 2 krt/v (THL).
Tuottavuustavoitteet Syrjäytymisen estäminen Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Tuottavuustavoitteet Tulottomat toimeentulotukiasiakkaat ohjataan ensisijaisten etuuksien piiriin Työllistämis- ja aktivointityöllä vähennetään toimeentulotuki-asiakkuuksia	Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet % vastaavanikäisestä väestöstä Toimeentulotukea saaneet kotitaloudet	Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64 v 1 % vastaavasta väestöstä, 18–24 v. 4,6 % vastaavasta väestöstä. Toimeentulotukea sai 4,7 % lapsiperheistä. Toimeentulotukea sai 286 kotitaloutta, joista 56 lapsiperhettä.

Tunnusluvut

	TP 13	TA 14	TP 14
Toimeentulotuki			
– tukea saaneet kotitaloudet yhteensä	322	330	286
– siitä aikuistaloudet	258	250	230

Talousarvion toteutuminen

Toimeentulotukihakemukset pystyttiin pääosin käsittelemään lain säättämissä aikarajoissa. Yksilöllinen asiakastyö suunnattiin nuorille, kriisitilanteessa oleville sekä syrjäytymisvaarassa oleville ja pitkäaikaistyöttömille asiakkaille.

Vuoden 2013 alusta tuli voimaan nuorten yhteiskuntatakuu. Kaikki nuoret saavat opiskelu-, työkokeilu-, työpaja-, kuntoutus- tai työpaikan, mutta opintojen keskeyttäneitä tai palvelujen ulkopuolelle jääneitä tulottomia nuoria oli 20–30 vuodessa. Nuoria 18–24 -vuotiaita oli pitkäaikaisesti toimeentulotuen piirissä 4,6 % vastaavasta väestöstä. Aktivoinnin avulla on saatu osalle nuorista työmarkkinatulot ja toimeentulotukimenot ovat vähentyneet.

Toimeentulotukilain mukainen kuntakohtainen soveltamisohje hyväksyttiin helmikuussa 2014 ja otettiin käyttöön 1.4.2014 alkaen.

Aikuisasiakkaiden toimeentulotukimenot toteutuivat kokonaisuutena 93 %:sti. Harkinnanvaraisen toimeentulotuen menot toteutuivat 97 %:sti, mutta perustoimeentulotukimenot jäivät alle arvioidun. Työttömyys nousi Muuramessa vuoden aikana 12,1 %:sta 13 %:iin (42 henkilöä). Yhtenä syynä toimeentulotukimenojen vähenemiseen voidaan pitää tehokasta aktivointityötä, jonka avulla asiakkaille on saatu ensisijaisia tuloja ja toimeentulotukitarve on vähentynyt. Perustoimeentulotukeen kunta sai 50 % valtionosuutta.

Aktivointi, työllistäminen ja kuntouttava työ

Toiminta-ajatus

Pitkäaikaistyöttömiä aktivoidaan ja tuetaan heidän työllistymistään kunnan omien työllistymistä edistävien toimenpiteiden, kuntouttavan työtoiminnan ja työvoiman palvelukeskuksen kanssa tehtävän yhteistyön avulla.

Palvelusuunnitelma

Pitkäaikaistyöttömyyttä ja sen haittavaikutuksia vähennetään tehokkaalla aktivointi- ja työllistämistyöllä kunnan omien työntekijöiden, yhteistyökumppaneiden ja hanketyöntekijöiden eri toimenpiteiden avulla.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Kunnan eri toimenpiteillä vähennetään pitkäaikaistyöttömyyttä ja sen haittavaikutuksia. Työllistämistrategiassa määritellään kunnan työllisyyden hoidon tavoitteet, toimenpiteet ja resurssit.			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikutavuustavoitteet Korkea työllisyys	Vaikutavuustavoitteet Kuntaan laaditaan työllistämistrategia	Työllistämistrategia v 2014 -	Työllistämishjelma valmistui joulukuussa - 14 ja hyväksyttiin kunnanhallituksessa 21.1.15 § 15
Tuottavuustavoitteet Syrjäytymisen estäminen Hyvät ja toimivat peruspalvelut Korkea työllisyys	Tuottavuustavoitteet Kunnan eri toimenpitein vähennetään pitkäaikaistyöttömyyttä ja sen haittavaikutuksia Kunta osallistuu työllisyyden kuntakokeiluun 2012–2015 Muuramelle asetettujen tavoitteiden mukaisesti	Palkkatuella työllistetään 20 henkilöä eri hallintokuntiin Kuntalisä myönnetään 20 henkilön työllistämiseen Kuntouttavaa työtoimintaa järjestetään 40 asiakkaalle, ryhmiä 2–3 vuodessa Työmarkkinatuen kuntaosuus on enintään 250 000 € Työvoiman palvelukeskuksen palveluja ostetaan 30–40 asiakkaalle vuodessa Kuntakokeilussa 3 työntekijää Kuntarahaosuus enintään 45 000 € Asiakasmäärä 100 – 200 vuodessa Yrityskumppaneita 50–100	Palkkatukityössä 29 henkilöä Kuntalisä myönnettiin 20 henkilölle Kuntouttavassa työtoiminnassa 56 henkilöä, 3 ryhmää Työmarkkinatuen kuntaosuus 377 000 € Asiakkaita ka. 30 henkilöä Työllistämistiimi 1 krt/kk yhdessä hanke-työntekijöiden kanssa Työntekijöitä 2,5 Kuntarahaosuus 39 235 € Asiakasmäärä 130 Työnantaja-asiakkaita 82

Tunnusluvut

Aktivointi, työllistäminen ja kuntouttava työ	TP 13	TA 14	TP 14
Kuntouttava työtoiminta			
– asiakasmäärä	41	40	40
– työtoimintapäivät	2546	2 500	2 500
Työmarkkinatukea 500 pv saaneet			
– työmarkkinatukimenot	312 500	250 000	377 000
– henkilöt /kk	74	60	87

Talousarvion toteutuminen

Aktivointi- ja työllistämistyön tavoitteet toteutuivat osittain arvioitua paremmin ja osittain huonommin. Kuntouttavaa työtoimintaa järjestettiin 56 henkilölle 3 317 toimintapäivää, mikä on huomattava lisäys edelliseen vuoteen ja tavoitteisiin verrattuna. Ryhmämuotoista toimintaa järjestettiin kolmessa ryhmässä. Kuntouttavan työtoiminnan määräahojen toteutuma oli 60 %, kun Ely-keskukselta saatiin tuloja arvioitua enemmän 33 000 €. Palkkatuella työllistettiin kunnan eri hallintokunnissa 29 henkilöä ja kuntalisä myönnettiin 20 henkilölle yhdistyksiin ja yrityksiin. Työvoiman palvelukeskuksen asiakkaina oli keskimäärin 30 henkilöä.

Työmarkkinatukimenot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 17 % (64 500 €) ja olivat 377 000 € johtuen työttömyyden ja pitkäaikaistyöttömyyden kasvusta. Kunta maksoi puolet 87 pitkäaikaistyöttömän työmarkkinatukimenoista kuukaudessa, kun arvio oli 60 henkilöä. Vaikka aktivointia kohdistettiin etenkin pitkäaikaistyöttömiin, työmarkkinatukimenojen kasvua ei saatu hillittyä. Työllistämistyö on riippuvainen myös muiden yhteistyökumppaneiden toimintatavoista ja muutokset, esim. työhallinnon osalta vaikeuttivat aktivointia. Työkokeilujen määrä väheni voimakkaasti.

Palkkatukimenojen osalta tulot toteutuivat 103:sti ja menot 83 %:sti, kokonaisuutena toimintakate oli 70 %.

Työllisyyden kuntakokeiluhankkeen tavoitteet toteutuivat suunnitelmien mukaisesti. Hankkeessa työskenteli 2,5 työntekijää, asiakkaita oli n. 130 ja työnantaja-asiakkaita 82. Kuntarahaosuus, joka on 25 % kokonaiskustannuksista, alittui arvioidusta 45 000 €:sta noin 6 000 €:lla. Syynä oli henkilöstökustannusten vähäisempi määrä.

Työpajatoiminta

Toiminta-ajatus

Muuramen työpaja toimii muuramelaisten työllistämisen- ja työssäoppimiskeskuksena. Työpaja tarjoaa työllistymistä edistävää toimintaa eli harjaannuttaa asiakkaita työelämään, antaa työkokemusta ja toimii työmarkkinoille aktivoijana.

Palvelusuunnitelma

Työpajan tarjoamien tukityöllistämisen-, työkokeilu- ja kuntouttavan työtoiminnan paikkojen avulla valmennetaan nuoria ja pitkäaikaistyöttömiä työelämään, annetaan työelämäkokemusta ja suunnitellaan yksilöllisiä opinto- ja työpolkuja yksilövalmentajan tuella.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet

Työpaja tarjoaa nuorille ja pitkäaikaistyöttömille tukityöllistämisen-, työkokeilu- ja kuntouttavan työtoiminnan paikkoja sekä edistää pajalla olevien henkilökohtaisten työ- ja koulutuspolkujen syntymistä yksilövalmentajan tuen avulla. Pajatoiminnassa huomioidaan elämänhallinnan, liikunnan ja terveyden edistämisen taitojen ohjaus.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet Syrjäytymisen estäminen	Vaikuttavuustavoitteet Työpajatoiminta parantaa nuorten ja työttömien työelämätaitoja ja työhön sijoitumisedellytyksiä	Pajajakson jälkeen aktiivitoiminnan piiriin siirtyneet, tavoite 60 %	47 %, yksilövalmentajan työpäivät 4 pv/vko
Tuottavuustavoitteet Syrjäytymisen estäminen Hyvät ja toimivat peruspalvelut Korkea työllisyys	Tuottavuustavoitteet Työpajatoimintaan osallistuneiden määrä Kuntoutus-, työkokeilu- ja henkilötyöpäiviä lisätään Pajalaisten osallistuminen työpajan liikunnan ja terveyden edistämisen ohjelmaan Sairauspoissaolojen vähentäminen Käynnistetään hankerahoituksella starttipajatoiminta syksyllä -14	Asiakkaat/v 58 Vuoden aikana 3600 työpäivää, pajajakson ka 6 kk 90 % pajan asiakkaista osallistuu Poissaolot alle 9 % pajapäivistä Asiakasmäärä 10 henk./v., 6 henk./v. -14	53 asiakasta, starttipaja ei käynnistynyt työpajapäivät lisääntyivät n. 600 pv, 4194 valmennuspäivää, pajajakson pituus ka. 5,8 kk 85 % osallistui, yksilövalmentaja veti ryhmiä poissaolot 10 % työpajapäivistä, yksilöllinen ohjaus elämänhallintataidossa Starttipaja ei käynnistynyt, koska ei saatu rahoitusta ELY-keskukselta

Tunnusluvut

	TP 13	TA 14	TP 14
Pajan nettomenot/osallistuja	1 066	1 340	909
Kunnan rahoitusosuus % bruttomenoista	24	26	16
Pajajakson jälkeen aktiivi- toimintaan siirtyneet lkm	23	34	25
Pajatoimintaan osallistuvat	54	58	53
- joista kuntouttavassa työ- toiminnassa	23	16	25
- joista alle 25 v	22	28	21

Talousarvion toteutuminen

Työpajatoiminnassa oli vuonna 2014 mukana yhteensä 53 valmentautujaa, työpajapäällikkö, yksilövalmentaja sekä ruokapalveluvastaava. Työntekijöistä palkkatuella työllistettyjä oli yhteensä 9, joista 3 toimi osastonvastaavina. Työpajajakson jälkeen työelämään, koulutukseen, armeijaan tai muuhun aktiiviseen toimintaan siirtyi 25 asiakasta. Työttömäksi jääneitä sekä keskeyttäneitä oli yhteensä 14 henkilöä. Valmennuksessa jatkaa 15 henkilöä.

Työpajatoiminnan päätyöalat olivat edelleen kokoonpano- ja puutyöt sekä kunnan sisäiset työtehtävät. Kirppari-kahviossa valmistetaan lounas työttömille ja vähävaraisille sekä tilauksesta kahvilatuotteita. Kirppari-kahviossa valmentautujille räätälöitiin entistä yksilöllisempiä työtehtäviä, kuten esimerkiksi keittiö-, siivous-, toimistotöitä sekä käsityöteollisuuden työtehtäviä.

Työpaja tarjosi työssäoppimispaikkoja muuramelaisille opiskelijoille puualan perustutkintoa suorittaville yhteistyössä Jyväskylän aikuisopiston kanssa. PAIKKO – hankkeen kautta yhtenä osa-alueena oli työpajan oppimisympäristöjen tunnistaminen.

ELY -keskus myönsi vuodelle 2014 työpaja-avustukset yksilövalmentaja- sekä ruokahuollon ohjaajan palkkaukseen. Nuorten starttipajatoimintaan haettua hankerahoitusta ei myönnetty, joten nuorten määrä väheni, emmekä päässeet asiakasmäärissä tavoitteeseen.

Kuntouttavaan työtoimintaan tuloutettuja määrärahoja 25 000 € ei oltu budjetoitu v. 2014 talousarvioon. Osa määrärahasta jäi käyttämättä.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
30	ASUKASPALVELUIDEN LTK				
43	Aikuistiimi				
***	Toimintatulot	180	0	7.120,46	6.940,46-
***	Toimintamenot	120.530-	0	124.930,55-	4.400,55
****	Toimintakate (Netto)	120.350-	0	117.810,09-	2.539,91-
***	Laskennalliset menot	7.510-	0	5.352,00-	2.158,00-

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
30	ASUKASPALVELUIDEN LTK				
47	Päihdehuolto				
***	Toimintatulot	2.000	0	1.057,70	942,30
***	Toimintamenot	83.000-	0	108.232,11-	25.232,11
****	Toimintakate (Netto)	81.000-	0	107.174,41-	26.174,41

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
30	ASUKASPALVELUIDEN LTK				
48	AP/Muu sosiaalitoimi				
***	Toimintatulot	496.000	0	480.852,21	15.147,79
***	Toimintamenot	1.321.170-	0	1.277.437,93-	43.732,07-
****	Toimintakate (Netto)	825.170-	0	796.585,72-	28.584,28-
***	Suunnitelmapoistot	3.010-	0	3.008,13-	1,87-
***	Laskennalliset menot	17.840-	0	19.976,00-	2.136,00

3.5.5 Terveydenhuollon palvelut

Toiminta-ajatus

Jyväskylän terveydenhuollon palvelujen yhteistoiminta-alue vastaa Hankasalmen, Jyväskylän, Muuramen ja Uuraisten kuntien perusterveydenhuollon palvelujen järjestämisestä. Vastuualueen palveluyksiköitä ovat avosairaanhoido, keskitetyt palvelut, neuvolat, koulu- ja opiskelu-terveydenhuolto, suun terveydenhuolto ja terveystieteiden keskus.

Palvelusuunnitelma

Terveydenhuollon palvelujen tehtävänä on edistää kansanterveyttä ja pyrkiä vähentämään väestöryhmien välisiä terveyseroja terveystieteiden mukaisesti terveyttä edistämällä, sairauksia ehkäisemällä, niitä hoitamalla ja kuntouttamalla. Terveystieteiden tavoitteena on terveyshyödyn tuottaminen kaikille palvelukontakteissa. Potilaan omaa osallistumista aktivoidaan.

Talousarvion toteutuminen

Hoidon tarve kasvaa 1-2 % vuosittain väestön ikääntymisen, vaatimusten ja lääketieteen nopean kehittymisen seurauksena. Kustannusten nousun hillitseminen edellyttää tuottavuuden ja vaikuttavuuden parantamista.

Perusterveydenhuollon palvelujen toiminta on lainsäädännön edellyttämällä tasolla. Talousarvion toiminnallisissa tavoitteissa voidaan todeta suun terveydenhuollon kiireettömään hoitoon pääsyn pidentyneen. Avosairaanhoidon palveluiden saavutettavuuteen vaikuttivat alentavasti Korpilahden ja Säynätsalon terveystieteiden toimintojen järjestelyt. Influenssarokotukset keskitettiin Kyllöön.

Vuoden 2014 taloudelliset tavoitteet saavutettiin. Toimintamenot alittivat noin 470 000 euroa talousarviotavoitteen.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
30	ASUKASPALVELUIDEN LTK				
50	Perusterveydenhuolto				
***	Toimintamenot	5.706.770-	0	5.235.315,39-	471.454,61-
****	Toimintakate (Netto)	5.706.770-	0	5.235.315,39-	471.454,61-

3.5.6 Erikoissairaanhoido

Toiminta-ajatus

Jyväskylän yhteistoiminta-alueen terveyskeskus hankkii erikoissairaanhoidon palvelunsa suurimmalta osin Keski-Suomen sairaanhoitopiiriltä. Sairaanhoitopiiri tuottaa palvelut itse tai hankkii ne ostopalveluna.

Palvelusuunnitelma

Palvelutarvearvio perustuu sairaanhoitopiirin hallituksen kokouksessaan 29.5.2013 hyväksymiin suunnitteluohjeisiin vuoden 2014 talousarvion ja vuosien 2014 - 2016 toiminta- ja taloussuunnittelun valmistelulle. Suunnitteluohjeen lähtökohtana on sairaanhoitopiirin strategia ja siinä hyväksytyt tavoitteet. Suunnitteluohjeen mukaisesti palvelutarvearvion lähtökohtana ovat erikoisalojen tämän hetkiset resurssit ja nykyinen palvelujen volyyymi.

Talousarvion toteutuminen

Hoidon tarve kasvaa 1 - 2 % vuosittain väestön ikääntymisen, vaatimusten ja lääketieteen nopean kehittymisen seurauksena. Kustannusten nousun hillitseminen edellyttää tuottavuuden ja vaikuttavuuden parantamista.

Erikoissairaanhoidon toiminnassa ei tapahtunut olennaisia muutoksia palvelujen saatavuudessa tai viiveissä vuoden 2014 aikana. Toiminnallisesti merkittävä muutos on päivystyksen käytön merkittävä lisääntyminen edellisiin vuosiin verrattuna.

Talousarviotavoitteita ei saavutettu. Erikoissairaanhoidon toimintamenot ylittivät talousarviotavoitteen ja sopimusohjausneuvotteluissa sovitun tavoitteen noin 730 000 eurolla. Toimintamenojen kasvu vuoteen 2013 verrattuna oli 6,9 %.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
30	ASUKASPALVELUIDEN LTK				
51	Erikoissairaanhoido				
***	Toimintamenot	8.547.550-	0	9.277.153,95-	729.603,95
****	Toimintakate (Netto)	8.547.550-	0	9.277.153,95-	729.603,95

3.5.7 Aikuisopetus (Kansalaisopisto)

Toiminta-ajatus

Kansalaisopisto tarjoaa monipuolista koulutusta ja laaja-alaisia harrastusmahdollisuuksia. Opiskelu ja harrastaminen mahdollistavat itsensä kehittämisen, lisää henkistä hyvinvointia ja hyvää elämänlaatua sekä tarjoaa onnistumisen ja omaehtoisen oppimisen elämyksiä, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta.

Palvelusuunnitelma

Aikuisopetuspalvelut ostetaan Jyväskylän kansalaisopistolta.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet Syrjäytymisen estäminen	Vaikuttavuustavoitteet Elinikäinen oppiminen	Kurssien määrä	Edellisvuoden tasolla
Osallisuuden edistäminen	Itsensä kehittäminen omien tavoitteiden mukaisesti	Kurssilaisten määrä	Vähäistä laskua
Sosiaalisten verkostojen rakentaminen, ylläpitäminen ja vahvistaminen	Kansalaisvalmiuksien kehittäminen	Opetustuntien määrä	Toteutui suunnitellusti
Asuinympäristön viihtyvyys	Henkinen ja fyysinen hyvinvointi		
Kulttuuripalvelujen saataavuus			
Monipuoliset vapaa-ajanviettomahdollisuudet			
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		

Tunnusluvut

Aikuisopetus (kansalaisopisto)	TP 13	TA 14	TP 14
Opiskelijamäärä	1 223	1 250	1 186
Opintopiirit	75	80	76
Opetustunnit	2 126	2 150	2 125
Opetustunnin hinta € (ennakko/toteutunut)		30	30
€/opiskelija		53	57
€/asukas		7	7

Talousarvion toteutuminen

Kansalaisopiston toiminta toteutui vuonna 2014 suunnitellusti.

Kohde	Nimi	Talousarvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
30	ASUKASPALVELUIDEN LTK				
53	Aikuisopetus				
***	Toimintatulot	330	0	330,38	0,38-
***	Toimintamenot	68.690-	0	68.405,57-	284,43-
****	Toimintakate (Netto)	68.360-	0	68.075,19-	284,81-

3.5.8 Kirjastopalvelut

Toiminta-ajatus

Kirjastotoimen tarkoituksena on osana kunnan tietoverkkoa ja alueellista ja valtakunnallista kirjastoverkkoa luoda edellytyksiä kuntalaisten rikkaaseen ja virikkeiseen elämään tiedon ja elämysten kautta koulutuksessa, työssä ja vapaa-aikana.

Palvelusuunnitelma

Kirjasto tarjoaa monipuolisen, ajan tasalla pysyvän ja asiakaskunnan muuttuvia tarpeita vastaavan aineistokokoelman, ammattitaitoisen henkilökunnan avun, sekä tehokkaat tiedonhakujärjestelmät ja laajan kirjastoverkon.

Kirjastonkäytön opetuksen järjestämisen pohjana ovat Kulttuurikelloon kirjatut sopimukset opetuksen järjestämisestä tietyille luokka-asteille. Kirjastonkäytön opetusta sekä kirjaston ja kirjallisuuden esittelyjä järjestetään myös muille ryhmille toiveiden ja resurssien mukaan.

Huolehditaan aineistokokoelmien ajantasaisuudesta. Uutuushankinnassa tavoitteena on Keski-Suomen kirjastojen keskiarvo. Hankinnoissa painotetaan lasten ja nuorten kirjallisuutta.

Yhteistyön tiivistäminen muiden Keski-kirjastojen kanssa toiminnan ja palvelujen kehittämiseksi.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet Hyvät ja toimivat peruspalvelut Perheiden hyvä elämä ja lasten tasapainoinen kasvu Syrjäytymisen estäminen Asuinympäristön viihtyisyys Kulttuuripalvelujen saatavuus Monipuoliset vapaa-ajanviettomahdollisuudet	Vaikuttavuustavoitteet Tiedon ja elämyksien tarjoaminen kirjastotoimen avulla: riittävä kirjaston palveluverkosto ja laajat aukioloajat, sekä ammattitaitoinen henkilöstö ja ajanmukaiset kokoelmat. Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi ja ennaltaehkäisevä työ	Asiakaspalaute	Asiakaskyselyt, muu asiakaspalaute, nettipalaute (esim. hankintatoiveet yms.)
Tuottavuustavoitteet Tiedon ja elämyksien tarjoaminen kuntalaisille tuottamalla laadukkaita kirjastopalveluja.	Tuottavuustavoitteet Kirjastopalvelujen ja kirjastoverkon saavutettavuus; riittävä kirjaston palveluverkosto ja laajat, käyttäjäystävälliset aukioloajat Ammattitaitoinen ja asiakaspalveluhenkinen henkilöstö Laadukkaat ja ajantasaiset kirjastojärjestelmät ja vuorovaihteiset verkkopalvelut asiakkaille Monipuolinen ja ajantasainen kirjastoaineisto. Kirjojen uutuushankinnassa tavoitteena on Keski-Suomen kirjastojen keskiarvo. Kulttuurikelloon kirjatut suunnitelmat koulun ja kirjaston yhteistyöstä	Suoritettavoitteet Lainausten määrä Asiakkaat (kirjastokäynnit ja verkkokäynnit) Taloudellisuus: Menot euroa/asukas Menot euroa/laina Tehokkuus: Lainat/asukas Käynnit/asukas Vaikuttavuus Opastetut luokkakäynnit (osallistujat) Muut ohjatut käynnit (osallistujat) Voimavarat Vakainainen henkilökunta Työllistetyt	Aukiolotunnit ja toimipisteet ovat säilyneet ennallaan. Joutsa ja Konnevesi liittyivät mukaan Keski-kirjastoihin. Keski-kirjastojen ohjausryhmä kokoontui 4 kertaa. Lainaukset kokonaisuudessaan lievässä laskussa. Fyysiset käynnit lisääntyivät, verkkokäynneissä tilastointimuutoksesta johtuvaa laskua. Hankinnat vähenivät erityisesti muun kuin kirja-aineiston osalta. Lisäkappaleita hankittiin vain kaikkein kysytyimmistä lasten aineistosta. Kirjastonkäytön opetusta annettiin erityisesti 1. ja 4. luokkien oppilaille. Kirjavinkkausta annettiin 10 kertaa. Vakinaisen henkilöstön määrä ennallaan, työkokeilu 6 kk ja työmarkkinatuella työllistetty 3,5 kk.

Tunnusluvut

	TP 13	TA 14	TP 14
Suoritetaivoitteet:	195 108	195 000	187 513
Lainausten määrä	273 108	250 000	111 106
Asiakkaat (kirjastokäynnit ja verkkokäynnit)	48,47	50,05	46,21
	2,38	2,45	2,36
	20,34		19,59
Taloudellisuus:	28,54	20,41	11,61
Menot €/asukas		26,2	
Menot €/laina	361		468
	176		419
Tehokkuus:			
Lainat/asukas		450	5
Käynnit/asukas	5	180	0,58
	0,64		
Vaikuttavuus:		5	
Opastetut luokkakäynnit (osallistujat)		1	
Muut ohjatut käynnit (osallistujat)			
Voimavarat:			
Vakinainen henkilökunta			
Työllistetyt			

Talousarvion toteutuminen

Tunnuslukujen valossa toimintavuosi sujui suunnitellusti. Suoritetaivoitteita ei täysin saavutettu lainausten osalta, vaikka Muuramen lainausluvut ovat edelleen valtakunnallisten keskiarvojen yläpuolella. Fyysisten käyntien määrä lisääntyi viime vuonna, mutta verkkokäyntien tilastointitavassa tehdyn muutoksen vuoksi käynteihin liittyvät tunnusluvut vuodelta 2014 eivät ole vertailukelpoisia edellisvuosiin nähden.

Aineistohankintoja tehtiin 2 563 kpl, mikä oli 5,2 % vähemmän kuin vuonna 2013. Kirjoja hankittiin 4,7 % edellisvuotta vähemmän. Eniten vähenivät dvd-hankinnat, mutta esim. musiikkiaänitteitä hankittiin jopa jonkin verran edellisvuotta enemmän (yht. 128 kpl).

Kirjastonkäytön opetusta ja kirjavinkkauksia annettiin 468 oppilaalle. Kirjastossa järjestettiin vuoden aikana kaksi lapsille suunnattua oheistapahtumaa, nukketeatteri ja kirjastolaulujen konsertti (yhteensä 4 esitystä) sekä pohjoismaisen kirjastoviikon satutunteja. Esityksiin osallistui kaikkiaan 419 lasta ohjaajineen.

Vuosi 2014 oli Keski-kirjastojen ensimmäinen kokonainen toimintavuosi. Joulukuussa kaikki kirjastot olivat 2 päivää suljettuna, kun Joutsa ja Konnevesi, eli viimeisetkin Keski-Suomen alueen kirjastoista, liittyivät mukaan yhteisjärjestelmään. Jo kimpan ensimmäinen kokonainen toimintavuosi osoittaa, että asiakkaat ovat oppineet hyödyntämään Keski-kirjastojen yhteisiä kokoelmia: aineistot liikkuvat tehokkaasti kirjastojen välillä ja esim. Muuramen asiakkaille toimitettiin muiden kimppekirjastojen aineistoja yhteensä 3 449 kappaletta ja vastavasti Muuramen aineistoja lähetettiin muihin kirjastoihin kaikkiaan 3 575 kappaletta.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
30	ASUKASPALVELUIDEN LTK				
56	Kirjastotoimi				
***	Toimintatulot	15.650	0	15.495,29	154,71
***	Toimintamenot	463.180-	0	442.302,77-	20.877,23-
****	Toimintakate (Netto)	447.530-	0	426.807,48-	20.722,52-
***	Laskennalliset menot	35.920-	0	36.778,00-	858,00

3.5.9 Kulttuuripalvelut

Toiminta-ajatus

Kulttuuripalvelujen tehtävänä on luoda edellytyksiä taiteen ja kulttuurin tekemiselle ja kokeemiselle Muuramessa. Kulttuuripalvelut tukevat ja edesauttavat kuntalaisten omaehtoista kulttuuritoimintaa, järjestää kulttuuritilaisuuksia ja tuottaa erilaisia kulttuuritapahtumia ja -palveluita sekä huolehtii kotiseutuun ja sen historiaan liittyvistä asioista. Kulttuuripalvelut ovat osa kunnan kilpailukyky-, hyvinvointi- ja elämänsisältöpalveluja. Tehtävää toteutetaan yhteistyössä kunnan eri hallintokuntien, kulttuurijärjestöjen ja erilaisten yhteisöjen, seudullisten toimijoiden ja paikallisten yritysten kanssa.

Palvelusuunnitelma

Kulttuurin omien peruspalveluiden lisäksi poikkihallinnollisen yhteistyön tekeminen vahvistuu. Kulttuuripalvelut toimii yhä enemmän yhteistyössä kunnan muiden ydinprosessien (mm. perusopetus, varhaiskasvatus, vanhuspalvelut) kanssa edistämällä palveluiden tarvelähtöisyyttä.

Kuntalaisten omaehtoista kulttuuritoimintaa tuetaan avustuksilla, tiloilla, tiedottamisella ja yhteisiä tapahtumia järjestämällä. Kotiseututyössä keskitytään paikallisten järjestöjen ja seurakunnan kanssa tehtävän yhteistyön lisäksi kuntajuhliin.

Opetus- ja kulttuuripalveluiden yhteistyönä toteutettava Kulttuurikello -perusopetuksen taide- ja kulttuurikasvatusohjelma tavoittaa kaikki peruskoululaiset (n. 1 300 oppilasta). Kulttuurikello pitää sisällään vuosittaiset koululaiskonsertit, elokuvafestivaalin, museoretket ja luokka-kohtaiset taidetyöpajat.

Yhdessä varhaiskasvatuspalveluiden kanssa toteutettava Kulttuurikaruselli pitää sisällään henkilökunnan koulutuksen lisäksi päivähoitolaisten taidetyöpajatoimintaa vuosittain sovittavan painotuksen mukaisesti. Kulttuurikarusellin ohjelmalvelut ovat tarjolla kaikille alle kouluikäisille.

Ikäihmisten hyvinvointia ja viihtymistä tuetaan mm. järjestämällä Koskikodilla säännöllisiä, kaikille avoimia tilaisuuksia kuten yhteislauluhetkiä, veteraanitapahtumia, Kevätpolska-tapahtuma keväällä ja yhdessä vanhuspalveluiden kanssa vanhusten viikko syksyisin.

Muuramesalin ohjelmisto tarjoaa laadukkaita teatteri-, tanssi- ja elokuvaesityksiä sekä konsertteja kaiken ikäisille. Ohjelmatarjontaa täydentävät paikallisten kulttuurijärjestöjen ja harrastajien omaehtoiset ohjelmatuotannot. Tarjontaa lisäävät myös ammattitaiteilijoiden, ohjelmatoimistojen ja taiteen oppilaitosten kanssa toteutettavat yhteistuotannot ja ns. omariski-tilaisuudet.

Kulttuuritoimen vuosittaisiin perustoimintoihin kuuluvat myös monipuolinen lastenkulttuuritarjonta, Muurame-päivät ja konserttitoiminta Muuramen seurakunnan kanssa.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet Kulttuuripalvelujen saata- vuus Monipuoliset vapaa- ajanviettomahdollisuudet Perheiden hyvä elämä ja lasten tasapainoinen kasvu Syrjäytymisen estäminen Osallisuuden edistäminen Sosiaalisten verkostojen rakentaminen, ylläpitämi- nen ja vahvistaminen Asuinympäristön viihtyvyys	Vaikuttavuustavoitteet Luoda edellytyksiä taiteen ja kulttuurin tekemiselle ja kokemiselle Muurames- sa Lasten, nuorten ja lapsi- perheiden hyvinvoinnin edistäminen ja ennaltaeh- käisevä työ Vetovoimainen kunta Hyvinvointipalvelujen kehittäminen eri hallinto- kuntien ja toimijoiden yhteistyönä.	Lastenkulttuuri- tapahtumien määrä, Kulttuurikello-, Kulttuurikaruselli- ja Kulttuuriaiitta- hankkeiden toteutumi- nen Tapahtumien, ryhmien, kulttuurijärjestöjen määrä Kävijämäärät Tapahtumien määrä ja monipuolisuus Kulttuuritilat	Kulttuurikarusellin si- sällä toteutettiin 11 kulttuuritilaisuutta, joista 7 oli avoimia kaikille alle kouluikäisil- le. Kulttuurikellossa toteutettiin pajojen ja museoretken lisäksi 18 tilaisuutta sekä Mäke- länmäen ja Nisulanmä- en koulujen yhteinen taideprojekti. Kaikille avoimia julkisia tapahtumia järjestettiin vuoden aikana kaikki- aan 72 ja näihin osallis- tui noin 6 000 henkilöä. Avustushakemuksia tuli 6, avustuksia jaettiin yhteensä 8 240 euroa.
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		

Tunnusluvut

Kulttuuripalvelut	TP 13	TA 14	TP 14
Nettokustannukset €/asukas	24,5	26	24,5
Tilaisuudet/vuosi	92	70	101
Kävijämäärät/vuosi	8 500	9 000	9 400

Talousarvion toteutuminen

Kulttuuripalvelujen palvelusuunnitelma toteutui suunnitelmien mukaisesti.

Seudullinen lasten- ja nuortenkeskus Kulttuuriaitta on vakiinnuttanut paikkansa OKM:n rahoittamassa valtakunnallisessa lastenkulttuurikeskusten verkostossa ja Muuramen saama valtionavustus kasvoi. Opetuspalveluiden Kulttuurikellon ja varhaiskasvatuksen Kulttuurikarusellin taidetyöpajat toteutuvat suunnitellusti.

Ohjelmajärjestelyistä erityisesti Keski-Suomen Elokuvakeskuksen kanssa toteutettava Kinometso on vuoden 2014 aikana vakiinnuttanut paikkansa ja kasvattanut kävijämääräänsä.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
30	ASUKASPALVELUIDEN LTK				
58	Kulttuuritoiminta				
***	Toimintatulot	36.000	0	39.701,26	3.701,26-
***	Toimintamenot	283.360-	0	267.122,71-	16.237,29-
****	Toimintakate (Netto)	247.360-	0	227.421,45-	19.938,55-
***	Laskennalliset menot	4.560-	0	4.513,00-	47,00-

3.5.10 Liikuntapalvelut

Toiminta-ajatus

Kunnallisen liikuntatoimen tehtävänä on luoda edellytykset seuratoiminnalle, järjestää liikunta-toimintaa sellaisille ryhmille, jotka jäävät seuratoiminnan ulkopuolelle sekä aktivoida kuntalaiset liikuntaharrastusten piiriin. Painopistealueena on lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi.

Palvelusuunnitelma

Toiminnan tavoitteena on luoda olosuhteet ja aktivoida kuntalaiset harrastamaan liikuntaa vähintään terveysliikunnan tasolla, edistäen terveyttä ja hyvinvointia, ennaltaehkäisten sairauksia ja näin saada taloudellisia säästöjä terveys- ja sosiaalisektorilla. Painopistealueena ovat lapset, nuoret ja lapsiperheet ja ne kuntalaiset, jotka jäävät seuratoiminnassa vähemmälle tai kokonaan ulkopuolelle.

Seuratyötä tuetaan avustuksin, yhteistyöprojektein ja tarjoamalla liikuntapaikat maksutta urheilujärjestöjen junioreiden ja avustuksella tuettuna aikuisryhmien käyttöön. Liikuntapaikat tarjotaan ilmaiseksi kaikille alle 18-vuotiaille (poislukien uimahalli ja kuntosali) lasten ja nuorten hyvinvointiohjelman mukaan.

Uimahallin peruskorjauksen vuoksi lasten uimakoulut, alaluokkien oppilaiden ja esikoululaisien uimaopetus järjestetään vain kevätkauden aikana. Lisäksi kesän uimakouluja ei järjestetä vuosina 2014 – 2015.

Eri liikuntatilojen kalusteita ja välineitä uusitaan siten, että varmistetaan turvallinen harrastaminen.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin ja tasapainoisen kasvun ja kehityksen turvaaminen</p> <p>Hyvinvointipalveluiden tuotannon ja kokonaisuuden suunnitelmallinen kehittäminen eri hallintokuntien ja toimijoiden välisenä yhteistyönä</p> <p>Turvallinen ja viihtyisä kunta asua ja elää</p> <p>Elämäntapasairauksien ennaltaehkäisy</p>	<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Edellytysten luominen urheiluseura-toiminnalle</p> <p>Liikuntatoiminnan järjestäminen sellaisille ryhmille, jotka jäävät seuratoiminnan ulkopuolelle</p> <p>Kuntalaisten aktivointi liikuntaharrastusten piiriin</p> <p>Omaehtoiseen liikuntaan kannustaminen</p>	<p>Liikuntatoimen järjestämien erityis- ja terveysliikunta-ryhmien määrä, osanottajamäärä</p> <p>Uimahallikävijät</p> <p>Avust. saaneiden seurojen jäsenm. Seurojen liikunta-avust./asukas</p>	<p>Liikuntajärjestöjen taloudellinen tukeminen toteutui</p> <p>Liikkuva koulu –toiminta aloitettiin</p> <p>Liikunnan ohjauspalvelut toteutettiin poislukien syksyn vesiliikunta. Ryhmien täyttöaste kiitettävä</p> <p>Tiedotus toteutettiin aktiivisesti</p>
<p>Tuottavuustavoitteet</p> <p>Monipuoliset vapaa-ajanviettomahdollisuudet</p>	<p>Tuottavuustavoitteet</p> <p>Riittävät ja monipuoliset liikuntatilat ja liikuntaharrastusmahdollisuudet, mukaan lukien ulkoilu- ja retkireitit sekä kevyenliikenteen väylät, liikuntaesteettömyys</p>		<p>Liikuntapaikkojen rakentaminen ja ylläpito</p> <ul style="list-style-type: none"> - uimahallin peruskorjaus käynnistettiin kesäkuussa - edesautettiin järjestöjen liikuntapaikkarakentamisen edellytyksiä - osallistuttiin ulkoilu- ja retkireitistöverkoston suunnitteluun - sivukylien kokeiluluonteista liikuntapaikkojen hoitoa ostopalvelusopimuksella ei aloitettu

Tunnusluvut

	TP 13	TA 14	TP 14
Henkilöstömäärä	4,75	4,75	3,10
Uimahallikävijät	41 164	20 000	21 693
Uimahallin nettomenot €/kävijä	7,08	8,40	6,79
Ohjatut tilaisuudet	700	350	290
Muut tilaisuudet	90	90	90
Avustusta saaneiden seurojen jäsenmäärä	3 805	3 800	340
Alle 18 v. lisenssiurheilijat	1 008	710	686
Seurojen liikunta-avustukset €/asukas	5,12	8,55	5,51
Liikuntatoimen käyttömenot €/asukas	91,56	142,00	71,16

Talousarvion toteutuminen

Toimintaympäristön muutos

Uimahallin peruskorjauksen aikana uimaopetusta ja vesiliikuntaryhmien ohjaustoimintaa järjestettiin vain kevätkaudella. Kuntosalin väistötila oli avoinna 7 kk, kävijämäärä 10 149 kertaa.

Muiden liikuntaryhmien järjestämistä jatkettiin kuntosalin väistötiloissa kunnan omilla sekä terveyskeskuksen ja kansalaisopiston kanssa yhteistyössä toteutetuilla ryhmillä. Näiden, työ- ja ikäihmisten liikuntaryhmien tavoitteena on hyvinvoinnin ja toimintakyvyn ylläpitäminen mahdollisimman pitkään ja näin säästää kunnan terveydenhuollon kustannuksissa. Liikuntapalveluiden järjestämissä ohjatuissa ryhmissä oli 347 henkilöä ja heille ohjauksetoja muodostui yhteensä 5 030.

Opetus- ja liikuntapalveluiden yhteistyönä elokuussa käynnistettiin kaikkia perusopetusikäisiä aktivoiva Liikkuva koulu -toiminta.

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden omaehtoisen liikunnan harrastamismahdollisuuksia lisättiin luomalla edellytykset järjestöjen tukirahoitteisten hankkeiden toteutumiselle. Urheiluseuran hankerahoituksella toteutettiin koulumäen alueelle uusi ulkopelikenttä.

Osallistuttiin Seutukunnallisen retkeilyreitit (Muurame - Ladun Maja) suunnitteluun yhteistyössä Jyväskylän Latu ry:n kanssa.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
30	ASUKASPALVELUIDEN LTK				
57	Liikunta ja ulkoilu				
***	Toimintatulot	124.400	0	165.438,40	41.038,40-
***	Toimintamenot	918.350-	0	836.609,01-	81.740,99-
****	Toimintakate (Netto)	793.950-	0	671.170,61-	122.779,39-
***	Suunnitelmapoistot	5.000-	0	3.517,68-	1.482,32-
***	Laskennalliset menot	18.200-	0	15.164,50-	3.035,50-

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
30	ASUKASPALVELUIDEN LTK				
***	Toimintatulot	1.852.120	0	1.904.477,04	52.357,04-
***	Toimintamenot	23.164.250-	0	23.146.951,36-	17.298,64-
****	Toimintakate (Netto)	21.312.130-	0	21.242.474,32-	69.655,68-
***	Suunnitelmapoistot	8.010-	0	6.525,81-	1.484,19-
***	Laskennalliset menot	159.060-	0	163.401,50-	4.341,50

3.6 Teknisten palveluiden lautakunta

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Teknisten palveluiden lautakunta vastaa kunnan maankäytön suunnittelusta, rakentamisen suunnittelusta, rakentamisesta/rakennuttamisesta, mittaustoimesta, rakennusvalvonnasta, ympäristönsuojelusta, palo- ja pelastustoimesta, kaduista, yksityisteistä, puistoista, ulkoilu- ja urheilualueista, kiinteistöistä, ruokahuollosta, siivouksesta, vesihuollosta ja jätehuollosta.

Lautakunnan kokoonpano on yhdeksän jäsentä.

Palvelusuunnitelma

Lautakunta huolehtii sille kuuluvat tehtävät tehokkaasti ja taloudellisesti.

Lautakunta kokoontuu vuoden aikana 11 kertaa.

Lautakunnan alaisten henkilökunnan määrä on noin 85 henkeä.

Talousarvion toteutuminen

Lautakunta kokoontui vuoden 2014 aikana 11 kertaa. Lautakunta tutustui kahteen lupakoh- teeseen paikan päällä sekä teki tutustumismatkan Vuonteen tekopohjavesilaitokselle.

Lautakunnan talousarvion toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet pääosin suunnitelmien mukaisesti. Käyttötalousmenot olivat noin 7,5 miljoonaa euroa (92% TA- tot%), käyttötaloustulot 10,2 (102% TA-tot%), miljoonaa euroa ja investointimenot 5,9 mil- joonaa euroa (97% TA-tot%),.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
40	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
60	Teknisten palveluiden ltk				
***	Toimintamenot	21.400-	0	19.600,72-	1.799,28-
****	Toimintakate (Netto)	21.400-	0	19.600,72-	1.799,28-

3.6.1 Yhdyskuntasuunnittelu

Tekninen hallinto

Toiminta-ajatus

Teknisten palveluiden hallinnosta, suunnittelusta, rakentamisesta ja kunnossapidosta huolehtiminen sekä osallistuminen kunnan kehittämiseen.

Palvelusuunnitelma

Teknisen hallinnon suurimmat tehtäväkokonaisuudet:

- Maankäytön suunnittelutehtävät
- Mittaus- ja kartoitustyöt
- Suunnittelu, rakentaminen/rakennuttaminen ja kunnossapito
- Kunnan maa- ja metsätilojen sekä muun kiinteän omaisuuden kunnossapito ja hoito
- Vesihuollon rakentaminen ja kunnossapito
- Jätehuollon järjestäminen
- Ruokapalvelut
- Kunnan toimesta tapahtuva liikenneturvallisuustyö ja liikenteenhoidon suunnittelu
- Yksityistielain mukaiset kunnan tehtävät

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
Tekninen osasto hoitaa sille kuuluvat tehtävät tehokkaasti ja taloudellisesti.	Muurame on turvallinen ja viihtyisä kunta asua, elää ja yrittää.	Teknisen hallinnon tehokkuutta pyritään edelleen parantamaan.	Lisätään suunnitelmallisuutta.
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		

Tunnusluvut

	TP 13	TA 14	TP 14
Henkilöstö*	13	13	13

*) luku sisältää teknisen osaston eri laitosten työnjohdon ja hallinnon työntekijät.

Talousarvion toteutuminen

Teknisten palveluiden lautakunnan alaiset tehtävät on hoidettu taloudellisesti ja talousarvion mukaisesti. Suunnitelmallisuutta on kehitetty.

Kaavoitus

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Vastata kunnan kaavoituksesta kestävästä kehitystä tukevalla tavalla. Kunnan tulee huolehtia riittävien raakamaareservien hankinnasta sekä tonttien markkinoinnista.

Palvelusuunnitelma

Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää, että taaja-asutusta ja muuta sellaista aluetta varten, jonka rakentamisen ja muun maankäytön yksityiskohtainen järjestäminen on tarpeellista, on kunnan toimesta, sitä mukaa kuin kehitys vaatii, laadittava asemakaava. Kunnan tulee myös ylläpitää ajantasakaavoja sekä ryhtyä toimenpiteisiin vanhentuneiden asemakaavojen uudistamiseksi. Kunnan tulee huolehtia lain mukaisesti myös tarpeellisesta yleiskaavan laatimisesta ja sen pitämisestä ajan tasalla.

Kaavoituksesta ja tonttien markkinoinnista vastaa kunnan kaavoittaja. Ulkopuolista konsulttia tarvitaan suunnittelutehtävissä ja erilaisten selvitysten laadinnassa (esim. luontoselvitykset, tiesuunnitelmat).

Kaavoitukseen liittyvät toimet edellyttävät entistä parempaa luonnon, ympäristön, maiseman, kuntalaisten, eri viranomaisten ja ympäristövaikutusten huomioonottamista.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
Suunnitelmallinen kunnan kehittäminen.	Kunnan suunnitelmallinen kehittäminen kestävästä kehitystä noudattaen.	Riittävä tonttireservi sekä asumiseen että yrittämiseen.	Riittävä ja oikea-aikainen panostaminen maankäyttöön ja kaavoitukseen.
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		

Tunnusluvut

Kaavoitus	TP 13	TA 14	TP 14
Ulkopuolisten palveluiden osto €	36 800	70 000	77 500

ASEMAKAAVAT	TP 2013 Hyväksytyt	TP 2014 Hyväksytyt	TP 2014 Vireillä
Seunavuoren asemakaavan laajennus		38 ha	
Liisalan asemakaava (Ahvenlampi)		13 ha	
Kinkomaan Vitapolis -alueen asemakaavan muutos	16,5 ha		
Sääkslehdon asemakaava	4 ha		
Kauppakeskuksen kaavamuu- tos			4,5 ha
Mikkolan kaavamuu- tos			0,2 ha
Kirkonmäen kaavamuu- tos			1,5 ha
Vanhan Kievarin kaavamuu- tos			1,2 ha
YLEISKAAVAT			
Keskustaajaman osayleis- kaava			1800 ha

Talousarvion toteutuminen

Suunnitelmakaudella kaavoitettiin asemakaavoja asumisen tarpeisiin. Ahvenlammen Liisalan asemakaava hyväksyttiin valtuustossa 31.3.2014 ja Seunavuoren asemakaavan laajennus hyväksyttiin 26.5.2014. Syksyllä 2014 näiltä alueilta laitettiin hakuun uusia tontteja yhteensä 24, joista 18 tonttia varattiin. Tonteille pääsee rakentamaan kesän ja syksyn 2015 aikana. Uutta omakotitalotonttireserviä on jäljellä myös Tervämäessä 7 tontin verran.

Raakamaareserviä kaavoitusta varten kunnalla on Kinkomaalla Ahvenlammen alueella sekä Hautalahden alueella. Ahvenlammen Peltolammen ja Hautalahden alueiden luontoselvitykset tehtiin kuluvana vuonna, varsinaisen kaavoittaminen on päätetty aloittaa vuonna 2015.

Kesällä aloitettiin Setälän alueelle Kauppakeskuksen asemakaavan muutos, joka valmisteltiin ehdotusvaiheeseen syksyllä 2014. Kesällä käynnistettiin myös asemakaavan muutokset Vanhan Kievarin alueelle sekä vanhan Mikkolan (purettu 2013) kortteliin. Kaavamuutokset eteni-
vät syksyn aikana ehdotusvaiheeseen. Kirkonmäen asemakaavan muutos aloitettiin niin ikään kesällä 2014 ja sen tavoitteena on kehittää kirkonmäen aluetta, tarkastella alueen liikenneyh-
teystarpeet ja mahdollistaa pysäköintialueiden laajentaminen.

Suurena kaavoitushankkeena jatkettiin Keskustaajaman osayleiskaavan valmistelua ehdotus-
vaiheeseen. Osayleiskaavan suunnittelualue käsittää ensimmäisessä
vaiheessa taajaman alueen valtatie 9 molemmin puolin rajoittuen etelässä Muuramenjokeen
ja pohjoisessa Jyväskylän kaupungin rajaan. Osayleiskaavan kaavoittamista voitiin jatkaa,
kun 4. vaihemaakuntakaava sai lainvoiman syksyllä 2014. Toisessa vaiheessa yleiskaavoite-
taan keskustaajaman eteläinen puoli. Osayleiskaavoituksen tarkoituksena on saada Muura-
men keskustaajamaan oikeusvaikutteinen yleiskaava.

Keskustan kehittämissuunnitelman laadinta aloitettiin kesällä ja saatiin valmiiksi tavoitteen mukaisesti vuoden 2014 loppuun mennessä.

Vuoden 2015 rakentamiseen uusia tontteja tuli hakuun Ahvenlammelta ja Seunavuoresta 24 kpl. Rakentamiskelpoisia tontteja oli haettavissa yhteensä 39 kpl.

Isolahden osayleiskaavan alueella kunnalla on 19 myytävää tonttia, jossa ensimmäisessä vai-
heessa hakuun laitettiin 5 tonttia syksyllä 2013. Tonteista kaksi myytiin ja yksi varattiin
2014. Niinistön tilan 12 tontin alueelle laadittiin tontti- ja tiesuunnitelma.

Muuramen kunta osallistui Rakentaminen & Talotekniikka messuille Jyväskylän Paviljongissa 14.–16.3.2014 Jyväskylän seudun yhteisellä osastolla.

Mittaus

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Mittaustoimi vastaa ja valvoo kunnan kartoitus- ja mittaustöitä Maankäyttö- ja Rakennuslaissa sekä suosituksessa JHS 185 säädetyllä tavalla.

Palvelusuunnitelma

Tavoitteina ovat edellytysten luominen asemakaavan toteuttamiselle ja maankäytön suunnittelulle merkitsemällä asemakaavan mukaiset rakennuspaikat maastoon ja tekemällä asemakaavoitusta varten Maankäyttö- ja Rakennuslaissa sekä suosituksen JHS 185 vaatimukset täyttävät pohjakartat. Tehtäväkenttään kuuluvat myös rakennusvalvonnan avustaminen merkitsemällä uusien rakennusten sijainti rakennuspaikoille sekä asemakaava-, että haja-asutusalueilla, kunnallisteknisen suunnittelun ja rakentamisen mittaus- ja dokumentointityöt, osoitejärjestelmä- ja opaskartta-aineistojen ylläpito sekä mittaustoimessa tarvittavan atk-ohjelmiston ja kaluston ylläpito.

Tunnusluvut

Mittaus	TP 13	TP 14
Asemakaavan pohjakartan ajantasaistamiseen liittyvät mittaukset	n. 30 ha	n. 25 ha
Kaavalaskenta ja maastoon merkitseminen, kohteita	n. 40 kpl	n. 40 kpl
Lohkomiset ja muut toimitukset (maastotyöt ja kartat, laskenta)	n. 35 kpl	n. 45 kpl
Rakennusvalvonnan uudisrakentamisen mittaukset	n. 80 kpl	104 kpl
Sijaintikatselmuksien mittauksia	n. 30 kpl	36 kpl
Kunnallistekniikan ja teiden rakentamiseen liittyvät mittauskohteet	n. 110 kpl	n. 90 kpl
Henkilöstöä	3	3

Talousarvion toteutuminen

Mittaustoimen tehtävät ovat suhteessa kaikkeen teknisen toimen suunnitteluun ja rakentamiseen. Vuoden 2014 tavoitteet ovat toteutuneet suunnitelmien mukaisesti.

Asemakaavoitusta varten on laajennettu ja täydennetty pohjakarttoja etenkin Seunavuoren, Kinkomaan ja keskustan alueilla. Rakennusvalvonnan mittaukset on tehty tarpeen mukaan. Vesihuollon johtokarttojen laatimista numeeriseen muotoon on jatkettu tekemällä dokumentointimittauksia sekä uusista että vanhoista johtolinjoista.

Vuoden 2015 rakentamiseen tulevien tonttien lohkomisten laskenta- ja maastotyöt tehtiin pääasiassa Seunavuoren, Kinkomaan, Tervämäen ja Punasillan alueilla.

Kunnallistekniikan suunnitteluun ja rakentamiseen liittyviä mittauksia tehtiin runsaasti eri puolilla kunnan taajamia.

Kunnan taajama- ja haja-asutusalueiden numeerinen opaskartta-aineisto päivitettiin ja aineistosta painettiin ajantasainen opaskartta.

Vuonna 2014 uusittiin GPS- ja takymetrikaluston maastotietokone. Kalustoa tullaan uusimaan vuosittain osissa.

Kunnallistekniikan suunnittelu

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Kunnallistekniikan tehtäviin kuuluu (tie, vesi- ja viemärijohtojen, puistojen sataman ym. yleisten alueiden) yleis- ja rakennussuunnittelu rakentamisohjelmien toteuttamiseksi ja rakentamisvalmiuksien ylläpitämiseksi.

Palvelusuunnitelma

Kaavoitukseen liittyvä kunnallistekniikan ja liikenteen yleissuunnittelu.

Tunnusluvut

Kunnallistekniikan suunnittelu	TP 13	TA 14	TP 14
Ulkopuolisten palvelujen osto €	11 500	60 000	39 000

Talousarvion toteutuminen

Uusien asemakaava-alueiden; Seunavuoren (Korentotiet), Liisalan ja Pappilanpolun asemakaava-alueiden kunnallistekniikan suunnittelu.

Kohde	Nimi	Talousarvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
40	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
61	Yhdyskuntasuunnittelu				
***	Toimintatulot	14.200	0	10.302,29	3.897,71
***	Toimintamenot	615.500-	0	559.778,53-	55.721,47-
****	Toimintakate (Netto)	601.300-	0	549.476,24-	51.823,76-
***	Laskennalliset menot	51.220-	0	42.429,00-	8.791,00-

3.6.2 Rakennusvalvonta

Budjettirahoitteinen

Tehtäväkohtaiset tavoitteet

Valvoa kaavojen noudattamista, huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelystä sekä valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa siten, kuin siitä laissa säädetään.

Valvoa, että maa- aineiden ottolupien ehtoja ja lainsäädäntöä noudatetaan.

Valtion lainoittaman/ avustaman maatalous- ja asuntorakentamisen suunnitelmien, sekä korjaustoimenpiteiden tekninen valvonta.

Rakennusrekisterin pitäminen ja tietojen toimittaminen väestörekisteriin ja maistraattiin.

Palvelusuunnitelma

Rakennusvalvonta edesauttaa hyvän, terveellisen, turvallisen ja viihtyisän ympäristön aikaansaamista sekä rakennetun ympäristön ja rakennuskannan suunnitelmallista hoitoa ja kunnossapitoa.

Pyritään nopeaan ja oikeudenmukaiseen päätöksentekoon lupa-asioissa, asiakasläheiseen palveluun sekä joustavaan rakennusaikaiseen valvontaan ja ohjaukseen.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Hyvä, viihtyisä ja toimiva asuinympäristö			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
Palvelukyky, tehokkuus, osaaminen	Nopea, joustava päätöksenteko	Hakemusten käsittelyajat Tekla < 6 vk raktark < 4 vk	Hyvät ohjeet, asiapereiden ennako käsitteily
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		
Terveellinen, turvallinen ja viihtyisä ympäristö	Sujuva lupakäsittely ja rakennusaikainen valvonta	Katselmusten saataavuus < 5 vrk	Henkilöresursseista ja koulutuksesta huolehtiminen
Tasapuolisuus ja oikeudenmukaisuus	Oikeudenmukaiset päätökset	Oikaisuvaatimusten ja valitusten määrä < 5 kpl/ a	Toimiva yhteistyö, ennakoiva valvonta

Tunnusluvut

	TP 13	TA 14	TP 14
Myönnettyt luvat yhteensä	239	220	293
Rakennus- ja toimenpideluvat	180	170	207
Toimenpideilmoitukset	52	50	65
Rakennuslupakatselmukset	720	600	620
Valmistuneet asunnot	60	50	89

Talousarvion toteutuminen

Kauden tavoitteet ovat toteutuneet pääosin suunnitelmien mukaisesti. Poikkeamaa on ainoastaan lupamäärissä ja lupatuloissa, jotka ovat suuremmat kuin arvioitiin. Edelliseen vuoteen verrattuna kasvua oli lupamäärissä noin 23 % (54 kpl) ja lupatuloissa noin 42 % (35 380 €).

Lupien, niihin liittyvien katselmusten, rakentamisen ohjauksen ja neuvonnan määrä on suoraan riippuvainen suhdanteista, asukasmäärän kasvusta, kaavoituksesta ja kunnan tonttivarannosta.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
40	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
62	Rakennusvalvonta				
***	Toimintatulot	69.000	0	119.358,86	50.358,86-
***	Toimintamenot	173.670-	0	149.122,28-	24.547,72-
****	Toimintakate (Netto)	104.670-	0	29.763,42-	74.906,58-
***	Laskennalliset menot	9.780-	0	7.398,00-	2.382,00-

3.6.3 Ympäristönsuojelu

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Toimialan tehtävä on ympäristölainsäädännön alainen neuvonta ja valvonta, vesihuoltolain ja jätevesiasetuksen edellyttämät tehtävät, ympäristön tilan seuranta, luonnon virkistyskäytön edistäminen sekä lupaviranomaisena toimiminen.

Palvelusuunnitelma

Sujuva lupa- ja ilmoitusasioiden käsittely, nopea päätöksenteko. Lupahakemusten käsittely neljässä kuukaudessa, ilmoitusten kahdessa kuukaudessa.

Ympäristöhaittojen ennakoiva ehkäiseminen.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
Palvelualltius, tehokkuus, osaaminen	Sujuva lupakäsittely, nopea päätöksenteko	Lupahakemusten käsittely 4 kk:ssa, ilmoitusten 2 kk:ssa.	Toimiva yhteistyö, joustavat työtavat, asiakkaiden neuvonta
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		
Terveellinen, viihtyisä työympäristö	Ympäristöhaittojen ennakoiva ehkäiseminen. Luonnon virkistyskäytön edistäminen.	Jätelain alaisia jätehuoltotarkastuksia tehdään vuosittain 25 ja ympäristölupien tarkastuksia 5. Luontopolut ym. alueet pidetään kunnossa.	Toimintojen säännöllinen valvonta. Kunnostetaan vuosittain polkuja ja alueita.

Tunnusluvut

	TP 13	TA 14	TP 14
Ympäristölupapäätökset	3	2	4
Lannan patterointi-ilmoitukset	5	6	1
Muut päätökset ja ilmoitukset	3	12	3
Romuajoneuvojen siirtöpäätökset	6	10	6
Jätehuolto- ja lupatar- kastukset	15	30	15

Talousarvion toteutuminen

Lupahakemukset ja ilmoitukset käsiteltiin yhtä lukuun ottamatta tavoiteajassa. Jätehuolto- ja lupatarkastuksia tehtiin vuoden aikana 15. Kesämökkien omistajille lähetettiin liittymiskehotuksia järjestettyyn jätteenkuljetukseen. Jätevesiprojekti kohdisti kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien neuvontaa Isolahden ja Olympiakylän asuinkiinteistöille.

Maa-aineslupamaksut siirtyivät ympäristösuojelun tuloihin, jonka vuoksi ympäristöpuolen tulot lisääntyivät edelliseen vuoteen verrattuna.

Ajoneuvojen siirtäminen ja hävittäminen

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain mukaiset toimenpiteet. Kunta on vastuussa ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain mukaan tietyistä ajoneuvojen ja romuajoneuvon siirtämisistä (Laki ajoneuvojen siirtämisestä 828/2008).

Palvelusuunnitelma

Hylätyt tai tien kunnossapitoa haittaavat ajoneuvot ja romuajoneuvot siirretään kunnan romuajoneuvoille varattuun varastoon, josta ne edelleen toimitetaan purettaviksi.

Talousarvion toteutuminen

Siirtopäätöksiä tehtiin kuusi kpl.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
40	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
63	Ympäristöhuolto				
***	Toimintatulot	2.000	0	6.675,80	4.675,80-
***	Toimintamenot	70.160-	0	64.624,06-	5.535,94-
****	Toimintakate (Netto)	68.160-	0	57.948,26-	10.211,74-
***	Laskennalliset menot	3.940-	0	3.685,71-	254,29-

3.6.4 Liikuntapaikat

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Teknisten palveluiden lautakunnan tehtävä on järjestää mahdollisimman hyvät edellytykset urheilun ja liikunnan harjoittamiseen sekä kilpaurheilijoille että muille liikunnan harrastajille. Toiminnan tuloksena ihmisten terveys ja työkyky säilyy ja kohenee.

Palvelusuunnitelma

Toiminta keskittyy suuren yleisön, koululaisten ja aktiivisten urheilijoiden liikuntamahdollisuuksien ylläpitoon ja liikuntapaikkojen hoitoon. Palveluja pyritään tarjoamaan tasapuolisesti kaikille.

- Urheilukenttien ja muiden liikuntapaikkojen hoito ja kunnossapito.
- Uimarantojen pitäminen viihtyisinä ja puhtaina.
- Uimarantojen tason tulee täyttää terveystieteiden vaatimukset.
- Muuramessa ei ole EU-uimarantoja.
- Kesäaikana ulkoilureitit palvelevat lenkkeilijöitä ja talvisin suurin osa reiteistä toimii latupohjina. Keskeisimmät reitit on valaistu.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
Liikuntapaikkojen hoitotason säilyttäminen hyvänä.	Muuramessa ja mukava asua ja harrastaa.	Liikunta- ja harrastuspaikkojen määrä ja hoitotaso	Kunnan panostuksen supistuessa eri harrastajien omaa panostusta lisätään.
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		

Tunnusluvut

Liikuntapaikat	TP 13	TA 14	TP 14
Kentät			
Urheilukenttä	2	2	2
Jalkapallokenttä (tekonurmi)	1	1	1
Jääkiekkokaukalo	5	5	5
Tenniskenttä	2	2	2
Luistelukenttä	5	5	5
Koripallokenttä (ulkona)	1	1	1
Urheilu- ja retkeilyalueet			
Valaistua latuareittia km	7	7	7
Muuta latua km	65	65	65
Yleinen uimaranta kpl	12	12	12
Venelaituri kpl	3	3	3
Venepaikka kpl	71	71	71
Latukone kpl	2	2	2

Talousarvion toteutuminen

Vuoden 2014 tavoitteet ovat toteutuneet suunnitelmien mukaisesti. Leuto talvi toi säästöä etenkin latujen ja kenttien kunnossapidon osalle.

Kinkomaan urheilukentän huoltorakennus viimeisteltiin alkutalvella 2014.

Saarenlahden ja Kylänlahden laituralueille hankittiin valvontakamerat ilkevällä ehkäisemiksi.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
40	TEKNISETEN PALVELUIDEN LTK				
65	Liikuntapaikat				
***	Toimintatulot	21.900	0	10.915,05	10.984,95
***	Toimintamenot	244.710-	0	168.371,14-	76.338,86-
****	Toimintakate (Netto)	222.810-	0	157.456,09-	65.353,91-
***	Suunnitelmapoistot	55.700-	0	42.300,24-	13.399,76-
***	Laskennalliset menot	5.510-	0	5.788,00-	278,00

3.6.5 Saunakylä

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Saunakylän toimintaa ollaan lopettamassa ja Saunakylä siirtyy Jämsään.

Palvelusuunnitelma

Saunakylän museosaunojen siirto Jämsään tapahtuu vuosien 2013 ja 2014 aikana.

Saunakylään jää pari saunottavaa savusaunaa.

Talousarvion toteutuminen

Saunakylän alueella ei ole mitään toimintaa. Saunoja ei ole vielä siirretty Jämsään, siirto tapahtuu todennäköisesti vuonna 2015.

3.6.6 Liikenneväylät ja yleiset alueet

Liikenneväylät

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Katujen, kevytväylien ja valaistuksen hoito ja kunnossapito.
Kunnan yksityistieavustusten jakaminen.

Palvelusuunnitelma

Liikenneväylien hoitokilometrit lisääntyvät vuosittain uudisrakentamisen vaikutuksesta. Liikenneväylien, katujen ja kevytliikenneväylien hoitotaso pyritään pitämään kohtuullisena. Katujen päällystäminen alentaa hoito- ja kunnossapitokustannuksia, mutta katujen määrän kasvu lisää hoitokustannuksia.

Vuosittain pyritään parantamaan ja päällystämään myös vanhempien asuinalueiden katuja.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
Parannetaan etenkin vanhojen asuntoalueiden katujen tasoa.	Muurame on turvallinen ja viihtyisä kunta asua, elää ja yrittää.	Myönteinen kuntalaispalaute.	Tavoitteen saavuttaminen tapahtuu pitkällä aikavälillä.
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		

Tunnusluvut

Liikenneväylät	TP 13	TA 14	TP 14
katuja (km)	65,5	65,5	65,5
kevyen liikenteen väyliä (km)	19,8	19,8	20,7
avustettavia yks.teitä (kpl)	47	47	48
avustettavia yks.teitä (km)	104,5	104,5	104,5
avustuksia yks.teille (euroina)	50 000	56 200	56 200

Talousarvion toteutuminen

Katuverkoston kasvaessa kunnossapitoalueet ovat laajentuneet Kinkomaan Ahvenlammen, Seunavuoren ja Tervämäen asuntoalueilla. Vähälumisen talven johdosta kunnossapidon kustannuksissa säästettiin.

Teiden ja pihojen auraus ja osa hiekoituksesta teetettiin ulkopuolisilla urakoitsijoilla. Samoin teiden päällysteiden paikkaukset teki ulkopuolinen urakoitsija. Omalla kalustolla poistettiin teiden polanteita ja hiekoitettiin liikenneväyliä sekä parannettiin risteyksien näkyvyyksiä. Kesäkunnossapito, pölynsidonta ja teiden lanaus tehtiin kunnan omalla kalustolla. Hiekoitushiekan poisto, tienvarsien ja liikennevihreiden niitot tapahtuivat ulkopuolisen urakoitsijan toimesta.

Katuvalaistusta rakennetaan investointimäärärahalla. Uusia valaistuskohdeita vuonna 2014 oli: Verkkoniemi: Viikkilänraitti (osa). Keskusta: Nuuttilantie (osa). Seunavuori: Saarikonlenkki. Tervämäki: Riekontie ja Koppelontie. Ahvenlampi: Untamonpolku, Ainonpolku, Velamonpolku, Ahvenahontie ja Joukahaisenpolku.

Katuvalaistuskustannukset nousevat tievalaistuksen lisääntymisen ja ilkevallan myötä. Valaistuksen määräaikaista yö- ja kesäkatkaisua jatkettiin. Pääsääntöisesti valaistus on katkaistuna kello 24.00–05.30. Asemakaava-alueen ulkopuoliset valaistukset ovat katkaistuina kello 23.00–06.00. Muuramen ydinkeskustassa valot palavat koko yön.

Yksityisteitä avustettiin yhteensä 56 200 eurolla vuonna 2014. Summa sisältää Ronsuntaipaaleentien perusparannusavustuksen 4 000 euroa ja Salakorventien 2 200 euroa. Yksityisteiden peruskorjausavustukset käsitellään vuosittain erillisinä asioina.

Puistot

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Rakennetun ja luonnontilaisen ympäristön viihtyisyyden ja maisemakuvan ylläpitäminen.

Palvelusuunnitelma

Puistojen, puistometsien, kaduilla olevien kunnan omien bussipysäkkien, katujen liikennevihreän ja muiden yleisten alueiden ylläpitäminen ja kunnostaminen sekä hoitotason säilyttäminen kohtuullisella tasolla.

Kunnan leikkipuistojen ja välineistön ylläpitäminen vaatimusten edellyttämällä tasolla.

Vesakoitumisen estäminen.

Muuramenjoen virkistyspolun ylläpitäminen.

Matonpesupaikkojen ylläpitäminen ja kunnostaminen.

Keskustan merkittävät puistot pyritään edelleen hoitamaan hyvin.

Keskustan merkittävimpien paikkojen viihtyisyyttä ja kauneutta lisätään kukka-asetelmilla, jotka istutetaan keväisin ja poistetaan talven ajaksi.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
Viihtyisä ympäristö	Muurame on viihtyisä kunta.	Myönteinen kuntalaispalaute	Resurssien suunnittaminen puistoihin.
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		

Tunnusluvut

Puistot	TP 13	TA 14	TP 14
Puistoina hoidettavia alueita (ha), joista	164,7	164,7	189,6
-puistometsää	130	130	141,1
-leikattavaa nurmea	10	10	11,6
-palstaviljelyalueita	0	0	0
-niittoalueita	27,6	27,6	34,3
-hoidettavaa tiealuetta	1,8	1,8	2,6
Leikkikenttiä (kpl)	20	20	20

Talousarvion toteutuminen

Vuonna 2014 ei rakennettu uusia puistoalueita/leikkikenttiä. Leikkikenttien kalusteita uudistettiin ja korjattiin. Muuramenjoen varsi raivattiin ja luontopolulle uusittiin kaksi pientä siltaa. Puistotoimeen työllistettiin kaikkiaan 5 henkilöä liittyen osittain kunnan työllistämistrategiaan.

Työt hoidettiin pääosin omana työnä, paitsi kerran tai kahdesti kesässä niitettävien alueiden hoito ostettiin urakoitsijalta.

Kohde	Nimi	Talousarvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
40	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
67	Liikenneväylät ja yleiset alue				
***	Toimintatulot	3.500	0	27.673,96	24.173,96-
***	Valmistus omaan käyttöön	145.260	0	164.564,02	19.304,02-
***	Toimintamenot	797.400-	0	730.583,64-	66.816,36-
****	Toimintakate (Netto)	648.640-	0	538.345,66-	110.294,34-
***	Suunnitelmapoistot	1.107.830-	0	1.067.355,10-	40.474,90-
***	Laskennalliset menot	5.890-	0	4.837,00-	1.053,00-

3.6.7 Palo- ja pelastustoimi

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Vuoden 2004 alusta alkaen kuntien hoitama pelastustoimi siirtyi alueellisesti järjestettäväksi. Tätä toimintaa hoitamaan on perustettu Keski-Suomen pelastuslaitos, josta vastaa Jyväskylän kaupunki isäntäkuntaperiaatteella.

Muuramen kunta ostaa pelastustoimen palvelut alueelliselta pelastuslaitokselta. Asiasta on tehty sopimus kuntien kesken.

Palvelusuunnitelma

Kunta on vuokrannut palokunnan tilat toimintaa varten vuoden 2004 alusta. Pelastuslaitos suunnittelee uuden paloaseman rakentamista Muurameen. Asema voi valmistua 2015–2016. Asemalle on löydettävä uusi sijoituspaikka läheltä Muuramen keskustaa. Uuden aseman koko tulee olemaan noin 1000 huoneistoneeliötä. Rakentamisesta vastaa Muuramen kunta ja pelastuslaitos vuokraa kiinteistön.

Talousarvion toteutuminen

Pelastustoimen kustannukset toteutuivat suunnitellun mukaisesti, nousua edellisestä vuodesta oli 5,1 %.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
40	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
68	Palo- ja pelastustoimi				
***	Toimintamenot	766.950-	0	767.632,12-	682,12
****	Toimintakate (Netto)	766.950-	0	767.632,12-	682,12

3.6.8 Kiinteistötoimi

Siivoustoimi

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Siivoustoimen tehtävä on huolehtia kunnan kiinteistöjen siivouksesta tarkoituksenmukaisesti ja tehokkaasti. Hyvällä siivoustoiminnalla pystytään ylläpitämään rakennusten kuntoa, välttämään tarpeetonta korjausta ja säilyttämään tilojen viihtyisyys.

Palvelusuunnitelma

Tarkoituksenmukaisen ja kohtuuhintaisen siivoustason säilyttäminen. Tulevien vuosien haaste siivousalalla on uusien työntekijöiden rekrytointi suurien ikäluokkien eläköityessä.

Tunnusluvut

Siivoustoimi	TP 13	TA 14	TP 14
Henkilöstöä	Siivouspäällikkö +12 koko-aikaista +4 osa-aikaista	1+16+4	Siivouspäällikkö +11 koko-aikaista +6 osa-aikaista
Siivottavat pinta- alat m ²	27 593	31 586,5	29 155,5
euroa/m ² /vuosi	24,10		22,50

Siivottavat tilat jakaantuvat seuraavasti:

Paloasema/kunnanvarasto	1188 m ²	
Virastotalo	2479 m ²	+ YH-tilat 98 m ²
Pääkirjasto	737 m ²	
Nisulanmäen koulu	8112 m ²	
Lukio	1307 m ²	
Mäkelänmäen koulu	4487 m ²	
Parakkikoulu	150 m ²	
Uimahalli	1138 m ²	
Isolahden koulu	917 m ²	
Kinkomaan koulu	991 m ²	
Niittyahon koulu	1331 m ²	
Leikari pk.	1273 m ²	
Leikari koulu	718 m ²	
Rajalan päiväkoti	1106 m ²	
Rajalan korttelikoulu	860 m ²	
Rajala seurakunnan tila	68 m ²	
Rajalan siirtopäiväkoti	265 m ²	
Kuntosali	150 m ²	
Franssila	380 m ²	*)
Nuorisotoimi	250 m ²	
Mäkelänmäen liikuntatilat	679,5 m ²	
Hammashoito/ kouluterv.	197 m ²	
Kukkaniemi	121 m ²	*)
Urheilukentän huoltorakennus	153 m ²	*)

*) Siivous ei ole päivittäistä. Siivottavat neliöt on tarkistettu mitoituksessa.

Talousarvion toteutuminen

Siivoustoimi on toteutunut suunnittelun mukaisesti. Siivoustyötä on kehitetty ammattitaidon ylläpitämisellä ja koneellistamalla mahdollisuuksien mukaan. Viralliset SFS 5994-INSTA 800:2010 siivouksen laatumittaukset tehtiin Nisulanmäen-Lukion- Mäkelänmäen kouluissa ja Leikarissa. Siivoustyön mitoitukset päivitettiin Nisulanmäen- ja Mäkelänmäen kouluissa sekä Rajalassa. Henkilöstön työhyvinvointiin on kiinnitetty erityistä huomiota, mikä on vaikuttanut lyhyiden sairauspoissaolojen vähenemiseen. Kaksi työntekijää on siirtynyt osa-aikaisiksi.

Muuramen uimahallin, kouluterveydenhoitotilojen, kouluhammashoitotilojen Mäkelänmäen koulun liikuntatilojen siivoussopimus päättyi 31.5.2014.

Siivottavat pinta-alat tulevat lisääntymään uudisrakentamisen myötä vuosittain.

Toimitilapalvelut

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Kiinteistöhallinto on keskitetty teknisten palveluiden lautakunnalle.

Vuoden 2010 alusta tuli käyttöön kiinteistökustannusten jako sisäisen vuokran mukaan käyttäjille. Vuokra jakaantuu pääomavuokraan ja ylläpitovuokraan. Ylläpitovuokran tulee kattaa kiinteistöjen ylläpidosta aiheutuvat kustannukset. Pääomavuokrassa on korko ja korjausvastike.

Sisäinen vuokra

- auttaa kokonaisvaltaiseen ajatteluun palvelutuotannon todellisten kustannusten hahmottamisessa/mittaamisessa
- kannustaa tilaomaisuuden tehokkaampaan käyttöön
- helpottaa kunnan yksiköiden toiminnan taloudellista arviointia ja vertailua
- antaa paremman mahdollisuuden vertailla myös muita vaihtoehtoisia tapoja hankkia tiloja
- selkeyttää budjetointia ja rahoitussuunnittelua
- tuottaa toimivat ja tarkoituksenmukaiset tilaresurssit ydintoiminnalle pitkällä aikavälillä

Palvelusuunnitelma

Teknisten palveluiden lautakunnan tehtävänä on kunnan omassa käytössä olevien kiinteistöjen ja huoneistojen hoito ja kunnossapito sekä edellytysten luominen niiden tehokkaalle käytölle.

Kiinteistöjen käytön edellytyksenä on kiinteistöjen hyvä kunto. Kuntoa mitataan nykyään useimmiten sisäilma-asioilla. Kunnassa toimii sisäilmatyöryhmä, johon kuuluvat työterveyden, terveystarkastuksen, työsuojelun ja kiinteistöjen edustajat. Työryhmä kokoontuu useita kertoja vuodessa. Kiinteistöissä teetetään kunto- ja sisäilmatutkimuksia ja selvityksiä ulkopuolisilla konsulteilla. Tutkimuksiin ja selvityksiin käytetään kymmeniä tuhansia euroja vuosittain.

Tunnusluvut (Menot euroa/vuosi)

Rakennukset ja huoneistot (krs-ala /tilavuus)	TP 13	TA 14	TP 14
Hallinto	48 681	59 890	35 291
Virastotalo 3721 m ² /11950 m ³	173 095	165 570	137 616
Koskenranta 1280 m ² /4600 m ³	70 244	81 620	53 423
Kukkaniemi 121 m ² /480 m ³	10 350	15 300	9 022
Urheilukentän huoltorakennus	8 024	10 060	12 425
Franssila 380 m ² /1671 m ³	12 411	21 250	13 281
Rantala	1 723	3 910	4 206
Varasto	25 375	7 810	6 854
Muuratkoti/siirtotila	59 171	52 890	47 382
Leikari	106 917	90 880	86 968
Kylänlahden päiväkoti	61 747	40 410	49 537
Rajalan päiväkoti-korttelikoulu	108 239	93 450	82 701
Isolahden koulu	53 031	60 620	44 599
Kinkomaan koulu	246 941	224 400	201 783
Niittyahon koulu	58 372	70 080	56 272
Terveyskeskus	250 748	237 280	208 758

Kulttuurikeskus ja Monitoimitalo

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Kulttuurikeskuksen kiinteistö on valmistunut vuonna 1990 ja laajennus 2004. Kiinteistössä on aloitettu peruskorjausluontoiset työt. Tavoitteena on pitää koulukeskus hyvässä käyttökunnossa vuosittaisilla korjaustöillä.

Palvelusuunnitelma

Monitoimitalon alapihalle vuonna 2010 hankittuja vuokratiloja, "pihakoulua", käytetään vuoden 2014 kesään asti, jolloin koulun laajennus valmistuu.

Monitoimitalon koulun osassa on tehty paljon peruskorjausluontoista työtä.

Talousarvion toteutuminen

Kulttuurikeskuksen muuramesalin tuolien vaihtotyö saatiin päätökseen ja näyttämön verhot vaihdettiin.

Mäkelänmäen koulun laajennuksen valmistuttua vuokrattavat väistötilat palautettiin vuokranantajalle. Julkisivua ja alapihan luokkia kunnostettiin.

Terveyskeskuksen kiinteistö

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Terveyskeskuksen kiinteistö siirtyi vuoden 2011 alusta kuntayhtymältä Muuramen kunnalle. Kiinteistössä toimii Jyväskylän terveystieteiden tutkimuskeskuksen Muuramen toimipiste ja kiinteistö on vuokrattu Jyväskylän kaupungin tilapalvelulle. Kunta järjestää terveystieteiden tutkimuksessa tarvittavat tilat.

Talousarvion toteutuminen

Uusittiin hammashoitolan ilmanvaihtokanavat sekä keittiön alkuperäinen jakelulinjasto ja pakastin.

Kiinteistön sisäpuolinen hoito on ostettu kiinteistössä työskenteleviltä Tilapalvelun laitoshenkilöiltä.

Varastot

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Varasto palvelee teknisen osaston rakennus- ja kunnossapitotoimintaa.

Palvelusuunnitelma

Varastointi on pienimuotoista korjaus- ja rakennustarvike- sekä työkalujen varastointia, johon kuuluu myös työkalujen huolto ja korjaus.

Tunnusluvut

	TP 13	TA 14	TP 14
Henkilöstö	0,5	0,5	0,5

Talousarvion toteutuminen

Varastointi on ollut pienimuotoista.

Huoneistojen ja rakennusten vuokraus

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Kunnan omistamien huoneistojen ja rakennusten asianmukainen hoito ja kunnossapito.

Palvelusuunnitelma

Säilyttää kunnan huoneistot ja kiinteistöt kohtuullisessa kunnossa.
Kustannustason pitäminen kohtuullisena.
Huoneistojen ja kiinteistöjen arvon säilyttäminen.

Talousarvion toteutuminen

Aittosaaren kiinteistö on tällä hetkellä tyhjänä. Kiinteistö on inventoitu kohde ja siten säilytetävä.

Kievarin kiinteistö myytiin yksityiselle ja laadittiin kaavamuutos.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
40	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
69	Kiinteistötoimi				
***	Toimintatulot	5.474.830	0	5.441.017,24	33.812,76
***	Valmistus omaan käyttöön	48.390	0	100.191,58	51.801,58-
***	Toimintamenot	2.757.070-	0	2.575.738,04-	181.331,96-
****	Toimintakate (Netto)	2.766.150	0	2.965.470,78	199.320,78-
***	Suunnitelmapoistot	1.445.850-	0	1.461.470,48-	15.620,48
***	Laskennalliset tulot	738.390	0	651.626,11	86.763,89
***	Laskennalliset menot	771.000-	0	671.920,25-	99.079,75-

3.6.9 Sisäiset palvelut

Konekeskus

Kohderahoitteinen

Tehtäväkohtaiset tavoitteet

Konekeskus myy palveluja omakustannushintaan lähinnä tekniselle osastolle. Konekeskuksen tarkoitus on tukea kunnan omia toimintoja.

Palvelusuunnitelma

Konekeskus toiminta perustuu omakustannusperiaatteeseen.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Ylläpidetään töiden sujumisen kannalta välttämätöntä konekantaa. Vanhentunutta kalustoa uusitaan.			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		

Tunnusluvut

	TP 13	TA 14	TP 14
Kalustoa (kpl)			
Traktorit	4	4	4
Kuorma-auto	1	1	1
Henkilöstö	2	2	2

Talousarvion toteutuminen

Konekeskus on toiminut pääosin talousarvion mukaisesti. Vähälumisuuden vuoksi tulot ovat jääneet suunniteltua pienemmäksi. Vuonna 2014 uusittiin traktori.

Ruokapalvelu

Kohderahoitteinen

Tehtäväkohtaiset tavoitteet

Ruokapalvelun toiminta jakautuu keskuskeittiölle sekä Leikarin-, Rajalan, Niittyahon-, Isolahden ja Monitoimitalon palvelukeittiöihin sekä Kinkomaan tarjoilukeittiöön.

Keskuskeittiö valmistaa aterioita peruskouluille, lukiolle, päivähoidolle ja työpaikkaruokailulle sekä osan kunnan sisäisistä tarjoiluista. Ruokapalvelu tuottaa ravintosuositusten mukaisia, maittavia aterioita kokonaistaloudellisesti, tehokkaasti ja työhyvinvoinnista huolehtien.

Palvelusuunnitelma

Nisulanmäki:

Keskuskeittiö valmistaa aterioita noin 2100 henkilölle ja aterioita tarjoillaan 18 erikohteessa. (Aamupaloja 12 kohteessa, lounaita 18 kohteessa ja välipaloja 16 kohteessa). Koululaisten maksullisen välipalan tarjoaminen jatkuu kouluruokailusuositusten mukaisesti Nisulanmäen ruokasalissa.

Ruokapalvelun kustannukset jaetaan suoritteiden määrän mukaisesti käyttäjille.

Tunnusluvut

Toiminnan laajuuden mittarit (Nisulanmäki)

Ruokapalvelut	TP 13	TA 14	TP 14
Ateriasuoritteiden määrä	439 630	467 000	431 068
Kuljetettavien aterioiden määrä ja osuus kokonaismäärästä	316 532 noin 72	336 240 noin 72 %	317 968 noin 74%
Erityisruokavalioiden osuus	14 %	14 %	20 %
Henkilöstö	24, joista 5 osa- aikaista	24, joista 5 osa- aikaista	24, joista 6 osa- aikaista

Yksikkökustannusmittarit

Ruokapalvelut	TP 13	TA 14	TP 14
Kokonaiskustannukset/euroa (ilman sisäisiä tilityseriä)	1 108 460	1 226 450	1 137 558
Kokonaiskustannukset keskimäärin/suorite/euroa	2,52	2,49	2,63

Talousarvion toteutuminen

Ruokapalvelu on toteutunut lähes suunnittelun mukaisesti. Ateriasuoritteiden pieneneminen johtuu suureksi osaksi esimerkkiruokaoikeuden tarkentumisesta sekä yläkoulun ja sosiaali-puolen asiakasmäärien vähenemisestä.

Kinkomaan koulun remontin ajan tarjoilukeittiönä toimii erillinen parakki. Astiahuolto tapahtuu keskuskeittiöllä sekä kaikki ruoat tulevat Kinkomaalle tarjoiluvalmiina.

Ruokapalvelun menoihin vaikuttavat mm. kaikkien elintarvikkeiden (5–15%) hintojen kohoaminen, kuljetusten kallistuminen, laitteiden ja astioiden uusiminen, johtuen rikkoutumisista sekä kulumisesta ja koneiden ja laitteiden korjaustarpeista (osa hankittu 1990).

Erityisruokavalioiden osuus kokonaismäärästä on tällä hetkellä noin 20%, mikä lisää merkittävästi työmäärää ja kustannuksia. Erikseen valmistettavien erityisruokavalioiden yksittäismäärät ovat lisääntyneet kaikilla osa-alueilla (koulu, lukio, päivähoito).

Työhyvinvoinnin ja ammattitaidon ylläpitämiseksi on järjestetty erilaisia koulutustilaisuuksia (mm. ensiapukoulutus), hyvinvointi-iltapäiviä sekä tutustumiskäyntejä lähiseutujen ruokapalveluihin.

Yksi työntekijä siirtyi osa-aikaiseksi.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
40	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
71	Sisäiset palvelut Tulosbudjetti				
	Toimintatulot				
*	Myyntitulot	1.191.100	0	1.119.072,68	72.027,32
*	Valmistus omaan käyttöön	15.000	0	9.576,00	5.424,00
*	Muut tulot	0	0	18.677,42	18.677,42-
*	Tuet ja avustukset	10.000	0	660,00	9.340,00
	Toimintamenot				
	Materiaalit ja palvelut				
*	Aineet, tarvikkeet, tavarat	398.970-	0	335.708,21-	63.261,79-
*	Palvelujen ostot	81.030-	0	109.609,57-	28.579,57
*	Henkilöstömenot	835.680-	0	783.790,53-	51.889,47-
*	Muut menot	82.740-	0	81.483,75-	1.256,25-
**	TOIMINTAKATE	182.320-	0	162.605,96-	19.714,04-
	Rahoitustulot ja -menot				
***	VUOSIKATE	182.320-	0	162.605,96-	19.714,04-
	Poistot ja arvonalentumiset				
*	Suunnitelman mukaiset poisto	29.400-	0	29.584,82-	184,82
****	TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	211.720-	0	192.190,78-	19.529,22-

3.6.10 Vesihuolto

Kohderahoitteinen

Tehtäväkohtaiset tavoitteet

Hyvälaatuisen juomaveden tuottaminen ja jakelu Muuramen kirkonkylässä ja Kinkomaalla sekä tukkumyynti Jyväskylän Säynätsalon kaupunginosaan ja seitsemälle vesiosuuskunnalle. Vesilaitoksen toiminta-alueita laajennetaan kaavoituksen myötä.

Muuramen jätevedet johdetaan sekä kirkonkylästä että Kinkomaalta puhdistettaviksi Nenäinien keskuspuhdistamolle.

Vesi- ja viemärlaitos toimii kunnallisena liikelaitoksena ja toiminta on kannattavaa.

Palvelusuunnitelma

Haja-alueiden vesihuolto on järjestetty joko kiinteistökohtaisilla laitteilla tai vesiosuuskuntien toimesta. Muuramessa toimii tällä hetkellä 8 vesiosuuskuntaa. Yhtä osuuskuntaa lukuun ottamatta kaikki muut toimivat yhteistyössä Muuramen kunnan vesilaitoksen kanssa sekä puhtaan veden hankinnassa että jäteveden toimittamisessa.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
Vesihuoltolaitoksen tulee toimia kannattavasti.	Vesilaitos tuottaa terveellistä vettä ja hoitaa jätevedet ympäristöystävällisesti.	Tunnusluvut	Taksapolitiikka, hyvä henkilöstö ja riittävät resurssit
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		

Tunnusluvut

	TP 13	TA 14	TP 14
Hallinto (euroa) br.menot	73 502	90 000	59 885
Vesi- ja jätevesimaksutulot	1 190 698	1 300 000	1 294 230
Veden hankinta (netto)	204 202	240 000	224 667
Viemäriverkostot (netto)	312 466	405 000	288 786
Avustukset vesiosuuskunnille	0	0	0
Tonttiliittymien rakentaminen (nettomeno)	20 924	57 000	27 786
Veden myynti (m ³):			
-kuntalaiset	406 405	405 000	397 948
-Kinkomaan Vitapolis	5 999	8 000	
-Rannankylä-Isolahti vok	28 318	24 000	24 452
-Rajahonka-Valkolan vok	7 580	7 800	7 728
-Riihipelto vok	2 533	2 300	2 431
-Hautalanmäki vok	2 277	2 400	2 344
-Pyypäälä vok	4 215	4 300	4 358
-Saarenkylä vok	6 172	5 500	3 177
-Majala vok	947	900	855
-Jyväskylän kaupunki	145 838	155 000	146 106
Asiakkaat			
-omakotitalot	1 667	1 700	1683
-rivitalot	91	91	92
-kerrostalot	44	42	46
-muut kiinteistöt	191	190	186
Vesijohtoa (m)	80 959	81 000	81 279
Jätevesiviemäriä (m)	89 526	90 000	89 836

Talousarvion toteutuminen

Vesi- ja viemärlaitoksen toiminta jatkuu suunnitelmakaudella kunnan liikelaitoksena, joka itse kattaa menonsa. Kirjanpito on eriytetty muusta kunnan kirjanpidosta laskennallisesti.

Suunnitelmakaudella toiminta painottuu vesi- ja viemärlaitoksen toimintavarmuuden kehittämiseen ja talousveden laadun varmistamiseen rakentamalla Suuruskankaan vesilaitoksen ja kirkonkylän verkoston välinen syöttölinja sekä aloittamalla laatimaan pohjavedenottamon toiminnan tehostamisen suunnitelma. Lisäksi vedenottamoilla ja vesilaitoksilla tehdään ylläpito ja saneeraustoimenpiteitä.

Vesihuoltoverkostoa ylläpidetään ja saneerataan hyvänlaatuisen juomaveden jakelun sekä jäteveden asianmukaisen johtamisen turvaamiseksi.

Veden kulutuksen arvioidaan kasvavan hiukan vuosittain, vaikkakin uuden tyyppiset vesikalusteet vähentävät ominaiskulutusta.

Jätevesien puhdistuksen arvioitu kuutiohinta oli vuonna 2014 noin 32 senttiä.

Vesihuoltolaitoksen taksoja korotettiin 6 %.

Kohde	Nimi	Talousarvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA					
	Liikevaihto				
*	Vesi- ja jätevesimaksut/ulk.	1.170.100	0	1.249.814,78	79.714,78-
*	Vesi- ja jätevesimaksut/sis.	55.590	0	44.415,28	11.174,72
*	Valmistus omaan käyttöön	112.790	0	82.274,21	30.515,79
*	Liiketoiminnan muut tuotot	80.000	0	46.060,29	33.939,71
	Materiaalit ja palvelut				
*	Aineet, tarvikkeet, tavarat	140.110-	0	112.091,43-	28.018,57-
*	Palvelujen ostot	416.960-	0	261.837,63-	155.122,37-
	Henkilöstökulut				
*	Palkat ja palkkiot	248.820-	0	236.028,10-	12.791,90-
	Henkilösivukulut				
*	Eläkekulut	55.810-	0	52.695,36-	3.114,64-
*	Muut henkilösivukulut	14.250-	0	12.406,15-	1.843,85-
	Poistot ja arvonalentumiset				
*	Suunnitelman muk. poistot	335.680-	0	331.473,19-	4.206,81-
*	Liiketoiminnan muut kulut	10.970-	0	6.876,15-	4.093,85-
**	LIIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	195.880	0	409.156,55	213.276,55-
	Rahoitustuotot ja -kulut				
*	Korvaus jäännöspääomasta	140.000-	0	149.256,26-	9.256,26
***	TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	55.880	0	259.900,29	204.020,29-

3.6.11 Jätehuolto

Kohderahoitteinen

Tehtäväkohtaiset tavoitteet

Kunnan jätehuoltotehtävien hoitaminen kestävästä kehitystä tukevalla tavalla. Muuramessa toimii kunnan kilpailuttama jätteenkuljetus. Nykyinen jätteenkuljetussopimuskausi alkoi 1.4.2009. Sopimus on voimassa viisi vuotta. Jätteitä kuljettaa Sihvari Oy.

Vuoden 2013 aikana jätehuolto on kilpailutettu ja uusi viisivuotinen sopimuskausi alkaa 1.4.2014. Jätteen kuljetusurakoitsijana jatkaa Sihvari Oy.

Muurame on osakkaana alueellisessa jätteenkäsittely-yhtiö Mustankorkea Oy:ssä.

Muuramen kunnalla on jätteenkäsittely-yhtiön hallituksessa vuorovuosin jäsen/varajäsen, vuorottelu tapahtuu Laukaan kunnan kanssa.

Palvelusuunnitelma

Jätelain mukaisista kunnalle kuuluvista tehtävistä huolehtiminen ja varautuminen tuleviin lainsäädäntömuutoksiin.

Jätehuollon kehittäminen ja yhteistyö Jyväskylän seudulla.

Jätehuoltoneuvonnan hoitaminen ja jätteiden hyötykäytön edistäminen.

Jätetaksoja korotetaan vuosittain kustannusten nousua vastaavalla summalla.

Ylläpidetään vaarallisten jätteiden keräyspisteitä ja hyötyjätteen keräyspisteitä.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
Jätehuollon tulee toimia omakustanteisesti.	Noudatetaan kestävästä kehitystä ja huolehditaan ympäristöstä.	Tulo- ja menoarvio	Taksapolitiikka ja hyvä asioiden hoito.
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		

Tunnusluvut

Jätehuolto	TP 13	TA 14	TP 14
Jätehuoltomenot	460 000	445 000	461 400
Jätehuoltotulot	608 000	567 000	601 000
Vaarallisten jätteiden menot	5 700	9 000	9 000
Menot hyötykeräyspisteistä			
Kuntaurakan asiakasrivimäärä	4 306	4 400	4 390
Hyötykeräyspisteet	9	9	9
Kuntaurakan jätemäärät (t.)			
- kuivajäte	1 288	1 300	1 268
- biojäte	433	420	438
- kartonki	104	110	128
- keräyslasi	36	32	33
- keräysmetalli	30	27	28
Muut jätemäärät (tonnia):			
- vaaralliset jätteet	11	15	14

Talousarvion toteutuminen

Jätehuolto on vahvasti sidoksissa seudullisen yhteistyöhön. Jyväskylän seudun jätteiden käsittelystä huolehtii Mustankorkea Oy, jossa Muuramen kunta on osakkaana, 2,6 % osuudella osakepääomasta. Mustankorkea Oy:n pääomistaja Vapo Oy myi omistuksensa Jyväskylän kaupungille joulukuussa 2014. Jyväskylän kaupungin, Laukaan kunnan ja Muuramen kunnan kesken on 2012 sovittu, että Mustankorkean omistus siirtyy Laukaan ja Muuramen kunnille samassa suhteessa kuin kunnat omistavat tällä hetkellä yhtiötä. Muuramen kunnan osuudeksi yhtiöstä tulisi järjestelyn jälkeen 5,8 %.

Maatuvalle jätteelle tulee kaatopaikkakielto vuoden 2016 alusta alkaen. Mustankorkea Oy:lle tulevan jätteen hyötykäyttöaste nousee vuonna 2016 huomattavasti, koska polttokelpoinen jäte ohjataan energiantuotantoon. Hyötykäyttöaste on nykyään noin 70 %. Kuntatasolla tämä edellyttää entistäkin parempaa jätteen syntyapaikkalajittelua.

Valtion perimä jätevero oli vuonna 2014 50 euroa/tonni. Lisäksi jätehuoltoa koskee normaali arvonlisävero, joka peritään myös jäteverosta. Näin ollen jäteveron todellinen arvo on 62 euroa/jätetonna. Jätehuolto on erittäin voimakkaasti verotettua. Jätehuollon kaikki verot menevät valtiolle.

Jäteastioiden tyhjennyshinnat (jätetaksa) pidettiin vuonna 2014 samana kuin vuonna 2013.

Uuden jätelain myötä pakkausten tuottajavastuu laajenee ja kunnan vastuu pakkauksista pienenee.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
40	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
76	Jätehuolto				
	Tulosbudjetti				
	Toimintatulot				
*	Myyntitulot	566.460	0	601.203,03	34.743,03-
*	Tuet ja avustukset	500	0	0,00	500,00
	Toimintamenot				
	Materiaalit ja palvelut				
*	Aineet, tarvikkeet, tavarat	5.500-	0	1.258,29-	4.241,71-
*	Palvelujen ostot	412.800-	0	434.692,99-	21.892,99
*	Henkilöstömenot	20.230-	0	17.943,01-	2.286,99-
*	Muut menot	6.300-	0	7.492,37-	1.192,37
**	TOIMINTAKATE	122.130	0	139.816,37	17.686,37-
	Rahoitustulot ja -menot				
***	VUOSIKATE	122.130	0	139.816,37	17.686,37-
	Poistot ja arvonalentumiset				
****	TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	122.130	0	139.816,37	17.686,37-

3.6.12 Maa- ja metsätilat

Kohderahoitteinen

Tehtäväkohtaiset tavoitteet

Kunnan metsien ja maiden hoito, myynti ja mahdollinen vuokraus.

Muuramen kunta omistaa talousmetsää suhteellisen vähän. Osa siitä on varsinaista metsää ja osa tulevaa rakennusmaata. Rakennusmaiden metsiä hoidetaan niin, että kaavoitusvaiheessa metsä olisi sopivaa puistoksi ja kestävää luonnonoloja vastaan.

Palvelusuunnitelma

Varsinaiset metsämaat hoidetaan metsätaloussuunnitelman mukaisesti. Raakamaata/metsää hankitaan kunnan omistukseen aina, kun se on kohtuudella mahdollista.

Hankkia kaavoitettavaa raakamaata.

Kunnan metsien hyvä ja oikea-aikainen hoito. Vuonna 2013 harvennushakkuita tehdään Kinkovuorentien vieressä 5,0 ha, Keinolanniemessä 3,3 ha ja Sääksjärventielle 2,4 ha. Lisäksi tehdään pienempiä puistometsien harvennuksia.

Tunnusluvut

	TP 13	TA 14	TP 14
Kunnan omistamat maa- ja metsätilat (ha)	227	180	250

Talousarvion toteutuminen

Kiinteistön luovutus kunnalle oli vuonna 2014 verovapaa. Sen seurauksena tehtiin useita metsäkauppoja yhteensä 89 ha (Martinnoro 50 ha, Hirviviita 23 ha, Luiskala 9 ha, Ailanmaa 7 ha). Kiinteistökauppojen määrärahat on osoitettu investointipuolella.

Metsänmyyntitulot ylittyivät, vaikka talvi 2014 oli metsätöille erittäin huono. Osa suunnitelluista harvennushakkuista jouduttiin siirtämään tulevaisuuteen. Metsätaloussuunnitelma kunnan metsiin valmistui.

Vuoden kuluessa tehtiin

- talousmetsien päätehakkuita 1,2 ha
- talousmetsien harvennushakkuita 2,2 ha
- asuin- ja teollisuustonttien sekä katualueiden päätehakkuita 2,8 ha.

Lisäksi tehtiin pieniä puistometsien harvennushakkuita ja perkauksia. Uutta kuusitaimikkoa istutettiin 1 ha.

Tontit

Kohderahoitteinen

Tehtäväkohtaiset tavoitteet

Kunnan vuokraamien tonttien vuokratulot ja maanmyynnistä kirjanpitoon tulevat voitot. Kunta luovuttaa tontit yleensä valmiiksi muodostettuina tiloina.

Palvelusuunnitelma

Tonttien luovutus suunnitelman mukaisesti rakentamiseen.

Tonttien luovutustapa on käteismyynti.

Vuonna 2014 tulee rakennuskelpoisiksi ja samalla myyntiin 23 uutta omakotitonttia. Edellisiltä vuosilta on varaamatta (08/2013) 17 tonttia.

Talousarvion toteutuminen

Omakotitalotontteja myytiin 28 kpl ja rivitalotontteja 1 kpl.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
40	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
77	Muu toiminta				
	Tulosbudjetti				
	Toimintatulot				
*	Myyntitulot	101.000	0	171.445,12	70.445,12-
*	Muut tulot	866.000	0	1.009.269,05	143.269,05-
	Toimintamenot				
	Materiaalit ja palvelut				
*	Aineet, tarvikkeet, tavarat	2.200-	0	22,73-	2.177,27-
*	Palvelujen ostot	54.600-	0	105.277,55-	50.677,55
*	Henkilöstömenot	920-	0	0,00	920,00-
*	Muut menot	2.400-	0	1.044,87-	1.355,13-
**	TOIMINTAKATE	906.880	0	1.074.369,02	167.489,02-
	Rahoitustulot ja -menot				
***	VUOSIKATE	906.880	0	1.074.369,02	167.489,02-
	Poistot ja arvonalentumiset				
****	TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	906.880	0	1.074.369,02	167.489,02-

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	KÄYTTÖTALOUS				
40	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
***	Toimintatulot	9.626.180	0	9.877.225,95	251.045,95-
***	Valmistus omaan käyttöön	321.440	0	356.605,81	35.165,81-
***	Toimintamenot	8.184.240-	0	7.538.551,22-	645.688,78-
****	Toimintakate (Netto)	1.763.380	0	2.695.280,54	931.900,54-
***	Suunnitelmapoistot	2.974.460-	0	2.932.183,83-	42.276,17-
***	Laskennalliset tulot	738.390	0	651.626,11	86.763,89
***	Laskennalliset menot	900.250-	0	793.215,96-	107.034,04-
1	KÄYTTÖTALOUS				
***	Toimintatulot	13.205.240	220	13.388.047,02	182.587,02-
***	Valmistus omaan käyttöön	321.440	0	356.605,81	35.165,81-
***	Toimintamenot	56.776.310-	220-	54.981.768,82-	1.794.761,18-
****	Toimintakate (Netto)	43.249.630-	0	41.237.115,99-	2.012.514,01-
***	Suunnitelmapoistot	3.165.650-	0	3.101.959,13-	63.690,87-
***	Laskennalliset tulot	1.649.550	0	1.550.130,48	99.419,52
***	Laskennalliset menot	1.649.550-	0	1.550.130,48-	99.419,52-

4 TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN

(Sisäisen tuloslaskelman mukaan)

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATULOT					
*	Myyntitulot	3.767.830	0	3.979.546,58	211.716,58-
*	Maksutulot	1.518.660	0	1.516.493,20	2.166,80
*	Tuet ja avustukset	848.600	220	724.402,51	124.417,49
*	Muut toimintatulot	7.070.150	0	7.167.604,73	97.454,73-
**	TOIMINTATULOT YHTEENSÄ	13.205.240	220	13.388.047,02	182.587,02-
**	VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	321.440	0	356.605,81	35.165,81-
TOIMINTAMENOT					
*	Henkilöstömenot	19.126.160-	0	18.143.004,22-	983.155,78-
*	Palvelujen ostot	26.294.600-	550-	25.709.716,70-	585.433,30-
*	Aineet, tarvikkeet ja tavara	2.378.140-	330	2.168.567,78-	209.242,22-
*	Avustukset	3.138.560-	0	3.229.291,81-	90.731,81
*	Muut toimintamenot	5.838.850-	0	5.731.188,31-	107.661,69-
**	TOIMINTAMENOT YHTEENSÄ	56.776.310-	220-	54.981.768,82-	1.794.761,18-
TOIMINTAKATE		43.249.630-	0	41.237.115,99-	2.012.514,01-
*	Verotulot	36.562.000	1.040.400	36.640.811,74	961.588,26
*	Valtionosuudet	9.545.000	0	9.275.430,00	269.570,00
Rahoitustulot ja -menot					
*	Korkotulot	4.720	0	4.910,37	190,37-
*	Muut rahoitustulot	208.000	0	305.469,07	97.469,07-
*	Korkomenot	230.700-	0	98.048,46-	132.651,54-
*	Muut rahoitusmenot	153.500-	0	150.645,11-	2.854,89-
VUOSIKATE		2.685.890	1.040.400	4.740.811,62	1.014.521,62-
Poistot ja arvonalentumiset					
*	Suunn.mukaiset poistot	3.165.650-	0	3.101.959,13-	63.690,87-
Satunnaiset erät					
TILIKAUDEN TULOS		479.760-	1.040.400	1.638.852,49	1.078.212,49-
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)		479.760-	1.040.400	1.638.852,49	1.078.212,49-

Muihin rahoitustuottoihin ja muihin rahoituskuluihin sisältyy 149 256,26 euroa korvausta laskennallisesti eriytetyn vesihuoltolaitoksen jäännöspääomasta.

VEROTULOJEN ERITTELY

Verotulot	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	32 923 000	1 040 400	33 963 400	32 748 992,47	1 214 407,53
Yhteisövero	1 802 000	-	1 802 000	2 011 564,82	-209 564,82
Kiinteistövero	1 837 000	-	1 837 000	1 880 254,45	-43 254,45

	Tuloveroprosentti	Maksettavaa kunnallisveroa vastaava verotettava tulo	Muutos %
Verovuosi 2002	18,5	96 710 036	+ 4,7
Verovuosi 2003	18,5	101 040 853	+ 4,5
Verovuosi 2004	18,5	105 195 483	+ 4,1
Verovuosi 2005	18,5	109 187 663	+ 3,8
Verovuosi 2006	18,5	115 664 216	+ 5,9
Verovuosi 2007	18,5	126 414 670	+ 9,3
Verovuosi 2008	18,5	136 237 040	+ 7,8
Verovuosi 2009	19,0	139 533 917	+ 2,4
Verovuosi 2010	19,5	142 583 772	+ 2,2
Verovuosi 2011	19,5	157 813 050	+ 5,6
Verovuosi 2012	19,5	157 815 000	+ 0,0
Verovuosi 2013	19,5	165 476 000*	+ 4,9

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

Valtionosuudet	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan peruspalvelujen (ns.yhden putken) valtioosuus, ml.tasaukset				10 844 667	
Opetus- ja kulttuuri-toimen muut valtionosuudet				-1 569 237	
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus					
Yhteensä	9 545 000	0	9 545 000	9 275 430	269 570

5 INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

5.1 Aineettomat hyödykkeet

5.1.1 Atk-ohjelmat

5.1.1.1 Kunnanhallitus

Hanketavoitteet

ATK-ohjelmien kehittäminen.

Hankitaan työasemien sovellusten keskitettyyn päivitysten hallintaan sovellus. Päivitetään vanhentuneita Microsoft Office versioita, hankitaan lisää virustorjunta- ja virtualisointilisenssejä (yht. 16 000 euroa). Laskutusliittymien tekoon varataan 5 000 euroa sekä kotihoidon Effica seurantaohjelmaan 6 000 euroa. Toiminnanohjaussuunnitelma – ohjelman (TOS) hankintaan 10 000 euroa. Virastotalon kulunvalvonnan ohjelma 3 000 euroa.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Hankittiin sovellusten keskitettyyn päivittämiseen tarkoitettu sovellus. Microsoft Officeen hankittiin lisälisenssejä, sekä tarvittavat virustorjunta- ja virtualisointilisenssit.

Laskutusliittymä hankittiin Kotihoidon Efficaan suunnitelman mukaisesti. Virastotalolle hankittiin kulunvalvonta- ja työajanseurantajärjestelmä.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
75	KUNNANHALLITUS				
8140	ATK-ohjelmat				
670	ATK-OHJELMAT				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	40.000-	0	24.120,52-	15.879,48-
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	40.000-	0	24.120,52-	15.879,48-

5.2 Aineelliset hyödykkeet

5.2.1 Maa- ja vesialueet

5.2.1.1 Kunnanhallitus

5.2.1.1.1 Maa-alueet

Hanketavoitteet

Raakamaan hankkiminen yhdyskuntarakenteen kehittämistä ja toteuttamista varten.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Kiinteistön luovutus kunnalle oli vuonna 2014 verovapaa. Sen seurauksena tehtiin useita metsäkauppoja yhteensä 89 ha (Martinnoro 50 ha, Hirviviita 23 ha, Luiskala 9 ha, Ailanmaa 7 ha). Kiinteistökauppoihin haettiin lisämäärärahaa.

Hanketavoitteiden toiminnallisen vaikuttavuuden analysointi

Muuramen kunnalla on raakamaareserviä asuntoalueiden kaavoitusta varten 10 vuoden ajaksi. Kinkomaalla saadaan kehitettyä virkistyspalveluita asukkaille, Kinkomaan taajama on kasvanut viime vuodet voimakkaasti (vuosittainen kasvu 3-6 %).

Maan ostot ja maan myyntitulot ilman myyntivoittoja.

Kohde	Nimi	Talousarvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
88	KUNNANHALLITUS				
8110	Maa-alueet				
0	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	100.000-	710.000-	748.423,65-	61.576,35-
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
*	Omaisuuksien myynti yht.	60.000	0	101.078,30	41.078,30-
	Investoinnit netto	40.000-	710.000-	647.345,35-	102.654,65-

5.2.2 Rakennukset

5.2.2.1 Teknisten palveluiden lautakunta

5.2.2.1.1 Virastotalo

Hanketavoitteet

Virastotalo peruskorjattiin 2001–2002 ja kiinteistöön siirrettiin myös kirjasto. Virastotalon teknisen/sosiaalitoimen siipi on valmistunut vuonna 1982. Näitä tiloja ei peruskorjattu vaan ainoastaan ilmastointia tehostettiin. Siivessä on aloitettu peruskorjausluontoiset korjaukset. Vesikatto on uusittu ja ikkunat vaihdettu. Lattiapinnoitteiden ja sisäpintojen uusimiset ovat valmistuneet teknisen osaston osalta. Työ etenee vuosittain alakerroksiin. Hanke valmistuu v. 2016.

Virastotalon sosiaaliosaston lattioiden pinnoitteiden ja akustolevyjen uusiminen sekä seinien maalaus. Yhteensä 28 000 euroa.

Virastotalon henkilökunnan kulunvalvonta- ja työajanseurantajärjestelmän hankkiminen 15 000 euroa.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Sosiaaliosaston remontti toteutui suunnitellusti ja 5 huonetta remontointiin. Samassa yhteydessä poistettiin väliseinä ja kahdesta pienestä työhuoneesta muodostettiin yksi iso työhuone.

Kulunvalvonta- ja työajanseurantajärjestelmä hankittiin.

Hankkeisiin käytettiin 42 837 euroa.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
80	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
8410	Muut talorakennukset				
100	YLEISHALLINTO				
101	VIRASTOTALON PERUSKORJAUS				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	43.000-	0	42.836,82-	163,18-
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	43.000-	0	42.836,82-	163,18-

5.2.2.1.2 Fransillan muutostyö

Hanketavoitteet

Franssilan kiinteistöä on peruskorjattu vuosina 2010–2013. Syksyn 2013 aikana on Muuramesta etsitty mielenterveyspalveluille uusia tiloja. Franssilan huonetilat olisivat muutettavissa tähän toimintaan. Franssilassa on aikaisemmin ollut nuorisotilat, jotka remontin vuoksi ovat jo aiemmin siirtyneet Y4-taloon.

Huonetilasuunnitelma, ilmastovaihtojen ja sähköistyksen korjaukset sekä kiintokalusteiden lisäysten kustannusarvio on 45 700 euroa. Työ aloitetaan loppuvuonna 2013 ja se valmistuu 2014. Vuoden 2014 määräraha 34 700 euroa, lisämääräraha 9 200 euroa.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Hanke valmistuu tammikuussa 2014. Tilat vuokrataan Keski-Suomen sairaanhoitopiirille. Lisätyötä aiheuttivat laajemmat sähköistys- ja atk-kaapelointityöt sekä tilojen esteettömyyden saavuttamiseksi jouduttiin uusimaan työhuoneen ovia ja rakentamaan ulos uusi invaluis-ka.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
80	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
8410	Muut talorakennukset				
100	YLEISHALLINTO				
102	FRANSSILA				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	0	43.900-	44.917,13-	1.017,13
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	0	43.900-	44.917,13-	1.017,13

5.2.2.1.3 Monitoimitalon korjaaminen

Hanketavoitteet

Monitoimitalon peruskorjausluonteisia korjaustöitä.

Talo on valmistunut vuonna 1976 ja sen jälkeen kiinteistöön on tehty vaiheittaisia korjauksia niin, että kouluosa on käytännössä peruskorjattu lähes kokonaan.

Monitoimitalon loppujen luokkien ja varastojen lattiapinnoitteiden uusimisia, 40 000 euroa.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Pohjakerroksen luokissa ilmenneiden sisäilmaongelmien ja jatkotutkimuksissa todettujen ongelmien poistamiseksi välttämättömät korjaustyöt menivät suunniteltujen vuosikorjaustyölistien korjausten edelle ja ne toteutettiin Vahanan Oy:n tekemän korjausselityksen mukaisesti. Lisäksi koko Mäkelänmäen koulun ilmanvaihtolaitteisto säädettiin. Näiden lisäksi ulkoseinän yläosan vesipellit, pilarien pellitykset sekä tiiliseinän rapistuneet laastisaumat kunnostettiin alapihan puolelta. Korjaustöiden kustannukset olivat yhteensä 78 500 euroa. Hankkeelle haettiin lisämäärärahaa 38 500 euroa.

Kohde	Nimi	Talousarvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
80	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
8410	Muut talorakennukset				
100	YLEISHALLINTO				
105	MONITOIMITALON KORJAUKSET				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	40.000-	38.500-	78.373,13-	126,87-
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	40.000-	38.500-	78.373,13-	126,87-

5.2.2.1.4 Monitoimitalon/Mäkelänmäen koulun laajennus

Hanketavoitteet

Monitoimitalon laajennuksen kokonaiskustannusarvio oli 2 240 000 euroa vuonna 2006. Rakentaminen on kallistunut niin paljon, että kustannusarviota on tarkistettu rakennuskustannusindeksillä. Rakentaminen aloitettiin vuonna 2013. Laajennus on n. 1100 m². Hanke valmistuu vuonna 2014 ja silloin voidaan luopua nykyisistä väliaikaisista tilaelementeistä. Hankkeeseen sisältyy piha-alueiden parantaminen viihtyisämmäksi ja turvallisemmaksi erillisen pihasuunnitelman mukaisesti, 120 000 euroa.

Laajennushanke valmistuu vuonna 2014.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Mäkelänmäen koulun laajennus valmistui huhtikuussa 2014 ja se otettiin käyttöön koulujen alkaessa elokuussa 2014. Väistötiloista luovuttiin kesäkuussa. Koulunmäen pihasuunnitelman toteuttamiselle muodostettiin oma kustannuspaikka, johon siirrettiin tältä hankkeelta määräraha.

Mäkelänmäen laajennusosan kustannukset ylittyivät 48 163 euroa. Suurimpia lisätoita olivat vanhan puolen teräskunoiden ja tuulikaappien alkuperäisten rakenteiden uusiminen sekä kabinettiluokan alapohjan maanvaraisen lattian suunniteltua suuremmat purku ja peruskorjaukset. Hankkeen ylitykselle haettiin lisämääräraha.

Kohde	Nimi	Talousarvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
80	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
8410	Muut talorakennukset				
100	YLEISHALLINTO				
107	MÄKELÄNMÄEN KOULU				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	1.220.000-	43.000	1.178.247,17-	1.247,17
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	1.220.000-	43.000	1.178.247,17-	1.247,17

5.2.2.1.5 Rajalan päiväkodin muutostyö

Hanketavoitteet

Rajalan päiväkotikorttelikoulu muutetaan kokonaan päiväkodiksi. Päiväkotipaikkoja tulee lisää 50–60 paikkaa. Rajalan koululaiset siirtyvät laajennettuun Mäkelänmäen kouluun. Muuratkodin päiväkodin nykyisistä vuokratiloista luovutaan kesäkuussa 2014.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Muutostyöt suoritettiin suunnitelmien mukaisesti. Luokkatila jaettiin pienryhmätiloihin, lisättiin dsb-ovia huoneiden välille, rakennettiin uudet wc-tilat, uudet sos. tilat ja varasto. Käytävään rakennettiin uusi metalliovi rauhoittamaan eri ryhmien tilojen käyttöä. Tilamuutosten vaatimat LVI:n ja sähkön muutostyöt toteutettiin. Piha-alueita muokattiin paremmin päiväkotitarpeita vastaamaan. Erillinen sade /auringon paahteelta suojaava katos hankittiin, mutta asennus jää vuodelle 2015. Hankkeelle oli varattu määrärahaa 102 000 euroa. Tästä käytettiin 68 543 euroa.

Kohde	Nimi	Talousarvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
80	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
8410	Muut talorakennukset				
200	ASUKASPALVELUT				
209	RAJALAN PK/ MUUTOSTYÖ				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	102.000-	0	68.543,21-	33.456,79-
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	102.000-	0	68.543,21-	33.456,79-

5.2.2.1.6 Leikarin muutostyö

Hanketavoitteet

Leikarissa ilmenneen jatkuvan ilkvallan vuoksi varustamme kiinteistön kameravalvonnalla. Kustannusarvio 16 000 euroa.

Vanhan kouluosan maanvaraisten lattioiden pintamateriaalin vaihtotyö. Kustannusarvio 10 000 euroa.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Hankkeet toteutettiin suunnitellusti. Hankkeeseen käytettiin 25 157 euroa.

Ensimmäinen ilkvallatapaus selvitettiin kameroiden avulla jo kesällä.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
80	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
8410	Muut talorakennukset				
200	ASUKASPALVELUT				
210	LEIKARIN PK/MUUTOSTYÖT				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	26.000-	0	25.157,78-	842,22-
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	26.000-	0	25.157,78-	842,22-

5.2.2.1.7 Uimahallin peruskorjaus

Hanketavoitteet

Vuonna 1976 rakennettua Monitoimitaloa ei ole uimahallin osalta peruskorjattu. Sekä vedenkäsittelylaitteisto että rakenteet ovat peruskorjauksen tarpeessa.

Suunnitelmassa on nykyisen uimahallin sekä kouluterveydenhuollon, hammashoidon ja kuntosalin tilojen peruskorjaus, kokonaiskustannusarvio on 3 150 000 euroa.

Hankkeeseen haetaan valtiolta avustusta joulukuussa 2013. Tämänhetkisen tiedon mukaan avustusta on mahdollista saada 750 000 euroa.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Urakkatarjousten jälkeen hankkeen kustannusarvio kohosi 4 800 000 euroon. Kustannusten jako arvioitiin seuraavasti: vuodelle 2014 syntyisi kustannuksia 2 300 000 euroa ja vuodelle 2015 jäisi 2 500 000 euroa. Vuoden 2014 toteutunut kustannus oli 1 959 982 euroa. Tästä johtuen kustannuksia siirtyy vuodelle 2015 340 018 euroa. Hankkeen kokonaiskustannukset eivät kuitenkaan ole nousemassa. Työmaa etenee aikataulussa ja valmistuu syyskuun loppuun mennessä. Hankkeelle on myönnetty valtionavustusta 800 000 euroa.

Hanketavoitteiden toteutumisen analysointi

Investoinnilla säilytetään uimahallitoiminnat kunnassa.

Hanketavoitteiden toiminnallisen vaikuttavuuden analysointi

- Kaikkien kuntalaisten terveyden edistäminen
- Nykyisen uimahallin toiminnan tehostuminen mukaan lukien kahvila ja kuntosali
- Kaikkien ikäluokkien sekä erityisryhmien huomioiminen
- Opetussuunnitelman mukaisen uimataidon opettaminen kunnassa (kustannusvaikutus 50 000 euroa)

Kohde	Nimi	Talousarvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
80	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
8410	Muut talorakennukset				
100	YLEISHALLINTO				
109	UIMAHALLIN PERUSKORJAUS				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	2.000.000-	300.000-	1.959.981,92-	340.018,08-
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	2.000.000-	300.000-	1.959.981,92-	340.018,08-

5.2.2.1.8 Nisulanmäen koulun muutostyöt

Hanketavoitteet

Nisulanmäen koulu on valmistunut vuonna 1990 eli koulu on toiminut jo yli 23 vuotta. Rakennuksen laajennus on valmistunut vuonna 2004. Rakennuksessa on tehty peruskorjausluonteisia korjauksia vuosittain.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Muuramesalin yläparven penkkien uusiminen 54 istuinpaikkaa, 22 000 euroa.
Salin näyttämöverhojen uusiminen 12 000 euroa.
Hankeet toteutettiin ja niihin käytettiin 36 784 euroa.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
80	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
8410	Muut talorakennukset				
100	YLEISHALLINTO				
115	KULTTUURIKESKUKSEN MUUTOSTYÖT				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	34.000-	0	36.784,72-	2.784,72
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	34.000-	0	36.784,72-	2.784,72

5.2.2.1.9 Kinkomaan koulun peruskorjaus ja laajennus

Hanketavoitteet

Kinkomaan koulu on rakennettu kolmessa vaiheessa. Vanhin osa on valmistunut v. 1936, keskiosan laajennus v. 1959 ja liikuntatilat v. 1998. Rakennuksen vanhimmassa ja keskiosassa on tehty joitakin muutos- ja peruskorjaustöitä vuonna 1985. Koulussa on todettu huhtikuussa 2011 sellaisia sisäilmaongelmia, että koulu on muuttanut elokuussa 2011 siirtotiloihin. Varsinaisessa koulurakennuksessa toimii ainoastaan liikuntasali, liikuntasalin aula on ruokailutilana ja yksi vanha luokkahuone on puutyötilana. Siirtotilat on vuokrattu vuoteen 2016 asti. Kesällä 2013 hankittiin lisää väistötiloja kasvaviin tarpeisiin.

Kouluun tulee normaalien koulutilojen lisäksi tilat päivähoitoryhmälle, esikoululle ja iltapäivätoiminnalle. Hankkeeseen kuuluu myös vanhan osan saneeraus. Tässä vaiheessa uudisrakennuksen alaksi on arvioitu 1150 m² ja koko hankkeen kustannusarvioksi 3,1 miljoonaa euroa.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Opetus- ja kulttuuriministeriö antoi ohjeet sisäilma- ja kosteusvauriohankkeisiin myönnettävistä valtionavustuksista. Avustuksen saamisen ehtona oli, että hanke pitää aloittaa vuonna 2014 ja sen pitää valmistua vuoden 2015 loppuun mennessä. Tämän johdosta hanketta aikaistettiin. Suunnittelun edetessä hankkeen koko on kasvanut 2681b m2.

Kustannusarvio on 4 739 000 euroa. Vuodelle 2014 arvioitiin kuluja syntyvän 270 000 euroa ja

vuodelle 2015 4 469 000 euroa. Vuoden 2014 toteutunut käyttö oli 484 132 euroa.

Hankkeen kokonaiskustannukset eivät kuitenkaan ole kohoamassa. Ministeriö myönsi hankkeelle avustusta 440 000 euroa.

Kohde	Nimi	Talousarvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
80	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
8410	Muut talorakennukset				
300	LAPSI- JA PERHEPALVELUT				
305	KINKOMAAN KOULU/PERUSKORJAUS				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	50.000-	220.000-	484.132,16-	214.132,16
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	50.000-	220.000-	484.132,16-	214.132,16

5.2.2.1.10 Terveyskeskus

Hanketavoitteet

Terveyskeskuksen kiinteistö siirtyi Muuramen kunnan omistukseen vuoden 2011 alussa ja kiinteistössä jatkuu nykyinen toiminta. Kunta pitää kiinteistön toiminnan vaatimassa ja tarvitsemassa kunnossa.

Terveyskeskuksen taloustoimiston toiminta on loppunut Muuramessa ja laboratorio on muutunut pelkäksi näytteiden otoksi. Vapautuneet tilat on saneerattu työterveyden ja terveyskeskuksen käyttöön vuonna 2011.

Terveyskeskuksen saneeraamattomien osien peruskorjausta jatkettiin vuonna 2013 neuvolan ja hammashoitolan sisäovien vaihdolla äänieristetyiksi sekä pohjakerroksen sos.tilojen kosteiden tilojen peruskorjauksella.

Terveyskeskusta piti laajentaa niin, että mielenterveystoimistolle rakennetaan uudet tilat ja työterveys laajenee nykyisiin mielenterveyden tiloihin. Neuvotteluissa ei löytynyt maksajaa laajennukselle, joten terveyskeskuksen laajennushankkeesta on luovuttu. Mielenterveys on muuttanut terveyskeskuksesta pois ja työterveys on saanut tarvitsemansa tilat.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Hammashoitotilojen ilmastoinnin peruskorjaus, 38 000 euroa.

Pohjakerroksen vanhojen puuikkunoiden uusiminen, 16 000 euroa.

Ilmastoinnin peruskorjaus toteutettiin suunnitellusti.

Keittiön alkuperäinen jakelulinjasto ja pakastinkaappi jouduttiin uusimaan ja ikkunoiden vaihtotyö siirrettiin myöhemmille vuosille.

Hankkeelle varattua määrärahaa käytettiin 53 891 euroa.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
80	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
8410	Muut talorakennukset				
251	TERVEYSTOIMI				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	54.000-	0	50.045,94-	3.954,06-
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	54.000-	0	50.045,94-	3.954,06-

5.2.3 Kiinteät rakenteet ja laitteet

5.2.3.1 Teknisten palveluiden lautakunta

5.2.3.1.1 Liikenneväylät

Seunavuoren alue

Hanketavoitteet

Seunavuoren asemakaava-alueen rakentamisen jatkaminen, 55 000 euroa. Asuntoalueen rakentaminen on aloitettu vuonna 2006.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2014 tavoitteet ovat toteutuneet suunnitelmien mukaisesti. Alueelle saatiin uusia rakennuskelpoisia tontteja 7 kpl Saarikonlenkin varteen.

Hanketavoitteiden toteutumisen analysointi

Seunavuoren asemakaava-alue (I-vaihe) valmistui katujen osalta kokonaisuudessaan vuonna 2014 asfaltointia ja valaistusta lukuun ottamatta. Vuonna 2015 luovutetaan omakotirakennuspaikkoja jo uudelta Seunavuoren alueelta (II-vaihe).

Punasillan alue

Hanketavoitteet

Liike- ja teollisuusalueen rakentaminen Punasillan alueelle (ent. Autotalon alue). Alueen ensimmäinen asemakaava on hyväksytty 31.1.2005. Kaavan mukaan alueelle on muodostunut rakennustontteja yhteensä noin 17 hehtaaria ja rakennusoikeutta noin 90 000 kerrosneliometriä.

Vuoden 2009 aikana valmistui alueen laajennuksen asemakaava. Uuden alueen pinta-ala on 6,4 hehtaaria ja rakennusoikeus noin 28 000 kerrosneliometriä.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Punasillan alueen toisen vaiheen rakentaminen on valmis lukuun ottamatta Kekotien päällystämistä. Kekotien varren kaikki tontit varattiin vuonna 2014 siten, että niistä mahdollisesti muodostetaan yksi iso tontti. Tavoitteen mukaista asfaltointia ei tehty sen johdosta.

Hanketavoitteiden toteutumisen analysointi

Koko Punasillan alueelta voidaan luovuttaa tontteja teollisuus- ja yrityskäyttöön.

Tervämäki

Hanketavoitteet

Tervämäen alueen katujen rakentamisen jatkaminen, 75 000 euroa.
Tervämäen asemakaavoitettu alue on laajentunut vuonna 2011.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2014 tavoitteet ovat toteutuneet suunnitelmien mukaisesti.
Alueelle saatiin uusia rakennuskelpoisia omakotitontteja 9 kappaletta Koppelontielle.

Hanketavoitteiden toteutumisen analysointi

Tervämäen asemakaava-alueelle jää rakennettavaksi enää Riekontien loppuosa (7 kpl tontteja).

Kinkomaan Ahvenlammen alue

Hanketavoitteet

Kinkomaan Ahvenlammen asemakaava-alueen rakentaminen jatkuu, 135 000 euroa. Alueen katuverkko liittyy Kinkomaantiehen urheilukentän kohdalla. Alueen I-vaiheen asemakaava valmistui vuonna 2007 ja II-vaiheen asemakaava valmistui vuonna 2009.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2014 tavoitteet ovat toteutuneet suunnitelmien mukaisesti.
Alueelle saatiin uusia rakennuskelpoisia omakotitontteja 7 tonttia Vipusentien varteen. Rivitalo-
lovarausta varten rakennettiin Kuurapolku.

Riihiniemen asemakaava-alue

Hanketavoitteet

Riihiniemen asemakaava-alueen kadut, 20 000 euroa.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2014 tavoitteet ovat toteutuneet suunnitelmien mukaisesti. Riihiniemen alueen kadut on viimeistely ja päällystetty.

Asuntoalueiden viimeistely

Hanketavoitteet

Asuntoalueiden tiestön ja ympäristön viimeistelytöiden tekeminen, kun suurin osa alueiden tonteista on rakennettu, 20 000 euroa.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Asuntoalueiden tiestöä on viimeistely Seunavuoren, Kinkomaan ja Tervämäen asuntoalueilla ennen päällystämistä.

Muut liikenneväylät

Hanketavoitteet

Kaavateiden rakentaminen, perusparantaminen ja päällystäminen, 500 000 euroa. Teiden päällystäminen vähentää liikenneväylien kunnossapitokustannuksia ja lisää käyttömu- kavuutta.

Manttaalintien peruskorjaus tulee huomioida vuonna 2015, päiväkodin rakentamisen valmis- tuttua.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2014 tavoitteet ovat toteutuneet suunnitelmien mukaisesti. Teknisten palveluiden lautakunta päätti vuoden 2014 määrärahan käyttökohteista erikseen 21.1.2014 ja sen muu- toksesta 13.5.2014. Määrärahasta peruskorjaukseen päätettiin käyttää 320 000 euroa ja as- faltointiin 180 000 euroa. Asfaltoitavat kohteet päätettiin erikseen 11.2.2014 pidettävässä kokouksessa.

Asfaltoitavia katuja tai niiden osia olivat: Roomupolku, Pehtoorinpolku, Pienjaakkolantie, Läh- depolku, Seunavuorentie, Vuorenjuuri, Kukkulakuja, Saarenkyläntie, Veräjätie, Koho- ja Koukkupolku, Kivikkotie, Nuuttilantien perä, Kulmapolku, Saarenkyläntien kevytliikenneväylä, Ahvenahontie ja kevytliikenneväylä, Martinnorontie, Puronotko, Nikontie, Peltolantie, Laakso- tie, Nousu ja Vainiontie.

Pyypyläntien kevyen liikenteen väylä

Hanketavoitteet

Kevyen liikenteen väylän rakentaminen Pyypyläntielle välille Isolahdentie – Saarikonvuoren- tie.

Kyseinen kevyen liikenteen väylä tulee alkuosaltaan katualueelle ja loppuosaltaan valtion yleiselle tielle. Hankkeesta on tehty aluevaraussuunnitelma ja tämän suunnitelman vaatima asemakaavan muutostyö on valmis. Tiesuunnitelma ja katusuunnitelma valmistuvat vuoden 2013 loppuun mennessä.

Yleistä tietä hallinnoi Keski-Suomen ELY-keskus.

Muuramen kunta on lupautunut osallistumaan puoleen väylän rakentamiskustannuksista. Kustannusarvion mukaan väylän rakentamiskustannukset ovat noin 233 000 euroa. Muura- men kunnan osuus tästä on 129 500 euroa (kustannusarvio kesä 2013).

Hanketavoitteiden toteutuminen

Kevyen liikenteen väylä toteutettiin suunnitelman mukaisesti.

Hanketavoitteiden toteutumisen analysointi

Kevyenliikenteen väylä parantaa Seunavuoren asuntoalueen liikenneturvallisuutta ja vähen- tää jossain määrin koulukuljetusten järjestämisen tarvetta.

Saarenkyläntien kevyen liikenteen väylä

Hanketavoitteet

Kevyen liikenteen väylän rakentaminen Saarenkyläntielle välille Muuramentie – Pitkäläntie. Hanke voidaan toteuttaa kolmessa vaiheessa, kustannusarvio 330 000 euroa.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Kevyen liikenteen väylästä toteutettiin suunnitelman mukaisesti ensimmäinen vaihe.

Hanketavoitteiden toteutumisen analysointi

Kevyenliikenteen väylä parantaa Pitkälän, Riihiniemen ja Saarenkylän liikenneturvallisuutta ja vähentää jossain määrin koulukuljetusten järjestämisen tarvetta.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
80	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
8430	Kiinteät rakenteet ja laitteet				
540	LIIKENNEVÄYLÄT				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	1.054.500-	0	1.105.469,43-	50.969,43
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	1.054.500-	0	1.105.469,43-	50.969,43

5.2.3.1.2 Tievalaistus

Hanketavoitteet

Tievalaistuksen tarkoituksena on parantaa ihmisten asuin- ja työympäristöä sekä edistää viihtyvyyttä ja turvallisuutta.

Kunnan pitkän aikavälin tavoitteena on kaikkien katujen ja kevyen liikenteen väylien valaiseminen. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää rakentamismäärärahoja vuosittain. Valaistuksen laajentaminen lisää käyttömenoja.

Eco-design-direktiivin (2005/32/EY) täytäntöönpanotoimenpiteiden myötä Euroopan Unionin alueelta myynnistä poistuvat elohopealamput. 245/2009 säädöksen vaatimukset purkauslampuille tulevat voimaan 13.4.2015. Elohopealamput ja niitä suoraan korvaavat suurpainenatriumlamput poistuvat markkinoilta. Katuvaloja on yhteensä 2300 kpl (tilanne 06/2013), joista 884 kpl (38 %) on elohopeapohjaista valaistusta.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2014 tavoitteet ovat toteutuneet suunnitelmien mukaisesti. Teknisten palveluiden lautakunta päätti määrärahan käyttökohteista erikseen 8.4.2014.

Vuonna 2014 rakennettiin katuvaloja seuraavasti:

Yhteensä 56 kpl

Tievalaistus	TA 14	TP 14
Rakentaminen (euroa)	100 000	97 600
Valaistuspisteitä kpl/vuosi	56	56
Verkkoniemi/ Viikkilänraitti/ Latotie		
Seunavuori /Saarikonlenkki		9
Keskusta/ Nuuttilantie		17
Tervämäki/Riekontie/Koppelontie		3
Ahvenlampi/Untamonpolku/Ainonpolku/ Vellamonpol- ku/Ahvenahontie/Joukahaisenpolku		6
		21

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
80	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
8430	Kiinteät rakenteet ja laitteet				
545	TIEVALAISTUS				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	100.000-	0	97.617,47-	2.382,53-
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	100.000-	0	97.617,47-	2.382,53-

5.2.3.1.3 Puistot

Koulunmäen lähiliikuntapaikka

Hanketavoitteet

Mäkelänmäen koulun laajennuksen hankkeeseen sisältyy piha-alueiden parantaminen viihtyisämmäksi ja turvallisemmaksi erillisen pihasuunnitelman mukaisesti, 120 000 euroa. Koulunmäen pihasuunnitelman toteuttamiselle muodostettiin oma kustannuspaikka, johon siirrettiin tältä hankkeelta määrärahaa (91 000 euroa) 22.12.2014.

Koulun laajennushankkeen yhteydessä havaittiin kokonaisvaltaisen tarkastelun tarve. Koulunmäki liittyy keskeisesti myös keskustarakenteeseen. Koulunmäen kehittämiseksi on laadittu suunnitelma, jonka toteuttaminen on suunniteltu neljälle vuodelle 2014–2017. Tavoitteena on muodostaa laadukas lähiliikuntaympäristö kouluikäisille ja sitä vanhemmille.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Koulun piha-alueen kustannukset nousivat 145 000 euroon, hankkeeseen saatiin Länsi- ja Sisä-Suomen AVI:lta valtionavustusta 45 000 euroa.

Kohde	Nimi	Talousarvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
80	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
8430	Kiinteät rakenteet ja laitteet				
550	PUISTOT				
427	KOULUNMÄEN LÄHILIIKUNTAPAIKKA				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	0	91.000-	145.460,28-	54.460,28
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	0	91.000-	145.460,28-	54.460,28

5.2.3.1.4 Urheilu- ja ulkoilualueet

Hanketavoitteet

Urheilu ja liikuntamahdollisuuksien parantaminen.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2014 tavoitteet ovat toteutuneet suunnitelmien mukaisesti.

V- ja U-seura Muuramen Yritys sai Jyväskylän ry:ltä investointiavustusta kentän muuttamiseksi sisäpelilajien kesäaikaiseksi ulkoharjoittelupaikaksi. Hankkeen avulla tenniskentän alue päällystettiin nykyaikaisella, säänkestävällä pinnoitteella sekä varustettiin salibandyn, koripallon ja tenniksen kenttäalueisiin. Talvisin kentälle jäädytetään jääkiekkokaukalo.

Muuramen kunta on myöntänyt Muuramen Yritys ry:lle ko. kenttäalueen käyttöluvan 31.12.2030 saakka.

Hankkeen toteutuksessa kunta vastasi kentän tasoituksen materiaaleista, aitojen, portaikkojen, valvontakameran ym. hankinnasta noin 46 000 eurolla.

Kylänlahden laituri

Hanketavoitteet

Rakennetun ympäristön parantaminen. Hyvin rakennetut ja perustetut viheralueet vähentävät hoitotöitä. Puistot lisäävät viihtyisyyttä ja antavat virikkeitä. Ympäristönhoito on talouden ohella yksi kunnan tärkeimmistä kehittämiskohteista.

Kylänlahden uimarannan laituri on poistettu paikaltaan kesällä 2013 huonon kuntosuorituksen vuoksi. Uuden laiturin kustannusarvio 25 000 euroa.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Kylänlahden rannalle toteutettiin uusi laituri suunnitelman mukaisesti. Alueelle laitettiin kameravalvonta.

Kohde	Nimi	Talousarvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
80	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
8430	Kiinteät rakenteet ja laitteet				
560	URHEILU-JA RETKEILYALUEET				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	75.000-	0	65.228,22-	9.771,78-
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	75.000-	0	65.228,22-	9.771,

5.2.3.1.5 Vesihuolto

Tervämäki

Hanketavoitteet

Tervämäen alueen vesihuollon rakentaminen jatkuu, 105 000 euroa.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2014 tavoitteet ovat toteutuneet suunnitelmien mukaisesti. Alueelle saatiin uusia rakennuskelpoisia omakotitontteja 9 kappaletta Koppelontielle.

Hanketavoitteiden toteutumisen analysointi

Tervämäen asemakaava-alueelle jää rakennettavaksi enää Riekontien loppuosa (7 kpl tontteja).

Seunavuoren alue

Hanketavoitteet

Vesihuollon rakentaminen Seunavuoren alueelle, 15 000 euroa. Alueen rakentaminen on aloitettu vuonna 2006.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2014 tavoitteet ovat toteutuneet suunnitelmien mukaisesti. Alueelle saatiin 7 uutta rakennuskelpoista tonttia.

Seunavuoren asemakaava-alue (I-vaihe) valmistui vesihuollon osalta kokonaisuudessaan.

Kinkomaan Ahvenlammen alue

Hanketavoitteet

Kinkomaan Ahvenlammen asemakaava-alueen rakentaminen jatkuu, 130 000 euroa. Alueen vesihuolto on liitetty Juurakon alueelta Lukuhaaraan menevään vesihuoltolinjaan. Alueen I-vaiheen asemakaava valmistui vuonna 2007 ja II-vaiheen asemakaava valmistui vuonna 2009.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2014 tavoitteet ovat toteutuneet suunnitelmien mukaisesti. Alueelle saatiin 5 uutta rakennuskelpoista tonttia Vipusetien varteen sekä yksi rivitalotontti Kuurapolulle.

Ahvenlammen alue (I- ja II-vaihe) valmistui vesihuollon osalta kokonaisuudessaan.

Muuramenharjun vesilaitoksen kehittäminen

Hanketavoitteet

Muuramenharjun vesilaitoksen kapasiteettiä ja varmuutta on kohotettu rakentamalla kolmas siiviläkaivo nykyisten kaivojen läheisyyteen. Tällä uudella kaivolla päästään sellaiseen varmuuteen, että aina pystytään pumppaamaan verkostossa tarvittava vesimäärä, vaikka ylä-vedisäiliö olisi pois käytöstä. Siiviläkaivo on rakennettu vuonna 2010.

Siiviläkaivon liittäminen vesijohtoverkkoon ja laitoksen sähköistyksen ja automatiikan muuttaminen on toteutettu vuonna 2011.

Toisena osana Muuratharju-hankkeessa on syöttölinjan varmistaminen. Nykyisin vesilaitokselta on vain yksi syöttölinja keskustaan ja varmuuden lisäämiseksi linjoja pitäisi olla ainakin kaksi, jolloin olisi varayhteys.

Muuramenharjun vesilaitos luokitellaan rantaimetyyslaitokseksi ja tällaisissa laitoksissa on usein ongelmia veden laadun kanssa. Rantaimetyys syö raakaveden hapen ja silloin on vaarana veden mangaani- ja rautapitoisuuden nousu. Tällaisia merkkejä Muuramenharjullakin on olemassa, vaikkakin tilanne on täysin hallinnassa. Veden laadun varmistamiseksi pitemmäksi ajaksi tulisi Muuramenharjulle tehdä suunnitelma, joka voitaisiin ottaa tarvittaessa käyttöön jo ennen kuin tilanne on vaikea. Vuoden 2014 talousarvioon sisällytetään vesilaitoksen veden laadun varmentamissuunnittelu.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Syöttölinjan varayhteys Suuruskankaan vesilaitokselta Innanlahteen rakennettiin yhteistyöhankkeena Jyväskylän Energia Oy:n kanssa. Varayhteyden rakentaminen on osa Suuruskangas-Korpilahti yhdysvesijohtohanketta, johon Ely-keskus on myöntänyt 35 prosentin avustuksen.

Lisäksi jatkettiin Suuruskankaan vesilaitoksen veden laadun varmentamissuunnittelua teetämällä alueella luontoselvitys sekä havaintoputkien, kaivojen, vesistöpuisteiden laatu- ja sijaintikartoitus.

Yhdysvesijohto, Innanlahti varasyöttö

Hanketavoitteet

Jyväskylän Energia rakentaa vesijohdon Muuramen Suuruskankaalta Korpilahdelle. Tähän yhteyteen Muuramen kunnalle tarjoutuu mahdollisuus rakentaa toinen yhdysvesijohto Niittyahoon. Samalla muodostuu varayhteys koko keskustan vesihuollolle. 20 000 €

Hanketavoitteiden toteutuminen

Syöttölinjan varayhteyttä rakennettiin Innanalahdesta eteenpäin kohti Niittyahoa harjun laelle asti. Vuonna 2015 varavedenyhteyden rakentamista ja liittämistä jatketaan valtatie 9 alitse.

Muu vesihuoltotyö

Hanketavoitteet

Pienukkojen vesihuoltohankkeiden toteutus.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Pienukkoina vesihuoltotöinä vuonna 2014 tehtiin vesijohtoverkoston vuotokorjauksia, venttiilien vaihtoja sekä sadevesiviemärointiä Rengintielle. Lisäksi uusittiin Santalantien peruskorjauksen yhteydessä vesi- ja viemärijohtoa.

Hanketavoitteiden toteutumisen analysointi

Rajalan linjan rakentaminen ei toteutunut vuonna 2010 vesiosuuskunnan osalta. Osuuskunta ei saanut hankkeeseen rahoitusta ja hanke siirtyy tämän takia ainakin vuodelle 2015.

Vesihuollon perusparannus

Hanketavoitteet

Aloitetaan selvitys- ja suunnittelutyö vanhan vesijohto- ja viemäriverkoston kunnosta, 30 000 euroa. Selvityksen perusteella aloitetaan verkoston kunnostus sekä peruskorjaus, priorisoiden huonoimmasta päästä parempaan vuonna 2015.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Vesihuollon perusparannuksen selvitystyötä aloitettiin kuvaamalla perusparannettavien katu- ja viemäriverkkoja. Suunnittelutyötä ei aloitettu resurssien vähyden vuoksi. Lisäksi on jatkettu sähköisen vesihuoltoverkon ylläpitoa.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
80	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
8430	Kiinteät rakenteet ja laitteet				
580	VESIHUOLTO				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	545.000-	0	416.370,31-	128.629,69-
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	545.000-	0	416.370,31-	128.629,69-

5.2.4 Koneet ja kalusto

5.2.4.1 Kunnanhallitus

5.2.4.1.1 ATK-laitteet

Hanketavoitteet

Hankintaan langattomaan verkkoon lisää tukiasemia

Uusitaan työasemia

Lisätään konesaliin varavirtaa

Hanketavoitteiden toteutuminen

Langatonta tietoverkkoa laajennettiin uusilla tukiasemilla ja vanhempia korvattiin uusilla tehokkaammilla tukiasemilla.

Työasemia uusittiin tarpeen mukaan.

Konesalin toimintavarmuutta parannettiin laajentamalla varavirtajärjestelmää.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
82	KUNNANHALLITUS				
8450	Koneet ja kalusto				
590	ATK-LAITTEET				
450	ATK-LAITTEET/KHALL				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	14.000-	0	13.675,54-	324,46-
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	14.000-	0	13.675,54-	324,46-

5.2.4.2 Lapsi- ja perhepalveluiden lautakunta

5.2.4.2.1 ATK-laitteet

Hanketavoitteiden toteutuminen

Kannettavien tietokoneiden hankinta. (atk-hankinnat) 5000 euroa

Toteutui, Rajalan päiväkotiin hankittiin kannettavia tietokoneita sekä esikoulun käyttöön iPadeja.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
82	KUNNANHALLITUS				
8450	Koneet ja kalusto				
590	ATK-LAITTEET				
449	ATK-LAITTEET/VARHAISKASVATUS				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	5.000-	0	0,00	5.000,00-
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	5.000-	0	0,00	5.000,00-
82	KUNNANHALLITUS				
8450	Koneet ja kalusto				
590	ATK-LAITTEET				
457	ATK-LAITTEET/LAPSI- JA PERH.				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	15.000-	0	15.866,00-	866,00
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	15.000-	0	15.866,00-	866,00

5.2.4.2.2 Varhaiskasvatuksen kalustohankinnat

Hanketavoitteet

Rajalan päiväkotikoulun muutostyöt päiväkodiksi kesällä 2014 mahdollistaa luopumisen väis-
tötiloista toimivista parakeista ja kahdesta väliaikaisesta päivähoitotilasta kerrostaloissa. Kor-
vaavien tilojen lisäksi uudelleenorganisointi vähentää määräaikaisen henkilökunnan tar-
vetta. Olemassa oleva kalusto hyödynnetään ja sitä täydennetään välttämättömin osin (lapsil-
le ulko- ja sisäkalusteita, henkilökunnan työtila- ja atk-välineet).

Hanketavoitteiden toteutuminen

Rajalan päiväkodin muutostöistä johtuvat kalustohankinnat 10 000 euroa.

Toteutui.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
83	LAPSI-JA PERHEPALVELUIDEN LTK				
8460	Koneet ja kalusto/lasten/perhe				
595	SOSIAALITOIMEN IRTAIMISTO				
453	PÄIVÄHOIDON KALUSTOHANKINNAT				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	10.000-	0	10.304,26-	304,26
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	10.000-	0	10.304,26-	304,26

5.2.4.2.3 Perusopetuksen kalustohankinnat

Hanketavoitteet

Nisulanmäen koulun teknisen työn koneiden ja laitteiden uusiminen ja korjaaminen työsuojelutarkastuksessa kesällä 2013 huomattujen puutteiden poistamiseksi.

Mäkelänmäen koulun laajennus valmistuu vuonna 2014. Laajennusosaan täytyy hankkia irtaimisto. Irtaimisto koostuu pääasiassa kalusteista ja tietoteknisistä välineistä. Investoinnista kaluston osuus on noin 66 000 euroa ja tietoteknisten välineiden osuus 74 000 euroa.

Hanketavoitteiden toiminnallisen vaikuttavuuden analysointi

Perusopetuksen teknisen työn laitteiden uusiminen ja korjaaminen mahdollistavat opetus- suunnitelman mukaisen opetuksen Nisulanmäen koulussa. Laitteiden uusiminen on edellytys opetuksen toteuttamiselle.

Mäkelänmäen koulun laajennusosan kalusto- ja tietotekniikkahankinnat mahdollistavat opetuksen toteuttamisen opetussuunnitelman mukaisesti uudisrakennuksessa.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Sekä Nisulanmäen että Mäkelänmäen kalustohankinnat toteutuivat talousarviosuunnitelman mukaisina.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
83	LAPSI-JA PERHEPALVELUIDEN LTK				
8460	Koneet ja kalusto/lasten/perhe				
602	KOULUJEN KALUSTO				
465	OPETUSVÄLINEHANKINNAT				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	20.000-	0	20.072,03-	72,03
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	20.000-	0	20.072,03-	72,03

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
83	LAPSI-JA PERHEPALVELUIDEN LTK				
8460	Koneet ja kalusto/lasten/perhe				
602	KOULUJEN KALUSTO				
473	MÄKELÄNMÄEN KALUSTO- JA OP.VÄL				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	140.000-	0	127.693,52-	12.306,48-
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	140.000-	0	127.693,52-	12.306,48-

5.2.4.3 Teknisten palveluiden lautakunta

5.2.4.3.1 Tekninen irtaimisto

Hanketavoitteet

Teknisen lautakunnan toimintaan tarvittavan kaluston hankinta.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Vuonna 2014 vaihdettiin konekeskukseen uusi traktori tavoitteen mukaisesti.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
86	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
8490	Koneet ja kalusto/tekn.palv.lt				
610	TEKNINEN IRTAIMISTO				
460	TEKNINEN IRTAIMISTO				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	57.000-	0	58.879,03-	1.879,03
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	57.000-	0	58.879,03-	1.879,03

6 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
RAHOITUSLASKELMA					
	Toiminnan rahavirta				
**	Vuosikate	2.685.890	1.040.400	4.740.811,62	1.014.521,62-
**	Tulorahoituksen korjauserät	800.000-	0	964.112,87-	164.112,87
	Investointien rahavirta				
*	Investointimenot	5.744.500-	1.360.400-	6.823.200,24-	281.699,76-
*	Rah.osuudet invest. menoihin	0	0	416.160,00	416.160,00-
	Pysyvien vastaavien				
*	hyödykkeiden luovutustulot	860.000	0	1.065.191,17	205.191,17-
***	Toiminnan ja invest. rahavirta	2.998.610-	320.000-	1.565.150,32-	1.753.459,68-
	Rahoituksen rahavirta				
	Antolainojen muutokset				
*	Antolainojen vähennykset	36.360	0	36.363,64	3,64-
	Lainakannan muutokset				
*	Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5.568.000	320.000	5.000.000,00	888.000,00
*	Pitkäaikaisten lainojen vähenn	2.605.750-	0	2.327.353,64-	278.396,36-
*	Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	500.000,00	500.000,00-
	Muut maksuvalmiuden muutokset				
*	Toimeksiant.var. ja po:n muut.	0	0	20.330,53	20.330,53-
*	Saamisten muutos	0	0	878.390,54-	878.390,54
*	Korottomien velkojen muutos	0	0	928.130,86	928.130,86-
***	Rahoituksen rahavirta	2.998.610	320.000	3.279.080,85	39.529,15
*****	RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0	1.713.930,53	1.713.930,53-
*	RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0	1.713.930,53-	1.713.930,53

7 YHTEEVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIIEN MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTTAMISESTA

	Määrärahat					Tuloarviot				
	Alkup. talous-arvio	TA:n muu-tokset	TA-muu-tosten jälkeen	Toteu-tuma	Poik-keama	Alkup. talous-arvio	TA:n muu-tokset	TA-muu-tosten jälkeen	Toteu-tuma	Poik-keama
KÄYTTÖTALOUSOSA										
Keskusvaalilautakunta										
Vaalit	13		13	13	0	12		12	14	2
Keskusvaaliltk yht.	13	0	13	13	0	12	0	12	14	2
Tarkastuslautakunta										
Tarkastuslautakunta	19		19	19	0			0		0
Tarkastusltk yht.	19		19	19	0			0		0
Kunnanhallitus										
Yleishallinto	2390		2390	2387	3	289		289	301	12
Sisäiset palvelut	98		98	105	-7	1		1	0	-1
Elinkeinoelä-mä/oik.h.	316		316	309	7			0		0
Joukkoliikenne	277		277	279	-2	77		77	29	-48
Muu toiminta	28		28	27	1			0	0	0
Kunnanhallitus yht.	3109		3109	3107	2	367		367	330	-37
Lapsi- ja perhepalv. Itk										
Lapsi- ja perhep. Itk	20		20	15	5			0		0
Hallinto	168		168	161	7	2		2	3	1
Varhaiskasvatus	7021		7021	6673	348	796		796	754	-42
Lasten/perh.palvelut	1679		1679	1398	281	60		60	41	-19
Muu sosiaalitoimi	217		217	125	92	85		85	40	-45
Esiopetus	19		19	21	-2					
Perusopetus	11450		11450	11083	367	329		329	325	-4
Lukiokoulutus	1351		1351	1342	9	7		7	6	-1
Taiteen perusopetus	125		125	121	4	27		27	28	1
Nuorisotoimi	238		238	218	20	42		42	65	23
LP-Itk yhteensä	22288	0	22288	21157	1131	1348	0	1348	1262	-86
Asukaspalveluiden Itk										
Asukaspalv. Itk	22		22	19	3			0		0
Hallinto	91		91	82	9			0		0
Aikuistiimi	121		121	125	-4	0		0	7	7
Kotihoito	691		691	709	-18	120		120	187	67
Vanh. ja vamm.palv.	4847		4847	4700	147	1057		1057	1007	-50
Päihdehuolto	83		83	108	-25	2		2	1	-1
Muu sosiaalitoimi	1321		1321	1277	44	496		496	481	-15
Perusterveydenhuolto	5707		5707	5235	472			0		0
Erikoissairaanhoito	8547		8547	9277	-730			0		0
Aikuiskoulutus	69		69	69	0			0		0
Kirjastotoimi	463		463	442	21	16		16	16	0
Liikunta ja ulkoilu	918		918	837	81	125		125	165	40
Kulttuuritoimi	283		283	267	16	36		36	40	4
AP-Itk yhteensä	23163	0	23163	23147	16	1852		1852	1904	52

	Määrärahat					Tuloarviot				
	Alkup. talous-arvio	TA:n muu-tokset	TA-muu-tosten jälkeen	Toteu-tuma	Poik-keama	Alkup. talous-arvio	TA:n muu-tokset	TA-muu-tosten jälkeen	Toteu-tuma	Poik-keama
Teknisten palv. Itk										
Teknisten palv. Itk	22		22	20	2			0		0
Yhdyskuntasuunn.	616		616	560	56	14		14	10	-4
Rakennusvalvonta	174		174	149	25	69		69	119	50
Ympäristöhuolto	70		70	64	6	2		2	7	5
Liikuntapaikat	244		244	168	76	22		22	11	-11
Liikenneväylät ja yl	652		652	566	86	4		4	28	24
Palo- ja pelastustoim	767		767	768	-1			0		0
Kiinteistötoimi	2709		2709	2476	233	5475		5475	5441	-34
Sisäiset palvelut	1347		1347	1263	84	1201		1201	1138	-63
Vesihuolto	757		757	580	177	1306		1306	1341	35
Jätehuolto	445		445	461	-16	567		567	601	34
Muu toiminta	60		60	106	-46	967		967	1181	214
TP-Itk yhteensä	7863	0	7863	7181	682	9627	0	9627	9877	250
YHTEENSÄ	56455	0	56455	54624	1831	13206	0	13206	13387	181
TULOSLASKELMAOSA										
Verotulot			0		0	36562	1040	37602	36640	-962
Valtionosuudet			0		0	9545		9545	9275	-270
Korkotulot			0		0	5		5	5	0
Muut rahoitustulot			0		0	208		208	305	97
Korkomenot	231		231	98	133			0		0
Muut rahoitusmenot	154		154	151	3			0		0
Satunnaiset tuotot			0		0	0		0	0	0
Satunnaiset kulut			0	0	0					
YHTEENSÄ	385		385	249	136	46320	1040	47360	46225	-1135

	Määrärahat					Tuloarviot				
	Alkup. talous-arvio	TA:n muu-tokset	TA-muu-tosten jälkeen	Toteu-tuma	Poik-keama	Alkup. talous-arvio	TA:n muu-tokset	TA-muu-tosten jälkeen	Toteu-tuma	Poik-keama
INVESTOINTIOSA										
Kunnanhallitus										
Atk-ohjelmat	40		40	24	16			0		0
Teknisten palv. Itk										
Virastotalon p.ko	43		43	43	0					
Franssila	0	44	44	45	-1			0		0
Monitoimitalo/ko	40	38	78	78	0			0		0
Mäkelänmäen koulu	1220	-43	1177	1178	-1			0	0	0
Uimahallin p.kor	2000	300	2300	1960	340	0		0	326	326
Kulttuurikeskus/	34		34	37	-3			0		0
Rajalan pk	102		102	69	33					
Leikarin pk	26		26	25	1					
Terveyskeskus	54		54	50	4					
Kmaan koulu p.ko	50	220	270	484	-214	0		0	45	45
Liikenneväylät	1055		1055	1106	-51			0		0
Tievalaistus	100		100	98	2					
Koulunmä.lähiliik	0	91	91	145	-54	0		0	45	45
Urheilu- ja ulkoilu	75		75	65	10					
Vesihuolto	545		545	416	129			0		0
Kunnanhallitus										
Koneet ja kalusto	14		14	14	0			0		0
Lapsi- ja perhepalv. Itk										
Koneet ja kalusto	190		190	174	16			0		0
Asukapalv. Itk										
Koneet ja kalusto	0		0	0	0					
Teknisten palv. Itk										
Koneet ja kalusto	57		57	59	-2			0		0
Kunnanhallitus										
Maa- ja vesialuee	100	710	810	748	62	60		60	101	41
Liittymismaksu	0		0	5	-5					
Muut osakkeet ja osuudet						0		0	0	0
Erikoissairaanh.	0		0	0	0					
									*)	
YHTEENSÄ	5745	1360	7105	6823	282	60		60	517	457
RAHOITUSOSA										
Antolain. muutokset										
Antol.saam. lis.			0	0	0					
Antol.saam.väh.			0		0	36		36	36	0
Lainakannan muutok.										
Pitkäaik.lain.lis.			0		0	5568		5568	5000	-568
Pitkäaik.lain.väh.	2605		2605	2327	278			0		0
Lyhytaik.lain.muut.			0		0			0	500	500
Vaikutus maksuvalm.			0	-70	70			0		
YHTEENSÄ	2605		2605	2257	348	5604		5604	5536	-68
KAIKKI YHTEENSÄ	65190	1360	66550	63953	2597	65190	1040	66230	65665	-565

8 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

8.1 Tuloslaskelma

	V.2014	V.2013
TULOSLASKELMA		
TOIMINTATUOTOT		
* Myyntituotot	2.721.355,19	2.553.973,26
* Maksutuotot	1.516.088,20	1.951.253,02
* Tuet ja avustukset	724.402,51	792.589,63
* Muut toimintatuotot	2.689.340,73	2.575.915,02
** TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	7.651.186,63	7.873.730,93
** VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	356.605,81	325.123,89
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
* Palkat ja palkkiot	13.965.819,56-	14.188.870,26-
Henkilösivukulut		
* Eläkekulut	3.424.100,02-	3.445.750,54-
* Muut henkilösivukulut	753.084,64-	787.757,62-
* Palvelujen ostot	24.494.071,70-	24.126.837,33-
* Aineet, tarvikkeet ja tavara	2.145.248,12-	2.243.896,48-
* Avustukset	3.229.291,81-	3.039.203,22-
* Muut toimintakulut	1.233.292,58-	1.184.674,30-
** TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	49.244.908,43-	49.016.989,75-
TOIMINTAKATE	41.237.115,99-	40.818.134,93-
* Verotulot	36.640.811,74	36.319.837,19
* Valtionosuudet	9.275.430,00	9.832.815,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
* Korkotuotot	4.910,37	6.848,49
* Muut rahoitustuotot	156.212,81	134.714,45
* Korkokulut	98.048,46-	139.206,96-
* Muut rahoituskulut	1.388,85-	3.538,89-
VUOSIKATE	4.740.811,62	5.333.334,35
Poistot ja arvonalentumiset		
* Suunn.mukaiset poistot	3.101.959,13-	3.182.914,09-
Satunnaiset erät		
TILIKAUDEN TULOS	1.638.852,49	2.150.420,26
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	1.638.852,49	2.150.420,26

8.2 Rahoituslaskelma

	V.2014	V.2013
Toiminnan rahavirta		
** Vuosikate	4.740.811,62	5.333.334,35
** Tulorahoituksen korjauserät	964.112,87-	667.635,53-
Investointien rahavirta		
* Investointimenot	6.823.200,24-	4.190.657,73-
* Rah.osuudet invest. menoihin	416.160,00	0,00
* Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1.065.191,17	750.647,24
*** Toiminnan ja invest. rahavirta	1.565.150,32-	1.225.688,33
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
* Antolainojen lisäykset	0,00	0,00
* Antolainojen vähennykset	36.363,64	36.363,64
Lainakannan muutokset		
* Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5.000.000,00	0,00
* Pitkäaikaisten lainojen vähenn	2.327.353,64-	2.620.071,08-
* Lyhytaikaisten lainojen muutos	500.000,00	2.600.000,00
* Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
* Toimeksiant.var.ja po:n muut.	20.330,53	14.965,05-
* Saamisten muutos	878.390,54-	245.393,73-
* Korottomien velkojen muutos	928.130,86	673.504,78-
*** Rahoituksen rahavirta	3.279.080,85	917.571,00-
***** RAHAVAROJEN MUUTOS	1.713.930,53	308.117,33
RAHAVARJOJEN MUUTOS		
Rahavarat 31.12.	2.089.142,12	375.211,59
Rahavarat 1.1.	375.211,59	67.094,26

8.3 Tase

	V.2014	V.2013	
VASTAAVAA			
A PYSYVÄT VASTAAVAT			
I Aineettomat hyödykkeet			
*	1. Aineettomat oikeudet	52.411,07	55.915,18
**	Aineettomat hyödykkeet yht.	52.411,07	55.915,18
II Aineelliset hyödykkeet			
*	1. Maa- ja vesialueet	8.066.670,36	7.414.325,01
*	2. Rakennukset	27.367.396,41	25.537.470,95
*	3. Kiinteät rakenteet ja laitt	9.006.813,55	8.756.639,70
*	4. Koneet ja kalusto	391.995,90	337.378,26
*	6. Ennakkomaksut ja kesk.eräis	2.233.315,53	1.812.870,91
**	Aineelliset hyödykkeet yht	47.066.191,75	43.858.684,83
III Sijoitukset			
*	1. Osakkeet ja osuudet	3.834.480,64	3.834.480,64
*	3. Muut lainasaamiset	244.323,13	280.686,77
*	4. Muut saamiset	73.964,00	73.964,00
**	Sijoitukset yhteensä	4.152.767,77	4.189.131,41
****	PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	51.271.370,59	48.103.731,42
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT			
*	2. Lahj.rahastojen erityiskatt	970,70	22.585,49
*	3. Muut toimeksiantojen varat	0,00	11.618,73
****	TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHT	970,70	34.204,22
C VAIHTUVAT VASTAAVAT			
I Vaihto-omaisuus			
II Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset			
*	1. Myyntisaamiset	1.094.734,56	891.815,85
*	2. Lainasaamiset	174.897,79	14.364,02
*	3. Muut saamiset	703.131,82	306.124,83
*	4. Siirtosaamiset	1.345.625,10	1.227.694,03
**	Lyhytaikaiset saamiset yht.	3.318.389,27	2.439.998,73
***	Saamiset yhteensä	3.318.389,27	2.439.998,73
III Rahoitusarvopaperit			
*	1. Osakkeet ja osuudet	15.178,66	15.178,66
**	Rahoitusarvopaperit yht.	15.178,66	15.178,66
IV Rahat ja pankkisaamiset			
**	Rahat ja pankkisaamiset yht.	2.073.963,46	360.032,93
****	VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	5.407.531,39	2.815.210,32
*****	VASTAAVAA YHTEENSÄ	56.679.872,68	50.953.145,96

	V.2014	V.2013
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA		
* I Peruspääoma	18.365.317,85-	18.365.317,85-
* II Arvonkorotusrahasto	25.046,55-	25.046,55-
* III Muut omat rahastot	1.011.664,00-	1.011.664,00-
* IV Ed.tilikausien yli/alijäämä	6.861.059,21-	4.710.638,95-
* V Tilikauden yli/alijäämä	1.638.852,49-	2.150.420,26-
*** OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	27.901.940,10-	26.263.087,61-
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
C PAKOLLISET VARAUKSET		
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
* 2. Lahjoitusrahastojen pääoma	970,70-	22.585,49-
* 3. Muut toimeksiantojen pääoma	101.416,23-	92.704,43-
*** TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHT.	102.386,93-	115.289,92-
E VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
* 2. Lainat vakuutus- ja rah.lai	8.921.271,20-	6.190.000,00-
* 3. Lainat julkisyhteisöiltä	280.000,00-	438.593,09-
* 7. Muut velat	1.454.323,49-	1.352.334,21-
** Pitkäaikainen vieras po. yht.	10.655.594,69-	7.980.927,30-
II Lyhytaikainen		
* 2. Lainat rahoitus- ja vak.lai	10.968.728,80-	10.370.000,00-
* 3. Lainat julkisyhteisöiltä	158.593,09-	157.353,64-
* 5. Saadut ennakot	25.257,07-	18.103,62-
* 6. Ostovelat	3.096.925,82-	2.202.504,94-
* 7. Muut velat	788.445,77-	691.099,58-
* 8. Siirtovelat	2.982.000,41-	3.154.779,35-
** Lyhytaikainen vieras po. yht.	18.019.950,96-	16.593.841,13-
*** VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	28.675.545,65-	24.574.768,43-
***** VASTATTAVAA	56.679.872,68-	50.953.145,96-

8.4 Konsernilaskelmat

KONSERNIN TULOSLASKELMA		
	2014	2013
Toimintatuotot	21 431 689,36	21 674 940,19
Toimintakulut	-63 465 611,71	- 62 999 051,52
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	33 961,83	29 249,41
TOIMINTAKATE	-41 999 960,52	- 41 294 861,92
Verotulot	36 640 811,74	36 319 837,19
Valtionosuudet	12 638 640,26	13 349 785,07
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	10 707,62	9 755,48
Muut rahoitustuotot	157 121,90	136 133,99
Korkokulut	- 670 182,41	- 935 686,30
Muut rahoituskulut	- 20 396,72	- 19 067,18
VUOSIKATE	6 756 741,87	7 565 896,33
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poisto	- 5 435 473,32	- 5 235 505,33
Arvonalentumiset		
Satunnaiset erät	43 322,53	
TILIKAUDEN TULOS	1 364 591,08	2 330 391,00
Tilinpäätössiirrot	- 232 752,92	- 345 363,17
Vähemmistöosuudet	671,53	666,95
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	1 132 509,69	1 985 667,78

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA		
	2014	2013
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	6 756 741,87	7 565 869,33
Satunnaiset erät	43 322,53	
Tulorahoituksen korjauserät	- 956 281,88	- 873 502,12
Investointien rahavirta		
Investointimenot	- 8 201 658,37	-6 424 664,84
Rahoitusosuudet investointeihin	417 631,85	587,03
Pysyvien vastaavien		
hyödykkeiden luovutustulot	1 133 102,71	846 523,80
Toiminnan ja invest. rahavirta	- 807 141,29	1 114 813,20
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset	2 350,00	
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 275 655,00	585 214,04
Pitkäaikaisten lainojen vähenn	- 4 047 395,39	-4 084 683,45
Lyhytaikaisten lainojen muutos	671 364,61	2 639 452,40
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		7 337,47
Toimeksiant.var.ja po:n muutok	21 493,21	- 3 276,53
Saamisten muutos	- 1 246 877,53	100 154,16
Korottomien velkojen muutos	1 465 454,46	-1 254 266,59
Vaihto-omaisuuden muutos	5 561,10	- 7 076,61
Rahoituksen rahavirta	2 147 605,46	-2 017 145,11
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 340 464,17	- 902 331,91
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	3 171 708,23	1 830 312,02
Rahavatat 1.1.	1 830 312,02	2 709 702,38
	1 341 396,21	- 879 390,36
Vuonna 2014 ero rahavarojen muutoksessa johtuu K-S liiton peruspääoman prosenttiosuuden muutoksesta.		

KONSERNITASE			
VASTAAVAA	2014	2013	
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	377 997,19	339 585,12	
Muut pitkävaikutteiset menot	81 884,65	117 047,31	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat			
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	459 881,84	456 632,43	
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	9 836 609,09	9 063 889,20	
Rakennukset	48 699 011,30	47 493 280,95	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	11 038 526,24	10 826 070,52	
Koneet ja kalusto	2 389 635,75	2 635 320,39	
Muut aineelliset hyödykkeet	25 114,66	18 895,22	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 482 421,58	2 260 317,49	
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	74 471 318,62	72 297 773,77	
Sijoitukset			
Muut osakkeet ja osuudet	2 284 613,57	2 210 904,46	
Muut lainasaamiset	98 868,61	101 218,61	
Muut saamiset	-	-	
Sijoitukset yhteensä	2 383 482,18	2 312 123,07	
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	77 314 682,64	75 066 529,27	
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	215 429,31	534 115,93	
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus	165 609,26	171 151,72	
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset	-	-	
Lyhytaikaiset saamiset	5 925 575,66	4 422 792,01	
Rahoitusarvopaperit	37 847,63	45 219,69	
Rahat ja pankkisaamiset	3 133 860,60	1 785 092,33	
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	9 262 893,15	6 424 255,75	
VASTAAVAA YHTEENSÄ	86 793 005,10	82 024 900,95	

VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma	18 365 317,85		18 365 317,85
Arvonkorotusrahasto	29 538,97		29 538,97
Muut omat rahastot	2 421 121,25		2 246 855,65
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	944 787,88	-	1 019 894,74
Tilikauden yli-/alijäämä	1 132 509,69		1 985 667,78
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	22 893 275,64		21 607 485,51
VÄHEMMISTÖOSUUDET	2 192,29		2 863,82
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET			
Poistoero	772 559,85		535 017,86
Vapaaehtoiset varaukset	349 803,27		520 935,49
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET YHTEENSÄ	1 122 363,12		1 055 953,35
PAKOLLISET VARAUKSET			
Eläkevakuutukset			
Muut pakolliset varaukset	343 046,09		250 596,34
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	343 046,09		250 596,34
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	336 056,82		633 250,24
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen korollinen vieras pääo,a	34 659 239,67		31 191 881,14
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	2 519 623,78		2 384 767,12
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	14 089 941,10		15 657 675,41
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	10 827 266,59		9 240 428,02
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	62 096 071,14		58 474 751,69
VASTATTAVAA	86 793 005,10		82 024 900,95

9 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

9.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeet ja sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Jaksotus

Tulot ja menot jaksotetaan eri tilikausille suoriteperusteen mukaan, poikkeuksena verotulot, jotka kirjataan tilitysten mukaan.

Vyörytys

Kustannuspaikoille vyörytetään laskennallisina erinä siivoustoimi, työterveyshuolto, atk, taloustoimisto, kopiointi, postitus, puhelinkeskus ja toimistotarvikkeet.

Sisäiset erät

Sisäisesti laskutetaan tilojen vuokrat, ateriasuoritteet, vesi- ja jätevesilaskut, jätehuoltolaskut, konekeskuksen palvelut ja muut sisäiset laskut esim. työpaja.

9.2 Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt, joissa kunnalla on määräamisvalta ja kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty nimellis- eli pariarvomenetelmällä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset saamiset ja velat on vähennetty sekä konserni-yhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien taseisiin merkityt olennaiset keskinäiset saamiset ja velat vähäisiä liiketapahtumia lukuunottamatta. Liittymismaksuista (vesihuolto, kaukolämpö) ei ole eliminoitu sisäisiä tapahtumia muutamaa viimeisintä kaukolämpöliittymää lukuunottamatta. Tytäryhteisöille myydyistä kiinteistöistä ja asunnoista saadut katteet on vähennetty.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen investointien poistot ja Muuramen Lämpö Oy:n kaukolämpökanavien poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisö on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Muuramen kunnan osuus Keski-Suomen Liiton peruspääomasta on kasvanut 3,84 %:sta 3,9 %.

9.3 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain				
	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Yleishallinto	504 859	721 231	344 254	558 066
Sosiaali- ja terveystoimen palvelut	10 778 177	11 010 493	2 496 524	2 589 701
Opetus- ja kulttuuripalvelut	1 372 952	1 346 472	593 907	660 640
Muut palvelut	8 775 701	8 196 738	4 216 501	4 065 324
Toimintatuotot yhteensä	21 431 689	21 274 934	7 651 186	7 873 731

Verotulojen erittely		
	Kunta	
	2014	2013
Kunnan tulovero	32 748 993	32 871 851
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 011 565	1 706 533
Kiinteistövero	1 880 254	1 741 453
Verotulot yhteensä	36 640 812	36 319 837

Valtionosuuksien erittely				
	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	11 787 823	12 280 763	11 787 823	12 280 763
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	- 879 623	- 644 916	- 879 623	- 644 916
Järjestelmämuutoksen tasaus	- 63 533	- 63 528	- 63 533	- 63 528
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	- 1 569 237	- 1 739 504	- 1 569 237	- 1 739 504
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus				
Yksikköhintarahoituksen mukainen valtionosuus	3 363 210	3 516 943		
Valtionosuudet yhteensä	12 638 640	13 349 758	9 275 430	9 832 815

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Investointimenojen poistojen määrittämisessä on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu investointien hankintamenoista arvioidun taloudellisen pitoajan mukaan. Muuramen kunnan poistosuunnitelmaa on tarkastettu (KV 25.6.2012 § 40 ja Kh 6.8.2012 § 108) uuden poistoyleisohjeen mukaiseksi 1.1.2013 alkaen.

Poistosuunnitelman aloittaminen:

hankinta 1.1.-30.6.	-poistot 1.7. alkaen
hankinta 1.7.-31.12.	-poistot seuraavan vuoden alusta
kiinteät rakenteet ja laitteet	-poistot seuraavan vuoden alusta

Investointivaraus käsitellään suosituksen mukaisesti.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

ATK-ohjelmistot	3 vuotta	tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset	30-50 vuotta	- " -
Asuinrakennukset	- " -	- " -
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20-50 vuotta	- " -
Vapaa-ajan rakennukset	- " -	- " -
Muut rakennukset	- " -	- " -
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10-25 %	menojäännöspoisto
Vesilaitoksen laitoskoneet	25 %	- " -
Koneet ja kalusto	3-15 vuotta	tasapoisto

Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno alle 10 000 €, on kirjattu vuosikuluksi. (€)	v.2014	v.2013
	168 580	224 211

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta kunnan tilinpäätöksessä

Vuosina 2013 – 2017:

Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot	2 999 352
Keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno	4 745 488
Ero (€)	-1 746 136
Ero %	- 36,8

Selvitys poikkeaman syistä:

Seurantajaksolle kohdistuu normaalitasoa suurempia investointeja, kuten Mäkelänmäen koulun laajennus, uimahallin peruskorjaus ja Kinkkomaan koulun peruskorjaus.

Satunnaiset erät: - ei ilmoitettavaa.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	945 435	655 136	945 435	655 136
Rakennusten myyntivoitot		12 500		12 500
Muut myyntivoitot	68 769	472	18 677	
Myyntivoitot yhteensä	1 014 204	668 108	964 112	667 636
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot				
Muut myyntitappiot	12 148	0		
Myyntitappiot yhteensä	12 148	0		

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	Kunta	
	2014	2013
Osinkotuotot muista yhteisöistä	120 087	80 036
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	14 434	14 434
Yhteensä	134 521	94 470

Tilintarkastajan palkkiot		
	2014	2013
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	5440	4019
Muut tilintarkastajalle kuuluvat tehtävät		
Tarkastuslautakunnan avustaminen	4595	4418
Muut palkkiot		
Yhteensä	10035	8437

Korjattu vuoden 2013 sarakkeen tiedot

9.4 Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Arvonkorotukset				
	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Maa- ja vesialueet Arvo 1.1.	29 538	32 285	25 046	27 793
Arvonkorotukset				
Arvonkorotusten purku		2 747		2 747
Arvo 31.12.	29 538	29 538	25 046	25 046

Pysyvät vastaavat ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävai- kutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	55915,18	0	55915,18
Lisäykset tilikauden aikana	24120,52		24120,52
Rahoitusosuudet tilikaudella			
Vähennykset tilikauden aikana			
Siirrot erien välil- lä			
Tilikauden poisto	27624,63	0	27624,63
Arvonalennukset ja niiden pal.			
Poistamaton hankintameno 31.12.	52411,07	0	52411,07
Arvonkorotukset			
KIRJANPITOARVO 31.12.	52411,07	0	52411,07

Pysyvät vastaavat ja muut pitkäaikaiset sijoitukset						
	AINEELLISET HYÖDYKKEET					
	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rak. ja laitteet	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	7389278,46	25537470,95	8756639,7	337378,26	1812870,91	43833638,28
Lisäykset tilikauden aikana	748423,65	3277875,64	1684685,43	246490,38	420444,62	6377919,72
Rahoitusosuudet tilikaudella						0
Vähennykset tilikauden aikana	101078,3					101078,3
Siirrot erien välillä						0
Tilikauden poistot		1447950,18	1434511,58	191872,74		3074334,5
Arvonlennukset ja niiden pal.						0
Poistamaton hankintameno 31.12.	8036623,8	27367396	9006813,55	391995,9	2233315,53	47036145,2
Liittymismaksut	5000					5000
Vähennykset tilikauden aikana						
Siirrot erien välillä						
Arvonlennukset ja niiden pal.						
Arvonkorotukset	25046,55					25046,55
Arvonkorotuksen purku						
KIRJANPITOARVO 31.12.	8066670,4	27367396	9006813,55	391995,9	2233315,53	47066191,75

Pysyvien vastaavien sijoitukset									
OSAKKEET JA OSUUDET						JKV-, MUUT LAINA- JA MUUT SAAMISET			
	Osakkeet	Kunta- yhtymä- osakkeet	Osakkeet osakkuus- yhteisöt	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Muut lainasaamiset Konserni- yhtiöt	Muut saamiset ja liitt.maksut	Yhteensä	
Hankintameno 1.1	233856,72	1646295,1	200000	1754328,8	3834480,6	181818,16	98868,61	73964	354650,77
Lisäykset					0				0
Vähennykset					0	36363,64			36363,64
Siirrot erien välillä									
Hankintameno 31.12.	233856,7	1646295	200000	1754329	3834481	145454,5	98868,61	73964	318287,1
Arvonlennukset ja niiden palautus									
Arvonkorotukset									
KIRJANPITOARVO 31.12.	233856,7	1646295	200000	1754329	3834481	145454,5	98868,61	73964	318287,1

OMISTUKSET MUISSA YHTIÖISSÄ						
		Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	(1000 €) tilikauden tuloksesta
Tytäryhteisöt						
Muuramen Lämpö Oy		Muurame	87,9	444	3448	-12
Muuramen Vuokra-asunnot Oy		Muurame	100	73	23518	0
KOY Muuramen Kettula		Muurame	100	16	539	0
KOY Hakamuurame		Muurame	94,7	31	118	0
KOY Muuramen Elämänkaari		Muurame	52	89	663	1
		Yhteensä		653	28286	-11
Kuntayhtymät						
Jkl:n koulutuskuntayhtymä		Jyväskylä	3,5192	2755	980	13
K-S Liitto		Jyväskylä	3,9	89	62	3
K-S sairaanhoitopiirin ky		Jyväskylä	2,35	792	3576	-131
		Yhteensä		3636	4617	-114
Osakkuusyhteisöt						
KOY Kinkomaan Vitapolis	x)	Muurame	20,94	333	813	23
		Yhteensä		333	813	23

x) K-S Sairaanhoitopiirin ky omistaa lisäksi KOY Kinkomaan Vitapoliksesta 40 %

Saamisten erittely				
	2014		2013	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		90 934		41 740
Lainasaamiset		75 000		0
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		641		1 015
Siirtosaamiset		84 672		119 557
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
		2 221		2 348
Saamiset yhteensä		253 468		164 660

Siirtosaamisiin liittyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Viranhaltijoiden tammikuun palkat	369 521	356 276	369 521	356 276
Siirtosaamiset jäsenkuntayhtymiltä	84 372	119 557	84 372	119 557
Muut menoennakot	42 442	20 347	28 544	9 032
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	1 468	2 697	1 409	2 446
Kelan korvaus työterveyshuollosta	90 620	112 108	70 000	84 000
Tuet ja avustukset	254 543	99 069	240 282	66 856
Muut tulojäämät	1 651 300	778 144	551 497	577 183
Elatustuen takautumissaatava		12 344		12 344
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yh				
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yh	2 494 266	1 500 542	1 345 625	1 227 694

Rahoitusarvopaperit		
	Kunta	
	2014	2013
Osakkeet ja osuudet		
Jälleenhankintahinta	120 507	102 596
Kirjanpitoarvo	15 179	15 179
Erotus	105 328	87 417

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Peruspääoma 1.1.	18 365 318	18 365 318	18 365 318	18 365 318
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	18 365 318	18 365 318	18 365 318	18 365 318
Arvonkorotusrahasto 1.1	29 539	32 285	25 047	27 793
Lisäykset				
Vähennykset		2 746		2 746
Arvonkorotusrahasto 31.12.	29 539	29 539	25 047	25 047
Muut omat rahastot 1.1.	2 254 488	2 024 269	1 011 664	1 011 664
Lisäykset	176 618	225 038	x)	
Vähennykset	10 116			
Muut omat rahastot 31.12.	2 421 121	2 254 488	1 011 664	1 011 664
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	938 779	-1 046 889	6 861 059	4 710 639
Siirrot rahastoon		xx)		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	944 788	-1 046 889	6 861 059	4 710 639
Tilikauden yli-/alijäämä	1 132 509	1 985 668	1 638 852	2 150 420
Oma pääoma yhteensä	22 893 275	21 588 124	27 901 940	26 263 088
x) K-S Liitto on muuttanut vuoden 2013 tilinpäätöstietoja lisäämällä rahastopääomiin ja sijoituksiin Midinvest Oy:n osakkeiden hankinnan (198.747 €) konsernin osuus 7632 €.				
xx) Vuoden 2013 tilinpäätöksessä edellisten tilikausien yli-/alijäämä (-1.019.895 €)				
- Osakkuusyhteisö, Oy Kinkomaan Vitapolis oikaistu, tilinpäätöksessä 2013 osuus alkavan taseen ja hankinta-ajankohdan välisestä oman pääoman muutoksesta (käytetty virheellisesti päättyvää tasetta). Oikaistava 34720 €.				
- Kiinteistö Oy Muuramen Riksan myyntivoitto 7725,91 € .				
Oikaisu tekemättä tp:ssä 2013 per toimitatuotot an ed. tilikausien ylijäämä.				
- Ero konsernin edellisten tilikausien yli-/alijäämän jatkuvuudessa 6009 €, selittyy K-S Sairaanhoidopiirin konsernitaseen oman pääoman jatkuvuuden muutoksesta sekä K-S Liiton peruspääoma -prosentin muutoksesta.				

Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua		
	Kunta	
	2014	2013
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 542 373	3 435 848
Lainat julkisyhteisöiltä		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	2 542 373	3 435 848

Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Muut pakolliset varaukset				
Avustusvaraus				
Potilasvakuutusmaksuvastuu	313 887	221 437		
Muut pakolliset varaukset	29 159	29 159		
Muut pakolliset varaukset yht.	343 046	250 596		

Vieras pääoma				
	2014		2013	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		97 602		60 245
Yhteensä		97 602		60 245
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat		965 278		608 262
Siirtovelat		409 637		641 063
Yhteenä		1 374 915		1 249 325
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisyyksille				
Ostovelat		0		0
Yhteensä		0		0
Vieras pääoma yhteensä		1 472 517		1 309 570

Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Muut velat, pitkäaikaiset				
Liittymismaksut	2 510 406	2 369 151	1 454 323	1 352 334
Muut velat	256 818	89 580		
Muut velat pitkäaikaiset yht.	2 767 224	2 458 731	1 454 323	1 352 334

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	300 896	229 705	212 842	157 457
Menojäämät				
Palkkakulujen jaksotukset	3 296 092	3 315 892	2 276 867	2 308 027
Korkojaksotukset	154 924	196 486	20 646	25 660
Siirtovelat jäsenkuntayhtymille	659 375	641 063	409 637	641 063
Muut menojäämät	250 003	244 593	58 230	10 555
Lyhytaikaiset siirtovelat yht.	4 661 290	4 627 739	2 978 222	3 142 762

9.5 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Leasingvastuiden yhteismäärä arvonlisäveroineen				
	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Seuraavalla tilikaudella maksettavat			33 664	42 665
Myöhemmin maksettavat			42 771	49 399
Yhteensä	20 815	256 067	76 435	92 064

Vastuusitoumukset				
	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	12 307 919	12 284 120	12 284 120	7 758 431
Jäljellä oleva pääoma	9 335 199	9 335 199	9 311 400	5 660 780
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	13 195 828	12 845 828	13 195 828	12 845 828
Jäljellä oleva pääoma	8 900 119	9 471 778	8 900 119	9 471 778

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista				
	Kunta			
	2014	2013		
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	43 680 160	41 697 250		
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.				
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	30 199	27 964		

Muut taloudelliset vastuut				
	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Sopimusvastuut				
Vuokravastuu	47 958	55 318		
Velvoitevarasto	1 694	2 334		
Avustusvastuu	975	4 988		
Keräystilivastuut x)	16 114	11 619	16 114	11 619
Arvonlisäveron palautusvastuu	2 895 561	2 495 018	2 450 623	1 694 596
Jäsenen rahoitusvastuu x)	343 749	216 872	343 749	216 892
Sopimusvastuut yhteensä	3 255 424	2 723 509	2 810 486	1 923 107
x) Lisätty vuoden 2013 tieto				

10 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

10.1 Laskennallisesti eriytetyn vesihuoltolaitoksen tilinpäätöslaskelmat

VESIHUOLTOLAITOS

Tuloslaskelman muodostettu suoraan kunnan kirjanpidosta käyttäen vesihuollon kustannuspaikkoja.

Tase ja rahoituslaskelma muodostettu erillistilien ja erillisohjelmien (lainat, pysyvät vastauvat) avulla.

Investointien poistoissa on noudatettu kunnan poistosuunnitelmaa.

Jäännöspääomalle on laskettu valtuuston vahvistama 6 %:n korko.

TULOSLASKELMA

	V. 2014	V. 2013
Liikevaihto		
* Vesi- ja jätevesimaksut/ulk.	1.249.814,78	1.123.827,88
* Vesi- ja jätevesimaksut/sis.	44.415,28	66.870,52
* Valmistus omaan käyttöön	82.274,21	97.032,86
* Liiketoiminnan muut tuotot	46.060,29	216.322,88
Materiaalit ja palvelut		
* Aineet, tarvikkeet, tavarat	112.091,43-	119.732,22-
* Palvelujen ostot	261.837,63-	266.478,83-
Henkilöstökulut		
* Palkat ja palkkiot	236.028,10-	252.025,37-
Henkilösivukulut		
* Eläkekulut	52.695,36-	55.242,63-
* Muut henkilösivukulut	12.406,15-	13.744,85-
Poistot ja arvonalentumiset		
* Suunnitelman muk. poistot	331.473,19-	326.153,94-
* Liiketoiminnan muut kulut	6.876,15-	4.846,86-
** LIIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	409.156,55	465.829,44
Rahoitustuotot ja -kulut		
* Korvaus jäännöspääomasta	149.256,26-	133.401,21-
*** TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	259.900,29	332.428,23

LASKENNALLISESTI ERIYTETYN LIIKETOIMINNAN RAHOITUSLASKELMA						
				2014		2013
Toiminnan rahavirta						
				409 156,55	▼	465 829,44
				331 473,19	▼	326 153,94
				- 149 256,26	▼	- 133 401,21
				- 44 415,28	▼	- 66 870,52
				16 108,91	▼	21 349,20
				563 067,11		613 060,85
Investointien rahavirta						
				- 416 370,31	▼	- 486 339,72
				- 416 370,31		- 486 339,72
				146 696,80		126 721,13
Rahoituksen rahavirta						
				- 118 077,11	▼	38 354,45
				85 881,80	▼	115 141,31
				- 32 195,31		153 495,76
				114 501,49		280 216,89

VESIHUOLTOLAITOKSEN TASE 31.12.2014			
VASTAAVAA	2014	2013	
PYSYVÄT VASTAAVAT	3 974 850,15	3 889 953,03	
Aineelliset hyödykkeet	3 313 841,99	3 228 944,87	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 307 005,20	3 213 812,28	
Koneet ja kalusto	6 836,79	15 132,59	
Sijoitukset	661 008,16	661 008,16	
Osakkeet ja osuudet	566 428,34	566 428,34	
Muut lainasaamiset	94 579,82	94 579,82	
VAIHTUVAT VASTAAVAT	446 777,32	328 700,21	
Saamiset	446 777,32	328 700,21	
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset	412 424,47	307 026,74	
Siirtosaamiset	34 352,85	21 673,47	
	4 421 627,47	4 218 653,24	
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA	2 937 125,02	2 820 032,59	
Jäännöspääoma	2 677 224,73	2 487 604,36	
Tilikauden ylijäämä	259 900,29	332 428,23	
VIERAS PÄÄOMA	1 484 502,45	1 398 620,65	
Pitkäaikainen	1 454 323,49	1 352 334,21	
Muut velat	1 454 323,49	1 352 334,21	
Lyhytaikainen	30 178,96	46 286,44	
Ostovelat	30 178,96	46 286,44	
Siirtovelat	-	-	
	4 421 627,47	4 218 653,24	

11 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Muuramessa 30. päivänä maaliskuuta 2015

TILINTARKASTUSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Muuramessa . päivänä . kuuta 2015

BDO Audiator Oy
JHTT-yhteisö

Jorma Kesä
tilintarkastaja, JHTT

12 LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

1. Toimintakertomus
 - Tuloslaskelma
 - Rahoituslaskelma
 - Tase
 - Talousarviovertailu
 - Konsernituloslaskelma
 - Konsernin rahoituslaskelma
 - Konsernitase
2. Päiväkirja
3. Pääkirja
4. Tositteisto
 - Tositelajit
 - 1 Pankkitositteet
 - 4 Palkkatapahtumat
 - 10 KP Laskennalliset
 - 11 KP Automaattikirjaukset
 - 12 SL Laskennalliset
 - 13 SL Automaattikirjaukset
 - 15 Luottotappiot
 - 16 Alv-jako
 - 20 Ostolaskujen maksut
 - 21 Ostolaskut
 - 22 WF Ostolaskut
 - 23 Ostolaskut/vesihuolto
 - 30 Myyntireskontran suoritukset
 - 31 Myyntilaskut/taloustoimisto
 - 32 Myyntilaskut/asuntotoimisto
 - 33 Myyntilaskut/Effica-päivähoito
 - 34 Myyntilaskut/Effica-kotipalvelu
 - 35 Myyntilaskut/vesilaskut
 - 36 Myyntilaskut/tekninen toimisto
 - 37 Myyntilaskut/jätehuolto
 - 87 Korkolaskut
 - 89 Sisäinen laskutus
 - 90 Muistiot
 - 96 Kirjanpidon tulos
 - 97 Kirjanpidon tulos laskennallinen
 - 98 Sisäisen laskennan tulos
 - 99 Sisäisen laskennan tulos laskennallinen
5. Osakirjanpitojen tapahtumaluettelot
 - osto- ja myyntireskontra
 - palkkakirjanpito
6. Poistosuunnitelmat
7. Pysyvien vastaavien kirjanpito
8. Lainakirjanpito

13 SELVITYS KIRJANPIDON SÄILYTYKSESTÄ

Pysyvästi säilytettävät (kunnan päätearkisto):

- tasekirja

Sähköisessä arkistossa 10 vuotta:

- pääkirjat (kp/sl)
- päiväkirjat (kp/sl)
- reskontralistat (osto- ja myyntireskontra)
- saldolistat (osto- ja myyntireskontra)
- WF ostolaskut (tositelaji 22)
- talousarviovertailut (sl)
- taseet (sl)
- tuloslaskelmat (sl)
- rahoituslaskelmat (sl)

Muut tositteet ja raportit säilytetään kunnan päätearkistossa 10 vuotta tai ESR-hankkeen edellyttämän säilytysajan. Kiinteistöinvestointeihin liittyvät tositteet korvataan 10 vuoden jälkeen selvityksillä, joista käy ilmi Verohallituksen määräämät seikat (AVL 209 m §).